

Kuluttajaluottodirektiivin ja kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin (rahoituspalvelujen etämyyntisäännökset) täytäntöönpano

Työryhmän mietintö

Kuluttajaluottodirektiivin ja kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin (rahoituspalvelujen etämyyntisäännökset) täytäntöönpano

Työryhmän mietintö

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Oikeusministeriö

CC BY-SA 4.0

ISBN pdf: 978-952-400-190-8

ISSN pdf: 2490-1172

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2025

Kuluttajaluottodirektiivin ja kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin (rahoituspalvelujen etämyyntisäännökset) täytäntöönpano Työryhmän mietintö

Oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2025:3	Teema	Mietintöjä ja lausuntoja
Julkaisija	Oikeusministeriö	
Tekijä/t Yhteisötekijä	Marja Luukkonen Yli-Rahnasto, Toni Tähtinen Kuluttajaluotto- ja rahoituspalvelujen etämyyntityöryhmä	
Kieli	suomi	Sivumäärä 267

Tiivistelmä

Kuluttajaluottodirektiivin sekä kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanemiseksi mietinnössä ehdotetaan muutoksia kuluttajansuojalain 6, 6 a ja 7 lukuun sekä kolmeentoista muuhun lakiin.

Kuluttajansuojalain 6 ja 6 a lukuun lisättäisiin säännökset niin sanotusta peruuttamistoiminnosta. Lisäksi lain 6 a luvun säännöksiä tiedonantovelvollisuudesta ja peruuttamisoikeudesta täydennettäisiin sekä lukuun lisättäisiin säännökset niin sanottujen riittävien selvitysten antamisvelvollisuudesta sekä verkkorajapintoja koskevasta lisäsuojasta.

Kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisala laajennettaisiin kattamaan myös korottomat ja kuluttomat kuluttajaluotot. Uusia säännöksiä sekä täsmennyksiä ehdotetaan muun muassa tiedonantovelvollisuuteen, kuluttajaluottojen mainonnassa annettavaan varoitukseen, peruuttamisoikeuteen, luottokelpoisuuden arviointiin sekä neuvontapalveluihin ja luotonantajalta ja luotonvälittäjältä edellytettävään asiantuntemukseen liittyen. Lukuun lisättäisiin säännökset myös sopimusoikeudellisista seuraamuksista luotonantajan laiminlyödessä velvollisuuttaan arvioida kuluttajan luottokelpoisuus.

Mietinnössä ehdotetaan rekisteröintivelvollisuuden laajentamiseksi muutoksia eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettuun lakiin sekä säädettävän uusi laki kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä.

Asiasanat kuluttajansuoja, kuluttajaoikeus, kuluttajaluotot, rahoituspalvelujen etämyynti

ISBN PDF	978-952-400-190-8	ISSN PDF	2490-1172
Asianumero	VN/26445/2023	Hankenumero	OM134:00/2023

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-190-8>

Genomförande av konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet (bestämmelser om distansförsäljning av finansiella tjänster)

Arbetsgruppens betänkande

Justitieministeriets publikationer, Betänkanden och utlåtanden 2025:3	Tema	Betänkanden och utlåtanden
Utgivare	Justitieministeriet	

Författare	Marja Luukkonen Yli-Rahnasto, Toni Tähtinen		
Utarbetad av	Arbetsgruppen för konsumentkrediter och distansförsäljning av finansiella tjänster		
Språk	finska	Sidantal	267

Referat

I syfte att genomföra konsumentkreditdirektivet och direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet föreslås det i betänkandet ändringar i 6, 6 a och 7 kap. i konsumentskyddslagen samt i tretton andra lagar.

Till 6 och 6 a kap. i konsumentskyddslagen fogas bestämmelser om en så kallad ångerfunktion. Dessutom kompletteras bestämmelserna om informationskyldighet och ångerrätt i 6 a kap. och till kapitlet fogas bestämmelser om skyldighet att lämna så kallade tillräckliga förklaringar samt om tilläggsskydd avseende onlinegränssnitt.

Tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen utvidgas till att omfatta också räntefria och avgiftsfria konsumentkrediter. Nya bestämmelser samt preciseringar föreslås bland annat i fråga om bedömning av kreditvärdigheten, den varning som ska ges i reklam för konsumentkrediter, ångerrätt, bedömning av kreditvärdigheten och rådgivningstjänster samt om den sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare. Till kapitlet fogas också bestämmelser om avtalsrättsliga påföljder när kreditgivaren försummar sin skyldighet att bedöma konsumentens kreditvärdighet.

I syfte att utvidga registreringskyldigheten föreslås det i betänkandet ändringar i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare samt att det stiftas en ny lag om förmedlare av konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen.

Nyckelord	konsumentsskydd, konsumenträtt, konsumentkrediter, distansförsäljning av finansiella tjänster
------------------	---

ISBN PDF	978-952-400-190-8	ISSN PDF	2490-1172
Ärendenummer	VN/26445/2023	Projektnummer	OM134:00/2023

URN-adress	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-190-8
-------------------	---

Sisältö

OIKEUSMINISTERIÖLLE	7
SAMMANFATTNING	11
1 Asian tausta ja valmistelu	17
1.1 Tausta	17
1.2 Valmistelu	17
1.2.1 EU-säädösten valmistelu	17
1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu	20
2 EU-säädösten pääasiallinen sisältö	22
2.1 Kuluttajaluottodirektiivin sisältö	22
2.2 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi (rahoituspalvelujen etäsopimuksia koskevat säännökset)	37
3 Nykytila ja sen arviointi	45
3.1 Nykytila	45
3.1.1 Kuluttajaluotot	45
3.1.2 Rahoituspalvelujen etämyynti	54
3.1.3 Tilastot, tutkimukset ja selvitykset	56
3.2 Nykytilan arviointi	62
3.2.1 Direktiiveistä johtuvat muutostarpeet	62
3.2.2 Direktiivien säännökset, jotka eivät edellytä muutoksia lainsäädäntöön	63
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	71
4.1 Keskeiset ehdotukset	71
4.1.1 Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset	71
4.1.2 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset	77
4.2 Pääasialliset vaikutukset	79
4.2.1 Valtiontaloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan	79
4.2.2 Vaikutukset elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien asemaan	81
4.2.2.1 Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpanosta johtuvien muutosten vaikutukset	81
4.2.2.2 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin (rahoituspalvelujen etämyyntisäännökset) täytäntöönpanosta johtuvien muutosten vaikutukset	84
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	86
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	86
5.1.1 Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpano	86
5.1.2 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpano	91
5.1.3 Sopimusoikeudelliset seuraamukset luotonantajan tai luotonvälittäjän laiminlyödessä laissa säädettyjä velvoitteitaan	93

5.2	Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot	94
5.2.1	Ruotsi	94
5.2.2	Sopimusoikeudelliset seuraamukset luottokelpoisuuden arviointivelvoitteen laiminlyönnistä muissa jäsenvaltioissa	96
6	Lausuntopalaute	98
7	Säännöskohtaiset perustelut	99
7.1	Kuluttajansuojalaki.....	99
7.2	Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä.....	152
7.3	Laki kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä.....	155
7.4	Laki asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä.....	169
7.5	Laki kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista.....	169
7.6	Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta	172
7.7	Vakuutuslainsäädännön lakien muuttamisesta.....	175
7.8	Laki vakuutusten tarjoamisesta.....	176
7.9	Laki luottolaitostoiminnasta	177
7.10	Laki positiivisesta luottotietorekisteristä.....	178
7.11	Luottotietolaki	178
7.12	Finanssivalvonnasta annettu laki	179
7.13	Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettu laki.....	179
7.14	Maksupalvelulaki	180
7.15	Laki yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä.....	180
8	Voimaantulo	181
9	Suhde muihin esityksiin	182
10	Jatkovalmistelu	183
11	Suhde perustuslakiin ja säätämisyhteistyö	184
	LAKIEHDOTUKSET	185
	LAGFÖRSLAG	225
	Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry:n ja Kaupan liitto ry:n yhteinen eriyvä mielipide	265

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Oikeusministeriö asetti 4 päivänä lokakuuta 2023 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus

1) kuluttajaluottosopimuksista ja direktiivin 2008/48/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/2225 (*kuluttajaluottodirektiivi*) täytäntöön panemiseksi tarvittavista säännöksistä,

2) direktiivin 2011/83/EU muuttamisesta rahoituspalveluja koskevien etäsopimusten osalta ja direktiivin 2002/65/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/2673 (*kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi*) täytäntöön panemiseksi tarvittavista säännöksistä, sekä

3) luottokelpoisuuden arvioinnin laiminlyönnistä aiheutuvista sopimusoikeudellisista seuraamuksista sekä muista tarvittavista seuraamuksista luotonantajan tai välittäjän laiminlyödessä laissa asetettuja velvollisuuksia.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin dosentti, OTT, VT Marja Luukkonen Yli-Rahnasto Helsingin yliopistosta. Jäseniksi määrättiin erityisasiantuntija Toni Tähtinen oikeusministeriöstä ja kutsuttiin erityisasiantuntija Lauri Wilenius työ- ja elinkeinoministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Antti Makkonen valtiovarainministeriöstä, vanhempi juristi Anu Kettunen Finanssivalvonnasta, erityisasiantuntija Henriikka Kekkonen Kilpailu- ja kuluttajavirastosta, johtava lakimies Tuomas Siirala Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE:stä, vaikuttamistyön päällikkö Tiina Vyyryläinen Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry:stä, johtava lakimies Antti Laitila Finanssiala ry:stä, asiantuntija Tea Taivalkoski Kaupan Liitto ry:stä ja toimitusjohtaja Jari Perko Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry:stä. Työryhmän sihteeriksi määrättiin työryhmän jäsen Toni Tähtinen oikeusministeriöstä. Tiina Vyyryläisen tilalle jäseneksi tuli sittemmin pääsihteeriksi Juha Beurling-Pomoell Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry:stä.

Kuluttajaluottodirektiivin ja kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöön panemiseksi mietinnössä ehdotetaan muutoksia kuluttajansuojalain (38/1978) 6, 6 a, 7 ja 7 a lukuun, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettuun lakiin (186/2023), asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annettuun lakiin (852/2016), kuluttajansuojaviranomaisten

eräistä toimivaltuuksista annettuun lakiin (566/2020), Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettuun lakiin (661/2012), vakuutuslainsäädäntöön (543/1994), vakuutus- ja eläkelaitosten tarjoamisesta annettuun lakiin (234/2018), luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin (610/2014), positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin (739/2022), luottotietolakiin (527/2007), Finanssivalvonnasta annettuun lakiin (878/2008), Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettuun lakiin (1209/2023), maksupalvelulakiin (290/2010) ja yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä annettuun lakiin (213/2022) sekä säädettävän uusi laki kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä.

Kuluttajansuojalain 6 ja 6 a lukuun lisättäisiin säännökset niin sanotusta peruuttamistoiminnasta, joka elinkeinonharjoittajan tulisi tarjota, jotta kuluttaja voisi käyttää peruuttamisoikeuttaan verkossa tehtävän etäsopimuksen yhteydessä. Lain 6 a luvun säännöksiä kuluttajalle annettavista ennakkotiedoista ja peruuttamisoikeudesta päivitetäisiin kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin edellyttämällä tavalla, minkä lisäksi lukuun lisättäisiin säännökset niin sanottujen riittävien selvitysten antamisesta sekä verkkorajapintoja koskevasta kielletystä menettelystä. Ennakkotietoja ja peruuttamisoikeutta koskevien säännösten päivittämisen johdosta tehtäisiin myös tarpeelliset muutokset vakuutuslainsäädäntöön, vakuutus- ja eläkelaitosten tarjoamisesta annettuun lakiin, maksupalvelulakiin sekä yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä annettuun lakiin.

Kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavan koskemaan myös kuluttomia ja korottomia luottoja. Ehdotuksen mukaan kuitenkin tietyt kriteerit täyttävät maksunlykkäykset jäisivät luvun soveltamisalan ulkopuolelle. Lukuun ehdotetaan tarkennuksia ja lisäyksiä luotonantajan ja luotonvälittäjän tiedonantovelvollisuuteen sekä kuluttajaluottojen mainonnassa annettaviin tietoihin liittyen. Ehdotetut uudet säännökset koskisivat muun ohella luotonantajan ja luotonvälittäjän yleistä tiedonantovelvollisuutta, peruuttamisoikeutta koskevaa muistutusta, tietoa automatisoituun päätöksentekoon perustuvasta yksilöllisestä tarjouksesta sekä tietojen maksuttomuutta. Lisäksi kuluttajaluottojen mainonnassa olisi ehdotuksen mukaan jatkossa annettava varoitus luoton ottamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Kuluttajansuojalain 7 luvun hyvää luotonantotapaa koskevaa säännöstä täydennettäisiin lisäämällä säännökseen uusia menettelytapoja, joita olisi säännöksen mukaan pidettävä kiellettyinä markkinointina. Ehdotuksen mukaan kiellettyä olisi erityisesti luoda vaikutelma siitä, että luotonotto johtaa taloudellisten resurssien kasvuun, korvaa säästöt tai voi nostaa kuluttajan elintasoja sekä esittää, että

maksamatta olevilla luotoilla tai rekistereihin talletetuilla luottoa koskevilla tiedoilla on vain vähän vaikutusta tai niillä ei ole lainkaan vaikutusta luottihakemuksen arviointiin.

Työryhmä ehdottaa uusia säännöksiä sekä lisäyksiä ja täsmennyksiä luottokelpoisuuden arviointivelvoitetta koskien. Ehdotuksen mukaan kuluttajansuojalain 7 luvussa säädettäisiin luotonantajan velvollisuudesta määritellä menettelytavat luottokelpoisuuden arvioinnissa. Lisäksi voimassa olevaa säännöstä luottokelpoisuuden arviointivelvoitteesta täsmennettäisiin muun muassa niin, että säännöksessä mainittaisiin nykyistä tarkemmin, minkä tietojen perusteella arviointi on tehtävä. Tietoja tulisi ehdotuksen mukaan hankkia kuluttajalta, luottotietorekisteristä ja tarvittavista muista lähteistä. Uusia säännöksiä ehdotetaan myös luottihakemuksen hylkäämiseen liittyen. Täydennyksiä ja täsmennyksiä ehdotetaan myös kuluttajansuojalain 7 luvun peruuttamisoikeutta, luottosopimuksen siirtymistä sekä ennaikaista takaisinmaksua koskeviin säännöksiin. Lisäksi työryhmä ehdottaa lukuun uusia säännöksiä niin sanottuja käyttelytiliin liittyviä luottosopimuksia sekä tili- ja luottorajan ylityksiä koskien. Ehdotuksen mukaan lukuun sisällytettäisiin säännökset myös kuluttajaluottoja koskevien neuvontapalvelujen tarjoamisesta sekä luotonantajalta ja luotonvälittäjältä vaadittavasta asiantuntemuksesta. Neuvontapalveluja koskevat säännökset koskisivat erityisesti kuluttajalle annettavia ennakkotietoja, oikeutta saada maksu neuvontapalveluista, neuvontapalvelun suorittamisesta sekä edellytyksiä, joiden täyttyessä luotonantaja ja luotonvälittäjä saisi ilmoittaa tarjoavansa riippumattonta neuvontaa tai toimivansa riippumattomana neuvojana.

Luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröintivelvoitteen osalta työryhmä ehdottaa eräitä täydennyksiä eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettuun lakiin sekä uutta kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä annettua lakia.

Kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettuun lakiin ehdotetaan tehtävän seuraamusmaksusäätelyn osalta eräitä täydennyksiä. Ehdotuksen mukaan seuraamusmaksusäätely laajennettaisiin koskemaan kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin sekä kuluttajaluottodirektiivin täytäntöön panemiseksi kansallisesti annettujen säännösten rikkomistilanteita.

Työryhmä ehdottaa lain 7 lukuun säännöksiä sopimusoikeudellisista seuraamuksista luotonantajan laiminlyödessä luottokelpoisuuden arviointivelvoitettaan. Ehdotuksen mukaan kuluttajalla ei olisi tällöin velvollisuutta maksaa luoton korkoa eikä muita luottokustannuksia.

Mietintöön on liitetty Jari Perkon ja Tea Taivalkosken yhteinen eriävä mielipide. Eriävä mielipide koskee luottokelpoisuuden arviointivelvoitteen sisältöä ja erityisesti sitä, että luotonantajan olisi kaikissa tilanteissa selvitettävä kuluttajan tuloja ja muita luottoja koskevat tiedot positiivisesta luottotietorekisteristä sekä luottokelpoisuuden arvioinnin laiminlyönnin seuraukseksi mietinnössä ehdotettavaa sopi-
musoikeudellista sanktiota.

Saatuaan työnsä päätökseen työryhmä luovuttaa kunnioittavasti mietintönsä oikeusministeriölle.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 2024

Marja Luukkonen Yli-Rahnasto

Toni Tähtinen

Lauri Wilenius

Antti Makkonen

Henriikka Kekkonen

Anu Kettunen

Tuomas Siirala

Antti Laitila

Juha Beurling-Pomoell

Tea Taivalkoski

Jari Perko

SAMMANFATTNING

Allmänt

I betänkandet föreslås ändringar i konsumentskyddslagen (38/1978), lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023), lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016), lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020), lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012), lagen om försäkringsavtal (543/1994), lagen om försäkringsdistribution (234/2018), kreditinstitutslagen (610/2014), lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022), kreditupplysningslagen (527/2007), lagen om Finansinspektionen (878/2008), lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023), betaltjänstlagen (290/2010) och lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt (213/2022) samt att det stiftas en ny lag om förmedlare av konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen.

Genom ändringarna genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2225 om konsumentkreditavtal och om upphävande av direktiv 2008/48/EG (*konsumentkreditdirektivet*), Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2673 om ändring av direktiv 2011/83/EU vad gäller avtal om finansiella tjänster som ingåtts på distans och om upphävande av direktiv 2002/65/EG (*direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet*) och genomförs föresatsen om bekämpning av överskuldssättning i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering.

Genomförande av konsumentkreditdirektivet

För att genomföra konsumentkreditdirektivet föreslås det för det första ändringar i 7 kap. i konsumentskyddslagen. Det föreslås att tillämpningsområdet för kapitlet utvidgas så att bestämmelserna i kapitlet enligt förslaget också ska tillämpas på räntefria och avgiftsfria konsumentkrediter, som för närvarande inte omfattas av tillämpningsområdet. Vissa betalningsansvänd ska dock inte omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet. Det föreslås att det handlingsutrymme som konsumentkreditdirektivet medger delvis utnyttjas i fråga om tillämpningsområdet för bestämmelserna så att det på avgiftsfria och räntefria krediter ska tillämpas snävare

skyldigheter att ge förhandsinformation. Bestämmelser om utnyttjande av handlingsutrymmet tas till denna del in i statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal (789/2010).

I kapitlet föreslås preciseringar och tillägg i fråga om kreditgivarens och kreditförmedlarens informationsskyldighet samt i fråga om den information som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter. De föreslagna nya bestämmelserna gäller bland annat kreditgivarens och kreditförmedlarens allmänna informationsskyldighet, påminnelse om ångerrätt, information om avpassade erbjudanden som bygger på automatisk behandling av personuppgifter samt informationens kostnadsfrihet. Dessutom ska det i reklam för konsumentkrediter enligt förslaget i fortsättningen ingå en varning för de kostnader som det medför att ta upp en kredit. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas och om innehållet i varningen tas in i statsrådets förordning om den information som ska lämnas till en konsument om ett kreditavtal.

Bestämmelserna om god kreditgivningssed i 7 kap. i konsumentskyddslagen kompletteras genom att det till bestämmelsen fogas nya förfaranden som enligt bestämmelsen särskilt ska betraktas som förbjuden marknadsföring. Enligt förslaget ska det vara förbjudet att skapa ett intryck av att kredittagningen leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja en konsuments levnadsstandard samt antyda att obetalda krediter eller uppgifter om krediten i register har liten eller ingen inverkan på bedömningen av en kreditansökan. I betänkandet föreslås också bestämmelser om kreditgivarens rätt att under vissa förutsättningar förutsätta en försäkring med anknytning till kreditavtalet samt om det förfarande som då ska iakttas. Bestämmelser om begränsning av användningen av personuppgifter i anslutning till cancerdiagnoser föreslås i lagen om försäkringsdistribution.

Arbetsgruppen föreslår nya bestämmelser samt tillägg och preciseringar i fråga om skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten. Enligt förslaget ska det i 7 kap. i konsumentskyddslagen föreskrivas om kreditgivarens skyldighet att fastställa förfaranden för bedömning av kreditvärdigheten. Dessutom preciseras den gällande bestämmelsen om skyldigheten att bedöma kreditvärdigheten bland annat så att det i bestämmelsen mer noggrant än för närvarande nämns utifrån vilka uppgifter bedömningen ska göras. Enligt förslaget ska uppgifter inhämtas från konsumenten, kreditupplysningsregistret och andra behövliga källor. Det föreslås också nya bestämmelser om avslag på ansökan om kredit. Vidare föreslås kompletteringar och preciseringar i bestämmelserna om ångerrätt, överföring av kreditavtal och förtida återbetalning i 7 kap. i konsumentskyddslagen. Arbetsgruppen föreslår dessutom i kapitlet nya bestämmelser om kreditavtal i anslutning till så kallade checkkonton samt om överskridningar av konto- eller kreditgränsen. Enligt förslaget ska kapitlet

också innehålla bestämmelser om tillhandahållande av rådgivningstjänster för konsumentkrediter och om den sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare. Bestämmelserna om rådgivningstjänster gäller i synnerhet förhandsinformation som ges till konsumenten, rätten att få en avgift för rådgivningstjänster, tillhandahållandet av rådgivningstjänster samt de villkor under vilka kreditgivaren och kreditförmedlaren får meddela att de tillhandahåller oberoende rådgivning eller är oberoende rådgivare.

I fråga om registreringskyldigheten föreslår arbetsgruppen vissa kompletteringar i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare samt en ny lag om förmedlare av konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Utanför registreringskyldigheten lämnas enligt betänkandet sådana näringsidkare som tillhandahåller konsumtionsnyttigheter och som är mikroföretag eller små eller medelstora företag och som i form av bisyssla beviljar vissa betalningsuppskov för finansiering av köp av de konsumtionsnyttigheter som de säljer eller som förmedlar konsumentkrediter som bisyssla.

I lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna föreslås vissa kompletteringar av bestämmelserna om påföljdsavgift. Enligt förslaget ska bestämmelserna om påföljdsavgift utvidgas till att gälla brott mot de bestämmelser som utfärdats nationellt för att genomföra direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet och konsumentkreditdirektivet.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 20 november 2026, då de nationella bestämmelser som ska utfärdas för genomförandet av konsumentkreditdirektivet ska börja tillämpas.

Genomförande av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet

För att genomföra direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet föreslås ändringar för det första i 6 och 6 a kap. i konsumentskyddslagen. Till 6 och 6 a kap. i konsumentskyddslagen fogas bestämmelser om en så kallad ångerrätt som näringsidkaren ska tillhandahålla för att konsumenten ska kunna utöva sin ångerrätt i samband med ett distansavtal som ingås online. Bestämmelserna i 6 a kap. om förhandsinformation som ska ges till konsumenten och om ångerrätt uppdateras på det sätt som förutsätts enligt direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet. Dessutom fogas till kapitlet bestämmelser om så kallade tillräckliga förklaringar samt om ett förbjudet förfarande avseende onlinegränssnitt. Med anledning av uppdateringen av bestämmelserna om förhandsinformation och ångerrätt görs också behövliga ändringar i lagen om försäkringsavtal, lagen om

försäkringsdistribution, betaltjänstlagen och lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt.

Dessutom föreslås det i betänkandet att de bestämmelser som fogas till 6 och 6 a kap. i konsumentskyddslagen ska omfattas av bestämmelserna om påföljdsavgift. Till denna del görs behövliga kompletteringar i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 19 juni 2026, då de nationella bestämmelser som ska utfärdas för genomförandet av direktivet om ändring av konsumenträttighetsdirektivet ska börja tillämpas.

Avtalsrättsliga påföljder

I betänkandet föreslås bestämmelser om avtalsrättsliga påföljder när kreditgivaren bryter mot sin lagstadgade skyldighet att bedöma kreditvärdigheten. Påföljden föreslås vara att konsumenten inte alls ska vara skyldig att betala ränta på krediten eller kreditkostnader eller, om det är fråga om försummelse av skyldigheter i samband med en höjning av kreditbeloppet eller kreditgränsen, från och med höjningen. Arbetsgruppen har bedömt att det i fråga om försummelse av andra skyldigheter enligt 7 kap. i konsumentskyddslagen inte är nödvändigt att föreskriva om nya avtalsrättsliga påföljder.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 20 november 2026.

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI KULUTTAJANSUOJALAIN MUUTTAMISESTA JA KULUTTAJANSUOJALAIN 7 LUVUN SOVELTAMISALAAN KUULUVIEN KULUTTAJALUOTTOJEN VÄLITTÄJISTÄ SEKÄ ERÄIKSI NIIHIN LIITTYVIKSI LAEIKSI

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalakia, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettua lakia sekä kahtatoista muuta lakia. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä. Muutoksilla pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi kuluttajaluottosopimuksista ja kulutusluottodirektiivin kumoamisesta (*kuluttajaluottodirektiivi*) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi kuluttajaoikeusdirektiivin muuttamisesta rahoituspalveluja koskevien etäsopimusten osalta ja rahoituspalvelujen etämyyntidirektiivin kumoamisesta (*kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi*) sekä toteutetaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta ylivelkaantumisen torjumisesta.

Kuluttajansuojalain 6 ja 6 a lukuun ehdotetaan lisättäväksi säännökset peruuttamistoiminnosta, joka elinkeinonharjoittajan tulisi tarjota, jotta kuluttaja voisi käyttää peruuttamisoikeuttaan verkossa tehtävän etäsopimuksen yhteydessä. Lain 6 a luvun säännöksiä kuluttajalle annettavista ennakkotiedoista ja peruuttamisoikeudesta ehdotetaan päivitettäväksi kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin edellyttämällä tavalla, minkä lisäksi lukuun ehdotetaan otettavaksi säännökset riittävien selvitysten antamisesta sekä verkkorajapintoja koskevasta kielletystä menettelystä.

Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöön panemiseksi ehdotetaan kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaa laajennettavaksi niin, että luvun säännöksiä sovellettaisiin myös nykyisin soveltamisalan ulkopuolella oleviin korottomiin ja kuluttomiin kuluttajaluottoihin. Tietyt maksunlykkäykset jäisivät luvun soveltamisalan ulkopuolelle. Lukuun ehdotetaan tarkennuksia ja lisäyksiä luotonantajan ja luotonvälittäjän tiedonantovelvollisuuteen sekä kuluttajaluottojen mainonnassa annettaviin tietoihin liittyen. Lisäksi hyvää luotonantotapaa koskevaa säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi luotonantajan velvollisuudesta määritellä menettelytavat luottokelpoisuuden arvioinnissa. Lisäksi voimassa olevaa säännöstä luottokelpoisuuden arviointivelvoitteesta täsmennettäisiin. Lukuun sisällytettäisiin säännökset myös kuluttajaluottoja koskevien neuvontapalvelujen tarjoamisesta sekä luotonantajalta ja luotonvälittäjältä vaadittavasta asiantuntemuksesta. Neuvontapalveluja koskevat säännökset koskisivat erityisesti kuluttajalle annettavia

ennakkotietoja, oikeutta saada maksu neuvontapalveluista, neuvontapalvelun suorittamisesta sekä edellytyksiä, joiden täytyessä luotonantaja ja luotonvälittäjä saisi ilmoittaa tarjoavansa riippumatonta neuvontaa tai toimivansa riippumattomana neuvojana.

Rekisteröintivelvoitteen osalta esityksessä ehdotetaan eräitä täydennyksiä eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettuun lakiin sekä säädettäväksi uusi kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä annettu laki. Ehdotuksen mukaan rekisteröintivelvoitteen ulkopuolelle jätettäisiin eräät kulutushyödykkeitä tarjoavat elinkeinonharjoittajat.

Kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettuun lakiin ehdotetaan seuraamusmaksusääntelyn osalta eräitä täydennyksiä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan otettavaksi kuluttajansuojalain 7 lukuun säännökset sopimusoikeudellisista seuraamuksista luotonantajan laiminlyödessä luottokelpoisuuden arviointivelvoitettaan. Ehdotuksen mukaan kuluttajalla ei olisi tällöin velvollisuutta maksaa luoton korkoa eikä muita luottokustannuksia.

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutospäätöksiin täytäntöön panemiseksi ehdotettavat säännökset on tarkoitettu tulemaan voimaan 19.6.2026, ja kuluttajaluottodirektiivin täytäntöön panemiseksi ehdotettavat säännökset puolestaan 20.11.2026.

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Esityksen valmistelun taustalla on kansallista täytäntöönpanoa edellyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2225 kuluttajaluottosopimuksesta ja direktiivin 2008/48/EY kumoamisesta (jäljempänä *kuluttajaluottodirektiivi*) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2673 direktiivin 2011/83/EU muuttamisesta rahoituspalveluja koskevien etäsopimusten osalta ja direktiivin 2002/65/EY kumoamisesta (jäljempänä *kuluttajaoikeusdirektiivin muutodirektiivi*). Valmistelulla toteutetaan lisäksi pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta ylivelkaantumisen torjumisesta (Vahva ja välittävä Suomi, 2023, s. 102).

1.2 Valmistelu

1.2.1 EU-säädösten valmistelu

Euroopan komissio antoi 30 päivänä kesäkuuta 2021 ehdotuksen uudeksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kuluttajaluotoista (COM(2021) 347 final). Ehdotuksen tarkoituksena oli korvata voimassa oleva kulutusluottosopimuksista annettu direktiivi 2008/48/EY, jota on muutettu vuosina 2011, 2014, 2016 ja 2019.

Ehdotus pohjautui komission vuosina 2018–2019 toteuttamaan REFIT-arviointiin, jossa todettiin, että vuoden 2008 direktiivin tavoitteet, eli kuluttajansuojan korkean tason varmistaminen ja luottoja koskevien sisämarkkinoiden kehittäminen, ovat edelleen merkityksellisiä EU:n huomattavan hajanaisessa sääntely-ympäristössä, ja että tavoitteet on saavutettu vain osittain. Sääntelyn hajanaisuus ja kulutusluottodirektiivin eräiden säännösten epätarkat sanamuodot ovat aiheuttaneet oikeudellista epävarmuutta, mikä on puolestaan vaikeuttanut kuluttajaluottojen sisämarkkinoiden sujuvaa toimintaa ja vaikuttanut kuluttajansuojan korkean tason turvaamiseen. Myös digitalisaatio on kulutusluottodirektiivin hyväksymisen jälkeen muuttanut perusteellisesti päätöksentekoprosessia ja yleisesti kuluttajien tottumuksia. Lisäksi covid-19-kriisi ja siitä johtuvat eristystoimenpiteet ovat häirinneet EU:n taloutta ja vaikuttaneet merkittävästi luottomarkkinoihin ja varsinkin haavoittuvassa asemassa oleviin kuluttajiin. Edellä mainitun johdosta komissio on pitänyt kulutusluottodirektiivin uudelleentarkastelua tarpeellisena.

Oikeusministeriö järjesti ehdotuksesta 17.8.2021 kuulemistilaisuuden, johon oli kutsuttu keskeiset viranomaiset sekä elinkeinoelämän edustajia ja kuluttajajärjestöjä. Ehdotusta koskeva U-kirjelmäluonnos käsiteltiin kilpailukykyjaoston (EU 8) ja rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet -jaoston (EU 10) kirjallisessa menettelyssä 19.–24.8.2021. Ehdotuksesta laadittiin U-kirjelmä U 38/2021 vp. Eduskunnassa ehdotusta käsiteltiin talousvaliokunnassa (TaVL 34/2021 vp). Suuri valiokunta yhtyi erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan (SuVEK 68/2021 vp). Ehdotuksesta annettiin lisäksi kaksi U-jatkokirjettä UJ 12/2022 vp ja UJ 2/2023 vp.

Suomi katsoi, että kulutusluottoja koskevan sääntelyn uudistaminen on tarpeen, sillä luottomarkkinat ovat kehittyneet ja laajentuneet voimassa olevan kulutusluotodirektiivin antamisen jälkeen, ja monissa jäsenvaltioissa kulutusluotot aiheuttavat kotitalouksille velkaongelmia. Suomi piti ehdotuksessa hyvänä sitä, että ehdotuksella mahdollistetaan kansallisesti korkean kuluttajansuojan tason ylläpitäminen, kuten muun muassa luoton ennenaikainen takaisinmaksu sekä luotonantajan ja tavaran myyjän tai palvelun tarjoajan yhteisvastuu.

Suomi piti positiivisena, että direktiiviehdotuksessa kiinnitettiin aiempaa enemmän huomiota luottojen markkinointiin ja ei-toivottuun luottojen myyntiin. Suomi piti kuitenkin tärkeänä sitä, jäsenvaltioilla on liikkumavara luottojen markkinoinnin sääntelyssä. Suomi suhtautui varauksella siihen, että direktiivi koskisi täysimääräisesti korottomia ja kuluttomia kulutusluottoja. Suomi piti tärkeänä, että kuluttajan on saatava markkinoinnissa käytetystä välineestä riippumatta luotosta riittävästi tietoa. Suomi suhtautui edelleen kriittisesti ehdotukseen, jonka mukaan ennen sopimuksen tekoa annettavat tiedot olisi annettava vähintään päivää ennen kuin kuluttaja tulee sidotuksi sopimukseen, ja jos näin ei ole menetelty, luotonantajan olisi yhden päivän kuluttua sopimuksen tekemisestä muistutettava kuluttajaa mahdollisuudesta peruuttaa sopimus.

Suomi piti edelleen tärkeänä toimenpiteitä, joilla ehkäistään ylivelkaantumista. Suomi suhtautui varauksella ehdotukseen, jonka mukaan luoton myöntäminen olisi joissakin tapauksissa sallittua silloinkin, kun luottokelpoisuuden arviointi osoittaa, että kuluttaja ei todennäköisesti pysty suoriutumaan sopimuksesta johtuvista velvoitteistaan. Suomi piti tärkeänä sitä, että sääntely mahdollistaa positiivisen luotto-tietorekisterin käyttämisen.

Suomi suhtautui yleisellä tasolla myönteisesti siihen, että ehdotuksessa edellytetään muiden luottomarkkinoilla toimivien tahojen kuin luottolaitosten hyväksyntää ja rekisteröintiä. Suomen mukaan hyväksyntä- ja rekisteröintivaatimusta ei voida kuitenkaan pitää perusteltuna silloin, kun elinkeinonharjoittaja myöntää luottoja vain myymiensä tavaroiden tai tarjoamiensa palvelujen ostamisen rahoittamiseksi.

Direktiivi julkaistiin virallisessa lehdessä 30.10.2023 (L-sarja).

Euroopan komissio antoi lisäksi 11 päivänä toukokuuta 2022 ehdotuksen (COM(2022) 204 final) kuluttajan oikeuksista annetun direktiivin 2011/83/EU (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/83/EU kuluttajan oikeuksista, neuvoston direktiivin 93/13/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/44/EY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 85/577/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/7/EY kumoamisesta) muuttamisesta rahoituspalveluja koskevien etäsopimusten osalta. Samalla kumottaisiin voimassa oleva direktiivi 2002/65/EY kuluttajille tarkoitettujen rahoituspalvelujen etämyynnistä.

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiiviä koskevaan ehdotuksen taustalla on ollut komission REFIT-arviointi. Arvioinnin mukaan rahoituspalvelujen etämyyntidirektiivin voimaantulon jälkeen tehtyä tuotekohtaista ja horisontaalista sääntelyä sovelletaan myös sellaisiin rahoituspalveluihin liittyviin kuluttajien oikeuksiin, joita etämyyntidirektiivikin koskee. Esimerkkejä tällaisesta sääntelystä ovat kulutusluottodirektiivi (2008/48/EY), asuntoluottodirektiivi (2014/17/EU) ja yleinen tietosuoja-asetus ((EU) 2016/679). Uudet säädökset ja digitalisaation kehittyminen ovat arvioinnin mukaan kaventaneet etämyyntidirektiivin käyttöalaa ja heikentäneet sen tehokkuutta. Edellä mainituista syistä komissio piti tarpeellisena rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevan sääntelyn yksinkertaistamista ja nykyaikaistamista. Komission tavoitteena on rahoituspalvelujen tarjonnan edistäminen sisämarkkinoilla siten, että samalla taataan korkea kuluttajansuojan taso.

Oikeusministeriö järjesti ehdotuksesta 15.6.2022 kuulemistilaisuuden, johon oli kutsuttu keskeiset viranomaiset sekä elinkeinoelämän edustajia ja kuluttajajärjestöjä. Ehdotusta koskeva U-kirjelmäluonnos käsiteltiin kilpailukykyjaoston (EU 8) ja rahoituspalvelut ja pääomaliikkeet -jaoston (EU 10) kirjallisessa menettelyssä 21.–27.6.2022. Ehdotuksesta laadittiin U-kirjelmä U 56/2022 vp. Eduskunnassa ehdotusta käsiteltiin talousvaliokunnassa (TaVL 60/2022 vp). Suuri valiokunta yhtyi erikoisvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan (SuVEK 169/2022 vp).

Suomi katsoi rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevan sääntelyn uudistamisen olevan tarpeen teknologisen kehityksen jouduttaman etämyynnin merkityksen kasvun myötä. Suomi piti ehdotuksessa ongelmallisena sitä, että jäsenvaltiot eivät voisi enää laajentaa muihin EU-säädöksiin perustuvia tiedonantovelvollisuuksia koskemaan sellaisten rahoituspalvelujen etämyyntiä, jotka eivät kuulu kyseisen EU-säädöksen soveltamisalaan. Suomi piti tärkeänä, että direktiiviehdotuksen suhde tuote- ja palvelukohtaiseen erityissääntelyyn on selkeä ja että ehdotus ei vaaranna korkeaa kuluttajansuojan tasoa esimerkiksi tiedonantovelvollisuuksien osalta.

Suomi piti tärkeänä sitä, että kuluttaja saa rahoituspalveluja koskevat tiedot hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä. Kuten kuluttajaluottodirektiivin osalta, Suomi suhtautui tässäkin kielteisesti ehdotukseen, jonka mukaan ennen sopimuksen tekoa annettavat tiedot olisi annettava vähintään päivää ennen kuin kuluttaja tulee sidotuksi sopimukseen, ja jos näin ei ole menetelty, palveluntarjoajan olisi yhden päivän kuluttua sopimuksen tekemisestä muistutettava kuluttajaa mahdollisuudesta peruuttaa sopimus.

Suomi suhtautui varauksella peruuttamispainiketta koskevaan ehdotukseen. Suomi piti tärkeänä, ettei direktiiviehdotuksella vaikuteta kansallisiin vakuutus sopimuslain säännöksiin, joiden mukaan kuluttajalla on milloin tahansa vakuutuskauden aikana oikeus irtisanoa vakuutus. Edelleen tärkeää oli, että kuluttajaoikeusdirektiivin tietyt artiklat olisivat sovellettavissa myös rahoituspalveluja koskeviin sopimuksiin.

Direktiivi julkaistiin virallisessa lehdessä 28.11.2023 (L-sarja).

1.2.2 Hallituksen esityksen valmistelu

Oikeusministeriö asetti 4.10.2023 työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus kuluttajaluottodirektiivin sekä kuluttajaoikeusdirektiivin rahoituspalvelujen etämyyntisäännösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavista säännöksistä. Lisäksi työryhmän tehtävänä on laatia ehdotus luottokelpoisuuden arvioinnin laiminlyönnistä aiheutuvista sopimusoikeudellisista seuraamuksista sekä muista tarvittavista sopimusoikeudellisia seuraamuksista luotonantajan tai -välittäjän laiminlyödessä laissa asetettuja velvollisuuksiaan. Työryhmän toimikaudeksi asetettiin 9.10.2023–30.11.2024.

Työryhmässä olivat jäseninä oikeusministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön, Kilpailu- ja kuluttajaviraston/kuluttaja-asiamiehen, Finanssivalvonnan, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan, Finanssiala ry:n, Kaupan liitto ry:n, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry:n ja Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto

ry:n edustajat. Työnsä aikana työryhmä kuuli Autoalan Keskusliittoa. Työryhmä varasi myös mahdollisuuden kirjalliseen tai suulliseen kuulemiseen Suomen Asiakastieto Oy:lle, Dun & Bradstreet Finland Oy:lle sekä Takuusäätiölle. Suomen Asiakastieto Oy on lähettänyt työryhmälle kirjallisen lausunnon.

Jäsenvaltioiden täytäntöönpanon tukemiseksi perustettiin myös komission asiantuntijaryhmä, joka koostui EU- ja EFTA-maiden viranomaisista. Asiantuntijaryhmä on kokoontunut yhden kerran.

2 EU-säädösten pääasiallinen sisältö

2.1 Kuluttajaluottodirektiivin sisältö

Kohde, soveltamisalat ja määritelmät

Kuluttajaluottodirektiivissä vahvistetaan yhteinen kehys jäsenvaltioiden kuluttajaluottosopimuksia koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten tiettyjen näkökohtien yhdenmukaistamiseksi (1 artikla). Direktiiviä sovelletaan luottosopimukseen 2 artiklan 2–8 kohdassa esitetyin rajoituksin (2 artikla). Direktiiviä ei siten sovelleta esimerkiksi luottosopimukseen, joiden vakuutena on kiinnitys kiinteään omaisuuteen (2 artiklan 2 kohdan a alakohta), ja sitä sovelletaan ainoastaan osittain esimerkiksi luottosopimukseen, joissa luotto myönnetään tili- tai luottorajan ylityksenä (2 artiklan 4 kohta). Direktiivin mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, että tiettyihin luottosopimukseen sovelletaan ainoastaan direktiivissä yksilöityjä säännöksiä (2 artiklan 6–8 kohta) sekä jättää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle tietyt maksuaikakortin muodossa olevat luottosopimukset (2 artiklan 5 kohta).

Direktiivin 3 artikla sisältää direktiivin säännöksiin liittyvät määritelmät, kuten kuluttajan, luotonantajan, luottosopimuksen ja lisäpalvelun määritelmän.

Jäsenvaltiot eivät saa pitää kansallisessa lainsäädännössään voimassa tai ottaa käyttöön direktiivissä olevista yhdenmukaistetuista säännöksistä poikkeavia säännöksiä direktiivissä säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta (42 artiklan 1 kohta). Direktiivin säännökset ovat kuluttajan hyväksi pakottavia, eikä säännöksiä voida kiertää antamalla sopimuksille erityinen muoto (43 artikla). Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että luoton myöntämisen edellytykset eivät syrji unionissa laillisesti asuvia kuluttajia. Säännöksellä ei rajoiteta mahdollisuutta tarjota erilaisia luoton-saannin edellytyksiä, jos erilaiset edellytykset perustellaan asianmukaisesti objektiivisin kriteerein (6 artikla).

Jäsenvaltioiden on lisäksi edellytettävä, että kun kuluttajille annetaan direktiivin mukaisia tietoja, tällaiset tiedot annetaan heille maksutta riippumatta siitä, millä välineillä tiedot toimitetaan (5 artikla).

Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavia tietoja koskevat säännökset sisältyvät direktiivin 7–13 artiklaan. Direktiivin 7 artiklassa säädetään luottosopimusten mainonnasta ja markkinoinnista, jota koskevan viestinnän tulee olla asiallista ja selkeää eikä se saa olla harhaanjohtavaa. Mainonta- ja markkinointiviestinnässä on kiellettyä sellaisten sanamuotojen käyttö, jotka voivat herättää kuluttajassa väärä odotuksia luoton saatavuudesta tai kustannuksista tai kuluttajan maksettavaksi tulevasta kokonaismäärästä.

Luottosopimusten mainonnassa ilmoitettavia vakiotietoja koskevat säännökset sisältyvät direktiivin 8 artiklaan. Luottosopimuksia koskevaan mainontaan tulee ensinnäkin sisältyä selkeä ja näkyvä varoitus, jolla kuluttajat tehdään tietoisiksi lainan ottamisen maksullisuudesta (8 artiklan 1 kohta). Lisäksi mainonnan, jossa ilmoitetaan korko tai kuluttajalle aiheutuvia luoton kustannuksia koskevia lukuja, tulee sisältää 8 artiklan mukaiset vakiotiedot (8 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta). Vakiotietojen on oltava helposti luettavissa tai tarvittaessa selvästi kuultavissa, ja niiden tulee olla mukautettuja mainonnassa käytettävän viestimen teknisiin rajoitteisiin (8 artiklan 3 kohta). Velvollisuutta vakiotietojen esittämiseen ei kuitenkaan ole, jos kansallisessa lainsäädännössä vaaditaan ilmoittamaan todellinen vuosikorko luottosopimuksia koskevassa mainonnassa, jossa ei ilmoiteta korkoa tai kuluttajalle aiheutuvia luoton kustannuksia koskevia lukuja (8 artikla 2 kohdan toinen alakohta).

Vakiotiedoissa tulee mainita kaikki 8 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a–f alakohdissa esitetyt tiedot selkeästi, tiiviisti ja näkyvästi, ja tiedot on esitettävä edustavan esimerkin avulla (8 artiklan 4 kohta). Jos luoton saamisen edellytyksenä tai markkinoiduin ehdoin saamisen edellytyksenä on luottosopimukseen liittyvää lisäpalvelua koskevan sopimuksen tekeminen, tulee vakiotietoihin sisällyttää tieto tällaisen sopimuksen pakollisuudesta (8 artiklan 5 kohta).

Tavaroiden tai palveluiden maksun lykkäyksenä myönnettävän luoton osalta käteishintaa ja mahdollisten ennakkomaksujen määrää sekä kuluttajan maksettavaksi tulevaa kokonaismäärää ja maksuerien määrää ei kuitenkaan tarvitse erityisissä ja perustelluissa tapauksissa esittää, jos vakiotietojen toimittamiseen käytetty viestin ei mahdollista tietojen visuaalista esittämistä (8 artiklan 3 kohta). Lisäksi erityisissä ja perustelluissa tapauksissa, joissa vakiotietojen toimittamiseen käytetty sähköinen viestin ei mahdollista tietojen visuaalista esittämistä näkyvällä ja selkeällä tavalla, kuluttajan on päästävä käteishintaa ja ennakkomaksujen määrää sekä kuluttajan maksettavaksi tulevaa kokonaismäärää ja maksuerien määrää koskeviin tietoihin napauttamalla, vierittämällä tai pyyhkäisemällä (8 artiklan 6 kohta).

Direktiivin 8 artiklan 7 ja 8 kohdassa säädetään kielletystä luottotuotteiden mainonnasta. Direktiivissä edellytetään kiellettäväksi luottotuotteiden mainonta, jossa kannustetaan kuluttajia hakemaan luottoa ehdottamalla, että luotto parantaisi kyseisten kuluttajien taloudellista tilannetta, mainonta, jossa mainitaan, että maksamatta olevilla luottosopimuksilla tai tietokantoihin rekisteröidyillä luotoilla on vain vähän vaikutusta tai niillä ei ole lainkaan vaikutusta luottihakemuksen arviointiin ja mainonta, jossa annetaan väärä kuva siitä, että luotto johtaa taloudellisten resursien kasvuun, korvaa säästöt tai voi nostaa kuluttajan elintasoja (8 artiklan 7 kohta). Lisäksi 8 artiklan 8 kohdassa esitetään esimerkkejä luottotuotteiden mainonnasta, jonka jäsenvaltiot voivat kieltää.

Luotonantajien tai tapauksen mukaan luotonvälittäjien on aina asetettava kuluttajan saataville luottosopimuksia koskevat selkeät ja ymmärrettävät, ainakin 9 artiklan 2 kohdassa eriteltyt yleiset tiedot. Luotonantajan tai luotonvälittäjän tiloissa saataville asetettavat tiedot on asetettava saataville vähintään paperilla tai kuluttajan valitsemalla muulla pysyvällä välineellä (9 artiklan 1 kohta).

Säännökset ennen sopimuksen tekoa annettavista tiedoista sisältyvät direktiivin 10 artiklaan. Artiklan säännöksiä ei sovelleta sivutoimisesti luotonvälittäjinä toimiviin tavaroiden toimittajiin tai palveluiden suorittajiin (10 artiklan 10 kohta).

Luotonantajan ja tapauksen mukaan luotonvälittäjän on toimitettava kuluttajalle hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tai –tarjouksen sitovuutta luotonantajan tarjoamien luottoehtojen ja tarvittaessa kuluttajan ilmaisemien toiveiden ja antamien tietojen pohjalta selkeät ja ymmärrettävät ennen sopimuksen tekoa annettavat tiedot, jotka ovat tarpeen eri tarjousten vertailemiseksi. Tiedoilla varmistetaan, että kuluttaja voi tehdä tietoon perustuvan päätöksen luottosopimuksen tekemisestä. Tiedot on annettava hyvissä ajoin myös etäviestintävälinettä käytettäessä (10 artiklan 1 kohta).

Jos tiedot toimitetaan myöhemmin kuin yhtä päivää ennen kuin luottosopimus tai –tarjous sitoo kuluttajaa, luotonantajalla ja luotonvälittäjällä on velvollisuus lähettää kuluttajalle muistutus luottosopimuksen peruuttamismahdollisuudesta sekä siinä noudatettavasta menettelystä (10 artiklan 1 kohta).

Direktiivin 10 artiklan 2 kohdassa säädetään ennen sopimuksen tekoa annettavien tietojen antamistavasta ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot”-lomakkeella, ja 10 artiklan 6 kohdassa asetetaan lomakkeessa esitettävien tietojen esittämistapaa koskevia vaatimuksia. Artiklan 3 kohta sisältää luettelon tiedoista, jotka tulee esittää näkyvästi lomakkeen ensimmäisessä osassa, ja 4 kohdassa säädetään tilanteesta, jossa tietoja ei voida esittää näkyvästi yhdellä sivulla. Direktiivin

10 artiklan 5 kohdassa esitetään tiedot, jotka ennen sopimuksen tekoa annettavissa tiedoissa on mainittava ja jotka on esitettävä 3 kohdassa lueteltujen tietojen jälkeen ja niistä selvästi erillään. Puhelinviestintää käytettäessä rahoituspalvelun pääasiallisten ominaisuuksien kuvauksessa on ilmoitettava ainakin artiklan 3 kohdassa tarkoitettut tiedot poikkeuksena 5 kohdassa esitettyihin vaatimuksiin (10 artiklan 7 kohta).

Luotonantajan ja luotonvälittäjän tulee toimittaa kuluttajalle kuluttajan pyynnöstä ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomakkeen lisäksi maksutta jäljennös luottosopimusluonnoksesta paperilla tai muulla pysyvällä välineellä (10 artiklan 8 kohta).

Jos kyse on luottosopimuksesta, jonka mukaan kuluttajan suorittamat maksut eivät johda välittömään luoton kokonaismäärän vastaavaan lyhenemiseen, tulee tietoihin sisällyttää tieto siitä, ettei luoton kokonaismäärän takaisinmaksua taata, jos tällaista takuuta ei nimenomaisesti anneta (10 artiklan 9 kohta).

Direktiivin 11 artiklassa säädetään poikkeuksista ennen sopimuksen tekoa annettavien tietojen esittämistapaan 2 artiklan 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen luottosopimusten osalta (11 artiklan 1, 3 ja 5 kohta) sekä tiedoista, joita tällaisten luottosopimusten osalta on ennen sopimuksen tekoa annettavissa tiedoissa täsmennettävä (11 artiklan 2 kohta). Tiedot on esitettävä 10 artiklasta poiketen ”Eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomakkeella (11 artiklan 1 kohta). Myöskään 11 artiklan määräyksiä ei sovelleta sivutoimisesti luotonvälittäjinä toimiviin tavaroiden toimittajiin tai palveluiden suorittajiin (11 artiklan 8 kohta).

Direktiivin 11 artiklan 4 kohta sisältää määräykset tällaisten sopimusten osalta ennen sopimuksen tekoa annettavista tiedoista, jotka on esitettävä 2 kohdan tietojen jälkeen ja niistä selvästi erillään. Puhelinviestintää käytettäessä rahoituspalvelun pääasiallisten ominaisuuksien kuvauksessa on ilmoitettava ainakin 11 artiklan 2 kohdassa esitetyt tiedot poikkeuksena 4 kohdassa esitettyihin vaatimuksiin (11 artiklan 6 kohta). Myös tässä artiklassa tarkoitettujen sopimusten osalta luotonvälittäjän on kuluttajan pyynnöstä toimitettava kuluttajalle ”Eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomakkeen lisäksi maksutta jäljennös luottosopimusluonnoksesta (11 artiklan 7 kohta).

Luottosopimuksia ja lisäpalveluita koskevista riittävästä selvityksistä säädetään 12 artiklassa. Luotonantajien ja tapauksen mukaan luotonvälittäjien on annettava kuluttajalle maksutta ja ennen luottosopimuksen tekemistä riittävät selvitykset ehdotetuista luottosopimuksista ja mahdollisista lisäpalveluista, jotta kuluttaja voi arvioida, soveltuvatko ehdotetut luottosopimukset ja lisäpalvelut kuluttajan tarpeisiin ja taloudelliseen tilanteeseen (12 artiklan 1 kohta). Perustelluissa tapauksissa

jäsenvaltiot voivat mukauttaa vaatimusta selvitysten antamistavasta ja laajuudesta luoton tarjoamistilanteen olosuhteiden, henkilön, jolle luottoa tarjotaan ja tarjotun luoton tyyppin osalta (12 artiklan 2 kohta).

Kun kuluttajille esitetään henkilötietojen automaattiseen käsittelyyn perustuva yksilöllinen tarjous, luotonantajien ja luotonvälittäjien on ilmoitettava siitä kuluttajille selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla (13 artikla).

Kytkeykauppa ja yhdistetyt tarjoukset, päätelty suostumus ja ei-pyydetty luottojen myöntäminen

Direktiivin mukaan yhdistetyt tarjoukset on sallittava, mutta kytkeykauppa on kielletty (14 artiklan 1 kohta). Jäsenvaltiot voivat sallia, että luotonantaja edellyttää kuluttajaa avaamaan tai pitämään voimassa maksu- tai säästötilin, kun tällaisen tilin ainoa tarkoitus on pääoman kokoaminen luoton takaisinmaksua varten, luoton hoito, varojen yhdistäminen luoton saamista varten tai lisävakuuden tarjoaminen luotonantajalle maksujen laiminlyönnin varalta (14 artiklan 2 kohta).

Jäsenvaltiot voivat sallia luotonantajien edellyttävän, että kuluttajalla on luottosopimukseen liittyvä asiaankuuluva vakuutussopimus, ottaen huomioon oikeasuhteisuutta koskevat näkökohdat. Tällöin jäsenvaltioiden on varmistettava, että luotonantajan on hyväksyttävä muun vakuutuksenantajan kuin luotonantajan ensisijaisen yhteistyötahon tarjoama vakuutussopimus, mikäli tällaisen vakuutussopimuksen sisältämä vakuutusturva on tasoltaan vastaava kuin luotonantajan ehdottamassa vakuutussopimuksessa, muuttamatta kuluttajalle tarjotun luoton ehtoja (14 artiklan 3 kohta). Vakuutussopimuksessa ei saa käyttää kuluttajan syöpätauti-diagnooseja koskevia henkilötietoja jäsenvaltioiden määrittämän, enintään 15 vuoden pituisen ajanjakson jälkeen kuluttajan lääketieteellisen hoidon päättymisestä (14 artiklan 4 kohta). Kuluttajille on annettava vähintään kolme päivää aikaa verrata vakuutustarjouksia ilman, että niitä muutetaan, ja tästä on lisäksi ilmoitettava kuluttajille (14 artiklan 5 kohta).

Kuluttajille ei saa myöntää luottoa ilman kuluttajan etukäteen esittämää pyyntöä ja nimenomaista hyväksyntää (17 artikla). Luotonantajat eivätkä luotonvälittäjät saa päätellä kuluttajan suostumusta luottosopimuksen tekemiseen tai lisäpalvelujen ostamiseen, jotka esitetään oletusvaihtoehdoilla, esimerkiksi rastitetuilla ruuduilla (15 artiklan 1 kohta). Ruutujen avulla esitetty suostumus on annettava yksiselitteisesti ja selkeästi suostumusta ilmaisevalla toimella (15 artiklan 2 kohta).

Neuvontapalvelut ja velkaneuvontapalvelut

Neuvontapalveluista säädetään direktiivin 16 artiklassa. Luotonantajan ja tapauksen mukaan luotonvälittäjän on ilmoitettava kuluttajalle kunkin liiketoimen yhteydessä siitä, tarjotaanko kuluttajalle neuvontapalveluja tai voidaanko niitä tarjota (16 artiklan 1 kohta). Neuvontapalveluja saavat tarjota ainoastaan luotonantajat ja luotonvälittäjät tietyin, 16 artiklan 6 kohdassa esitetyin poikkeuksin.

Direktiivin 16 artiklan 2 kohdassa säädetään luotonantajan ja luotonvälittäjän velvollisuudesta ennen neuvontapalvelujen tarjoamista tai tällaisten palvelujen tarjoamista koskevan sopimuksen tekemistä toimittaa paperilla tai kuluttajan valitsemalla muulla pysyvällä välineellä ilmoitus siitä, perustuuko suositus vain niiden omaan tuotevalikoimaan vai markkinoilla tarjolla olevaan laajaan tuotevalikoimaan. Lisäksi luotonantajan ja luotonvälittäjän on toimitettava tapauksen mukaan tieto maksusta, joka kuluttajan on maksettava neuvontapalveluista tai tällaisen maksun laskentamenetelmästä.

Direktiivin 16 artiklan 3 kohdassa säädetään luotonantajien ja luotonvälittäjien toiminnan edellytyksistä tilanteessa, jossa kuluttajille tarjotaan neuvontapalveluja. Luotonantajilla ja luotonvälittäjillä on lisäksi velvollisuus varoittaa kuluttajaa, kun luottosopimus voi aiheuttaa erityisen riskin kuluttajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen (16 artiklan 5 kohta).

Jäsenvaltioilla on mahdollisuus kieltää tiettyjen neuvontaan liittyvien ilmausten käyttö luotonantajien ja luotonvälittäjien markkinoissa ja tarjotessa neuvontapalveluja kuluttajille, tai vaihtoehtoisesti niiden tulee rajoittaa riippumattomaan neuvontaan ja riippumattomaan neuvojaan liittyvien ilmausten käyttöä säännöksessä tarkoitettulla tavalla (16 artiklan 4 kohta).

Direktiivin 36 artikla sisältää velkaneuvontapalveluja koskevat määräykset. Riippumattomia velkaneuvontapalveluja, joista peritään maksu vain rajoitetusti, on tarjottava kuluttajille, joilla on tai saattaa olla vaikeuksia täyttää taloudelliset sitoumuksensa (36 artiklan 1 kohta). Luotonantajien on ohjattava kuluttajat, joilla on vaikeuksia täyttää taloudelliset sitoumuksensa, helposti saatavilla oleviin velkaneuvontapalveluihin (36 artiklan 3 kohta). Luotonantajilla tulee olla käytössään menettelyt ja toimintaperiaatteet, joiden avulla kuluttajien taloudelliset vaikeudet voidaan havaita varhaisessa vaiheessa (36 artiklan 2 kohta).

Talousvalistuksen antaminen ja tuki taloudellisissa vaikeuksissa oleville kuluttajille

Kuluttajille annettavasta talousvalistuksen antamisesta säädetään direktiivin 34 artiklassa. Jäsenvaltioilla on velvollisuus edistää toimenpiteitä, joilla tuetaan kuluttajille annettavaa valistusta vastuullisesta lainanotosta ja velanhoidosta erityisesti luottosopimusten yhteydessä (34 artiklan 1 kohta).

Direktiivin 35 artikla sisältää säännökset maksamattomista lainoista ja lainanhoitajoustoimenpiteistä. Luotonantajilta edellytetään kohtuullista pidättyvyyttä ennen täytäntöönpanomenettelyjen käynnistämistä (35 artiklan 1 kohta). Lainanhoitajoustoimenpiteitä koskevista esimerkeistä säädetään 35 artiklan 1 kohdan luettelossa, mutta luettelo ei rajoita kansallisen lainsäädännön soveltamista eikä edellytä, että jäsenvaltiot säätävät kaikista kyseisistä toimenpiteistä kansallisessa lainsäädännössä (35 artiklan 2 kohta).

Jäsenvaltiot voivat sallia, että luotonantajat määrittelevät kuluttajalle maksulaiminlyönnistä aiheutuneet maksut ja veloittavat ne, ja lisäksi jäsenvaltiot voivat vaatia, etteivät maksulaiminlyönnistä aiheutuvat maksut ylitä sitä, mikä on tarpeen luotonantajalle aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi (35 artiklan 3 kohta). Jos jäsenvaltiot sallivat luotonantajien määrätä lisämaksuja kuluttajalle maksulaiminlyönnin tilanteessa, tulee lisämaksuille asettaa yläraja (35 artiklan 4 kohta). Jäsenvaltioilla ei ole oikeutta estää luottosopimuksen osapuolia sopimasta nimenomaisesti, että liitännäisen luottosopimuksen tarkoittamien tavaroiden tai tällaisten tavaroiden myymisestä saatavan tulon palauttaminen tai siirtäminen luotonantajalle riittää luoton takaisinmaksuksi (35 artiklan 5 kohta).

Luottokelpoisuuden arviointi ja pääsy tietokantoihin

Luotonantajan tulee tehdä perusteellinen kuluttajan luottokelpoisuuden arviointi kuluttajan edun mukaisesti ennen luottosopimuksen tekoa (18 artiklan 1 kohta). Jos luottohakemuksen jättää yhdessä useampi kuin yksi kuluttaja, luotonantajan on tehtävä luottokelpoisuuden arviointi kuluttajien yhteisen takaisinmaksukyvyn perusteella (18 artiklan 5 kohta). Luotonantajat saavat myöntää luottoa ainoastaan, jos luottokelpoisuuden arviointi osoittaa, että luottosopimuksesta johtuvat veloitteet todennäköisesti täyttyvät kyseisessä sopimuksessa vaaditulla tavalla (18 artiklan 6 kohta). Ennen luoton kokonaismäärän merkittävää lisäämistä luotonantajan on arvioitava kuluttajan luottokelpoisuus uudelleen päivitettyjen tietojen perusteella (18 artiklan 10 kohta).

Luottokelpoisuuden arviointia ei tarvitse suorittaa, kun luottosopimuksen voimassa olevia ehtoja muutetaan 35 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan b alakohdan mukaisesti edellyttäen, että kuluttajan maksettavaksi tuleva kokonaismäärä ei nouse merkittävästi luottosopimuksen muuttamisen yhteydessä (35 artiklan 1 kohta).

Direktiivin 18 artiklan 3 kohdassa säädetään tiedoista, joiden pohjalta luottokelpoisuuden arviointi on tehtävä, niistä lähteistä, joista tiedot on hankittava sekä näiden tietojen todentamisesta. Jäsenvaltiot voivat edellyttää, että luottokelpoisuutta arvioidaan asiaankuuluvasta tietokannasta haettujen tietojen perusteella, joskaan arviointi ei saa perustua yksinomaan kuluttajan luottotietoihin (18 artiklan 11 kohta). Direktiivin 18 artiklan 8 kohdassa säädetään eräistä kuluttajan oikeuksista tilanteissa, joissa luottokelpoisuuden arviointiin liittyy henkilötietojen automatisoitu käsittely. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luotonvälittäjät toimittavat kuluttajalta saadut tarvittavat tiedot virheettömästi asianomaiselle luotonantajalle asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti luottokelpoisuuden arvioinnin mahdollistamiseksi (18 artiklan 2 kohta).

Luotonantajilla on velvollisuus vahvistaa ja dokumentoida menettelyt luottokelpoisuuden arviointia varten sekä pitää niitä yllä, ja lisäksi luotonantajan on dokumentoitava ja säilytettävä luottokelpoisuuden arviointiin liittyvät tiedot (18 artiklan 4 kohta). Jos luotonantaja on suorittanut luottokelpoisuuden arvioinnin virheellisesti, se ei saa jälkikäteen peruuttaa tai muuttaa luottosopimusta kuluttajan vahingoksi (18 artiklan 7 kohta).

Jos luottihakemus hylätään, tulee luotonantajan viipymättä ilmoittaa hylkäämisestä kuluttajalle ja tarvittaessa ohjata kuluttaja velkaneuvontapalveluihin. Kuluttajalle tulee tarvittaessa ilmoittaa luottokelpoisuuden arvioinnin perustumisesta tietojen automaattiseen käsittelyyn sekä oikeudesta pyytää, että arvioinnin suorittaa luonnollinen henkilö. Lisäksi kuluttajalle tulee ilmoittaa tiedot päätöksen riitauttamismenettelystä (18 artiklan 9 kohta).

Direktiivin 19 artiklassa säädetään luotonantoon liittyvistä tietokannoista. Luotonantajilla tulee olla rajatylittävien luottojen yhteydessä pääsy kyseisessä jäsenvaltiossa käytettyihin yksityisiin tai julkisiin tietokantoihin kuluttajien luottokelpoisuuden arvioimiseksi, ja pääsyn edellytysten on oltava syrjimättömiä (19 artiklan 1 ja 3 kohta). Pääsy tietokantoihin on kuitenkin myönnettävä ainoastaan kansallisen toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa oleville sekä täysimääräisesti asetusta (EU) 2016/679 noudattaville luotonantajille (19 artiklan 2 kohta).

Kuluttajaluottosopimuksista tietoja sisältävissä tietokannoissa on oltava vähintään tiedot kuluttajien maksuviivästyksistä luoton takaisinmaksussa, luottotyypistä ja luotonantajan henkilöllisyydestä (19 artiklan 4 kohta). Luotonantajat eivätkä luotonvälittäjät saa käsitellä tietokantoihin mahdollisesti sisältyviä erityisiä tietoryhmiä eivätkä sosiaalisista verkostoista käsiteltyjä henkilötietoja (19 artiklan 5 kohta). Tietokantojen pitäjillä on oltava käytössään menettelyt, joilla varmistetaan, että niiden tietokantoihin sisältyvät tiedot ovat ajantasaisia ja paikkansapitäviä (19 artiklan 7 kohta).

Jos luottihakemus hylätään tietokantaan tehdyn haun perusteella, luotonantajan on ilmoitettava kuluttajalle ilman aiheetonta viivytystä ja maksutta tällaisen haun tulos sekä tarkemmat tiedot käytetystä tietokannasta ja huomioon otetuista tietoryhmistä (19 artiklan 6 kohta). Lisäksi edellytetään, että kuluttajille tiedotetaan 30 päivän kuluessa mahdollisten takaisinmaksurästien kirjaamisesta tietokantaan sekä heidän asetuksen (EU) 2016/679 mukaisista oikeuksistaan (19 artiklan 7 kohta).

Jäsenvaltioilla on velvollisuus varmistaa, että luottosopimusten osalta käytössä on kuluttajille suunnattuja valitusmenettelyjä (19 artiklan 8 kohta).

Luottosopimusten muoto ja sisältö sekä luottosopimusta ja lainakorkoa koskevat muutokset

Direktiivin 20 artiklan 1 kohdassa säädetään luottosopimusten ja niitä koskevien muutosten laatimistavasta sekä velvollisuudesta antaa luottosopimuksesta jäljennös kaikille sopimuspuolille. Jäsenvaltioilla on mahdollisuus ottaa käyttöön tai pitää voimassa kansallisia säännöksiä, jotka koskevat luottosopimusten tekemisen pätevyyttä (20 artiklan 2 kohta).

Direktiivin 21 artiklan 1 kohta sisältää listauksen kaikista niistä tiedoista, jotka luottosopimuksessa on mainittava selkeästi ja tiiviisti, ja jotka on esitettävä asianmukaisella ja sopivalla tavalla eri kanavissa. Tietojen on oltava selvästi luettavissa ja niissä on otettava huomioon sen välineen tekniset rajoitukset, jolla ne esitetään. Jos kuluttajan suorittamat maksut eivät johda välittömään luoton kokonaismäärän vastaavaan lyhenemiseen, on tietojen lisäksi ilmaistava selkeästi ja tiiviisti, ettei tällaisissa luottosopimuksissa taata luottosopimuksen mukaisesti nostetun luoton kokonaismäärän takaisinmaksua, paitsi jos tällainen takuu nimenomaisesti annetaan (21 artiklan 3 kohta).

Kun kyseessä on sellaisen luottosopimuksen pääoman lyhennys, jossa luottoaika on kiinteä, luotonantajalla on velvollisuus asettaa kuluttajan saataville maksutta ja milloin tahansa luottosopimuksen koko keston aikana lyhennystaulukon muodossa esitettävä tiliote (21 artiklan 2 kohta). Lyhennystaulukossa ilmoitettavista tiedoista säädetään direktiivin 21 artiklan 2 kohdassa.

Luotonantajan on ennen luottosopimuksen ehtojen muuttamista toimitettava kuluttajalle paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä välineellä selkeä kuvaus ehdotetuista muutoksista ja tarvittaessa siitä, edellyttävätkö ne kuluttajan suostumusta, tai selitys lain perusteella tehdyistä muutoksista, muutosten toteuttamisaikataulu, kuluttajan käytettävissä olevat valituskeinot, mahdollisen valituksen tekemiseen käytettävissä oleva määräaika sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi ja osoite, jolle valitus voidaan tehdä (22 artikla).

Luotonantajan tulee tiedottaa luottosopimuksen lainakoron muutoksesta hyvissä ajoin ennen muutoksen voimaantuloa paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä välineellä (23 artiklan 1 kohta). Tiedot voidaan antaa määräajoin, jos kaikki 23 artiklan 2 kohdassa esitetyt edellytykset täyttyvät.

Tilinylitysmahdollisuudet ja tili- tai luottorajan ylitys

Direktiivin 24 artiklassa säädetään tilinylitysmahdollisuudesta. Jäsenvaltioilla on mahdollisuus hyväksyä tai pitää voimassa tilinylitysmahdollisuutta koskevia säännöksiä tiukempia säännöksiä (24 artiklan 5 kohta).

Jos luotto on myönnetty tilinylitysmahdollisuutena, luotonantajan on annettava kuluttajalle säännöllisesti luottosopimuksen koko keston aikana paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä välineellä toimitetun tiliotteen avulla 24 artiklan 1 kohdassa esitetyt tiedot. Lainakoron tai mahdollisesti suoritettavien maksujen korotuksista on hyvissä ajoin ennen muutoksen voimaantuloa tiedotettava kuluttajalle paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä välineellä, mutta tiedot voidaan antaa määräajoin tilanteessa, jossa kaikki 24 artiklan 2 kohdassa säädetty edellytykset täyttyvät.

Tilinylitysmahdollisuuden rajoittamisesta tai peruuttamisesta on ilmoitettava vähintään 30 päivää ennen rajoituksen tai peruutuksen voimaantuloa (24 artiklan 3 kohta). Luotonantajan on tarjottava kuluttajalle mahdollisuus maksaa lisäkuluitta rajoitusta tai peruuttamista vastaava tosiasiallisesti nostettu määrä ennen täytännönpanomenettelyn aloittamista (24 artiklan 4 kohta).

Tili- tai luottorajan ylitystä koskevat säännökset sisältyvät direktiivin 25 artiklaan. Jos tili- tai luottorajan ylitys on kestoalta huomattava, ei artikla rajoita sellaisten kansallisen lainsäädännön säännösten soveltamista, joilla luotonantaja veloitetaan tarjoamaan muunlaista luottotuotetta (25 artiklan 3 kohta). Myös tili- tai luottorajan ylityksen osalta jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus hyväksyä artiklassa tarkoitettuja säännöksiä tiukempia säännöksiä (25 artiklan 6 kohta).

Direktiivin 25 artiklan 1 kohdassa esitetyt tiedot on esitettävä kuluttajalle säännöllisesti paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja käyttötilin avaussopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä välineellä. Jos tili- tai luottorajan ylitys on huomattava ja kestää yli kuukauden, on luotonantajan ilmoitettava kuluttajalle kaikki 25 artiklan 2 kohdassa esitetyt tiedot.

Kun tili- tai luottorajan ylitys ei ole enää sallittua tai kun tili- tai luottorajan ylitysmahdollisuuden ylärajaa vähennetään, luotonantajan on ilmoitettava siitä sovitulla tavalla kuluttajalle vähintään 30 päivää ennen peruutuksen tai vähennyksen voimaantuloa (25 artiklan 4 kohta). Luotonantajan on tarjottava kuluttajalle mahdollisuus maksaa lisäkuluitta takaisin kyseistä rajoitusta tai peruuttamista vastaava tosiasiallisesti nostettu määrä ennen täytäntöönpanomenettelyjen aloittamista (25 artiklan 5 kohta).

Sopimuksen peruuttaminen, sopimuksen päättäminen ja enneaikainen takaisinmaksu

Direktiivin 26 artiklassa säädetään luottosopimuksen peruuttamisoikeudesta, joka kuluttajalla on 14 kalenteripäivän ajan siitä päivästä, jona luottosopimus tehdään tai, jos kyseinen päivä on luottosopimuksen tekemispäivää myöhäisempi, päivästä, jona kuluttaja saa 20 ja 21 artiklan mukaiset sopimusehdot ja tiedot (26 artiklan 1 kohta). Jos kuluttaja ei ole saanut sopimusehtoja ja tietoja, peruuttamisaika päättyy joka tapauksessa kohdassa esitettyä poikkeusta lukuun ottamatta 12 kuukautta ja 14 päivää luottosopimuksen tekemisen jälkeen (26 artiklan 2 kohta).

Jos kyseessä on liitännäinen luottosopimus tavaran ostamiseksi ja palautusehdoissa taataan maksettujen maksujen täysimääräinen palautus tietyn yli 14 kalenteripäivän pituisen ajan, peruuttamisoikeuden kesto pidennetään vastaamaan tällaisen palautusoikeuden kesto (26 artiklan 3 kohta). Kun kyse on liitännäisestä luottosopimuksesta eikä kansallisen lainsäädännön mukaan varoja saa asettaa kuluttajan saataville ennen tietyn määräajan päättymistä, jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus säätää, että ajanjakso voidaan kuluttajan nimenomaisesta pyynnöstä lyhentää samaksi kyseisen määräajan kanssa (26 artiklan 4 kohta).

Tarkemmista peruuttamisoikeuden käyttöön liittyvistä toimintatavoista säädetään 26 artiklan 5 kohdassa. Jos kuluttaja käyttää peruuttamisoikeutta, ei luottosopimukseen liittyvä lisäpalvelua koskeva sopimus enää sido kuluttajaa (26 artiklan 6 kohta).

Jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus olla soveltamatta artiklan 1–6 kohtaa, kun kyse on luottosopimuksista, jotka on kansallisen lainsäädännön mukaan tehtävä notaarin palveluja käyttäen (26 artiklan 8 kohta), ja lisäksi jäsenvaltiot voivat soveltaa kansallisia säännöksiään, jotka koskevat sellaisen määräjän, jonka kuluessa sopimuksen toteuttaminen ei voi alkaa, vahvistamista (26 artiklan 9 kohta). Jos kuluttajalla on 1, 5 ja 6 kohdan nojalla peruuttamisoikeus, direktiivin 2002/65/EY 6 ja 7 artiklaa ei sovelleta (26 artiklan 7 kohta).

Direktiivin 27 artikla sisältää säännökset liitännäisistä luottosopimuksista. Liitännäinen luottosopimus ei sido enää kuluttajaa, jos kuluttaja on peruuttanut tavaroiden toimittamista tai palveluiden suorittamista koskevan sopimuksen (27 artiklan 1 kohta).

Kuluttajalla on oikeus vaatia liitännäisen luottosopimuksen tarkoittamia tavaroita ja palveluita koskevien oikeuksiensa täyttämistä luotonantajalta, mikäli tavarantoimittaja tai palvelun suorittaja ei ole kuluttajan vaatimuksesta huolimatta tehnyt suoritustaan (27 artiklan 2 kohta). Jäsenvaltioilla on mahdollisuus soveltaa kansallista lainsäädäntöä, jonka mukaan luotonantaja on yhteisvastuussa kuluttajan tavaroiden toimittajalle tai palveluiden suorittajalle mahdollisesti esittämistä vaatimuksista, kun tavaroiden tai palveluiden hankinta tältä on rahoitettu luottosopimuksella (27 artiklan 3 kohta).

Kuluttajalla on milloin tahansa oikeus irtisanoa toistaiseksi voimassa oleva luottosopimus maksutta, jos irtisanomisajasta ei ole sovittu. Irtisanomisaika voi olla enintään yksi kuukausi. Sen sijaan luotonantaja voi irtisanoa luottosopimuksen ilmoittamalla siitä vähintään kaksi kuukautta ennen irtisanomista paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä välineellä, jos luottosopimuksessa sovitaan irtisanomisesta (28 artiklan 1 kohta). Lisäksi luotonantajalla on oikeus luottosopimuksessa sovitun perusteella objektiivisesti perustelluista syistä lakkauttaa kuluttajan oikeus tehdä nostoja toistaiseksi voimassa olevan luottosopimuksen perusteella. Luotonantajan on ilmoitettava oikeuden lakkauttamisesta ja sen syistä kuluttajalle paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä välineellä mahdollisuuksien mukaan ennen lakkauttamista ja viimeistään välittömästi sen jälkeen (28 artiklan 2 kohta).

Luoton ennaikaista takaisinmaksua koskevat säännökset sisältyvät 29 artiklaan. Kuluttajalla on milloin tahansa oikeus maksaa luotto ennaikaisesti takaisin sekä oikeus vähennykseen kuluttajalle aiheutuvista luoton kokonaiskustannuksista sopimuksen jäljellä olevana voimassaoloaikana. Kyseistä vähennystä laskettaessa on otettava huomioon kaikki luotonantajan kuluttajalle määräämät kustannukset (29 artiklan 1 kohta). Luotonantajalla on oikeus oikeudenmukaiseen ja objektiivisesti perusteltuun korvaukseen mahdollisista kustannuksista, jotka liittyvät suoraan ennaikaiseen takaisinmaksuun edellyttäen, että ennaikainen takaisinmaksu tapahtuu ajanjaksolla, jonka osalta on sovittu kiinteästä lainakorosta (29 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta). Korvaus ei saa olla enempää kuin 1 prosentti ennaikaisesti takaisinmaksetun luoton määrästä, jos ennaikaisen takaisinmaksun ja luottosopimuksen sovitun päättymisajankohdan välinen ajanjakso on yli vuoden mittainen. Jos kyseinen ajanjakso on alle vuoden pituinen, korvauksen määrä ei saa ylittää 0,5:tä prosenttia ennaikaisesti takaisin maksetun luoton määrästä (29 artiklan 2 kohdan toinen alakohta).

Direktiivin 29 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään luotonantajan korvausoikeutta koskevista poikkeuksista ja korvausoikeuteen liittyvistä jäsenvaltio-optioista. Artiklan 2 kohdassa ja 4 kohdan b alakohdassa tarkoitettu korvaus ei missään tapauksessa saa olla suurempi kuin koron määrä, jonka kuluttaja olisi maksanut ennaikaisen takaisinmaksun ja luottosopimuksen sovitun päättymisajankohdan välisenä ajanjaksona (29 artiklan 5 kohta).

Todellinen vuosikorko ja toimenpiteet korkojen ja kustannusten rajoittamiseksi

Direktiivin 30 artikla sisältää säännökset todellisen vuosikoron laskemisesta. Todellinen vuosikorko lasketaan liitteessä III olevassa I osassa esitetyn matemaattisen kaavan mukaisesti (30 artiklan 1 kohta), ja todellisen vuosikoron laskemista varten tulee määrittää kuluttajalle aiheutuvat kokonaiskustannukset 30 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Direktiivin 30 artiklan 3 ja 4 kohdassa esitetään oletukset, joita todellista vuosikorkoa laskettaessa käytetään. Lisäksi 30 artiklan 5 kohdassa säädetään lisäoletuksista, joita on tarvittaessa käytettävä.

Toimenpiteistä lainakorkojen, todellisten vuosikorkojen tai kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten rajoittamiseksi säädetään 31 artiklassa. Direktiivin 31 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltiot ottavat käyttöönsä sellaisia toimenpiteitä, kuten ylärajoja, joilla väärinkäytöksiä tehokkaasti estetään ja joilla varmistetaan, että kuluttajilta ei voida periä liian korkeita lainakorkoja, todellisia vuosikorkoja tai kuluttajalle aiheutuvia liian korkeita luoton kokonaiskustannuksia.

Jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus hyväksyä kieltoja tai rajoituksia, jotka koskevat luotonantajien niiden alueella soveltamia erityisiä maksuja tai palkkioita (31 artiklan 2 kohta).

Menettelytapavelvoitteet ja henkilöstöä koskevat vaatimukset

Direktiivin 32 artiklan 1 kohdassa säädetään luotonantajien ja luotonvälittäjien menettelytapavelvoitteista heidän harjoittaessaan luottotuotteiden kehittämistä ja mainostamista, luottojen myöntämistä, välittämistä tai myöntämisen helpottamista, neuvontapalvelujen tarjoamista, lisäpalvelujen tarjoamista tai luottosopimuksen toimeenpanoa.

Henkilöstön palkitsemista koskevat tavat eivät saa estää täyttämästä menettelytapavelvoitteita (32 artiklan 2 kohta), ja palkitsemispolitiikkaa laatiessa ja soveltaessa luotonantajien tulee noudattaa 32 artiklan 3 kohdassa esitettyjä periaatteita. Neuvontapalveluja tarjottaessa henkilöstön palkitsemisrakenne ei saa vaarantaa heidän kykyään toimia kuluttajan edun mukaisesti eikä olla riippuvainen myyntitavoitteista (32 artiklan 4 kohta). Lisäksi jäsenvaltiot voivat kieltää luotonantajaa tai luotonvälittäjää perimästä kuluttajalta maksuja ennen luottosopimuksen tekemistä tai asettaa maksujen perimistä koskevia rajoituksia (32 artiklan 5 kohta).

Direktiivin 33 artikla sisältää säännökset henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevista vaatimuksista. Luotonantajien ja luotonvälittäjien on vaadittava henkilöstöltään luottosopimukseen ja lisäpalveluihin liittyvää 33 artiklan 1 kohdassa esitettyä tietämystä ja pätevyyttä, ja jäsenvaltioiden tulee vahvistaa henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset (33 artiklan 2 kohta). Lisäksi on varmistettava, että toimivaltaiset viranomaiset valvovat vaatimusten noudattamista ja että niillä on valtuudet vaatia luotonantajilta ja luotonvälittäjiltä tarpeellisia todisteita valvonnan toteuttamiseksi (33 artiklan 3 kohta).

Luotonantajat ja luotonvälittäjät

Direktiivin 37 artiklan säännökset koskevat muiden kuin luottolaitosten ja maksulaitosten hyväksyntää, rekisteröintiä ja valvontaa. Luotonantajiin ja luotonvälittäjiin on sovellettava asianmukaista hyväksyntämenettelyä ja riippumattoman toimivaltaisen viranomaisen laatimia rekisteröinti- ja valvontajärjestelyjä (37 artiklan 1 kohta), joskaan näitä ei sovelleta 37 artiklan 2 kohdassa mainittuihin tahoihin. Jäsenvaltiot voivat päättää olla soveltamatta hyväksyntä- ja rekisteröintivaatimuksia eräisiin mikroyrityksiin sekä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (37 artiklan 3 kohta).

Direktiivin 38 artikla sisältää säännökset luotonvälittäjiä koskevista erityisistä velvoitteista. Luotonvälittäjillä on esimerkiksi velvollisuus ilmoittaa kuluttajalle kaikki maksut, jotka kuluttajan on maksettava luotonvälittäjälle tarjottavista palveluista (38 artiklan b kohta).

Oikeuksien siirto, riidanratkaisumenettelyt ja toimivaltaiset viranomaiset

Direktiivin 39 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kuluttajalla on oikeus esittää väitteitä myös sitä kolmatta osapuolta kohtaan, jolle luottosopimus tai luotonantajan oikeudet on siirretty alkuperäisen luotonantajan sijaan. Alkuperäisen luotonantajan on ilmoitettava kuluttajalle siirtämisestä, lukuun ottamatta tapauksia, joissa alkuperäinen luotonantaja toimii edelleen siirronsaajan suostumuksella luotonantajana suhteessa kuluttajaan (39 artiklan 2 kohta).

Direktiivin 40 artiklassa säädetään tuomioistuimen ulkopuolisista riidanratkaisumenettelyistä. Kuluttajilla tulee olla käytettävissään riittävät, nopeat ja tehokkaat tuomioistuimen ulkopuoliset riidanratkaisumenettelyt kuluttajien ja luotonantajien tai luotonvälittäjien välisten, luottosopimukseen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia koskevien riitojen ratkaisemista varten (40 artiklan 1 kohta). Jäsenvaltioilla on velvollisuus kannustaa tuomioistuimen ulkopuolisia riidanratkaisuelimiä tekemään yhteistyötä luottosopimuksia koskevien rajatylittävien riitojen ratkaisemiseksi (40 artiklan 2 kohta).

Direktiivin 41 artiklan 1 kohdassa esitetään jäsenvaltioille velvollisuus nimetä kohdassa esitettyjen vaatimusten mukaiset kansalliset toimivaltaiset viranomaiset, jotka huolehtivat direktiivin soveltamisesta ja täytäntöönpanosta. Jäsenvaltioilla on velvollisuus huolehtia tällaisten viranomaisten riittävästä valtuuksista ja resursseista. Direktiivin 41 artiklan 2 kohdassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten salassapitovelvollisuudesta, ja viranomaisten toimivallan käytön perusteista säädetään 41 artiklan 6 kohdassa.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat olla vain 41 artiklan 3 kohdassa esitettyjä viranomaisia, ja niiden tulee täyttää asetuksen (EU) 2017/2394 5 artiklassa vahvistetut perusteet (41 artiklan 4 kohta). Jos jäsenvaltioiden alueella toimii useita toimivaltaisia viranomaisia, jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kyseisten viranomaisten tehtävät on määritelty selvästi ja että kyseiset viranomaiset toimivat tiiviissä yhteistyössä, jotta ne voivat suorittaa tehtävänsä tehokkaasti (41 artiklan 7 kohta).

Jäsenvaltioilla on mahdollisuus soveltaa kansallista lainsäädäntöä antaakseen kansallisille toimivaltaisille viranomaisille valtuudet toteuttaa tuotteita koskevia interventioita luottotuotteiden poistamiseksi markkinoilta perustelluissa tapauksissa (41 artiklan 9 kohta).

Seuraamukset

Direktiivin määräysten rikkomiseen sovellettavien seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia (44 artiklan 1 kohta). Jos seuraamuksia määrätään asetuksen (EU) 2017/2394 21 artiklan mukaisesti, niihin tulee sisältyä joko mahdollisuus määrätä sakkoja hallinnollisilla menettelyillä tai aloittaa sakkojen määräämistä koskeva oikeudellinen menettely. Vaihtoehtoisesti mahdollisuuden tulee sisältää molemmat menettelyt (44 artiklan 2 kohta). Jäsenvaltioiden tulee säätää, että toimivaltaiset viranomaiset voivat julkistaa hallinnollisen seuraamuksen, jollei tällainen julkistaminen vakavasti vaaranna finanssimarkkinoita tai aiheuta suhteetonta vahinkoa asianomaisille osapuolille (44 artiklan 3 kohta).

2.2 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi (rahoituspalvelujen etäsopimuksia koskevat säännökset)

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin soveltamisala

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivillä lisätään kuluttajaoikeusdirektiivin rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevia säännöksiä. Muutosdirektiivillä muutetaan lisäksi myös kulutushyödykkeiden etämyyntiä koskevaa yleistä sääntelyä joiltakin osin.

Kuluttajaoikeusdirektiivin 3 artiklaan lisätyn 1 b kohdan ensimmäisessä alakohdassa luetellaan ne artikkelit, joita sovelletaan rahoituspalvelujen suorittamista koskeviin elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisiin etäsopimuksiin. Rahoituspalvelujen suorittamista koskeviin elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välisiin etäsopimuksiin sovelletaan ainoastaan 1 ja 2 artiklan, 3 artiklan 2, 5 ja 6 kohdan, 4 artiklan, 6 a artiklan, 8 artiklan 6 kohdan, 11 a artiklan, 16 a–16 e artiklan, 19 artiklan, 21–23 artiklan, 24 artiklan 1 ja 6 kohdan sekä 25–27 ja 29 artiklan säännöksiä.

Kohdan toisen alakohdan mukaan kun ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuna yksittäinen sopimus käsittää alkuperäisen palvelusopimuksen, jonka jälkeen suoritetaan sarja peräkkäisiä tai erillisiä, ajan mittaan toteutettavia ja luonteeltaan

samankaltaisia liiketoimia, ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja säännöksiä sovelletaan 21 artiklaa lukuun ottamatta ainoastaan alkuperäiseen sopimukseen. Edelleen kolmannen alakohdan mukaan jos alkuperäistä palvelusopimusta ei ole, mutta samojen sopimuspuolten välillä suoritetaan ajan mittaan luonteeltaan samankaltaisia peräkkäisiä tai erillisiä liiketoimia, 16 a ja 16 d artiklaa sovelletaan ainoastaan ensimmäiseen liiketoimeen. Neljännen alakohdan mukaan jos luonteeltaan samankaltaista liiketoimintaa ei kuitenkaan suoriteta yhden vuoden kuluessa, seuraavan liiketoimen suorittaminen katsotaan uuden liiketoimien sarjan ensimmäisen palvelun tarjoamiseksi, ja näin ollen 16 a ja 16 d artiklaa sovelletaan.

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutetun 6 artiklan 1 kohdan h alakohdan mukaan jos kuluttajalla on peruttamisoikeus, hänelle on annettava kyseisen oikeuden käyttämiseen liittyvät ehdot, määräajat ja menettelyt 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti, sekä liitteessä I olevassa B osassa vahvistettu malliperuuttamislomake ja tarvittaessa tiedot 11 a artiklassa tarkoitetun peruuttamistoiminnon olemassaolosta ja sijainnista.

Peruuttamisoikeuden käyttäminen verkkorajapinnalla tehtyjen etäsopimusten yhteydessä

Kuluttajaoikeusdirektiivin uuden 11 a artiklan mukaan verkkorajapinnalla tehtyjen etäsopimusten yhteydessä elinkeinonharjoittajan on varmistettava, että kuluttaja voi myös peruuttaa sopimuksen käyttämällä peruuttamistoimintoa. Peruuttamistoiminto on merkittävä sanoilla ”Peruuta sopimus tästä” tai vastaavalla yksiselitteisellä ilmaisulla helposti luettavalla tavalla. Peruuttamistoiminnon on oltava jatkuvasti käytettävissä koko peruuttamisen määräajan. Sen on oltava näkyvästi esillä verkkorajapinnassa ja helposti kuluttajan saatavilla. (11 a artiklan 1 kohta)

Peruuttamistoiminnon on oltava sellainen, että kuluttaja voi lähettää verkossa tehtävän peruuttamisilmoituksen, jossa elinkeinonharjoittajalle ilmoitetaan hänen päätöksestään peruuttaa sopimus. Kyseisen verkossa tehtävän peruuttamisilmoituksen on oltava sellainen, että kuluttaja voi helposti antaa tai vahvistaa nimensä, yksityiskohtaiset tiedot sopimuksesta, jonka hän haluaa peruuttaa ja tiedot sähköisestä menetelmästä, jolla peruuttamisvahvistus lähetetään kuluttajalle. (11 a artiklan 2 kohta)

Kun kuluttaja on täyttänyt verkossa tehtävän peruuttamisilmoituksen 2 kohdan mukaisesti, elinkeinonharjoittajan on annettava kuluttajalle mahdollisuus toimittaa se elinkeinonharjoittajalle vahvistustoiminnon avulla. Kyseinen vahvistustoiminto on merkittävä helposti luettavalla tavalla ja ainoastaan sanoilla ”Vahvista peruuttaminen” tai vastaavalla yksiselitteisellä muotoilulla. (11 a artiklan 3 kohta)

Kun kuluttaja on aktivoinut vahvistustoiminnon, elinkeinonharjoittajan on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä kuluttajalle pysyvällä välineellä peruuttamista koskeva vastaanottoilmoitus, joka sisältää tiedot peruutuksen sisällöstä sekä sen toimituspäivästä ja -ajankohdasta (11 a artiklan 4 kohta). Kuluttajan katsotaan käyttäneen peruuttamisoikeuttaan asiaankuuluvan peruuttamisen määräajan kuluessa, jos hän toimittaa tässä artiklassa tarkoitetun verkossa tehtävän peruuttamisilmoituksen ennen kyseisen määräajan päättymistä (11 a artiklan 5 kohta).

Kuluttajille tarkoitetuista rahoituspalveluista tehtäviä etäsopimuksia koskevat tietovaatimukset

Kuluttajaoikeusdirektiivin uudessa 16 a artiklassa säädetään palveluntarjoajan tiedonantovelvollisuudesta kuluttajalle ennen rahoituspalvelua koskevan etäsopimuksen solmimista. Artiklan 1 kohdassa luetellaan tiedot, jotka elinkeinonharjoittajan on toimitettava kuluttajalle selvällä ja ymmärrettävällä tavalla hyvissä ajoin ennen kuin kuluttaja sitoutuu etäsopimukseen tai mihin tahansa vastaavaan tarjoukseen. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi elinkeinonharjoittajan henkilöllisyys, yhteystiedot, kuvaus rahoituspalvelun pääasiallisista ominaisuuksista, rahoituspalvelun hinta, tapauksen mukaan tieto siitä, että hinta on yksilöity automaattisen päätöksenteon perusteella, jos rahoituspalvelun sijoitusstrategiaan on sisällytetty ympäristöön liittyviä tai sosiaalisia tekijöitä, tiedot rahoituspalvelun mahdollisista ympäristöön liittyvistä tai sosiaalisista tavoitteista, ilmoitus peruuttamisoikeuden olemassaolosta tai sen puuttumisesta ja, jos peruuttamisoikeus on olemassa, tiedot peruuttamisen määräajasta ja kyseisen oikeuden käyttöä koskevista ehdoista, mukaan lukien tiedot maksusta, joka kuluttajaa voidaan vaatia maksamaan, ja seuraukset tämän oikeuden käyttämättä jättämisestä.

Jäsenvaltiot voivat kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa 1 artiklassa tarkoitettuja tietoja koskevat kielivaatimukset sen varmistamiseksi, että kuluttaja ymmärtää annetut tiedot helposti, tai hyväksyä tällaisia kielivaatimuksia (16 a artiklan 2 kohta). Puheitse tapahtuvassa puhelinviestinnässä elinkeinonharjoittajan henkilöllisyys ja puhelun kaupallinen tarkoitus on aina elinkeinonharjoittajan aloittaman puhelun alussa tehtävä täsmällisesti selväksi kuluttajan kanssa. Kun puhelua tallennetaan tai saatetaan tallentaa, elinkeinonharjoittajan on myös ilmoitettava tästä kuluttajalle. (16 a artiklan 3 kohta)

Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, 3 kohdassa tarkoitettua puheitse tapahtuvaa puhelinviestintää varten elinkeinonharjoittaja voi kuluttajan nimenomaisella suostumuksella antaa ainoastaan 1 kohdan a, f, g, k ja p alakohdassa tarkoitetut tiedot ennen kuin kuluttaja tulee sidotuksi etäsopimukseen. Tässä tapauksessa elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava kuluttajalle muiden 1 kohdassa tarkoitettujen

tietojen luonteesta ja saatavuudesta. Elinkeinonharjoittajan on toimitettava nämä muut 1 kohdassa vaaditut tiedot pysyvällä välineellä välittömästi etäsopimuksen tekemisen jälkeen. (16 a artiklan 4 kohta)

Jos 1 kohdassa tarkoitetut tiedot annetaan myöhemmin kuin yksi päivä ennen kuin kuluttaja tulee etäsopimuksen sitomaksi, jäsenvaltioiden on vaadittava, että elinkeinonharjoittaja lähettää kuluttajalle muistutuksen mahdollisuudesta peruuttaa etäsopimus ja peruuttamista varten noudatettavasta menettelystä 16 b artiklan mukaisesti. Kyseinen muistutus on toimitettava kuluttajalle pysyvällä välineellä aikaisintaan yhden ja viimeistään seitsemän päivän kuluessa etäsopimuksen tekemisen jälkeen. (16 a artiklan 5 kohta)

Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava kuluttajalle pysyvällä välineellä ja helppolukuisella tavalla. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on pyynnöstä toimitettava vammaisille, mukaan lukien näkövammaisille, kuluttajille soveltuvassa ja saavutettavassa muodossa. (16 a artiklan 6 kohta)

Kun tiedot toimitetaan sähköisesti, elinkeinonharjoittaja voi esittää ne upotettuina, 1 kohdan a, f, g, k ja p alakohdassa tarkoitettuja tietoja lukuun ottamatta. Jos tiedot esitetään upotettuina, 1 kohdassa tarkoitetut tiedot on voitava nähdä, tallentaa ja tulostaa yhtenä asiakirjana. Tällöin elinkeinonharjoittajan on varmistettava, että kuluttajalle esitetään kaikki 1 kohdassa tarkoitetut ennen sopimuksen tekoa annettavat tiedot ennen etäsopimuksen tekemistä (16 a artiklan 7 kohta). Elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka määritettäessä, onko artiklassa säädettyjä tietovaatimuksia noudatettu (16 a artiklan 8 kohta).

Jäsenvaltiot voivat hyväksyä tai pitää voimassa tässä artiklassa tarkoitettua tiukempia säännöksiä ennen sopimuksen tekoa annettavia tietoja koskevista vaatimuksista, kun kyseiset säännökset ovat unionin oikeuden mukaisia (16 a artiklan 9 kohta).

Kun johonkin toiseen, tiettyjä rahoituspalveluja koskevaan unionin säädökseen sisältyy sääntöjä kuluttajalle ennen sopimuksen tekoa annettavista tiedoista, kyseisiin rahoituspalveluihin on sovellettava ainoastaan kyseisessä unionin säädöksessä olevia sääntöjä riippumatta kyseisten sääntöjen yksityiskohtaisuudesta, jollei kyseisessä unionin säädöksessä toisin säädetä. Kun kyseiseen toiseen unionin säädökseen ei sisälly sääntöjä peruuttamisoikeuteen liittyvistä tiedoista, elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava kuluttajalle tällaisen oikeuden olemassaolosta tai puuttumisesta 1 kohdan p alakohdan mukaisesti. (16 a artiklan 10 kohta)

Peruuttamisoikeus

Kuluttajaoikeusdirektiiviin lisätyssä uudessa 16 b artiklassa säädetään kuluttajan oikeudesta peruuttaa rahoituspalveluja koskeva etäsopimus.

Artiklan 1 kohdassa säädetään 14 päivän peruuttamisajasta. Peruuttamisaika alkaa joko etäsopimuksen tekopäivänä (a alakohta) tai päivänä, jona kuluttaja saa sopimusehdot ja tiedot direktiivin 16 a artiklan mukaisesti, jos tämä päivä edellä mainittua, a alakohdassa tarkoitettua päivää myöhäisempi (b alakohta). Artiklan 1 kohdassa säädetään edelleen, että jos kuluttaja ei ole saanut sopimusehtoja tai tietoja 16 a artiklan mukaisesti, peruuttamisen määräaika päättyy joka tapauksessa 12 kuukautta ja 14 päivää etäsopimuksen tekemisen jälkeen. Tätä ei sovelleta, jos kuluttajalle ei ole ilmoitettu hänen peruuttamisoikeudestaan 16 a artiklan 1 kohdan p alakohdan mukaisesti.

Artiklan 2 kohdassa luetellaan poikkeukset peruuttamisoikeuteen. Peruuttamisoikeutta ei sovelleta esimerkiksi sellaisiin kuluttajille tarkoitettuihin rahoituspalveluihin, joiden hinta riippuu rahoitusmarkkinoilla peruuttamisen määräaikana tapahtuvista mahdollisista muutoksista, joihin elinkeinonharjoittaja ei voi vaikuttaa, kuten palvelut, jotka liittyvät esimerkiksi ulkomaanvaluuttaan tai rahamarkkinavälineisiin. Peruuttamisoikeutta ei myöskään ole matka- ja matkatavaravakuutus sopimuksissa tai vastaavissa lyhytaikaisissa vakuutus sopimuksissa, jotka ovat voimassa alle yhden kuukauden, eikä sopimuksissa, jotka kumpikin osapuoli on täyttänyt kokonaisuudessaan kuluttajan nimenomaisesta pyynnöstä ennen kuin kuluttaja käyttää peruuttamisoikeuttaan.

Edelleen artiklan mukaan kuluttajan katsotaan käyttäneen peruuttamisoikeuttaan 1 kohdassa tarkoitettussa peruuttamisen määräajassa, jos hän on lähettänyt peruuttamisoikeuden käyttämistä koskevan ilmoituksen ennen kyseisen määräajan päättymistä (16 b artiklan 3 kohta). Jos elinkeinonharjoittaja tai kolmas osapuoli tarjoaa rahoituspalveluista tehtävään etäsopimukseen liittyvää oheispalvelua kyseisen kolmannen osapuolen ja elinkeinonharjoittajan välisen sopimuksen perusteella, liitännäissopimus ei sido kuluttajaa, jos kuluttaja käyttää peruuttamisoikeuttaan tämän artiklan mukaisesti. Jos kuluttaja peruuttaa liitännäissopimuksen, häneltä ei saa periä siitä maksua. (16 b artiklan 4 kohta)

Artiklan 6 kohdan mukaan kun johonkin toiseen, tiettyjä rahoituspalveluja koskevaan unionin säädökseen sisältyy sääntöjä peruuttamisoikeudesta, kyseisiin tiettyihin rahoituspalveluihin sovelletaan ainoastaan kyseisessä unionin säädöksessä olevia, peruuttamisoikeutta koskevia sääntöjä, jollei kyseisessä toisessa unionin säädöksessä toisin säädetä. Jos kyseisessä toisessa unionin säädöksessä annetaan jäsenvaltioille oikeus valita peruuttamisoikeuden ja jonkin toisen vaihtoehdon,

kuten harkinta-ajan, välillä, kyseisiin tiettyihin rahoituspalveluihin sovelletaan ainoastaan kyseisen unionin säädöksen vastaavia sääntöjä, jollei kyseisessä toisessa unionin säädöksessä toisin säädetä.

Jäsenvaltiot voivat kuitenkin edellisestä poiketen päättää soveltaa peruuttamisoikeuden osalta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/17/EU 14 artiklan 6 kohtaa luottosopimuksiin, jotka on jätetty kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sen 3 artiklan 2 kohdan nojalla sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/2225 26 ja 27 artiklaa luottosopimuksiin, jotka on jätetty kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sen 2 artiklan 2 kohdan nojalla (16 b artiklan 7 kohta).

Ennen peruuttamista toimitetun palvelun maksaminen

Kuluttajaoikeusdirektiivin uudessa 16 c artiklassa säädetään ennen peruuttamista toimitetun palvelun maksamisesta. Artiklan 1 kohdan mukaan kuluttajan käyttäessä 16 b artiklan mukaista peruuttamisoikeuttaan kuluttajaa voidaan vaatia maksamaan ainoastaan palvelusta, jonka elinkeinonharjoittaja on tosiasiallisesti toimittanut etäsopimuksen mukaisesti. Kuluttajan on maksettava kyseisestä palvelusta ilman aiheetonta viivytystä. Maksettava määrä ei saa ylittää summaa, joka on oikeassa suhteessa jo toimitetun palvelun laajuuteen, kun vertauskohtana ovat etäsopimuksen kattamat palvelut kokonaisuudessaan taikka olla missään tapauksessa sellainen, että sitä voidaan pitää seuraamusmaksuna. Artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, että kuluttajia ei voida vaatia maksamaan mitään maksua vakuutusso-
pimuksen irtisanomisen johdosta. Edelleen 3 kohdan mukaan elinkeinonharjoittaja ei saa vaatia kuluttajalta mitään maksua 1 kohdan perusteella, ellei hän pysty osoittamaan, että kuluttajalle on asianmukaisesti ilmoitettu maksettavasta summasta 16 a artiklan 1 kohdan p alakohdan mukaisesti. Elinkeinonharjoittaja ei kuitenkaan saa vaatia maksua, jos hän on aloittanut sopimuksen täyttämisen ennen 16 b artiklan 1 kohdassa säädetyn peruuttamisen määräajan päättymistä ilman kuluttajan nimenomaista pyyntöä.

Edelleen artiklassa säädetään, että elinkeinonharjoittajan on ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 30 kalenteripäivän kuluessa päivämäärästä, jona hän on vastaanottanut peruuttamisilmoituksen, palautettava kuluttajalle kaikki maksut, jotka elinkeinonharjoittaja on tältä etäsopimuksen mukaisesti perinyt, 1 kohdassa tarkoitettua määrää lukuun ottamatta (16 c artiklan 4 kohta). Kuluttajan on viipymättä ja viimeistään 30 kalenteripäivän kuluessa päivämäärästä, jona hän on irtisanonut sopimuksen, palautettava elinkeinonharjoittajalle kokonaisuudessaan tältä saamansa maksut (16 c artiklan 5 kohta).

Riittävät selvitykset

Kuluttajaoikeusdirektiivin uudessa 16 d artiklassa säädetään riittävästä selvityksistä. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että elinkeinonharjoittajia vaaditaan antamaan kuluttajalle tarjotuista rahoituspalvelusopimuksista riittävät selvitykset, joiden perusteella kuluttaja voi arvioida, soveltuvatko tarjottu sopimus ja lisäpalvelut hänen tarpeisiinsa ja taloudelliseen tilanteeseensa. Tällaiset selvitykset on annettava kuluttajalle maksutta ja ennen sopimuksen tekemistä. Selvityksissä on oltava seuraavat seikat: vaaditut ennen sopimuksen tekoa annettavat tiedot; tarjotun sopimuksen keskeiset ominaisuudet, mukaan lukien mahdolliset lisäpalvelut sekä tarjotusta sopimuksesta kuluttajalle mahdollisesti aiheutuvat erityiset vaikutukset, mukaan lukien soveltuviissa tapauksissa kuluttajalle maksulaiminlyönnistä tai maksuviivästyksestä aiheutuvat seuraamukset. (16 d artiklan 1 kohta)

Edelleen saman artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat määrittellä riittävien selvitysten antamistavan ja laajuuden. Jäsenvaltiot voivat mukauttaa antamistapaa ja laajuutta rahoituspalvelun tarjoamistilanteen olosuhteisiin, siihen henkilöön, jolle rahoituspalvelua tarjotaan, ja tarjotun rahoituspalvelun luonteeseen (16 d artiklan 2 kohta). Jäsenvaltioiden on edelleen varmistettava, että jos elinkeinonharjoittaja käyttää verkkotyökaluja, kuluttajalla on oikeus vaatia ja saada asiointia ihmisen kanssa etäsopimusta edeltävässä vaiheessa, ja perustelluissa tapauksissa etäsopimuksen tekemisen jälkeen, samalla kielellä, jota käytettiin 16 a artiklan 1 kohdan mukaisten tietojen antamiseen ennen sopimuksen tekemistä (16 d artiklan 3 kohta).

Artiklan 4 kohdan mukaan elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka määrittäessä, onko artiklassa säädettyjä riittävän selvityksen vaatimuksia noudatettu. Artiklan 5 kohdan mukaan kun johonkin toiseen, tiettyjä rahoituspalveluja koskevaan unionin säädökseen sisältyy sääntöjä kuluttajille annettavista riittävästä selvityksistä, kyseisiin tiettyihin rahoituspalveluihin sovelletaan ainoastaan kyseisessä unionin säädöksessä olevia, riittäviä selvityksiä koskevia sääntöjä, jollei kyseisessä unionin säädöksessä toisin säädetä.

Verkkorajapintoja koskeva lisäsuoja

Kuluttajaoikeusdirektiivin uudessa 16 e artiklassa säädetään verkkorajapintoja koskevasta lisäsuojasta, joka koskee rahoituspalvelujen etämyyntiä. Artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että elinkeinonharjoittajat eivät rahoituspalveluja koskevia etäsopimuksia tehdessään suunnittele, järjestä tai ope-roi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 3 artiklan m alakohdassa määriteltyjä verkkorajapintojaan tavalla, jolla harhautetaan tai manipuloidaan kuluttajia, jotka ovat elinkeinonharjoittajien palvelun vastaanottajia, tai

muutoin olennaisesti vääristetään tai haitataan kyseisten kuluttajien kykyään tehdä vapaita ja tietoon perustuvia päätöksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 2005/29/EY ja asetuksen (EU) 2016/679 soveltamista.

Jäsenvaltioiden on erityisesti toteutettava toimenpiteitä, jotka unionin lainsäädännön mukaisesti koskevat vähintään yhtä seuraavista elinkeinonharjoittajien käytännöistä: tiettyjen valintojen korostaminen, kun elinkeinonharjoittajat pyytävät ratkaisua kuluttajilta, jotka ovat elinkeinonharjoittajien palvelun vastaanottajia; kuluttajien, jotka ovat elinkeinonharjoittajien palvelun vastaanottajia, pyytäminen toistuvasti tekemään valinta, joka on jo tehty, erityisesti esittämällä ponnahdusikkunoita, jotka häiritsevät käyttäjäkokemusta; tai palvelun käytön lopettamismenettelyn tekeminen palveluun liittymismenettelyä vaikeammaksi.

Jäsenvaltiot voivat artiklan 2 kohdan mukaan antaa tai pitää voimassa tiukempia säännöksiä, jotka koskevat 1 kohdassa säädettyjä elinkeinonharjoittajille asetettuja vaatimuksia, kun kyseiset säännökset ovat unionin oikeuden mukaisia.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Nykytila

3.1.1 Kuluttajaluotot

Kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisala

Keskeinen kuluttajaluottoja koskeva sopimusoikeudellinen sääntely sisältyy kuluttajansuojalain kuluttajaluottoja koskevaan 7 lukuun. Kuluttajansuojalain 7 luvun säännöksillä on pantu täytäntöön kulutusluottosopimuksista annettu direktiivi 2008/48 EY.

Kuluttajansuojalain 7 luvussa säädetään muun muassa luotonantajan ja luotonvälittäjän tiedonantovelvollisuuksista, luottosopimuksen tekemisestä ja varojen luovuttamisesta, luottosopimuksen peruuttamisesta, kuluttajan oikeudesta saada tietoja luottosopimuksen kuluessa, luoton takaisinmaksusta sekä luottosopimuksen päättymisestä. Luvussa säädetään myös muun muassa luotonantajan velvollisuudesta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus. Kuluttajansuojalain 7 a luku sisältää puolestaan säännöksiä asunto-omaisuuteen liittyvistä kuluttajaluotoista. Lukua sovelletaan paitsi asunto-omaisuuden hankkimiseksi tai siihen kohdistuvan omistusoikeuden säilyttämiseksi myönnettäviin luottoihin myös muuhun tarkoitukseen myönnettäviin luottoihin, joiden vakuudeksi annetaan asunto-omaisuutta (7 a luvun 1 ja 3 §). Luvun 31 §:n 1 momenttiin sisältyy viittaussäännös, jonka perusteella osaa kuluttajansuojalain 7 luvun säännöksistä sovelletaan myös asunto-omaisuuteen liittyviin kuluttajaluottoihin.

Kuluttajaluotolla tarkoitetaan lain mukaan luottoa, jonka elinkeinonharjoittaja (luotonantaja) sopimuksen mukaan myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle lainana, maksunlykkäyksenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelyinä (7 luvun 1 §:n 1 momentti). Kuluttajaluottoon rinnastetaan vuokra- tai muu sellainen sopimus, jonka nojalla tavara luovutetaan kuluttajan hallintaan ja jonka ehtojen mukaan tavaran käteishinta ja luottokustannukset tulevat suoritetuiksi vuokrakaudella tai jonka ehtojen mukaan kuluttaja voi muutoin tulla tavaran omistajaksi sopimuksen päättyessä (7 luvun 1 §:n 2 momentti). Luvun 1 §:n 5 momentissa säädetään luvun soveltamisalaa koskevista poikkeuksista. Luvun säännöksiä ei sovelleta muun muassa sellaisiin kuluttajaluottoihin, josta ei peritä korkoa tai muita maksuja.

Kuluttajaluottoon rinnastetaan myös luotto, jonka joku muu kuin luotonantaja myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle lainana, maksunlykkäyksenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelyinä, jos elinkeinonharjoittaja välittää luoton kuluttajalle (ns. vertaislainat). Luoton kuluttajalle välittävän elinkeinonharjoittajan on tällöin huolehdittava siitä, että luottosuhteessa noudatetaan kuluttajansuojalain 7 luvun säännöksiä (HE 77/2016 vp, s. 44).

Kuluttajansuojalain 7 luvun 2 ja 3 §:ssä säädetään luvun säännösten soveltamisen rajoituksista. Käyttelytileihin liittyviin luottoihin sekä maksujärjestelysopimukseen sovelletaan vain tietyt luvun säännöksiä. Edelleen luvun tietyt säännöksiä ei sovelleta kuluttajaluottoon, jossa luottoaika on enintään kolme kuukautta, josta ei peritä korkoa ja josta perittävät muut luottokustannukset todelliseksi vuosikoroksi muunnettuna eivät ylitä korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun koron määrää (7 luvun 3 §:n 1 momentti). Luottojen hintasääntelyä koskevaa 17 a §:ää ei sovelleta osamaksukauppaan, jossa kaupan kohteena on liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin rekisteröitävä liikenneväline siihen mahdollisesti liittyvine lisävarusteineen (7 luvun 3 §:n 3 momentti).

Kuluttajaluottoja koskeva kuluttajansuojalain 7 luku on pakottava kuluttajan hyväksi (7 luvun 5 §). Kuluttajaluottoihin sovelletaan myös kuluttajansuojalain 2, 3 ja 4 luvun säännöksiä sekä kuluttajansuojalain 6 a luvun säännöksiä silloin, kun on kyse kuluttajaluottojen etämyynnistä.

Määritelmät

Kuluttajansuojalain 7 luvun 6 §:ssä määritellään luottokustannukset sekä korko. Pykälän 1 momentin mukaan luottokustannuksilla tarkoitetaan luotonantajan tiedossa olevien, kuluttajaluottosuhteen johdosta kuluttajan maksettavaksi tulevien korkojen, kulujen ja muiden maksujen yhteismäärää; luottokustannuksiin luetaan myös luottosopimukseen liittyvien vakuutusten ja muiden lisäpalveluiden kustannukset, jos lisäpalvelua koskevan sopimuksen tekeminen on edellytyksenä luoton saamiseksi markkinoiduin ehdoin. Edelleen 2 momentin mukaan luottokustannuksiin ei lueta: 1) luoton hoitamiseen käytettävästä tilistä perittäviä kustannuksia, jos tilin avaaminen on vapaaehtoista ja kustannukset on sopimuksessa eritelty; 2) kuluttajan mahdollisen sopimusrikkomuksen johdosta maksettavaksi tulevia maksuja; 3) notaarikuluja. Pykälän 2 momentissa määritetään todellinen vuosikorko ja 3 momentissa luoton korko.

Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintuneen ratkaisukäytännön mukaisesti luoton kokonaiskustannuksilla tarkoitetaan notaarikuluja lukuun ottamatta kaikkia kustannuksia, jotka kuluttajan on maksettava luottosopimuksen yhteydessä ja

jotka ovat luotonantajan tiedossa. Suomen korkein oikeus on Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytäntöön tukeutuen katsonut, että luottokustannuksina pidetään maksuja, jotka peritään palvelusta, jonka sisältö liittyy erottamattomasti luottosuhteeseen ja siihen liittyvien veloitteiden täyttämiseen, kuten luottohakemuksen käsittelyyn, luoton nostoa koskeviin ehtoihin, laskun toimittamiseen tai luoton käytön kestoon (KKO 2024:58 ja KKO 2024:59).

Kuluttajansuojalain 7 luvun 7 §:ssä määritetään muut luvun soveltamisen kannalta olennaiset määritelmät, kuten jatkuva luotto, kertaluotto ja hyödykesidonnainen luotto. Pykälän 5 kohdassa määritellään osamaksukauppa. Määritelmän mukaan osamaksukaupalla tarkoitetaan sellaista tavaran kauppaa, jota koskevan sopimuksen mukaan hinta suoritetaan maksuerissä, joista yksi tai useampi erääntyy sen jälkeen, kun tavara on luovutettu kuluttajalle (ostaja), ja jossa elinkeinonharjoittaja (myyjä) on pidättänyt itselleen joko oikeuden tavaran takaisin ottamiseen, jos ostaja laiminlyö hänelle sopimuksesta johtuvan velvollisuuden täyttämisen, taikka omistusoikeuden tavaraan siihen asti, kun joko koko hinta tai ainakin määrätty osa niistäkin maksueristä, jotka erääntyvät tavaran luovuttamisen jälkeen, on suoritettu. Edelleen pykälän 6 kohdassa määritellään luotonvälittäjä. Säännöksen mukaan luotonvälittäjällä tarkoitetaan muuta elinkeinonharjoittajaa kuin luotonantajaa, joka esittelee tai tarjoaa kuluttajille luottosopimuksia taikka muutoin avustaa kuluttajia luottosopimuksen tekemisessä tai tekee luotonantajan puolesta luottosopimuksia kuluttajan kanssa. Pykälän 7 kohdassa määritellään tietojen antaminen pysyvällä tavalla. Tämä tarkoittaa tietojen antamista kuluttajalle henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina.

Kuluttajaluottojen markkinointi

Markkinointia ja menettelyjä asiakassuhteessa koskevat yleissäännökset sisältyvät kuluttajansuojalain 2 lukuun, joka perustuu nykyisin monilta osin sopimattomia kaupallisia menettelyjä koskevaan direktiiviin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/29/EY sopimattomista elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisistä kaupallisista menettelyistä sisämarkkinoilla ja neuvoston direktiivin 84/450/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 97/7/EY, 98/27/EY ja 2002/65/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta, jäljempänä *UCP-direktiivi*). Mainittu direktiivi on rahoituspalvelujen, kuten luottojen, osalta minimiharmonisoiva, eli direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeutta antaa direktiiviä tiukempia säännöksiä kuluttajien taloudellisten etujen suojelemiseksi (UCP-direktiivin 3 artiklan 9 kohta). Lisäksi hyvää tapaa koskeva sääntely on kokonaan jäsenvaltioiden toimivallassa.

Kuluttajansuojalain 2 luvussa säädetään muun muassa hyvän tavan vastaisen markkinoinnin ja sopimattoman menettelyn kiellosta (1 §), kiellosta antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja (6 §), olennaisten tietojen antamatta jättämisestä (7 §) sekä kiellosta käyttää aggressiivisia menettelyjä (9 §). Lisäksi luku sisältää säännöksen, jonka mukaan markkinoinnista on käytävä selkeästi ilmi sen kaupallinen tarkoitus sekä se, kenen lukuun markkinoidaan (4 §). Luvun 15 §:n 3 kohdan nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa kuluttajien kannalta sopimattomasta menettelystä markkinoinnissa ja asiakassuhteesta (601/2008) säädetään menettelytavoista markkinoinnissa ja asiakassuhteissa, joita pidetään kaikissa olosuhteissa harhaanjohtavina ja aggressiivisina. Esimerkkinä asetuksessa mainituista harhaanjohtavista menettelytavoista voidaan mainita tiedotusvälineen toimituksellisen sisällön käyttäminen kulutushyödykkeen myynnin edistämiseen siten, että elinkeinonharjoittaja on maksanut myynninedistämisen, mutta siitä ei ilmoiteta selvästi sisällössä tai kuluttajalle selkeästi tunnistettavin kuvin tai äänin (asetuksen 1 §:n 22 kohta). Esimerkkinä asetuksessa mainituista aggressiivisista menettelytavoista voidaan puolestaan mainita sinnikkäät ja ei-toivotut myyntiyhteydenotot puhelimitse, telekopiolaitteella, sähköpostitse tai muulla etäviestimellä (asetuksen 2 §:n 3 kohta).

Lain esitöissä todetun mukaisesti markkinoinnin käsite kuluttajansuojalain 2 luvussa on laaja. Sillä tarkoitetaan kaupallista viestintää, kuten mainontaa, kaupanteon yhteydessä muuten annettuja tietoja sekä erilaisia myynninedistämiskeinoja, kuten alennuksia, lisäetuja ja markkinointiarpajaisia (HE 32/2008 vp, s. 19).

Kuluttajansuojalakiin sisältyy myös erityissäännöksiä luottojen markkinoinnista. Keskeinen on tältä osin kuluttajansuojalain kuluttajaluottoja koskevaan 7 lukuun sisältyvä säännös hyvästä luotonantotavasta (13 §). Vuonna 2010 lakiin lisätyn ja vuosina 2013 sekä 2023 edelleen tiukennetun säännöksen mukaan luotonantajan on luotonannossa meneteltävä vastuullisesti. Erityisesti edellytetään muun muassa, että luotonantaja ei markkinoi luottoa siten, että markkinointi on omiaan selvästi heikentämään kuluttajan kykyä harkita luoton ottamista huolellisesti (13 §:n 2 momentin 1 kohta), ei käytä luoton myöntämistä pääasiallisena markkinointikeinona markkinoidessaan muita kulutushyödykkeitä (13 §:n 2 momentin 2 kohta), eikä käytä luottoa markkinoitaessa, sitä myönnettäessä eikä muussa luottosuhteeseen liittyvässä asiointissa lisämaksullista tekstiviestipalvelua tai muuta vastaavaa viestipalvelua (13 §:n 2 momentin 3 kohta). Edellä mainitut säännökset koskevat pääosin myös luotonvälittäjiä (13 §:n 3 momentti). Pykälää on viimeksi muutettu lokakuussa 2023 voimaan tulleella sääntelyllä. Pykälään lisättiin tuolloin nimenomaisia mainintoja sellaisista menettelyistä, jotka ovat hyvän luotonantotavan vastaisia. Pykälään lisättiin esimerkiksi menettely, jossa markkinointi suunnataan kuluttajiin, joilla on maksuhäiriömerkintä tai joilla voidaan muutoin olettaa olevan

vaikeuksia suoriutua luottosopimuksen mukaisista velvoitteistaan asianmukaisesti (HE 218/2022 vp). Edelleen saman pykälän 2 momentin 5 kohdassa edellytetään, että luotonantaja antaa kuluttajalle ennen luottosopimuksen tekemistä riittävät ja selkeät selvitykset sen arvioimiseksi, soveltuuko luotto ja mahdollisesti tarjotut lisäpalvelut kuluttajan tarpeisiin ja hänen taloudelliseen tilanteeseensa, sekä tiedon siitä, voiko kuluttaja irtisanoa lisäpalvelua koskevan sopimuksen erikseen ja mitä seuraamuksia irtisanomisesta kuluttajalle aiheutuu.

Kuluttajaluottoja koskevan 7 luvun 8 §:ssä säädetään kuluttajaluoton mainonnassa annettavista tiedoista silloin, kun mainonnasta ilmenee luoton korko tai muu luotosta perittäviä kustannuksia kuvaava luku taikka muu luottosopimuksen ehtoja koskeva tieto. Näitä ovat muun muassa luoton todellinen vuosikorko, luoton korko ja muut luottokustannukset sekä luoton ja luottokustannusten yhteismäärä ja maksuerien määrä. Nämä tiedot on ilmoitettava mainonnassa selkeästi, näkyvästi ja tiiviisti, ja niiden on vastattava luotonantajan tavanomaisesti tarjoamia luottoehtoja. Kuluttaja-asiamies on ratkaisukäytännössään katsonut, että jos tarjottavan luoton yhteydessä annetaan kuluttajalle rahallinen alennus myönnettävän luoton luottokustannuksista, on alennuksen määrässä kyse luottosopimuksen ehtoja koskevasta tiedosta ja sen ilmoittamisen seurauksena tulee mainonnassa kertoa kaikki kuluttajansuojalain 7 luvun 8 §:n 1 momentissa edellytetyt tiedot. Kuluttaja-asiamies on edelleen katsonut, että jos luotto on vaihtuvakorkoinen, tulee tiedon käydä ilmi jo luoton markkinoinnissa. (KKV/1422/14.08.01.05/2021).

Lisäksi luotonvälittäjän on 7 luvun 48 §:n mukaan markkinoinnissa ilmoitettava valtuuksistaan välittää kuluttajaluottoja, erityisesti siitä, toimiiko hän tietyn tai tiettyjen luotonantajien asiamiehenä vai riippumattomana luotonvälittäjänä.

Kuluttajansuojalain 7 luvun 9 §:ssä säädetään tiedoista, jotka on annettava ennen luottosopimuksen tekemistä. Pykälässä säädetään muun muassa velvollisuudesta antaa kuluttajalle pysyvällä tavalla ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomake. Ennakkotietojen antamisesta puhelinmyynnissä säädetään luvun 10 §:ssä, ja ennakkotiedonantovelvollisuutta koskevia muita säännöksiä on luvun 11 §:ssä. Luvun 12 §:ssä säädetään sivutoimisia luotonvälittäjiä koskevasta poikkeuksesta, jonka mukaan mitä 9–11 §:ssä säädetään luotonvälittäjän velvollisuudesta antaa kuluttajalle tietoja, ei koske päätoimensa ohella luotonvälittäjänä toimivaa myyjää eikä palveluksen suorittajaa. Annettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista (789/2010, jäljempänä *tiedonantoasetus*).

Luottokelpisuuden arviointi ja sen laiminlyönti

Kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:ssä säädetään velvollisuudesta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus. Luotonantajan on ennen luottosopimuksen tekemistä arvioitava, kykeneekö kuluttaja täyttämään luottosopimuksen mukaiset velvoitteensa (kuluttajan luottokelpoisuus). Arviointi on tehtävä kuluttajan tuloja ja muita taloudellisia olosuhteita koskevien riittävien luottotietorekisteri- ja muiden tietojen perusteella. (14 §:n 1 momentti). Edelleen saman pykälän mukaan jos osapuolet sopivat myöhemmin luoton määrän tai luottorajan korottamisesta, luotonantajan on varmistettava kuluttajaa koskevien tietojen ajantasaisuus ja, jos luoton määrää tai luottorajaa merkittävästi korotetaan, arvioitava kuluttajan luottokelpoisuus uudelleen ennen korotuksesta sopimista (14 §:n 2 momentti).

Kuluttajansuojalaissa ei ole sopimusoikeudellisia säännöksiä siitä, miten luottokelpisuuden arvioinnin laiminlyönti vaikuttaa kuluttajaluottosopimukseen. Voimassa olevan oikeuden mukaan kuluttajalla on oikeus vaatia sopimukseen perustuvaa vahingonkorvausta luotonantajalta, jos luotonantajan menettely on ollut tuottamuksellista ja kuluttajalle on aiheutunut luotonantajan menettelystä vahinkoa. Vahingonkorvauksesta ei ole kuluttajansuojalaissa säännöksiä, vaan vahingonkorvausta koskeviin tapauksiin sovelletaan yleisiä vahingonkorvausoikeudellisia oppeja.

Kuluttajansuojalaissa ja kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa säädetään kuitenkin elinkeino-oikeudellisista seuraamuksista luotonantajalle, jos se laiminlyö kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:n mukaisen luottokelpisuuden arvioinnin. Kuluttajansuojalain 7 luvun 50 §:n 1 momentin mukaan luotonantajaa voidaan kieltää jatkamasta tällaista menettelyä taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kiellon määräämisestä ja sen tehostamisesta uhkasakolla säädetään kuluttajansuojalain 2 ja 3 luvussa. Luotonantajalle voidaan myös määrätä menettelystä seuraamusmaksu. Seuraamusmaksun määräämisestä säädetään kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa. Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa.

Euroopan unionin tuomioistuin on ratkaisukäytännössään (mm. OPR-Finance, C-679/18) katsonut, että kulutusluottodirektiivin kuluttajan luottokelpisuuden arviointia koskevaa 8 artiklaa ja seuraamuksia koskevaa 23 artiklaa on tulkittava siten, että niissä veloitetaan kansallinen tuomioistuin tutkimaan viran puolesta, onko kyseisen direktiivin 8 artiklassa säädettyä luotonantajan velvollisuutta tutkia kuluttajan luottokelpoisuus ennen sopimuksen tekemistä laiminlyöty, ja tekemään kyseisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä kansallisen oikeuden mukaan aiheutuvat johtopäätökset, edellyttäen että seuraamukset täyttävät mainitun

direktiivin 23 artiklan vaatimukset. Seuraamusten osalta unionin tuomioistuin on pitänyt tällöin asianmukaisena ainakin sitä, ettei luotonantajalla ole enää oikeutta sovittuihin korkoihin ja kuluihin (ratkaisun C-679/18 kohta 30 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö). Toisaalta unionin tuomioistuin on mainitussa ratkaisussaan viitannut aiemmin toteamaansa siitä, että jos korkojen menettämistä koskeva seuraamus lievenee tai jopa mitätöityy, tästä seuraa väistämättä, että seuraamus ei ole todella varoittava (ks. ratkaisun C-679/18 kohta 31 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö).

Kuluttajaluottojen hintasääntely

Kuluttajansuojalain 7 luvun 17 a §:ssä säädetään luottokustannusten enimmäismäärästä. Säännös koostuu yhtäältä luoton korkoa koskevasta katosta ja toisaalta muita luottokustannuksia koskevasta katosta. Pykälän 1 momentin mukaan kuluttajan nostamalle luotolle perittävää luoton korkoa ei saa sopia suuremmaksi kuin korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä 15 prosenttiyksiköllä. Tällöinkään luoton korko ei saa sopimuksen mukaan ylittää 20:tä prosenttia. Kyseinen säännös on varsin uusi, ja sääntely on tullut voimaan lokakuussa 2023. Aiemmin momentissa säädettiin 20 prosentin korkokatosta (HE 218/2022 vp).

Pykälän 2 momentissa puolestaan säädetään, että jos kuluttajan on sopimuksen mukaan maksettava muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja luottokustannuksia, näiden määrä ei saa ylittää päivää kohden 0,01:tä prosenttia luottosopimuksen mukaisesta luoton määrästä tai luottorajasta luottosopimuksen voimassaoloajalta. Mainitun 2 momentin estämättä muiden luottokustannusten enimmäismäärä voidaan sopia 5 euroksi edellyttäen, että luottoaika on sopimuksen mukaan vähintään 30 päivää. Kuluttajan 2 momentin perusteella maksettavaksi tulevat kustannukset eivät saa ylittää 150:tä euroa vuodessa, eikä luottokustannuksia saa periä kuluttajalta ennakolta pidemmältä kuin vuoden ajalta. Jos luotonantaja tai luotonvälittäjä rikkoo, mitä luottokustannusten enimmäismäärää koskevassa pykälässä säädetään, kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa luoton korkoa eikä muita luottokustannuksia lainkaan.

Säännöstä sovelletaan useimpiin kuluttajansuojalain 7 ja 7 a luvun soveltamisalaan kuuluviin luottoihin. Sääntelyn ulkopuolelle on rajattu vain sellaiset asuntoluotot, joissa vakuutena on asunto tai muuta omaisuutta (7 a luvun 31 §). Sääntelyä ei sovelleta myöskään kuluttajaluottoon, jonka luotonantaja myöntää sallimalla käytelytilin saldon tai luottorajan ylityksen ilman, että siitä on nimenomaisesti sovittu osapuolten välillä (7 luvun 2 §:n 2 momentti) eikä osamaksukauppaan, jossa kauppan kohteena on liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun

liikenneasioiden rekisteriin rekisteröitävä liikenneväline siihen mahdollisesti liittyvine lisävarusteineen, paitsi jos kuluttajalla on sopimuksen perusteella oikeus nostaa myös rahavaroja (7 luvun 3 §:n 3 momentti).

Luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinti

Kuluttajansuojalain 7 ja 7 a luvun soveltamisalaan kuuluvien luottojen luotonantajien rekisteröinnistä säädetään eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetussa laissa (186/2023). Lakia sovelletaan myös sellaisiin elinkeinonharjoittajiin, jotka välittävät luottoja kuluttajille, jos luoton myöntää jokin muu kuin kuluttajansuojalain 7 tai 7 a luvussa tarkoitettu luotonantaja (vertaislaina). Lain ulkopuolelle on rajattu sellaiset elinkeinonharjoittajat, jotka myöntävät kuluttajaluottoja vain myymiensä kulutushyödykkeiden oston rahoittamiseksi (1 §:n 3 momentin 4 kohta).

Laissa säädetään muun muassa rekisteröintivelvollisuudesta (3 §), luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteristä ja rekisteri-ilmoituksesta (4 §). Rekisteröinnin edellytyksistä säädetään lain 5 §:ssä, rekisteriin merkittävistä tiedoista ja muutoksista ilmoittamisesta 8 §:ssä. Luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän johdon velvoitteista säädetään eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 10 §:ssä. Luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän tai, jos luotonantaja tai vertaislainanvälittäjä on oikeushenkilö, sen ylimmän johdon on huolehdittava siitä, että toiminnassa noudatetaan hyvää luotonantotapaa ja että toimintaa muutoinkin harjoitetaan lainmukaisesti. Näiden on lisäksi huolehdittava siitä, että toimintaan osallistuvilla henkilöillä on tehtävässä tarvittava riittävä ammattitaito. (10.1 §).

Laissa säädetään lisäksi muun ohella asiakasvarojen säilyttämisestä ja maksukyvyttömyysriskien hallinnasta (12 ja 13 §), asiakirjojen ja tietojen säilytyksestä (16 §), vaitiolovelvollisuudesta (17 §), valvonnasta, seuraamuksista ja rangaistuksista (18–23 §).

Seuraamukset ja valvonta

Kuluttajansuojalain 7 luvun 50 §:ssä säädetään luvun säännösten rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista. Pykälän 1 momentin mukaan luotonantajaa ja luotonvälittäjää, joka rikkoo luvun säännöksiä, voidaan, jos se on kuluttajansuojan kannalta tarpeellista, kieltää jatkamasta tällaista menettelyä taikka uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kiellon määräämisestä ja sen tehostamisesta uhkasakolla säädetään 2 ja 3 luvussa. Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa.

Pykälän 2 momentissa säädetään seuraamusmaksusta. Momentin mukaan luvun 8 §:n, 9 §:n ja sen 2 momentin nojalla annettujen säännösten, 10 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten, 13 §:n 2 momentin 1 kohdan a–g alakohdan sekä saman momentin 3 ja 4 kohdan, 13 a, 14–16 ja 16 a §:n, 17 §:n ja sen 3 momentin nojalla annettujen säännösten, 17 a, 17 b ja 19 §:n, 20 §:n 1 momentin, 24 §:n, 39 §:n 1 momentin ja 48 §:n rikkomisen johdosta määrättävästä seuraamusmaksusta säädetään kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa.

Kuluttaja-asiamies valvoo elinkeinonharjoittajien markkinointia ja menettelyjä asiakassuhteessa kuluttajansuojalain 2 luvun 20 §:n nojalla ja sopimusehtojen käyttöä kuluttajansuojan kannalta 3 luvun 4 §:n nojalla. Finanssivalvonnan toimivalta valvoo markkinointia ja sopimusehtojen käyttöä sekä kuluttajan kannalta hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä asiakassuhteessa koskevia säännöksiä perustuu puolestaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 45 §:ään.

Kuluttajansuojalain kuluttajaluottoja koskevan 7 luvun noudattamisen valvonnasta säädetään mainitussa luvussa erikseen. Luvun 51 §:n 1 momentin mukaan 7 luvun säännösten noudattamista valvovat kuluttaja-asiamies, Kilpailu- ja kuluttajavirasto ja sen alaisina viranomaisina aluehallintovirastot sekä Finanssivalvonta silloin, kun luotonantajana on Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2–5 momentissa tarkoitettu taho tai 5 §:ssä tarkoitettu muu finanssimarkkinoilla toimiva. Pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomaisten on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään.

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain suoramarkkinointia koskevien 200 ja 202–204 §:n noudattamista valvoo tietosuojavaltuutettu lain 305 §:n 1 momentin nojalla. Kuluttaja-asiamiehen oikeudesta valvoo suoramarkkinointia koskevaa sääntelyä kuluttajansuojan kannalta säädetään saman lain 306 §:ssä.

Suomessa pankkien ja muiden finanssimarkkinoilla toimivien yhteisöjen elinkeino-oikeudellinen valvontavastuu on Finanssivalvonnalla tai Suomeen rajan yli palveluja tarjoavien yhteisöjen osalta sitä vastaavalla toisen ETA-valtion valvontaviranomaisella.

Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun asetuksen (728/2012) 1 §:n 4 kohdan mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto antaa elinkeinonharjoittajille ja kuluttajille tietoa viraston ja kuluttaja-asiamiehen toimialaan kuuluvan lainsäädännön sisällöstä ja soveltamiskäytännöstä sekä julkaisee tärkeimmät ratkaisut sopivalla tavalla. Asetuksessa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle osoitettu tehtävä painottuu sanamuotonsa perusteella enemmänkin elinkeinonharjoittajille ja kuluttajille suunnattuun

opastukseen, kuin tiedon julkaisemiseen kuluttaja-asiamiehen omista valvontatehtävistä. Asetuksessa ei myöskään mainita henkilöiden nimien julkaisemisesta tiedon julkaisemisen yhteydessä.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on todennut kantelun johdosta antamassaan ratkaisussa (dnro 1089/4/16) ongelmallisena henkilöiden nimien julkaisemista ylipäätään, siis myös yritysten ja muiden yhteisöjen nimien osalta, ja katsonut, että asiasta tulisi säätää tarkemmin. Kantelun kohteena oli kuluttaja-asiamiehen markkinaoikeuteen saattamasta hakemuksesta tiedon julkaiseminen. Vastaajina olleiden luonnollisten ja oikeushenkilöiden nimet julkaistiin tiedotteessa.

Luottotietorekisterit

Suomessa on otettu 1.4.2024 käyttöön positiivinen luottotietorekisteri. Rekisteristä säädetään positiivisesta luottotietorekisteristä annetussa laissa. Kyseinen laki tuli voimaan 1.8.2022. Luotonantajat ilmoittavat positiiviseen luottotietorekisteriin tiedot myöntämistään luotoista sekä luotoissa tapahtuneista muutoksista. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi lyhennykset ja luottosopimuksen muutokset. Rekisterissä näkyvät tiedot myös kuluttajan tuloista. Positiivisen luottotietorekisterin tarkoituksena on torjua ylivelkaantumista varmistamalla luotettavien luottotietojen saatavuus erityisesti luotonantotilanteessa luottokelpoisuutta arvioitaessa ja parantamalla luonnollisten henkilöiden mahdollisuuksia hallita omaa talouttaan. Kun kuluttaja hakee luottoa, luotonantajalla on velvollisuus tarkistaa luotonhakijan luottokelpoisuus. Luotonantaja pyytää tätä varten positiivisesta luottotietorekisteristä luottotietorekisteriotteen. Otteella on ajantasaiset tiedot rekisteriin ilmoitetuista luotonhakijan luotoista sekä hänen tuloistaan. Yksityishenkilö voi tarkastella omien luottojensa tietoja ja asettaa itselleen vapaaehtoisen luottokiellon maksutta luottotietorekisterissä. Positiivisen luottotietorekisterin rekisterinpitäjä on Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö.

Suomessa toimii positiivisen luottotietorekisterin lisäksi kaksi yksityistä luottotietorekisteriä. Kyseisistä rekistereistä ilmenevät maksuhäiriömerkinnät. Luottotietorekistereitä ylläpitävät Suomen Asiakastieto Oy sekä Dun & Bradstreet Finland Oy. Luottotietotoiminnan harjoittajiin sovelletaan luottotietolakia.

3.1.2 Rahoituspalvelujen etämyynti

Rahoituspalvelujen etämyynnistä säädetään kuluttajansuojalain 6 a luvussa. Sääntely perustuu pitkälti rahoituspalvelujen etämyyntidirektiiviin 2002/65/EY. Luvun 1 §:ssä säädetään luvun soveltamisalasta. Pykälän 1 momentissa luetellaan tiettyjä

rahoituspalveluja, kuten talletus- ja asiakastilit, maksujenvälityspalvelut, luotot ja niiden välitys, vakuutukset ja niiden välitys sekä arvopaperinvälitys ja muut sijoituspalvelut. Lisäksi pykälän 1 momentin mukaan luvun säännöksiä sovelletaan myös muihin rahoituspalveluihin ja rahoitusvälineisiin.

Kuluttajansuojalain 6 a luvun 2 §:ssä säädetään säännösten soveltamisen rajoituksista eräissä tapauksissa. Esimerkiksi jos elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välinen etäsopimus koskee samankaltaisten rahoituspalvelujen jatkuvaa tai toistuvaa suorittamista, luvun säännöksiä ei sovelleta sopimukseen perustuviin yksittäisiin palvelusuorituksiin (1 momentti). Luvun 3 §:ssä säädetään pakottavuudesta ja 4 §:ssä määritelmistä. Pykälässä on määritelty etämyynti, etätarjontamenetelmä sekä etäviestin.

Rahoituspalvelujen etämyynnissä noudatettavasta tiedonantovelvollisuudesta ennen sopimuksen tekemistä säädetään 6 a luvun 5 §:ssä. Kyseisen pykälän mukaan sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvoitteista, kuluttajalle on annettava hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä 6–9 §:ssä tarkoitetut tiedot elinkeinonharjoittajasta, tarjottavasta rahoituspalvelusta, etäsopimuksesta ja oikeussuojakeinoista. Tiedot on annettava käytettyyn etäviestimeen sopivalla tavalla, selkeästi, ymmärrettävästi ja niin, että tietojen kaupallinen tarkoitus käy selvästi ilmi.

Kuluttajalle annettavista ennakkotiedoista säädetään 6 a luvun 6 §:ssä (ennakkotiedot elinkeinonharjoittajasta), 7 §:ssä (ennakkotiedot rahoituspalvelusta), 8 §:ssä (ennakkotiedot etäsopimuksesta), 9 §:ssä (ennakkotiedot oikeussuojakeinoista) sekä 10 §:ssä (ennakkotiedot puhelinmyynnissä). Luvun 11 §:ssä säädetään velvollisuudesta toimittaa ennakkotiedot ja sopimusehdot kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla.

Kuluttajan oikeudesta peruuttaa sopimus säädetään 6 a luvun 12 §:ssä. Kuluttajalla on oikeus peruuttaa sopimus ilmoittamalla siitä elinkeinonharjoittajalle 14 päivän kuluessa sopimuksen tekemisestä tai siitä myöhemmästä ajankohdasta, jona kuluttaja on saanut ennakkotiedot ja sopimusehdot pysyvällä tavalla (1 momentti). Pykälä sisältää kuluttajaluottosopimusten osalta viittauksen kuluttajansuojalain 7 ja 7 a lukuun sekä vakuutussopimusten osalta vakuutuslakiiin. Luvun 13 §:ssä säädetään liitännäissopimuksen peruuntumisesta.

Peruuttamisoikeutta koskevista rajoituksista säädetään 6 a luvun 14 §:ssä. Kuluttajalla ei ole peruuttamisoikeutta, jos 1) rahoituspalvelun tai siihen liittyvän rahoitusvälineen hinta tai arvo riippuu sellaisista muutoksista rahoitusmarkkinoilla, joihin elinkeinonharjoittaja ei voi vaikuttaa; tai 2) sopijapuolet ovat jo täyttäneet sopimusvelvoitteensa kokonaisuudessaan kuluttajan nimenomaisesta pyynnöstä.

Ennen peruuttamista suoritettujen palvelujen korvauksesta säädetään 15 §:ssä. Jos kuluttaja peruuttaa sopimuksen, häneltä saa vaatia korvauksen vain sellaisesta palvelusta, jonka elinkeinonharjoittaja on sopimuksen mukaisesti tosiasiallisesti suorittanut ennen peruuttamista. Korvaus ei saa ylittää määrää, joka saadaan vertaamalla suoritettua palvelua sopimuksessa tarkoitettuihin palveluihin kokonaisuudessaan. (1 momentti). Jos elinkeinonharjoittaja ei ole ilmoittanut korvausta tai sen määrääytymisperusteita ennakolta tai jos hän on aloittanut sopimuksen täyttämisen ilman kuluttajan nimenomaista pyyntöä, kuluttajan ei tarvitse korvata suoritettua palvelua (2 momentti). Suoritusten palauttamisesta säädetään 6 a luvun 16 §:ssä.

Kuluttajansuojalain 6 a luvun 17 §:ssä säädetään lakiviittauksia koskevasta rajoituksesta, 18 §:ssä kuluttajan oikeudesta vaihtaa käytettävää etäviestintä ja 19 §:ssä seuraamusmaksusta, jos rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevia tiettyjä säännöksiä rikotaan.

3.1.3 Tilastot, tutkimukset ja selvitykset

Suomen Pankin kulutusluottoanalyysi

Yleistä

Suomen Pankin kulutusluottoanalyysin mukaan kotitalouksien kokonaiskulutusluottokanta oli vuoden 2024 toisen neljänneksen lopussa 26,5 miljardia euroa ja sen vuosikasvuvauhti oli 2,6 %. Edellisestä neljänneksestä kokonaiskulutusluottokanta hieman supistui. Kasvu hidastui voimakkaasti koronapandemian alussa, mutta elpyi hieman loppuvuonna 2021 ja on taas sen jälkeen kasvanut. Kesäkuun lopussa kasvuvauhti kokonaistasolla oli maltillista 2,6 %. Kulutusluotoista noin puolet (13,6 mrd. euroa) oli vakuudettomia kulutusluottoja (pl. ajoneuvolainat) ja niiden kasvuvauhti oli hieman nopeampaa (3,7 %). Vuotta aiemmin vastaavana aikana vakuudettomien kulutusluottojen kasvuvauhti oli 8 %.

Suomessa toimivien luottolaitosten (pankit) myöntämät kulutusluotot kattavat 68 % kotitalouksien kaikista kulutusluotoista. Erityisesti ulkomailta myönnettujen kulutusluottojen myöntäminen on kasvanut. Kulutusluottoja myöntävistä

toimijoista osuuttaan (17 %) ovat viime aikoina kasvattaneet eniten rajojen yli lainaavat luottolaitokset. Kokonaiskulutusluottokanta ei sisällä perintäyhtiöiden taseissa olevia kulutusluottoja, joiden määrä on merkittävä.

Muutamien kulutusluottoja myöntävien toimijoiden liiketoimintamallin tarkastelu osoittaa, että ongelmaluottoja syntyy paljon ja niitä myydään pois taseesta esimerkiksi perintäyhtiöille. Hoitamattomien lainojen myynti hidastaa osaltaan lainakannan kasvua. Ajoneuvolainojen (8,2 mrd. euroa) osuus kotitalouksien kaikista kulutusluotoista oli yli 30 % vuoden 2024 toisen neljänneksen lopussa.

Korkojen nousu ja myöhemmin lasku on vaikuttanut myös kulutusluotoista maksettaviin korkoihin. Kulutusluotoista suuri osa on sidottu euriborkorkoihin.

Luottolaitosten myöntämät luotot

Suomessa toimivien luottolaitosten (pankit) myöntämien kulutusluottojen määrä oli lähes 18 mrd. euroa syyskuun 2024 lopussa. Syyskuussa 2024 luottolaitoksista nostettiin vakuudettomia kulutusluottoja (pl. ajoneuvolainat ja tili- ja korttiluotot) 157 milj. euron edestä. Tammi-syyskuussa 2024 uusia nostoja luottolaitoksista on tehty vähemmän kuin vuosi sitten vastaavana aikana. Syyskuussa 2024 uusien nostojen keskiprosentti oli 8,7 %, kun se vuosi sitten vastaavana aikana oli yli 11 %. Syyskuussa 2024 korkeakorkoisia kulutusluottoja tarjoavat luottolaitokset myönsivät 23 % uusista vakuudettomista kulutusluotoista. Niiden myöntämien kulutusluottojen keskiprosentti oli 13,3 %. Syyskuun 2024 lopussa kotitalouksilla oli Suomessa toimivien luottolaitosten myöntämiä tili- ja korttiluottoja 4,8 mrd. euron edestä. Tili- ja korttiluotoista valmiusluottolimiittejä ja tililuottoja oli 24 %, korotonta maksuaikaluottoa 13 % ja pidennettyjä luottokorttiluottoja 63 %. Syyskuun lopussa valmiusluottolimiittien ja tililuottojen keskiprosentti oli 9,8 % ja pidennettyjen luottokorttiluottojen 13,5 %.

Luottolaitosten myöntämien uusien vakuudettomien kulutusluottojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on pidentynyt. Syyskuussa 2024 uusien vakuudettomien kulutusluottojen keskimääräinen takaisinmaksuaika oli 6 vuotta ja 6 kuukautta. Hoitamattomat kulutusluotot ovat kasvaneet vuonna 2024. Hoitamattomien kulutusluottojen määrä oli 4,4 % suhteessa kulutusluottokantaan, kun vuosi sitten vastaavana aikana niitä oli 4,0 % suhteessa kantaan. Hoitamattomia vakuudettomia kulutusluottoja (pl. ajoneuvolainat) oli 6,2 % suhteessa vakuudettomien kulutusluottojen kantaan. Vertailun vuoksi huomioitakoon, että pankkien myöntämistä kotitalouslainoista hoitamattomia asuntolainoja oli 1,5 % suhteessa

asuntolainakantaan syyskuun lopussa. Suhteessa lainakantaan pankeilla on hoitamattomia kotitalouslainoja enemmän kulutusluotoissa ja muissa käyttötarkoituksissa kuin asuntolainoissa.

Tammi-syyskuun 2024 aikana luottolaitokset (pankit) kirjasivat kulutusluotoista 204 miljoonan euron edestä arvonalentumisia, mikä on 2 % enemmän kuin vuosi sitten vastaavana aikana.

Muut rahoituslaitokset

Kesäkuun 2024 lopussa muiden rahoituslaitosten (ml. pikaluottoyritykset) myöntämien vakuudettomien kulutusluottojen määrä oli 470 milj. euroa. Hoitamattomien kulutusluottojen osuus tästä oli 8,5 %. Suomalaiset kotitaloudet nostivat vuoden 2024 toisella neljänneksellä vakuudettomia kulutusluottoja (pl. tili- ja korttiluotot) yhteensä 48 milj. euron edestä muista rahoituslaitoksista, mikä on 26 % vähemmän kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana. Uusien nostettujen vakuudettomien kulutusluottojen sovittu vuosikorko oli 8,7 % ja todellinen vuosikorko 13,5 % vuoden 2024 toisella neljänneksellä, kun vuosi sitten vastaavana ajankohtana sovittu vuosikorko oli 9,3 % ja todellinen vuosikorko 15,5 %.

Kesäkuun 2024 lopussa muiden rahoituslaitosten myöntämistä kulutusluotoista (4,1 mrd. euroa) suurin osa (89 %) oli ajoneuvolainoja.

Valtaosa muiden rahoituslaitosten myöntämistä vakuudettomista kulutusluotoista on sidottu euriborkorkoihin. Muihin rahoituslaitoksiin kuuluvien pikaluottoyritysten kulutusluottokanta enää alle 80 milj. euroa.

Kulutusluotto- ja pienlainayhtiöiden (nk. pikaluottoyritykset) kulutusluottokanta supistui edelleen. Kesäkuun 2024 lopussa kulutusluotto- ja pienlainayhtiöiden suomalaisille kotitalouksille myöntämien kulutusluottojen kanta oli enää alle 80 milj. euroa. Pikaluottoyritysten kulutusluottokanta on supistunut merkittävästi vuoden 2018 jälkeen, jolloin pikaluottoyritysten lainasaamiset kotitalouksilta olivat arviolta 700 milj. euroa. Kesäkuun 2024 lopussa kulutusluottokannan kesikorko oli 28,7 %, kun se vuosi sitten vastaavana aikana oli 30,9 %. Muutosta selittää kulutusluotoille syyskuussa 2019 asetettu 20 prosentin korkokatto (jota myöhemmin on kiristetty), joka lopetti uusista pikavipeistä perittävät ylisuuret korot. Tämän jälkeen osa pikaluottoja myöntävistä yrityksistä lopetti uusien lainojen myöntämisen tai koko toimintansa, koska toiminta muuttui heikommin kannattavaksi. Lainakan- nan supistumiseen vaikuttavat osaltaan myös taseesta muille toimijoille pois myydyt lainat. Osa toimijoista on myös jatkanut toimintaansa luottolaitoksena. Myös

pikaluottoyritysten myöntämien uusien vakuudettomien kulutusluottojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on pidentynyt. Se oli keskimäärin 8 vuotta tammikuu 2023–kesäkuu 2024 välillä myönnettyissä kulutusluotoissa.

Suomen Pankin joukkorahoitus ja vertaislainaus tilaston raportoijajoukossa ei ollut vuonna 2023 yhtään toimijaa, joka olisi tarjonnut uusia vertaislainoja kuluttajille.

Summaarisia riita-asioita koskevat tilastot

Summaarisilla riita-asioilla tarkoitetaan sellaisia tuomioistuimessa käsiteltäviä asioita, jotka koskevat tietyn määräistä saamista, hallinnan tai rikkoutuneen olosuhteen palauttamista taikka häätöä ja joissa asia kantajan käsityksen mukaan ei ole riitainen.

Tuomioistuintilastojen perusteella summaarisista riita-asioista säännönmukaisesti noin kaksi kolmasosaa kirjataan vuosittain koodeilla 0810 (velkakirjaan perustuva saatava) ja 0890 (velkasuhteeseen perustuva saatava). Näillä koodeilla kirjataan myös pääosa kuluttajaluottoihin liittyvistä asioista. Kuluttajaluottoihin liittyviä summaarisia riita-asioita kirjataan myös muilla koodeilla. Alla olevasta taulukosta ilmenevät koodeilla 0810 ja 0890 kirjatut, käräjäoikeuksiin saapuneet summaariset riita-asiat vuodesta 2010 lukien. Voidaan havaita, että mainituilla koodeilla kirjattujen asioiden määrä on laskenut jonkin verran vuodesta 2019, mutta vuoden 2022 jälkeen asioiden määrä on ollut jälleen noususuuntainen.

Taulukko 1. Saapuneet summaariset riita-asiat, kirjattu koodilla 0810 tai 0890.

Vuosi	Saapuneet asiat yhteensä
2010	206 940
2011	232 071
2012	286 157
2013	301 879
2014	224 045
2015	213 169
2016	220 469
2017	261 504
2018	280 213

Vuosi	Saapuneet asiat yhteensä
2019	319 849
2020	273 352
2021	277 740
2022	209 122
2023	252 773
2024*	256 911

* Vuoden 2024 osalta tilastointi lokakuun loppuun.

Suomen Asiakastieto Oy:n tilastot

Maksuhäiriöisten henkilöiden määrä on korkea. Suomen Asiakastieto Oy:ltä saadun tiedon mukaan 30.9.2024 maksuhäiriöisiä henkilöitä oli noin 365 450, kun vastaavana ajankohtana vuonna 2013 luku oli 360 300 ja vuonna 2020 noin 391 850. Vuoden 2020 jälkeen maksuhäiriösten määrä on lähtenyt laskemaan vuoteen 2023 asti, mutta vuoden 2024 osalta määrä on lähtenyt jälleen nousuun. Vuonna 2023 kirjatut merkintöjä oli 1,84 miljoonaa. Vuonna 2022 vastaava määrä oli 1,81 miljoonaa ja vuonna 2021 1,73 miljoonaa.

Suomen Asiakastieto Oy:ltä saatujen tietojen mukaan vuoden 2024 kolmen ensimmäisen kvartaalin osalta henkilöön kohdistuvista maksuhäiriömerkinnöistä 226 592 liittyi velkomustuomioon. Näistä tuomioista 143 393 liittyi asiatyyppiin "tili- ja kertaluotto sekä pikavippi" ja 37 387 asiatyyppiin "postimyynti- ja verkko-ostos". Vuotta aiemmin 2023 vastaavana ajankohtana velkomustuomioiden määrä oli 200 125. Tuomioista 115 073 liittyi asiatyyppiin "tili- ja kertaluotto sekä pikavippi" ja 47 336 asiatyyppiin "postimyynti- ja verkko-ostos".

Takuusäätiölle saapuneet takaushakemukset

Takuusäätiölle saapui vuonna 2022 yhteensä 1 541 ja vuonna 2023 1 884 takaushakemusta. Vuonna 2021 vastaava luku oli 1 606 ja vuonna 2020 1 364 kappaletta. Takaushakemusten määrä on kasvanut 2020-luvulla. Erityisen suurta kasvu oli vuonna 2023, jolloin hakemuksia velkatilanteen järjestelemiseen Takuusäätiön takauksen avulla tuli yli viidennes edellisvuotta enemmän. Kuluvan vuoden 2024 ennuste on, että hakemusmäärä on yhtä suuri kuin viime vuonna 2023.

Erityisesti nuorten alle 30-vuotiaiden aikuisten osuus hakijoista on kasvanut. Kymmenen vuoden tarkastelujakson alussa heidän osuutensa hakijoista oli noin 10 % luokkaa, kun osuus on nyt noin kolmannes.

Vuonna 2023 Takuusäätiö myönsi 295 takausta ja hylkäsi 1 130 hakemusta. Myönne-
tyillä takauksilla järjesteltiin velkoja noin 6,4 miljoonan euron arvosta. Takaushake-
muksen hylkäämisen yleisin syy on hoitamaton peliriippuvuus, mikä tarkoittaa sitä,
että tuoreiden tiliotteiden perusteella hakija pelaa edelleen paljon, mikä sekä vel-
kaannuttaa lisää että haastaa arjen välttämättömistä menoista selviytymistä. Muut
hylkäämisen syyt liittyvät hakijan vakiintumattomiin olosuhteisiin ja velkamäärään
nähdessä riittämättömään maksuvaraansa. Yhä enemmän on hakijoita, joiden tulot
ovat niin pienet, ettei maksuvaraa jää lainkaan.

Taulukosta ilmenevät takaushakemukset ja päätökset vuosina 2014–2023.

Taulukko 2. Takuusäätiölle saapuneet takaushakemukset ja päätökset.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hakemukset	1 017	880	837	775	878	1 009	1 364	1 606	1 541	1 884
Myönnöt (kpl)	313	322	306	262	249	226	331	357	292	295
Myönnöt (milj. euroa)	6,4	6,4	5,3	5,5	5	4,7	7,1	8	6,4	6,4
Hylkäykset (kpl)	511	485	385	365	328	519	567	709	577	1 130

Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvitys pikaluotoista ja pikaluottoa ottaneiden maksuvaikeuksista

Kilpailu- ja kuluttajaviraston keväällä 2022 julkaisemassa tutkimusraportissa (Järvelä, Saastamoinen, Salo: Pikaluotot ja pikaluottoja ottaneiden maksuvaikeudet; Kilpailu- ja kuluttajaviraston tutkimusraportteja 5/2022) arvioitiin eri lähteiden perusteella, että pikaluottoa on noin 1–2 prosentilla aikuisväestöstä vuosittain. Raportin mukaan pikaluottoa ottaneista 35–45 prosenttia on kokenut erilaisia maksuvaikeuksia luottojensa kanssa, kun vastaavasti niistä, joilla on muuta kuin pikalainaa, erilaisia maksuvaikeuksia on kokenut vain 2,6–9 prosenttia. Raportin mukaan pikaluoton ottamisen ja maksuvaikeuksien kokemisen välillä on siis selvä yhteys.

Niin ikään raportissa tuodaan esille, että useammin pikaluottoja ottavat miehet, alle 35-vuotiaat, vähemmän koulutetut, työttömät, pienituloiset ja yksinasuvat. Raportissa todetaan, että pikaluotoista aiheutuvat ongelmat koskettavat kyse-lyjen ja luottotietorekisterianalyysin tulosten perusteella erityisesti haavoittuvia kuluttajaryhmiä.

3.2 Nykytilan arviointi

3.2.1 Direktiiveistä johtuvat muutostarpeet

Kuluttajaluottodirektiivi

Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpano edellyttää muutoksia ennen muuta kuluttajansuojalain 7 lukuun. Lisäksi direktiivin täytäntöönpano edellyttää rekisteröintivelvollisuuden laajenemisen vuoksi uuden lain säätämistä. Kyseinen laki olisi nimeltään laki kuluttajansuojain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä. Muutoksia olisi tehtävä myös asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annettuun lakiin, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettuun lakiin, kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettuun lakiin, luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin, positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin, luottotietolakiin, luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin, maksulaitoslakiin, Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettuun lakiin, Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettuun lakiin, vakuutusten tarjoamisesta annettuun lakiin sekä vakuutusso-
pimuslakiin. Direktiivin täytäntöönpano edellyttää myös muutoksia tiedonanto-asetukseen. Direktiivin täytäntöönpano edellyttää myös uuden, luotonantajien ja luotonvälittäjien ammatillisia vaatimuksia kuluttajansuojalain 7 luvun soveltami-
salaan kuuluvissa kuluttajaluotoissa koskevan asetuksen antamista.

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi aiheuttaa muutoksia erityisesti rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevaan kuluttajansuojalain 6 a lukuun. Erinäisiä muutoksia ehdotetaan tehtäväksi myös kuluttajansuojalain 6 lukuun, kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettuun lakiin, vakuutusso-
pimuslakiin, ja maksupalvelulakiin ja yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä annettuun lakiin (213/2022). Direktiivin täytäntöönpano edellyttää myös muutoksia oikeusminis-
teriön asetukseen kuluttajansuojalain 6 luvussa tarkoitetuista peruuttamislomak-
keesta ja peruuttamisohjeista (110/2014).

3.2.2 Direktiivien säännökset, jotka eivät edellytä muutoksia lainsäädäntöön

Kuluttajaluottodirektiivi

Kuluttajaluottodirektiivin soveltamisalaa koskevan 2 artiklan useimmat kohdat eivät edellytä kansallista täytäntöönpanoa. Artiklan 1 kohta sekä 2 kohdan a–g alakohta eivät edellytä täytäntöönpanotoimia. Artiklan 2 kohdan a ja b alakohta on täytäntöönpantu kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:n 5 momentin 5 kohtaan. Kohdan c alakohdan rajausta ei ehdoteta täytäntöön pantavaksi, sillä jo nykyisin kuluttajansuojalain 7 luvun säännöksiä sovelletaan myös yli 100 000 euron luottoihin (HE 24/2010 vp, s. 26). Myöskään kohdan d, e ja f alakohtia ei ehdoteta täytäntöön pantavaksi, sillä ne rajautuvat soveltamisalan ulkopuolelle jo muutoinkin. Kohdan g alakohtaa vastaava soveltamisalarajaus on kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:n 2 momentissa. Kohdan i alakohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia, sillä luottosopimukset, jotka koskevat maksutonta olemassa olevan velan maksamisen lykkäystä, rajautuvat soveltamisalan ulkopuolelle jo muutoinkin. Kohdan j alakohtaa vastaava soveltamisalarajaus on kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:n 5 momentin 3 kohdassa ja k alakohtaa vastaava soveltamisalarajaus saman momentin 4 kohdassa.

Direktiivin 2 artiklan 3 kohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia, sillä yli 100 000 euron luotot kuuluvat kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan. Saman artiklan maksuaikakortteja koskeva 5 kohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia, sillä jäsenvaltio-optiota ei ehdoteta otettavaksi käyttöön. Myöskään artiklan 6 kohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia, sillä kyseisten luottojen katsotaan rajautuvan kuluttajansuojalain soveltamisalan ulkopuolelle ilman erillisiä toimenpiteitä (ks. HE 24/2010 vp, s. 19).

Kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklan 7 kohdassa mahdollistetaan jäsenvaltioiden säätävän, että vain tietytjä direktiivin säännöksiä sovelletaan luotonantajan ja kuluttajan välisiin luottosopimuksiin maksujen lykkäämisen tai takaisinmaksun menetelmien osalta, kun kuluttaja ei ole noudattanut tai ei todennäköisesti noudata alkuperäistä luottosopimusta. Optio on otettu Suomessa osittain käyttöön ja siitä säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun 2 §:n 3 momentissa. Direktiivin säännös ei edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Edelleen 2 artiklan 8 kohdassa säädetään jäsenvaltio-optiosta rajoittaa tiettyjen artiklojen soveltaminen tietyntyyppisiin luottoihin. Mainitusta optiosta ei aiheudu a alakohdan (luottosopimukset, joiden mukaisen luoton kokonaismäärä on alle

200 euroa) eikä c alakohdan (luottosopimukset, joiden nojalla luotto on maksettava takaisin kolmen kuukauden kuluessa ja joissa edellytetään vain vähäisten maksujen suorittamista) osalta täytäntöönpanotoimia.

Kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklassa säädetään määritelmistä. Kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 1 kohdan sisältyvä kuluttajan määritelmä vastaa asiallisesti kuluttajansuojalain 1 luvun 4 §:ää. Luotonantajan ja luottosopimuksen määritelmästä säädetään puolestaan kuluttajansuojalain 7 luvun 1 §:n 1 momentissa ja luottosopimuksen määritelmästä edelleen saman pykälän 5 momentin 2 kohdassa. Määritelmät vastaavat asiallisesti direktiivin määritelmiä, joten täytäntöönpanotoimia ei tältä osin tarvita. Saman artiklan 6 kohdan määritelmä ”kuluttajan maksettavaksi tuleva kokonaismäärä” vastaa tiedonantoasetuksen liitteen 1 kohtaa 2. Artiklan 7 kohdan määritelmä todellisesta vuosikorosta ei edellytä täytäntöönpanotoimia, sillä määritelmästä säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun 6 §:n 3 momentissa sekä kuluttajaluoton todellisesta vuosikorosta annetussa oikeusministeriön asetuksessa 1123/2016.

Kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 8 kohdan mukainen lainakoron määritelmä sisältyy kuluttajansuojalain 7 luvun 6 §:n 4 momenttiin ja artiklan 9 kohdan mukainen kiinteän lainakoron määritelmä kuluttajansuojalain 7 luvun 28 §:n 1 momenttiin. Kumpikaan kohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia. Saman artiklan 10 kohtaan sisältyvä luoton kokonaismäärän määritelmä on täytäntöönpantu tiedonantoasetukseen (liite 1, kohta 2). Artiklan 11 kohdan määritelmä pysyvästä välineestä sisältyy jo nyt kuluttajansuojalain 7 luvun 7 §:n 7 momenttiin. Ennen sopimuksen tekemistä annettavien tietojen määritelmä (3 artiklan 13 kohta) sisältyy jo nyt asiallisesti kuluttajansuojalain 7 luvun 9 §:n 1 momenttiin eikä edellytä erillisiä täytäntöönpanotoimia. Artiklan 14 kohdan määritelmä profiloinnista sisältyy yleiseen tietosuoja-asetukseen (EU) 2016/679, eikä asetuksen suoran sovellettavuuden johdosta edellytä täytäntöönpanotoimia.

Kuluttajaluottodirektiivin määritelmät kytkeykypasta (3 artiklan 15 kohta) ja yhdistetystä tarjouksesta (3 artiklan 16 kohta) sisältyvät asiallisesti kuluttajansuojalain 7 luvun 13 a §:ään ja 2 luvun 12 §:ään. Täytäntöönpanotoimia ei näin ollen niiden osalta edellytetä. Direktiivin 3 artiklan 18 kohdan määritelmä tilinylitysmahdollisuudesta ja 19 kohdan määritelmä tili- tai luottoraja ylityksestä eivät edellytä täytäntöönpanotoimia, sillä ensimmäisessä määritelmässä on asiallisesti kyse luottosopimuksesta ja jälkimmäinen määritelmä sisältyy jo nyt kuluttajansuojalain 7 luvun 2 §:n 2 momenttiin. Liitännäisen luottosopimuksen määritelmä (3 artiklan 20 kohta) sisältyy puolestaan kuluttajansuojalain 7 luvun 7 §:n 3 kohtaan ja ennakkoajan takaisinmaksun määritelmä (3 artiklan 21 kohta) sisältyy kuluttajansuojalain 7 luvun 27 §:n 1 momenttiin.

Kuluttajaluottodirektiivin 4 artiklassa säädetään euroina ilmoitettujen määrien muuttamisesta kansalliseksi valuutaksi. Kyseinen artikla ei koske Suomea.

Kuluttajaluottodirektiivin 6 artiklassa säädetään syrjimättömyydestä luoton myöntämisessä. Artikla ei edellytä erillistä kansallista täytäntöönpanoa. Yhdenvertaisuudesta ja kiellosta syrjiä säädetään jo nyt yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014).

Kuluttajaluottodirektiivin 7 artiklassa säädetään luottosopimusten mainonnasta ja markkinoinnista. Säännökset kuluttajiin kohdistuvasta mainonnasta ja markkinoinnista sisältyvät kuluttajansuojalain 2 lukuun, ja ne perustuvat UCP-direktiiviin. Säännökset koskevat myös rahoituspalveluja, kuten kuluttajaluottodirektiivin soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja. Mainontaa ja muuta markkinointia on pidettävä 2 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sopimattomana, jos se ei ole asiallista ja selkeää. Samoin sopimattomana pidetään saman pykälän 2 momentin mukaan totuudenvastaisten tai harhaanjohtavien tietojen antamista markkinoinnissa. Totuudenvastaiset tai harhaanjohtavat tiedot voivat koskea luvun 6 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdan mukaan kulutushyödykkeen saatavuutta tai hintaa. Kuluttajaluottojen markkinoinnista säädetään myös kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 2 momentin 1 kohdassa, jonka c alakohdassa edellytetään erityisesti, ettei luotonantaja esitä luoton olevan olemassa olevia luottoja edullisempi, jos väite on totuudenvastainen tai harhaanjohtava taikka jos väite ei ole muutoin näytettävissä toteen sekä h alakohdassa puolestaan, ettei luotonantaja menettele muulla kuin kohdan a–g alakohdassa tarkoitettulla tavalla siten, että markkinointi on omiaan selvästi heikentämään kuluttajan kykyä harkita luoton ottamista tai käyttämistä huolellisesti. Kuluttajaluottodirektiivin 7 artikla ei näin ollen edellytä lainsäädäntömuutoksia, vaan voimassa oleva lainsäädäntö täyttää jo artiklan vaatimukset (ks. myös HE 77/2016 vp, s. 36–37).

Direktiivin 8 artiklassa säädetään puolestaan luottosopimusten mainonnassa ilmoitettavista vakiotiedoista. Artiklan 2 kohta ei edellytä täytäntöönpanoa, sillä sen sisältö vastaa asiallisesti kuluttajansuojalain 7 luvun 8 §:n 1 momentissa säädettyä. Artiklan 3 kohdassa säädetään mainonnassa esitettävistä tiedoista tarkemmin, ja kyseisen kohdan 1 alakohdan a–f alakohta ei edellytä muutoksia kuluttajansuojalakiin. Kyseisistä tiedoista säädetään jo nyt kuluttajansuojalain 7 luvun 8 §:ssä. Artiklan 4 kohta, jossa säädetään edustavasta esimerkistä, sisältyy kuluttajansuojalain 7 luvun 8 §:n 2 momenttiin. Vastaavasti artiklan lisäsopimuksia koskeva 5 kohta sisältyy edellä mainitun 8 §:n 3 momenttiin. Artiklan 7 kohdassa säädetään kiellelyistä menettelyistä mainonnassa. Kohdan a alakohta ei edellytä kansallisia muutoksia, sillä asiasta säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 2 momentin b alakohdassa. Artiklan 8 kohdassa säädetään muista menettelyistä, jotka jäsenvaltiot voivat kieltää. Kyseinen kohta ei edellytä kansallisia muutoksia.

Kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklassa säädetään ennen sopimuksen tekoa annettavista tiedoista. Artiklan 3 kohdan f–k alakohta ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä tiedot sisältyvät jo asiallisesti kuluttajansuojalain 7 luvun 9 §:ään ja tiedonantoasetukseen. Artiklan 8 kohdassa säädetään luottosopimuksen toimittamisesta kuluttajalle. Kohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia, sillä säännös sisältyy kuluttajansuojalain 7 luvun 11 §:n 2 momenttiin.

Kuluttajaluottodirektiivin 11 artikla koskee tiedonantovelvollisuutta luottosopimuksissa, jotka ovat joko luotto-osuuskuntien tarjoamia luottoja taikka maksujärjestelysopimuksia. Artiklan 7 ja 8 kohta ei edellytä kansallisia täytäntöönpanotoimia, sillä niitä vastaavat säännökset sisältyvät jo voimassa olevan kuluttajansuojalain 7 luvun 43 §:n 3 momenttiin ja 44 §:ään.

Kuluttajaluottodirektiivin 12 artiklassa säädetään riittävästä selvityksistä. Artiklan 1 kohdan d alakohta ei edellytä muutoksia, sillä alakohta sisältyy jo asiallisesti kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 2 momentin 5 kohtaan. Artiklan 2 kohta ei myöskään edellytä täytäntöönpanotoimia. Kohta mahdollistaa jäsenvaltioille riittävien selvitysten mukauttamisen tietyissä tapauksissa. Optiota ei ole tarkoitus panna täytäntöön.

Kytkeykaupasta ja yhdistetyistä tarjouksista säädetään kuluttajaluottodirektiivin 14 artiklassa. Artiklan 1 ja 2 kohta ei edellytä kansallisia täytäntöönpanotoimia, sillä asiasta säädetään jo kuluttajansuojalain 7 luvun 13 a §:ssä.

Kuluttajaluottodirektiivin 15 artiklassa säädetään luottosopimuksen tekemistä tai lisäpalvelujen ostamista koskevasta päätelystä suostumuksesta. Artikla ei edellytä kansallisia lainsäädäntötoimia, sillä artiklan katsotaan sisällöllisesti vastaavan kuluttajansuojalain 2 luvun 10 ja 10 a §:ää. Kuluttajansuojalain 2 luvun 10 §:ssä kielletään kulutushyödykkeiden toimittaminen kuluttajalle ilman nimenomaista tilausta ja 10 a §:ssä säädetään kuluttajan nimenomaisesta suostumuksesta kaikkiin lisämaksuihin. Vastaavasti edellä mainittu 2 luvun 10 § vastaa asiallisesti myös kuluttajaluottodirektiivin 17 artiklaa, jossa säädetään luottojen ei-pyydetyn myöntämisen kieltämisestä.

Kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnista säädetään direktiivin 18 artiklassa. Artiklan 2, 5–7 ja 10 kohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia. Artiklan 5 ja 6 kohta sisältyy jo voimassa olevaan kuluttajansuojalain 7 luvun 16 a §:n 2 momenttiin (HE 77/2016 vp, s. 48) ja 10 kohta puolestaan saman luvun 14 §:n 2 momenttiin. Artiklan 2 kohta vastaa yleisen tietosuoja-asetuksen sääntelyä (asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohta sekä 19 artikla), eikä näin ollen edellytä erillistä täytäntöönpanoa. Artiklan 7 kohtaa ei ole tarpeen panna täytäntöön, sillä sopimusoikeuden

yleisten periaatteiden mukaisesti tehty sopimus sitoo eikä Suomen lainsäädäntöön sisälly erityistä säännöstä, jonka mukaan luotonantaja saisi kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa peruuttaa tai muuttaa luottosopimusta (ks. HE 77/2016 vp, s. 38).

Kuluttajaluottodirektiivin 19 artiklassa säädetään tietokannoista. Artiklan 1 kohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia. Suomessa ei ole rajattu tietokantoihin pääsyä suomalaisiin luotonantajiin. Positiivisesta luottotietorekisteristä annetussa laissa on nimenomaisesti sallittu tietojen tarkistaminen myös toisessa jäsenvaltiossa toimivalle luotonantajalle, joka tarjoaa luottoja Suomessa. Luottotietolaissa ei ole rajattu tietojen saatavuutta suomalaisiin luotonantajiin. Myöskään artiklan 2 kohta ei edellytä muutoksia lainsäädäntöön, sillä kuluttajaluotonantajat ovat jo nyt voimassa olevan lain nojalla valvonnan piirissä. Artiklan 3 kohta ei edellytä erillistä täytäntöönpanoa, sillä sääntely koskee sekä julkisia että yksityisiä rekistereitä Suomessa. Artiklan 4 kohdassa säädetyistä tiedoista säädetään jo nykyisin positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 7 ja 12 §:ssä. Myöskään artiklan 5 kohta ei edellytä kansallisia toimia, sillä positiivisesta luottotietorekisteristä annetussa laissa tai luottotietolaissa ei säädetä kyseisistä tietosisällöistä. Artiklan 8 kohtaa ei tarvitse panna erikseen täytäntöön. Kuluttajalla on jo nyt kuluttajansuojalain ja yleisen tietosuoja-asetuksen nojalla riittävät valituskeinot.

Luottosopimuksen muodosta säädetään direktiivin 20 artiklassa. Artikla ei edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön, sillä luottosopimuksen muodosta säädetään jo direktiivin edellyttämällä tavalla voimassa olevan kuluttajansuojalain 7 luvun 17 §:n 1 momentissa ja 45 §:n 1 momentissa.

Luottosopimukseen sisällytettävistä tiedoista säädetään puolestaan direktiivin 21 artiklassa. Artiklan 1 kohdan 1 alakohdan a, c–p sekä r–w alakohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia. Kyseisistä tiedoista säädetään jo tiedonantoasetuksessa. Artiklan 2 kohta, joka koskee lyhennystaulukkoa, ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä kohtaa vastaa sisällöllisesti jo kuluttajansuojalain 7 luvun 23 §.

Direktiivin 23 artikla sisältää säännökset lainakoron muutoksista. Artiklan 2 kohta ei edellytä d alakohdan ii ja iii alakohtaa lukuun ottamatta muutoksia kansalliseen sääntelyyn. Artiklan sisältöä vastaa kuluttajansuojalain 7 luvun 24 §:n 3 momentti.

Kuluttajaluottodirektiivin 24 artiklassa säädetään tilinylitysmahdollisuuksista. Artiklan 1 kohdan a–h alakohta ei edellytä kansallisia muutoksia, sillä vastaavat säännökset sisältyvät jo nyt kuluttajansuojalain 7 luvun 46 §:n 1 momenttiin. Myöskään artiklan 2 kohdan toinen alakohta ei edellytä d alakohdan ii ja iii alakohtaa lukuun

ottamatta muutoksia kansalliseen sääntelyyn muutoksia. Alakohtaa vastaavat säännökset ovat kuluttajansuojalain 7 luvun 46 §:n 2 momentissa. Artiklan 5 kohta on kansallinen optio, jota ei ehdoteta pantavan täytäntöön.

Kuluttajaluottodirektiivin 25 artikla koskee tili- tai luottorajan ylitystä. Artiklan 2 kohdan 1 alakohdan a – d alakohta ei edellytä täytäntöönpanoa, sillä vastaavat tiedot sisältyvät jo nyt kuluttajansuojalain 7 luvun 47 §:n 2 momenttiin. Artiklan 3 kohta ei edellytä täytäntöönpanoa. Artiklan 6 kohta on kansallinen optio, jota ei ehdoteta pantavan täytäntöön.

Kuluttajan peruuttamisoikeudesta säädetään kuluttajaluottodirektiivin 26 artiklassa. Artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn lukuun ottamatta tietojen toimitustapaa koskevaa sääntelyä. Kohdan ensimmäistä ja toista alakohtaa vastaa kuluttajansuojalain 7 luvun 20 §:n 1 momentin sääntely. Myöskään kohdan kolmas alakohta ei edellytä uusia säännöksiä, sillä voimassa olevan kuluttajansuojalain 12 luvun 1 c §:ssä säädetään kuluttajan oikeudesta vedota peruuttamisilmoitukseen, vaikka se myöhästyisi, vääristyisi tai ei tulisi perille ja saman luvun 1 e §:ssä määräajan laskemisesta. Artiklan 4 kohta ei myöskään edellytä täytäntöönpanoa Suomessa. Artiklan 5 kohdan ensimmäinen alakohta ei edellytä muutoksia a alakohtaa lukuun ottamatta. Muilta osin sääntely vastaa kuluttajansuojalain 7 luvun 20 §:ssä säädettyä. Artiklan 6 kohta ei edellytä kansallisia toimia, sillä vastaava säännös on jo voimassa olevan kuluttajansuojalain 7 luvun 21 §:ssä. Artiklan 7 kohta ei edellytä erillistä täytäntöönpanoa. Artiklan 8 ja 9 kohta ei edellytä täytäntöönpanoa Suomessa.

Kuluttajaluottodirektiivin 27 artiklassa säädetään liitännäisistä luottosopimuksista. Artikla ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn. Artiklan 1 kohtaa vastaavat säännökset sisältyvät kuluttajansuojalain 6 luvun 21 §:ään sekä 10 luvun 11 §:ään. Artiklan 2 ja 3 kohtaa vastaavat säännökset sisältyvät kuluttajansuojalain 7 luvun 39 §:ään.

Ennenaikaisesta takaisinmaksusta säädetään kuluttajaluottodirektiivin 29 artiklassa. Artiklan 2 ja 3 kohta ei edellytä kansallisia muutoksia. Kohtia vastaava sääntely sisältyy jo nyt kuluttajansuojalain 7 luvun 28 §:ään. Artiklan 4 kohdassa säädetään jäsenvaltio-optioista. Kyseisen kohdan 1 alakohdan a alakohta on Suomessa jo käytössä, eikä sen käytön jatkaminen edellytä erillisiä muutoksia. Asiasta säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun 28 §:n 3 momentissa. Muilta osin artiklan mahdollistamia optioita ei ehdoteta otettavan käyttöön. Myöskään artiklan 5 kohta ei edellytä täytäntöönpanotoimia.

Kuluttajaluottodirektiivin 30 artiklassa säädetään todellisen vuosikoron laskemisesta. Artikla ei edellytä täytäntöönpanotoimia, sillä artiklaa vastaavaa sääntelyä on kuluttajansuojalain 7 luvussa sekä kuluttajaluoton todellisesta vuosikorosta annetussa oikeusministeriön asetuksessa 1123/2016.

Direktiivin 31 artikla koskee toimenpiteitä lainakorkojen, todellisten vuosikorkojen tai kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten rajoittamiseksi. Artiklan 1 kohta ei edellytä rajoituksista säätämistä, sillä kuluttajansuojalain 7 luvun 17 a §:ssä säädetään sekä luoton korkoa että muita luottokustannuksia koskevista rajoituksista. Sen sijaan epäselvää on, pitääkö kuluttajansuojalain 7 luvun 2 §:n 2 momentin ja 3 §:n 3 momentin perusteella saman luvun 17 a §:n soveltamisalan ulkopuolelle jäävät luotot tuoda rajoitussääntelyn piiriin. Artikla ei edellytä muilta osin muutoksia kansalliseen sääntelyyn.

Kuluttajaluottodirektiivin 32 artiklassa säädetään menettelytapavelvoitteista tarjottaessa luottoa kuluttajalle. Artiklan 1 ja 3 kohtaa lukuun ottamatta artiklan vaatimukset täyttyvät kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n hyvää luotonantotapaa koskevan säännöksen perusteella eikä artikla näiltä osin edellytä erillisiä kansallisia toimenpiteitä.

Kuluttajaluottodirektiivin 34 artiklassa säädetään talousvalistuksen antamisesta. Artikla ei edellytä täytäntöönpanoa säädöstasolla.

Kuluttajaluottodirektiivin 35 artiklassa säädetään lainanhoitojoustotoimenpiteistä. Artiklan 2–5 kohta ei edellytä kansallisia toimenpiteitä. Direktiivin 36 artikla koskee velkaneuvontapalveluita. Artikla ei edellytä toimenpiteitä, sillä luotonantajien menettelyistä säädetään jo nyt kuluttajansuojalaissa ja velkaneuvontapalveluista säädetään talous- ja velkaneuvonnasta annetussa laissa (813/2017).

Kuluttajaluottodirektiivin 38 artikla sisältää sääntelyä luotonvälittäjiä koskevista erityisistä velvoitteista. Kyseinen artikla ei sen c alakohtaa lukuun ottamatta edellytä täytäntöönpanoa, sillä artiklaa vastaavat säännökset sisältyvät jo asiallisesti voimassa olevan kuluttajansuojalain 7 luvun 48 ja 49 §:ään.

Direktiivin 39 artiklassa säädetään oikeuksien siirrosta. Artiklaa vastaava sääntely sisältyy jo voimassa olevan kuluttajansuojalain 7 luvun 18 §:ään ja 25 §:n 1 momenttiin, joten kansallista täytäntöönpanoa ei edellytetä. Myöskään tuomioistuimen ulkopuolisia riidanratkaisumenettelyjä koskeva 40 artikla ei edellytä kansallisia lainsäädäntötoimia. Tuomioistuimen ulkopuolisista riidanratkaisumenettelyistä säädetään kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa (8/2007) ja muussa kuin viranomaisessa tapahtuvasta kuluttajariitojen ratkaisemisesta annetussa laissa

(1696/2015). Direktiivin 41 artiklassa säädetään toimivaltaisista viranomaisista. Sääntely ei edellytä kansallisia toimenpiteitä. Kuluttajansuojalain 7 luvun 51 §:ssä säädetään valvovista viranomaisista. Viranomaistoiminnasta säädetään muun muassa Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Kuluttajaluottodirektiivin 42 artikla (yhdenmukaistamisen taso) ja 43 artikla (direktiivin pakottavuus) eivät edellytä kansallisia täytäntöönpanotoimia. Kuluttajansuojalain 7 luvun 5 §:ssä säädetään säännösten pakottavuudesta.

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi

Kuluttajaoikeusdirektiivin 3 artiklan 1 b kohdan toista alakohta ei edellytä muutoksia, sillä säännös sisältyy jo kuluttajansuojalain 2 luvun 14 §:ään ja 6 a luvun 2 §:n 1 momenttiin. Direktiivin 3 artiklan 1 b kohdan 3 ja 4 alakohta edellyttää muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön ainoastaan siltä osin, että kansallisessa sääntelyssä on mainittava riittävät selvitykset.

Kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 1 kohta ei edellytä muutoksia, sillä säännös sisältyy jo kuluttajansuojalain 6 a luvun 5 §:ään. Direktiivin 16 a artiklan 1 kohdan d–g, j–n, p–r sekä t–w alakohta ei edellytä kansallisia muutoksia, sillä säännökset sisältyvät jo kuluttajansuojalain 6 a luvun 6–9 §:ään.

Kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 4 kohta ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn, sillä säännökset sisältyvät jo kuluttajansuojalain 6 a luvun 10 §:ään.

Direktiivin 16 b artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta ei edellytä kansallista täytäntöönpanoa, sillä peruuttamisoikeudesta säädetään kuluttajansuojalain 6 a luvun 12 §:n 1 momentissa. Myöskään saman direktiivin 2 kohta, jossa säädetään tilanteista, joissa peruuttamisoikeutta ei ole, ei edellytä lainsäädäntötoimia, sillä asiasta säädetään voimassa olevassa kuluttajansuojalain 6 a luvun 14 §:ssä. Erillistä täytäntöönpanoa ei edellytä myöskään saman artiklan 3 kohta. Kansalliset säännökset ovat kuluttajansuojalain 12 luvun 1 c ja 1 e §:ssä.

Kuluttajaoikeusdirektiivin 16 c artiklassa säädetään ennen peruuttamista toimitetun palvelun maksamisesta. Artikla ei edellytä muutoksia kansalliseen sääntelyyn. Ennen peruuttamista toimitetun palvelun maksamisesta säädetään kuluttajansuojalain 6 a luvun 15 ja 16 §:ssä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset

Kuluttajaluottodirektiivin soveltamisala ja määritelmät

Kuluttajaluottodirektiivi ehdotetaan pantavaksi pääosin täytäntöön muuttamalla kuluttajansuojalain 7 lukua. Direktiivin täytäntöönpano edellyttää muutoksia useaan muuhunkin säädökseen.

Kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklassa säädetään direktiivin soveltamisalasta. Uuden direktiivin myötä kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaa on muutettava, sillä vastaisuudessa vain tietyntyyppiset maksunlykkäykset eivät kuulu direktiivin soveltamisalaan eivätkä siten myöskään kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan. Soveltamisalaa koskevan artiklan 4 kohdassa säädetään niistä artikloista, joita sovelletaan tili- tai luottorajan ylityksinä myönnettäviin luottosopimuksiin. Kyseinen kohta edellyttää joitakin muutoksia kuluttajansuojalain 7 luvun 2 §:ään.

Kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklan 8 kohdassa säädetään jäsenvaltio-optiosta rajoittaa tiettyjen artiklojen soveltaminen tietyntyyppisiin luottoihin. Kohdan b alakohdan mukainen optio (luottosopimukset, joiden mukaan luotto myönnetään ilman korkoa ja muita maksuja) on tarkoitus ottaa osittain käyttöön. Tämä edellyttää muutoksia luottosopimuksesta kuluttajalle annettavista tiedoista annettuun valtioneuvoston asetukseen 789/2010.

Kuluttajaluottodirektiivin määritelmiä koskevan 3 artiklan 4 kohdan määritelmä ”lisäpalvelu” sekä 5 kohdan määritelmä ”kuluttajalle aiheutuvat luoton kokonaiskustannukset” edellyttävät täytäntöönpanoa ja tarkistusta kuluttajansuojalain 7 luvun 6 §:ään. Direktiivin 3 artiklan määritelmä neuvontapalveluista edellyttää määritelmästä säätämistä kuluttajansuojalain 7 luvussa. Artiklan 12 kohdan mukaisesta luotonvälittäjän määritelmästä säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun 7 §:n 7 momentissa. Määritelmää on kuluttajansuojalaissa muutettava vastaamaan paremmin direktiivin sanamuotoa. Saman artiklan 22 kohdan määritelmä velkaneuvontapalveluista on otettava huomioon 7 luvun sääntelyssä.

Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Kuluttajaluottodirektiivin 5 artiklan säännös velvollisuudesta antaa kuluttajille tietoja maksutta edellyttää asiasta säätämistä kuluttajansuojalain 7 luvussa.

Direktiivin 8 artiklassa säädetään puolestaan luottosopimusten mainonnassa ilmoitettavista vakiotiedoista. Velvollisuus mainonnassa esitettävästä varoituksesta (artiklan 1 kohta) edellyttää asiasta säätämistä kuluttajansuojalain 7 luvussa. Vastaavasti artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta edellyttää muutoksia kuluttajansuojalain 7 lukuun siltä osin kuin nykysääntelyssä ei oteta huomioon direktiivissä säädettäviä teknisiä rajoituksia. Myös mainitun kohdan toinen alakohta edellyttää täytäntöönpanoa. Kyseisessä alakohdassa säädetään tilanteista, joissa vakiotietojen toimittamiseen käytetty viestin ei mahdollista tietojen visuaalista esittämistä. Vastaavasti 8 artiklan 6 kohta, jossa säädetään tilanteista, joissa viestin ei mahdollista tietojen esittämistä visuaalisesti näkyvällä ja selkeällä tavalla, edellyttää kansallisia täytäntöönpanotoimia. Artiklan 7 kohdassa säädetään kielletyistä menettelyistä mainonnassa. Kyseisen kohdan b ja c alakohta edellyttää muutoksia kuluttajansuojalain 7 lukuun.

Kuluttajaluottodirektiivin 9 artiklassa säädetään yleisistä tiedoista. Artikla on täysin uusi ja edellyttää kokonaisuudessaan täytäntöönpanoa kuluttajansuojalain 7 lukuun.

Kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklassa säädetään ennen sopimuksen tekoa annettavista tiedoista. Artikla edellyttää joiltakin osin kansallisen sääntelyn täydentämistä ja päivittämistä. Artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta edellyttää pieniä täsmennyksiä kansallisiin sanamuotoihin. Kohdan toisessa alakohdassa säädetään muistutusvelvollisuudesta, jos tiedot on toimitettu kuluttajalle ennen sopimuksen solmimista myöhemmin kuin päivää ennen sopimuksen tekemistä. Alakohta edellyttää kansallista täytäntöönpanoa kuluttajansuojalain 7 lukuun. Artiklan 2 ja 3 kohta edellyttää joiltakin osin täytäntöönpanotoimia kuluttajansuojalakiin ja tiedonantoasetukseen. Direktiivin 10 artiklan 3 kohdan I alakohta edellyttää päivittämistä sähköpostiosoitteen ja faksin tietojen osalta. Artiklan 4 kohdassa säädetään "Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot" -tiedonantolomakkeen asettelusta. Kohta edellyttää täytäntöönpanoa tiedonantoasetukseen. Vastaavasti artiklan 5 kohta edellyttää täytäntöönpanoa tiedonantoasetukseen. Artiklan 6 kohdassa säädetään muun muassa tiedonantolomakkeessa ilmoitettavien tietojen luettavuudesta ja yhdenmukaisuudesta. Kohta edellyttää täytäntöönpanoa kansallisesti. Artiklan 7 kohdassa säädetään puhelimitse tapahtuvasta tiedonannosta. Kyseinen kohta edellyttää tarkistuksia kuluttajansuojalain 7 luvun 10 ja 11 §:ään sekä tiedonantoasetukseen. Artiklan 10 kohta edellyttää sanamuotojen tarkistusta

tiedonantoasetukseen. Edelleen artiklan 10 kohta ei edellytä kansalliseen lainsäädäntöön muutoksia. Sivutoimisiin luotonvälittäjiin sovellettavista poikkeuksista säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun 12 § :ssä, 13 § :n 3 momentissa ja 44 § :ssä.

Kuluttajaluottodirektiivin 11 artikla koskee tiedonantovelvollisuutta luottosopimuksissa, jotka ovat joko luotto-osuuskuntien tarjoamia luottoja taikka maksujärjestelysopimuksia. Artiklan 1–6 kohta edellyttää muutoksia sekä kuluttajansuojalain 7 lukuun että tiedonantoasetukseen.

Kuluttajaluottodirektiivin 12 artiklassa säädetään riittävästä selvityksistä. Artiklan 1 kohdan a–c alakohta edellyttää päivitystä kansalliseen kuluttajansuojalain 7 luvun 13 § :n 2 momentin 5 kohdassa olevaan riittäviä selvityksiä koskevaan säännökseen.

Direktiivin 13 artikla sisältää säännöksen automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvista yksilöllisistä tarjouksista. Artikla on kokonaisuudessaan pantava täytäntöön kansallisesti.

Kytkeykauppa ja yhdistetyt tarjoukset

Kytkeykaupasta ja yhdistetyistä tarjouksista säädetään kuluttajaluottodirektiivin 14 artiklassa. Artiklan 3–5 kohta edellyttää kansallisia täytäntöönpanotoimia. Kyseiset kohdat sisältävät sääntelyä luottoon liittyvistä vakuutuksista.

Neuvontapalveluiden tarjoaminen

Kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklassa säädetään neuvontapalveluiden tarjoamisesta. Artikla on uusi ja se edellyttää täytäntöönpanoa kansalliseen lainsäädäntöön. Sääntely edellyttää ensinnäkin muutoksia kuluttajansuojalain 7 lukuun, mutta muutoksia myös eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettuun lakiin. Kyseiseen lakiin olisi esimerkiksi lisättävä uusi säännös oikeudesta neuvontapalvelujen tarjoamiseen. Lakiin olisi tehtävä myös muita pieniä muutoksia. Oikeudesta neuvontapalvelujen tarjoamiseen ehdotetaan luotonvälittäjien osalta säädettävän ehdotettavassa uudessa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetussa laissa.

Kuluttajansuojalain 7 luvun 7 § :n määritelmiin lisätään neuvontapalvelun määritelmä. Neuvontapalveluita koskevista ennakkotiedoista, maksusta, suorittamisesta sekä riippumattomasta neuvonnasta säädettäisiin samassa luvussa.

Luottokelpoisuuden arviointi ja pääsy tietokantoihin

Kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnista säädetään direktiivin 18 artiklassa. Kyseinen artikla edellyttää muiden kuin artiklan 2, 5, 6, 7 ja 10 kohdan osalta täytäntöönpanotoimia kuluttajansuojalain 7 lukuun.

Kuluttajaluottodirektiivin 19 artiklassa säädetään tietokannoista. Kuluttajaluottodirektiivin 19 artiklan 6 kohta on pantava täytäntöön positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 23 §:ään sekä luottotietolain 19 §:ään. Vastaavasti artiklan 7 kohta on pantava täytäntöön tietojen ajantasaisuutta koskevia menettelyitä ja yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisista oikeuksista tiedottamista lukuun ottamatta positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 23 §:ään ja luottotietolain 13 §:ään.

Luottosopimuksen sisältö, muuttaminen ja koron muutokset

Luottosopimukseen sisällytettävistä tiedoista säädetään kuluttajaluottodirektiivin direktiivin 21 artiklassa. Artiklan 1 kohdan 1 alakohdan b alakohta edellyttää täytäntöönpanoa sähköpostiosoitteen ja puhelinnumeron sisällyttämisen osalta tiedonantoasetukseen. Myös alakohdan q alakohta edellyttää kokonaisuudessaan täytäntöönpanoa asetukseen. Alakohdan x alakohta edellyttää myös lisäyksiä asetukseen velkaneuvontapalvelujen osalta. Artiklan 1 kohdan toinen alakohta edellyttää kansallisten säännösten tarkistamista teknisten rajoitusten osalta. Artiklan 3 kohta edellyttää sanan ”nimenomaisesti” lisäämistä tiedonantoasetuksen 5 §:n 3 momenttiin.

Kuluttajaluottodirektiivin 22 artiklassa säädetään luottosopimuksen muuttamista koskevista tiedoista. Artikla on uusi ja edellyttää täytäntöönpanoa kuluttajansuojalain 7 lukuun. Direktiivin 23 artikla sisältää säännökset lainakoron muutoksista. Artiklan 1 kohta edellyttää joiltakin osin päivityksiä kuluttajansuojalain 7 luvun 24 §:n 2 momenttiin. Lisäksi artiklan 2 kohdan d alakohdan ii ja iii alakohta edellyttää muutoksia kuluttajansuojalain 7 luvun 24 §:n 3 momenttiin verkkosivustoa (ii alakohta) ja mobiilisovellusta (iii kohta) koskevien edellytysten osalta.

Direktiivin 28 artikla sisältää sääntelyä toistaiseksi voimassa olevista luottosopimuksista. Artikla edellyttää pienimuotoista päivitystä kansalliseen sääntelyyn. Kuluttajansuojalain 7 kuvun 30 ja 32 §:ään olisi lisättävä ”luottosopimuksessa yksilöidyllä” -kriteeri.

Ennenaikaisesta takaisinmaksusta säädetään kuluttajaluottodirektiivin 29 artiklassa. Artiklan 1 kohta edellyttää päivitystä kuluttajansuojalain 7 luvun 27 §:ään.

Tilinylitysmahdollisuudet ja tili- tai luottorajan ylitys

Kuluttajaluottodirektiivin 24 artiklassa säädetään tilinylitysmahdollisuuksista. Artiklan 1 kohdan johdantolause edellyttää muutoksia kuluttajansuojalain 7 luvun 46 §:n 1 momenttiin siltä osin, kun kohdassa säädetään luotonantajan velvollisuudeksi toimittaa tietoja vähintään kerran kuukaudessa ja luottosopimuksessa yksilöidyllä pysyvällä tavalla. Artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta edellyttää muutoksia saman 46 §:n 2 momenttiin siltä osin, kun alakohdassa edellytetään muutostietojen toimittamista hyvissä ajoin ja luottosopimuksessa yksilöidyllä pysyvällä tavalla. Lisäksi artiklan 2 kohdan d alakohdan ii ja iii alakohta edellyttää muutoksia kuluttajansuojalain 7 luvun 46 §:n 2 momenttiin verkkosivustoa (ii alakohta) ja mobiilisovellusta (iii alakohta) koskevien edellytysten osalta. Edelleen artiklan 3 ja 4 kohta edellyttää kansallista täytäntöönpanoa kuluttajansuojalakiin. Sääntely on tältä osin täysin uutta.

Kuluttajaluottodirektiivin 25 artikla koskee tili- tai luottorajan ylitystä. Artiklan 1 kohta edellyttää päivityksiä kuluttajansuojalain 7 luvun 47 §:n 1 momenttiin. Myös artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta edellyttää saman pykälän 2 momenttiin eräitä päivityksiä. Artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohta edellyttää täytäntöönpanoa, kuten myös artiklan 2 kohdan toinen alakohta. Artiklan 4 ja 5 kohta edellyttää niin ikään täytäntöönpanoa kuluttajansuojalakiin.

Sopimuksen peruuttaminen

Kuluttajan peruuttamisoikeudesta säädetään kuluttajaluottodirektiivin 26 artiklassa. Artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohdan osalta on päivitettävä sääntelyä tietojen toimitustavan osalta. Artiklan 2 ja 3 kohta edellyttävät täytäntöönpanoa kuluttajansuojalain 7 luvun 20 §:ään. Vastaavasti artiklan 5 kohdan 1 alakohdan a alakohta edellyttää tietojen toimitustapaa koskevaa päivitystä kuluttajansuojalakiin.

Menettelytapavelvoitteet ja henkilöstöä koskevat vaatimukset

Kuluttajaluottodirektiivin 32 artiklassa säädetään menettelytapavelvoitteista tarjottaessa luottoa kuluttajalle. Artiklan 3 kohta edellyttää täytäntöönpanoa kuluttajansuojalain 7 lukuun.

Henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevista vaatimuksista säädetään kuluttajaluottodirektiivin 33 artiklassa. Artikla edellyttää täydennyksiä ja päivitystä kansalliseen lainsäädäntöön. Lisäksi säännös ammattitaitovaatimuksista olisi lisättävä eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 10 §:ään sekä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 12 §:ään. Tarkemmista

ammattitaitovaatimuksista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella (luotonantajien ja luotonvälittäjien ammatillisista vaatimuksista kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvissa kuluttajaluotoissa).

Maksamattomat lainat ja lainanhoitojoustotoimenpiteet

Kuluttajaluottodirektiivin 35 artiklassa säädetään lainanhoitojoustotoimenpiteistä. Artiklan 1 kohta edellyttää täytäntöönpanoa ja päivittämistä kuluttajansuojalain 7 lukuun.

Rekisteröintivelvollisuus

Kuluttajaluottodirektiivin 37 artikla koskee muiden kuin luottolaitosten ja maksulaitosten hyväksyntää, rekisteröintiä ja valvontaa. Artikla edellyttää muutoksia kansalliseen sääntelyyn. Direktiivin myötä rekisteröintivelvollisuus laajenee siten, että se koskee vastaisuudessa tietyin poikkeuksin myös sivutoimisia luotonantajia ja luotonvälittäjiä. Rekisteröintivelvollisuuden ulkopuolella voivat direktiivin 37 artiklan 3 kohdan nojalla olla ainoastaan sellaiset elinkeinonharjoittajat, jotka ovat mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettuja mikroyrityksiä tai pieniä tai keskisuuria yrityksiä, ja jotka päätoimensa ohella välittävät kuluttajaluottoja tai myöntävät maksunlykkäyksiä vain myymiensä kulutushyödykkeiden oston rahoittamiseksi, jos tällaisista maksunlykkäyksistä ei peritä korkoa tai muita maksuja, lukuun ottamatta vain rajoitettuja maksuja kansallisen lainsäädännön mukaisesti määrättyjen maksuviivästysten vuoksi. Uusi rajausero edellyttää ensinnäkin muutoksia eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 1 §:n soveltamisalaan. Kuluttajaluottodirektiivin 37 artikla edellyttää muutoksia myös saman lain 2 §:ään.

Rekisteröintivelvollisuuden laajeneminen edellyttää myös täysin uuden lain säätämistä. Kyseinen laki koskisi kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjiä. Kyseisessä laissa ehdotetaan säädettävän edellä mainittujen välittäjien rekisteröinnistä. Muutoksia edellytetään myös Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ja Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettuun lakiin.

Seuraamukset ja kuluttaja-asiamiehen toimenpiteistä tiedottaminen

Kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklassa säädetään seuraamuksista. Tältä osin on tarkistettava, että kaikki uudet säännökset tulevat seuraamusmaksusääntelyn piiriin. Lisäksi kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnin laiminlyönnin sopimusoikeudellisista seuraamuksista tullaan säätämään.

Kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan 3 kohdassa säädetään hallinnollisten seuraamusten julkistamisesta. Direktiivi edellyttää täytäntöönpanoa siltä osin kuin kyse on kuluttaja-asiamiehen määräämistä seuraamuksista. Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa ehdotetaan säädettäväksi kuluttaja-asiamiehen mahdollisuudesta julkaista tietoa lainsäädännön valvontatehtävistä. Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin kuluttaja-asiamiehen toimivallasta julkaista tietoa lainsäädännön valvontatehtävien yhteydessä tehdyistä päätöksistä ja muista valvontatoimista. Julkistettaviin tietoihin voisi kuulua valvontatehtävän kohteena olevan menettelyn tai lain rikkomisen luonne, siitä vastuussa oleva henkilö, sovelletut säännökset, asian käsittelyn tila sekä päätöksen tai muun valvontatoimen lainvoimaisuus. Kuluttaja-asiamiehelle kuuluvista lainsäädännön valvontatehtävistä säädetään Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 2 §:n 2 momentissa. Kuluttaja-asiamiehelle kuuluu valvontatehtäviä useiden eri lakien nojalla.

Nykyiset säännökset eivät kaikilta osin vastaa sitä tapaa, jolla kuluttaja-asiamiehen valvontatehtävistä julkaistaan tietoa. Sääntelyä on tarpeen tarkistaa myös Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen kehotuksen mukaisesti. Säännöksellä ei rajoiteta asiakirjajulkisuudesta säädettyä.

Kilpailu- ja kuluttajavirastossa toimivat kuluttajaneuvonta, Euroopan kuluttajakeskus ja matkapakettien vakuusvalvonta käsittelevät tehtävissään osin vastaavanlaisia kuluttaja-asioita, kuin kuluttaja-asiamies. Siksi nimen julkaisemista koskeva sääntely on tarkoituksenmukaista ulottaa myös näihin viraston toimintoihin niiden hoitaessa tehtäviinsä liittyviä kuluttaja-asioita.

Kuluttajaneuvonnan sisällöstä säädetään tarkemmin Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetussa laissa. Euroopan unionin maiden ja Norjan ja Islannin väliseen, valtioiden rajat ylittävään kauppaan liittyvä kuluttajaneuvonta ja erimielisyyksien sovittelu on keskitetty Euroopan kuluttajakeskukseen. Ehdotukseen sisältyvä valtuus täydentäisi ja selkeyttäisi kuluttajaneuvonnan toimivallasta Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain 2 a luvun 16 a §:ssä säädettyä.

4.1.2 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvät ehdotukset

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi edellyttää muutoksia etenkin kuluttajansuojalain 6 ja 6 a lukuun. Molempiin lukuihin on ensinnäkin lisättävä säännökset niin kutsutusta peruuttamistoiminnosta (kuluttajaoikeusdirektiivin 11 a artikla). Uuden sääntelyn mukaan verkkorajapinnalla tehtyjen etäsopimusten yhteydessä elinkeinonharjoittajan on varmistettava, että kuluttaja voi myös peruuttaa

sopimuksen käyttämällä peruuttamistoimintoa. Peruuttamistoiminto on merkittävä selkeästi, ja kuluttajan on voitava peruuttamistoimintoa käyttämällä lähettää peruuttamisilmoitus. Peruuttamisilmoitus on vahvistettava ennen sen lähettämistä. Elinkeinonharjoittajan on lähetettävä kuluttajalle vahvistusilmoitus peruuttamisilmoituksen vastaanottamisesta. Kyseinen sääntely koskee sekä kuluttajansuojalain 6 että 6 a luvun soveltamisalaan kuuluvia etäsopimuksia.

Kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 1 kohdan a ja b alakohta edellyttää jonkinasteisia sanamuotomuutoksia kuluttajansuojalain 6 a luvun 6 §:ään. Myös saman kohdan c, h, i, o ja s alakohta edellyttää täytäntöönpanoa 6 a luvun tiedonantovelvollisuuksia koskeviin pykäliin.

Kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 3 kohta edellyttää kuluttajansuojalain 6 a luvun 10 §:ään säännöstä siitä, että elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava puhelun tallentamisesta tai sen mahdollisesta tallentamisesta kuluttajalle. Saman artiklan 5 kohta on täysin uutta sääntelyä, ja edellyttää muutoksia kuluttajansuojalain 6 a lukuun. Direktiivin mukaan jos ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot annetaan myöhemmin kuin päivä ennen kuin kuluttaja tulee etäsopimuksen sitomaksi, elinkeinonharjoittajan on lähetettävä kuluttajalle muistutus mahdollisuudesta peruuttaa etäsopimus. Kyseinen muistutus on toimitettava kuluttajalle pysyvällä välineellä aikaisintaan yhden ja viimeistään seitsemän päivän kuluessa etäsopimuksen tekemisen jälkeen.

Kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 6 ja 7 kohta edellyttää täytäntöönpanoa. Artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta edellyttää muutoksia ainoastaan siltä osin, että tietojen ja sopimusehtojen helppolukuisuus on otettava huomioon kansallisessa säännöksessä. Edelleen kohdan toisen alakohdan mukaan tiedot on pyynnöstä toimitettava vammaisille kuluttajille soveltuvassa ja saavutettavassa muodossa. Artiklan 7 kohdassa säädetään puolestaan mahdollisuudesta esittää tiedot ennakkotiedot upotettuina. Kohdan mukaan elinkeinonharjoittajan olisi upotuksesta huolimatta varmistettava, että kuluttajalle esitetään ennen etäsopimuksen tekemistä kaikki ennen sopimuksen tekoa annettavat tiedot. Kuluttajalla olisi oltava lisäksi mahdollisuus nähdä, tallentaa ja tulostaa tiedot yhtenä asiakirjana.

Direktiivin 16 a artiklan 8 kohdan säännös todistustaakasta edellyttää kansallista täytäntöönpanoa, sillä kuluttajansuojalain 6 a luvussa ei säädetä todistustaakasta. Myös saman artiklan 10 kohta edellyttää kansallisia täytäntöönpanotoimia.

Direktiivin 16 b artiklan 1 kohdan kolmas alakohta peruuttamisoikeuden alkamisajankohdasta tilanteessa, jossa kuluttaja ei ole saanut sopimusehtoja tai tietoja säädetyn mukaisesti, edellyttää kansallisia täytäntöönpanotoimia, sillä sääntely on uutta.

Kuluttajaoikeusdirektiivin 16 b artiklan 4 kohta edellyttää kansalliseen sääntelyyn tarkennuksia erityisesti maksuttomuusvaatimuksen osalta. Tarvittavat muutokset eivät ole suuria. Saman artiklan 6 kohta edellyttää niin ikään sääntelyä. Artiklan 7 kohta sisältää jäsenvaltio-option, joka Suomessa otetaan käyttöön.

Kuluttajaoikeusdirektiivin 16 d artiklassa säädetään riittävästä selvityksistä. Artikla on täysin uusi ja edellyttää kokonaisuudessaan täytäntöönpanoa kuluttajansuojalain 6 a lukuun. Direktiivin 16 e artikla on niin ikään uutta sääntelyä. Artiklassa säädetään verkkorajapintoja koskevasta lisäsuojasta. Artikla edellyttää täytäntöönpanoa kuluttajansuojalain 6 a lukuun.

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutettu 24 artikla edellyttää kansallisia täytäntöönpanotoimia siltä osin, että uudet säännökset lisätään seuraamusmaksusääntelyn piiriin tarvittavilta osin. Kuluttajaoikeusdirektiivin liitteen 1 muutos edellyttää vastaavaa muutosta kuluttajansuojalain 6 luvussa tarkoitetuista peruuttamislomakkeesta ja peruuttamisohjeista annettuun asetukseen.

Kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettuun lakiin ehdotetaan tehtävän seuraamusmaksusääntelyn osalta eräitä täydennyksiä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Valtionaloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kilpailu- ja kuluttajaviraston/kuluttaja-asiamiehen näkökulmasta tulevat muutokset voivat olla melko vähäisiä. Muutokset eivät edellytä lisää voimavaroja, vaan tehtävät voidaan hoitaa valvonnan priorisoinnilla. Uudet ja muuttuneet säännökset voivat kuitenkin aiheuttaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle aluksi lisätyötä. Ensinnäkin sen on koulutettava omaa henkilöstöään uudistuksesta. Lisäksi muun muassa ohjeistuksia on päivitettävä sekä elinkeinonharjoittajia ja kuluttajia neuvottava uusien säännösten sisällöstä. Lainsäädäntömuutokset voivat vaikuttaa siihen, että kuluttaja-asiamiehen aiemman ratkaisukäytännön painoarvo osin heikkenee. Uusi sääntely aiheuttaa myös jossakin määrin lisääntyvää valvonnan tarvetta erityisesti uuden sääntelyn voimaan tullessa. Kuluttaja-asiamies arvioi, että erityisesti

neuvontapalveluja koskeva sääntely voi tuoda merkittävän valvontatarpeen mahdollisten hintasääntelyn kiertämiseen pyrkivien menettelyiden ja lainvastaisen markkinoinnin syntyessä markkinoille.

Kuluttajaluottodirektiivin rekisteröintivelvollisuuden laajenemisen myötä Finanssi- valvonnan valvonnan piiriin tulee lisää elinkeinonharjoittajia. Varmoja arvioita siitä, kuinka paljon tällaisia elinkeinonharjoittajia on, ei pystytä antamaan. Kaupan liiton selvityksen mukaan vähittäiskaupan toimialalla on 72 yritystä, joilla on vähintään 50 miljoonan liikevaihto ja joilla on vähintään 250 työntekijää (tilanne 8.11.2024). Yrityksiä, jotka täyttävät vain toisen kriteerin, on enemmän. Yhden kriteerin täytty- misestä ei kuitenkaan voida arvioida sitä, täyttääkö yritys pk-yrityksen määritelmän vai ei. Toimialakohtaisesti esimerkiksi autokauppa-alalla lähes kaikki yritykset täyttä- vät edellä mainitut kriteerit. Myös muilla erikoiskaupanaloilla, kuten rautakauppa-, kodintekniikka-, optikko- ja muotikauppa-alalla, on pk-yrityksen määritelmän ulko- puolelle jääviä ja siten rekisteröintivelvollisuuden piiriin tulevia toimijoita.

Tilastokeskuksen tilastojen mukaan vuonna 2023 Suomessa oli vähittäiskaupan (pl. moottorineuvojen ja moottoripyörien kauppa) yhteensä 142 suurta yritystä eli yritystä, jotka eivät täytä EU:n määritelmää pk-yrityksestä. Moottoriajoneuvon ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskaupan sekä korjauksen alalla suuria yrityksiä oli 118.

Rekisteröintivelvollisuuden laajentumisen myötä Finanssivalvonnan työmäärä lisääntyy. Työmäärän lisääntymisellä arvioidaan olevan henkilöstövaikutuksia, mutta tarkkaa arviota näiden vaikutusten suuruudesta ei voida antaa.

Kuluttajaluottodirektiivissä säädetty takaisinmaksurästien kirjaamista koskeva tie- donantovelvollisuus edellyttää joitakin muutoksia positiiviseen luottotietorekiste- riin, jota hallinnoi Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö. Tulorekisteriyksiköltä saadun hyvin alustavan arvion mukaan tietojärjestelmämuutoksista aiheutuisi esiselvitys- ja investointivaiheessa kertaluontoisia kustannuksia 600 000–850 000 euroa ja vuo- sittaisia ylläpitokustannuksia 180 000–1 200 000 euroa siitä riippuen, kuinka paljon ilmoituksista toimitetaan sähköisesti ja kuinka paljon paperisena.

Sopimusoikeudellisista seuraamuksista säätäminen luottokelpoisuuden laimin- lyönnin seurauksena voi jossakin määrin lisätä kuluttajaluottoja koskevien riitojen määrää etenkin kuluttajariitalautakunnassa. Vaikutuksia voi olla myös Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan riidanratkaisuun. Toisaalta ehdotettu seuraamus on elinkeinon- harjoittajan kannalta ankara, ja se on omiaan myös lisäämään lain säännösten nou- dattamista ja huolellisten luottokelpoisuusarviointien tekemistä.

Esityksessä ehdotetaan seuraamusmaksun käyttöalan laajennusta uusiin säännöksiin. Tämä on omiaan tehostamaan sääntelyn noudattamista ja valvontaa.

4.2.2 Vaikutukset elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien asemaan

4.2.2.1 Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpanosta johtuvien muutosten vaikutukset

Kuluttajaluottodirektiivin rekisteröintivelvollisuuden laajentumisen myötä rekisteröintivelvollisuus tulee koskemaan myös sivutoimisia luotonantajia ja luotonvälittäjiä. Rekisteröintivelvollisuuden ulkopuolella voivat olla ainoastaan sellaiset elinkeinonharjoittajat, jotka ovat mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettuja mikroyrityksiä tai pieniä tai keski suurta yrityksiä, ja jotka päätoimensa ohella välittävät kuluttajaluottoja taikka jotka päätoimensa ohella myöntävät maksunlykkäyksiä vain myymiensä kulutushyödykkeiden oston rahoittamiseksi, jos tällaisista maksunlykkäyksistä ei peritä korkoa tai muita maksuja, lukuun ottamatta korkolain (633/1982) tai saatavien perinnästä annetun lain (513/1999) nojalla kuluttajan maksettavaksi tulevaa korkoa tai kuluja. Laajennus merkitsee rekisteröintivelvollisuuden piiriin tuleville elinkeinonharjoittajille hallinnollisen taakan lisäystä sen suhteen, että elinkeinonharjoittajien on täytettävä rekisteröinnin edellytykset ja toimitettava tiedot Finanssivalvonnalle. Näiltä osin hallinnollisen taakan lisäys on varsin kertaluontoista.

Kuluttajaluottodirektiivin soveltamisalan laajentamisen myötä korottomat ja kuluttomat kuluttajaluotot tulevat tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta kuluttajansuojalain 7 luvun säännösten soveltamisalan piiriin. Arvioiden mukaan vastaisuudessa kuluttajaluottosääntelyn ulkopuolelle jää vain pieni osa esimerkiksi hyödykesidonnaisista kuluttajaluotoista. Kuluttajaluottosääntelyn piiriin tuleminen aiheuttaa yrityksille hallinnollista taakkaa, jotta ne täyttävät lainsäädännön asettamat vaatimukset luottojen tarjoamisessa.

Korottomien ja kuluttomien luottojen sisällyttäminen kuluttajaluottoja koskevien säännösten soveltamisalaan tuo tällaisia luottoja myöntäville luotonantajille esimerkiksi aiempaa mittavampia tiedonantovelvollisuuksia. Toisaalta se voi tasapainottaa kilpailuasetelmaa erityyppisten luotonantajien välillä, sillä luotonantajien tuotevalikoimat eroavat toisistaan ja nimellisesti kuluttomissa luotoissa korkoa ja muita luotokustannuksia vastaavat kustannukset voidaan käytännössä sisällyttää luotolla hankittavan tuotteen tai palvelun hintaan. Tämä voi osaltaan auttaa vähentämään ylivelkaantumista jossakin määrin.

Maksunlykkäyksiä koskevien soveltamisalapoikkeuksien taustalla on pyrkimys suojata pieniä ja keskisuuria yrityksiä direktiivin mukaisten luotonantajan velvollisuuksien aiheuttamalta hallinnolliselta taakalta, jonka kantamisella ammattimaisilla luotonantajilla on arvioitu olevan paremmat edellytykset. Monet maksunlykkäyksiä tarjoavat pk-yritykset kuitenkin hyödyntävät luottokelpoisuuden arvioinnissa ulkopuolisia palveluntarjoajia, joiden antaman arvioinnin tulos käytännössä ratkaisee, myönnetäänkö luottoa vai ei. On mahdollista, että jotkin ammattimaiset luotonantajat omaksuvat toimintatavan, jossa myyjänä oleva pk-yritys siirtää saatavansa ulkopuoliselle palveluntarjoajalle, joka hallinnoi ja kontrolloi luottoriskiä myyjän kanssa sovitun järjestelyn perusteella luotonantajan tavoin osallistumalla päätöksentekoon tai määrittämällä noudatettavat kriteerit päätöksenteolle. Tällaisten tilanteiden osalta sääntelyn tarjoama suoja ei toteudu tulevaisuudessakaan täysimääräisenä.

Kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalan laajentuminen ja korottomien ja kuluttomien luottojen soveltamisalaan tuleminen aiheuttaa edellä mainituin tavoin hallinnollista taakkaa elinkeinonharjoittajille. Korottomien ja kuluttomien luottojen osalta ehdotetaan kuitenkin helpotuksia tiedonantovelvollisuuden täyttämiseen. On mahdollista, että sääntelyn piiriin joutuminen vaikuttaa jossakin määrin elinkeinonharjoittajien käyttämien maksu- ja luottotapojen valikoimaan, mikä voi puolestaan joissakin tapauksissa heikentää kuluttajien rahoitusmahdollisuuksia. Esimerkiksi osamaksukauppa on monelle ainoa mahdollisuus isomman kotitaloudessa käytettävän välttämättömyyshyödykkeen hankkimiseen ja toisaalta koroton maksuaika mahdollistaa esimerkiksi tavarankäytön ostamisen ja tarvittaessa palauttamisen, ennen kuin rahaa tarvitsee sitoa. Sen arviointi, missä määrin uusi sääntely tulee vaikuttamaan elinkeinonharjoittajien tarjoamiin rahoitusvaihtoehtoihin, on haastaavaa tässä vaiheessa arvioida.

Suomen Asiakkuusmarkkinointiliiton näkemyksen mukaan kuluttajaluottosääntelyn soveltamisalan laajentuminen, luottotietokelpoisuuden selvittämisen laajentuminen koskemaan keskenään hyvin erilaisia luottotilanteita ja rekisteröintivelvollisuuden laajentuminen yhdessä aiheuttavat kuluttajille hankaluuksia heidän tärkeiden arkihyödykkeidensä rahoittamisessa sekä rasittavat merkittävästi kotimaista kauppaa ja tietopalvelumarkkinaa.

Tiedonantovelvollisuuden osalta etenkin mainonnassa annettavat uudet tiedot ja varoitusvelvollisuus edellyttävät päivityksiä elinkeinonharjoittajien asiointirajapintoihin.

Tiedonantoa koskeviin säännöksiin sisältyy tiedonantovelvollisuuksia, joissa luotonantaja velvoitetaan antamaan kulloisenkin säännöksen mukaiset tiedot paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja säännöksestä riippuen luottosopimuksessa yksilöidyllä pysyvällä tavalla. Velvollisuus tarjota aina paperista asiakirjaa tietojen toimittamistapana voi johtaa luottokustannusten kasvuun, sillä paperisten asiakirjojen tulostaminen ja postittaminen on kalliimpaa kuin tietojen toimittaminen sähköisesti. Luotonantajille voi syntyä lisäkustannuksia myös järjestelmäkehityksestä, jota paperiasiakirjojen sisällyttäminen digitaalisiin luotonhakumenettelyihin edellyttää. Koska kyse on lakisääteisen tiedonantovelvollisuuden toteuttamisesta, tietojen toimittamiskustannuksista ei voida periä erillistä maksua niiltä kuluttajilta, jotka haluavat tiedot paperisina, vaan kustannukset jouduttaisiin viime kädessä säilyttämään kuluttajille kokonaisuutena. Paperisen asiakirjan käyttö osana muuten digitaalista luotonhakumenettelyä hidastaa myös menettelyä huomattavasti, mikä todennäköisesti vähentää luotonhakijoiden suuren enemmistön halukkuutta paperiasiakirjojen käyttöön, kun luottihakemus tehdään verkossa. Jos paperisia asiakirjoja käytetään runsaasti, on tällä myös negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Kuluttajaluottoja koskevan ehdotetun sääntelyn vaikutukset kuluttajiin eivät välttämättä ole kovin merkittäviä, mutta joiltakin osin voidaan todeta, että kuluttajansuoja paranee. Kuluttajaluottosääntelyn soveltamisalan laajentaminen voi parantaa kuluttajansuojaa ja edistää uusien rahoituspalveluiden aiheuttamiin ongelmiin puuttumista. Luottosääntelyn soveltamisalan laajentuminen on omiaan ehkäisemään kuluttajien ylivelkaantumista muun muassa tiedonannon lisääntymisen myötä. Myös luottokelpoisuuden arviointivelvoitteen täsmentäminen edesauttaa kuluttajien yksilöllisen luottokelpoisuuden arvioinnin parempaa toteutumista ja ehkäisee näin velkaongelmia ja ylivelkaantumista.

Kuluttajaliiton mukaan kuluttajaluottojen mainonnassa esitetyn tiedonantovelvollisuuden supistuminen voi vaikuttaa heikentävästi kuluttajien tiedonsaantiin. Esimerkiksi luoton määrä kokonaiskustannuksineen sekä maksuerien määrä voitaisiin jättää mainonnassa kertomatta silloin, kun valittu markkinointikanava ei mahdollista näiden tietojen visuaalista esittämistä. Toisaalta tietojen supistaminen voinee johtaa myös siihen, että kuluttaja ymmärtää helpommin hänelle tarjotun luoton perusehdot, eivätkä tärkeimmät luottoa koskevat tiedot huku informaatiotulvaan.

Kuluttajaliiton näkemyksen mukaan varoitusten antaminen markkinoinnin yhteydessä velkaantumisen riskeistä auttaa kuluttajaa erottamaan, milloin hän harkitsee normaalin kulutushyödykkeen tai -palvelun hankkimista ja milloin taas kysymyksessä on hyödyke tai palvelu, jolla voi olla myös kauaskantoisia taloudellisia vaikutuksia. Pelkkä varoituksen antaminen ei välttämättä vähennä kuluttajan kiinnostusta tehdä luottosopimus, mutta yhdessä muiden markkinointia koskevien

rajoitusten kanssa se voi edistää harkitsevaa toimintaa ja vähentää etenkin uusien henkilöiden velkaantumista. Tosin velkojen kasaantuminen samoille henkilöille on yleisesti tunnistettu ongelma, johon varoittelu markkinoinnin yhteydessä ei välttämättä kuitenkaan vaikuta.

Erityisesti tilanteissa, joissa luottihakemuksen hylkäyspäätös perustuu kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnin yhteydessä saatuihin tietoihin, jotka osoittavat kuluttajan luottokelvottomuuden, talous- ja velkaneuvontaan ohjaamisella voi olla kuluttajan taloudellisen tilanteen parantumiselle merkittäväkin vaikutus. Koska yhä useammin velkaongelmat ja maksuvaikeudet kasaantuvat samoille henkilöille, voi ehdotetun sääntelyn vaikutuksena olla myös se, että suurimman riskiryhmän hakeutuminen talous- ja velkaneuvontaan voi lisääntyä.

Kuluttaja-asiamies arvioi, että neuvontapalveluita koskeva sääntely voi johdattaa siihen, että markkinoille syntyy uusia palveluita, joilla pyritään kiertämään hintasääntelyä.

Voimassa olevan kuluttajansuojalain 7 luvun 13 a §:ssä säädetty kytkykaupan kieltö ei estä luotonantajaa edellyttämästä, että kuluttajalla on vakuutus, kunhan kuluttajan ei edellytetä tekevän vakuutus sopimusta tietyn vakuutusantajan kanssa. Tältä osin säännös vastaa nykyistä oikeustilaa. Utta kuitenkin olisi, että tällaisen vakuutuksen edellyttämistä olisi lisäksi voitava pitää oikeasuhteisena, mitä voidaan pitää kuluttajan aseman kannalta perusteltuna.

Kuluttaja-asiamiehen arvion mukaan on mahdollista, että luotonantajat tulevat edellyttämään enenevässä määrin vakuutusten ottamista. Tämä voi myös vaikuttaa heikentävästi joidenkin kuluttajien asemaan. Vakuutuksen edellyttäminen voi myös hankaloittaa luottojen hintavertailua.

Sopimusoikeudellisista seuraamuksista säätäminen luottokelpoisuuden laiminlyönnin seurauksena on omiaan parantamaan kuluttajan sopimusoikeudellista asemaa suhteessa luotonantajaan tilanteessa, jossa luotonantaja on laiminlyönyt luottokelpoisuuden arvioinnin.

4.2.2.2 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin (rahoituspalvelujen etämyyntisäännökset) täytäntöönpanosta johtuvien muutosten vaikutukset

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanon myötä verkkorajapinnoilla tehtyjen etäsopimusten osalta elinkeinonharjoittajan on tarjottava kuluttajalle peruuttamisoikeuden ajaksi peruuttamistoiminto verkkorajapinnalle. Vaikka

peruuttamistoiminnon luominen voi aiheuttaa elinkeinonharjoittajille kustannuksia, verkkomyyntiä tekeville yrityksillä on monesti jo jonkinlaiset peruuttamistoiminnot verkkorajapinnoillaan. Kustannusten ei arvioida olevan merkittäviä. Peruuttamistoiminto voi helpottaa kuluttajaa käyttämään peruuttamisoikeutta. Velvollisuus peruuttamistoiminnosta ja sen sijainnista kertomiseen on omiaan vähentämään pyrkimyksiä piilotella sanottua toimintoa siinä toivossa, ettei kuluttaja peruuttamisen monimutkaisuuden tai hankaluuden vuoksi käyttäisi peruuttamisoikeuttaan. Lisäksi näiden tietojen antamisen voidaan olettaa edistävän kuluttajan tosiasiallisia mahdollisuuksia käyttää hänelle kuuluvia oikeuksiaan.

Peruuttamistoimintoa käyttämällä kuluttaja tulee samalla todisteellisesti ilmoittaneeksi elinkeinonharjoittajalle peruutuksestaan. Todisteellisuus ilmenee siitä, että elinkeinonharjoittajan on peruuttamisilmoituksen vastaanotettuaan ilman aiheutonta viivytystä lähetettävä kuluttajalle peruutusilmoittamisen vastaanottamista koskeva vahvistus. Tämä voi vähentää erimielisyyksiä siitä, onko peruuttaminen tehty määräajassa ja onko se tullut elinkeinonharjoittajalle perille.

Uusien rahoituspalvelua koskevien etämyyntisäännösten mukaan kuluttajalle voidaan esittää ennakkotietoja osin upotettuna. Osan tiedoista esittäminen upotettuina saattaa johtaa siihen, etteivät kuluttajat tutustu lainkaan näihin tietoihin, vaan lukevat ainoastaan ensimmäiselle tasolle asetetut tiedot. Upotetut tiedot saatavat kuitenkin sisältää yksityiskohtia, joilla voidaan katsoa kuluttajasta ja tämän olosuhteista riippuen olevan suurikin merkitys. Toisaalta, jos tietojen esittäminen sähköisessä muodossa mahdollistaa tärkeimpien tietojen esittämisen selkeästi ja yksinkertaisesti ilman jokaiseen tietoon liittyvien yksityiskohtien samanaikaista esittämistä, saattaa tällainen muotoilu edistää ennakkotietojen ymmärrettävyyttä. Upotusten käyttämisellä ennakkotietojen sähköisessä esityksessä voi olla niiden ymmärrettävyyttä parantava vaikutus.

Rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevaan lukuun ehdotetaan lisättäväksi niin kutsuttujen pimeiden käytäntöjen kieltämistä koskeva pykälä. Säännös selventäisi oikeustilaa ja olisi omiaan estämään kuluttajien manipulointia ja harhaanjohtamista sekä lisäämään kuluttajien valinnanvapautta.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

5.1.1 Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpano

Kuluttajaluottodirektiivin soveltamisalaa koskeva 2 artiklan 5–8 kohta jättää jäsenvaltioille tietyiltä osin liikkumavaraa. Ensinnäkin direktiivin 2 artiklan 5 kohdan perusteella on mahdollista jättää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle tietyt edellytykset täyttävät maksuaikakortin muodossa olevat luottosopimukset. Ehdotuksen mukaan tällaisia maksuaikakortin muodossa olevia luottosopimuksia ei rajattaisi sääntelyn ulkopuolelle, jotta sääntely ei tarpeettomasti pirstaloituisi.

Direktiivin 2 artiklan 6 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat tietyin edellytyksin säätää, että direktiivin säännöksiä ei sovelleta ollenkaan tai vain osaa sen säännöksistä sovelletaan luotto-osuuskuntien (*credit union*) tarjoamiin luottoihin. Suomessa tällaisia organisaatioita muistuttavia organisaatioita ovat lähinnä yritysten ja muiden yhteisöjen huoltokonttorit tai henkilöstökassat. Koska näiden harjoittamassa luotto-toiminnassa on pikemminkin kyse työnantajan henkilöstölleen tarjoamasta sosiaalisesta edusta kuin varsinaisesta elinkeinotoiminnasta, organisaatiot rajautuvat ilman eri toimenpiteitä kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalan ulkopuolelle, eikä erillisiä säännöksiä ehdoteta (vastaavasti HE 24/2010 vp, s. 19).

Direktiivin 2 artiklan 7 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, että eräisiin maksujärjestelysopimuksiin sovelletaan ainoastaan osaa direktiivin säännöksistä. Vastaavanlaista liikkumavaraa on hyödynnetty jo kulutusluottodirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä (HE 24/2010 vp, s. 26), joten jäsenvaltio-optiota ehdotetaankin käytettävän nykytilan säilyttämiseksi.

Direktiivin 2 artiklan 8 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, että tiettyjä mainontaa, ennakkotiedonantovelvollisuuksia ja luottosopimuksessa annettavia tietoja koskevia säännöksiä ei sovelleta yhteen tai useampaan seuraavista luottosopimuksista: luottosopimukset, joiden mukaisen luoton kokonaismäärä on alle 200 euroa, luottosopimukset, joiden mukaan luotto myönnetään ilman korkoa ja muita maksuja sekä luottosopimukset, joiden nojalla luotto on maksettava takaisin kolmen kuukauden kuluessa ja joissa edellytetään vain vähäisten maksujen suorittamista.

Säännöksen mahdollistamaa liikkumavaraa ehdotetaan hyödynnettävän hallinnollisen taakan vähentämiseksi osittain niin, että korottomiin ja kuluttomiin luottoihin sovellettaisiin suppeampia ennakkotiedonantovelvollisuuksia.

Direktiivin 9 artiklan 2 kohdan mukaan artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin yleisiin tietoihin on kuuluttava ainakin kohdassa luetellut tiedot. Säännöksestä ehdotetaan poikettavan siten, että yleisissä tiedoissa voitaisiin antaa sähköpostia koskevan tiedon lisäksi tieto muusta sähköisestä viestintäkeinosta.

Direktiivin 12 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat perustelluissa tapauksissa mukauttaa luotonantajille ja tapauksen mukaan luotonvälittäjille artiklan 1 kohdassa säädettyä vaatimusta antaa kuluttajalle riittävät selvitykset sen osalta, miten selvitykset on annettavat ja missä määrin niitä on annettava seuraavien seikkojen osalta: luoton tarjoamistilanteen olosuhteet, henkilö, jolle luottoa tarjotaan sekä tarjotun luoton tyyppi. Liikkumavaraa ei ehdoteta hyödynnettävän, sillä riittäviin selvityksiin sisältyviä tietoja voidaan pitää olennaisina luottosopimusta koskevinä tietoina, ja asianmukaisena pidetään, että kun elinkeinonharjoittajalla on velvollisuus riittävien selvitysten antamiseen, tiedot annetaan täydellisinä.

Direktiivin kytkeykaupan kieltoa ja yhdistettyjä tarjouksia koskeva 14 artikla mahdollistaa eräiltä osin kansallisen liikkumavaran käytön. Artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat artiklan 1 kohdassa säädetystä poiketen sallia luotonantajien edellyttävän kuluttajan avaavan tai pitävän voimassa maksu- tai säästötilin, kun tilin ainoa tarkoitus on jokin seuraavista: pääoman kokoaminen luoton takaisinmaksua varten, luoton hoito, varojen yhdistäminen luoton saamista varten, lisävakuuden tarjoaminen luotonantajalle maksujen laiminlyönnin varalta. Liikkumavaraa ei ehdoteta käytettävän.

Artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat sallia luotonantajien edellyttävän, että kuluttajalla on luottosopimukseen liittyvä asiaankuuluva vakuutus sopimus, ottaen huomioon oikeasuhteisuutta koskevat näkökohdat. Tällöin jäsenvaltioiden on varmistettava, että luotonantajan on hyväksyttävä tietyin edellytyksin muun vakuutusenantajan kuin luotonantajan ensisijaisen yhteistyötahon tarjoama vakuutus sopimus, muuttamatta kuluttajalle tarjotun luoton ehtoja. Voimassa olevan kuluttajansuojalain 7 luvun 13 a §:ssä säädetty kytkeykaupan kiello ei estä luotonantajaa edellyttämästä, että kuluttajalla on mainitunlainen vakuutus, jos kuluttajan ei edellytetä tekevän vakuutus sopimusta tietyn vakuutusenantajan kanssa. Direktiivin säännöksessä säädetään vakuutusenantajan henkilön lisäksi muistakin vaatimuksista, mistä syystä siitä säädetäisiin nimenomaisesti kansallisesti.

Artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä, että kuluttajien syöpätauti-diagnoseja koskevia henkilötietoja ei käytetä luottosopimukseen liittyvässä vakuutus-sopimuksessa jäsenvaltioiden määrittämän ajanjakson jälkeen, joka on enintään 15 vuotta kuluttajien lääketieteellisen hoidon päättymisestä. Säännös jättää jäsenvaltioille liikkumavaraa enintään 15 vuoden pituisen ajanjakson pituuden määrittämisessä. Kuvattu vakuutusyhtiöiden vastuunvalintaa rajoittava sääntely on Suomessa poikkeuksellista, minkä vuoksi liikkumavaraa hyödynnettäisiin siten, että ehdotettava ajanjakso olisi pisin direktiivin mahdollistama ajanjakso.

Direktiivin neuvontapalveluja koskevan 16 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden tulee valita kahdesta sääntelyvaihtoehdosta. Kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden tulee joko kieltää ilmausten "neuvonta" ja "neuvoja" tai muiden samankaltaisten ilmausten käyttö, jos neuvontapalveluja markkinoivat ja tarjoavat kuluttajille luotonantajat tai tapauksen mukaan luotonvälittäjät, tai, jos jäsenvaltiot eivät kiellä mainittujen ilmausten käyttöä, niiden on asetettava direktiivissä säädetyt ehdot ilmausten "riippumaton neuvonta" tai "riippumaton neuvoja" käytölle, kun niitä käyttävät neuvontapalveluja tarjoavat luotonantajat ja luotonvälittäjät. Ehtona ilmausten käytölle olisi ensinnäkin, että luotonantajien ja tapauksen mukaan luotonvälittäjien on otettava huomioon riittävän suuri määrä markkinoilla saatavilla olevia luottosopimuksia. Ehtona olisi lisäksi, että luotonvälittäjät eivät saa vastaanottaa yhdeltä tai useammalta luotonantajalta palkkiota neuvontapalveluista, jos huomioon otettujen luotonantajien lukumäärä on vähemmän kuin enemmistö markkinoilla toimivista luotonantajista. Mainituista vaihtoehdoista ehdotetaan jälkimmäistä vaihtoehtoa, sillä pelkästään tiettyjen ilmaisujen käyttämisen kieltämisestä seuraava lisäarvo jää epäselväksi. Lisäksi mainitun kohdan neljännen alakohdan mahdollisuutta asettaa tiukempia vaatimuksia ilmausten käytölle hyödynnettäisiin sääntelyn yksinkertaistamiseksi siten, että ilmausta käytettäessä luotonvälittäjä ei saisi vastaanottaa luotonantajalta korvausta siinäkään tapauksessa, että huomioon otettujen luotonantajien lukumäärä olisi vähintään enemmistö markkinoilla toimivista luotonantajista.

Artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että vain luotonantajat ja tapauksen mukaan luotonvälittäjät voivat tarjota neuvontapalveluja. Kohdan toisen alakohdan jäsenvaltiot voivat tietyin edellytyksin sallia eräiden muidenkin toimijoiden tarjoavan neuvontapalveluja. Tältä osin liikkumavaraa ehdotetaan hyödynnettävän siten, että neuvontapalvelujen tarjoaminen sallitaan alakohdan c alakohdassa tarkoitetuille julkisille tai vapaaehtoisille velkaneuvontapalvelujen tarjoajille, jotka eivät toimi kaupalliselta pohjalta. Tällaisten toimijoiden osalta pidetään tärkeänä, että ne voivat jatkaa toimintaansa.

Direktiivin 18 artiklassa säädetään luottokelpoisuuden arvioinnista. Artiklan 11 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat edellyttää, että luotonantajat arvioivat kuluttajien luottokelpoisuuden asiaankuuluvasta tietokanasta haettujen tietojen perusteella. Jo voimassa olevassa kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:ssä edellytetään, että arviointi tehdään riittävien luottotietorekisteri- ja muiden tietojen perusteella. Kohdan mahdollistamaa liikkumavaraa ehdotetaan käytettäväksi siten, että luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävät tiedot tulisi hankkia muiden lähteiden ohella luottotietorekisteristä.

Direktiivin 20 artiklassa säädetään luottosopimuksen muodosta, ja artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa kansallisia säännöksiä, jotka koskevat luottosopimusten tekemisen pätevyyttä ja jotka ovat unionin oikeuden mukaisia. Tältä osin ei ehdoteta uusia säännöksiä.

Direktiivin tilinylitysmahdollisuuksia koskevan 24 artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat unionin oikeuden mukaisesti pitää voimassa tai hyväksyä 24 artiklassa tarkoitettuja säännöksiä tiukempia säännöksiä asioissa, jotka liittyvät sellaisten kuluttajien suojaan, joilla on tilinylitysmahdollisuus. Vastaavasta liikkumavarasta säädetään tili- ja luottorajan ylitysten osalta 25 artiklan 6 kohdassa. Säännösten mahdollistamaa liikkumavaraa ei ehdoteta käytettävän.

Kuluttajan peruuttamisoikeutta koskevassa 26 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden liikkumavarasta tietyiltä osin. Artiklan 4 kohdan mukaan kun kyse on liitännäisestä luottosopimuksesta ja jo 19 päivänä marraskuuta 2023 sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä säädetään, ettei varoja saa asettaa kuluttajan saataville ennen tietyn määräajan päättymistä, jäsenvaltiot voivat artiklan 1 kohdasta poiketen säätää, että kyseisessä kohdassa tarkoitettu ajanjakso voidaan kuluttajan nimenomaisesta pyynnöstä lyhentää samaksi kuin kyseinen tietty määräaika. Artiklan 8 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, ettei 26 artiklan 1–6 kohtaa sovelleta luottosopimukseen, jotka on kansallisen lainsäädännön mukaan tehtävä notaarin palveluja käyttäen, edellyttäen, että notaari vahvistaa, että kuluttajalle taataan 10, 11, 20 ja 21 artiklassa säädetyt oikeudet. Artiklan 9 kohdan mukaan artiklalla ei rajoiteta sellaisen määräajan, jonka kuluessa sopimuksen toteuttaminen ei voi alkaa, vahvistamista koskevien kansallisten säännösten soveltamista. Mainituissa säännöksissä tarkoitetut tilanteet eivät ole merkityksellisiä Suomessa, joten niissä säädettyä liikkumavaraa ei ehdoteta käytettävän.

Ennenaikaista takaisinmaksua koskevan 29 artiklan 4 kohdan a alakohdassa säädetään jäsenvaltioiden mahdollisuudesta säätää, että luotonantajalla on oikeus korvaukseen ennenaikaisesta takaisinmaksusta vain, jos ennenaikaisesti takaisinmaksettu määrä ylittää tietyn kynnyksarvon. Kynnyksarvo ei saa olla millään 12 kuukauden

jaksolla suurempi kuin 10 000 euroa. Lisäksi kohdan b alakohdan mukaan kansallisesti on mahdollisuus säätää, että luotonantaja voi poikkeuksellisesti vaatia suurempaa korvausta, jos hän voi osoittaa, että ennenaikaisesti takaisinmaksusta aiheutunut tappio ylittää artiklan 2 kohdan mukaisesti määritetyn määrän. Tällöin kuluttaja voi vaatia vastaavasti korvauksen alentamista, jos luotonantajan vaatima korvaus ylittää todellisen tappion. Kohdan a alakohdassa säädetystä liikkumavaraa säädetään jo voimassa olevan kuluttajansuojalain 7 luvun 28 §:ssä, ja tältä osin liikkumavaraa hyödynnettäisiin nykytilan säilyttämiseksi kansallisesti. Kohdan b alakohdassa tarkoitettua liikkumavaraa ei sen sijaan ehdoteta hyödynnettävän. Luotonantajalla olisi jo voimassa olevan sääntelyn nojalla oikeus laissa säädetyn suuruiseen korvaukseen, jota voidaan pitää kohtuullisena. Oikeus korvaukseen koskisi osin myös tilanteita, joissa hän ei tosiasiallisesti ole kärsinyt vahinkoa. On myös selvää, että kuluttajan edellytykset vaatia korvauksen alentamista olisivat selvästi heikommat kuin luotonantajan edellytykset vaatia suurempaa korvausta.

Direktiivin 31 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat hyväksyä kieltoja tai rajoituksia, jotka koskevat luotonantajien niiden alueella soveltamia erityisiä maksuja tai palkkioita. Säännöksen perusteella ei ehdoteta uutta sääntelyä.

Direktiivin 32 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun luotonantajat tai luotonvälittäjät tarjoavat neuvontapalveluja, tähän osallistuvan henkilöstön palkitsemisrakenne ei vaaranna heidän kykyään toimia kuluttajan edun mukaisesti eikä ole riippuvainen myyntitavoitteista. Kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltiot voivat myös kieltää luotonantajan luotonvälittäjälle maksamat palkkiot. Direktiivin 16 artiklan 4 kohdan täytäntöönpanemiseksi ehdotettavissa säännöksissä säädettäisiin luotonvälittäjän korvauksen vastaanottamista koskevasta rajoituksesta tämän ilmoittaessa toimivansa riippumattomana neuvonantajana tai tarjoavansa riippumatonta neuvontaa. Sen sijaan yleistä kieltoa luotonantajan luotonvälittäjälle maksamista palkkioista ei ehdoteta. Artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kieltää luotonantajaa ja luotonvälittäjää perimästä kuluttajalta maksuja ennen luottosopimuksen tekemistä tai asettaa maksujen perimistä koskevia rajoituksia. Suomessa ei tiettävästi ole esiintynyt ongelmia liittyen ennakkomaksujen perimiseen luottosopimuksen tekemisen yhteydessä, joten kohdan mukaista optiota ei pidetä tarpeellisena käyttöä.

Direktiivin 35 artiklan 3 kohdan mukaan jos jäsenvaltiot sallivat luotonantajien määrällä kuluttajalle tämän maksulaiminlyönnistä aiheutuvat maksut ja veloittaa ne, kyseiset jäsenvaltiot voivat vaatia, että kyseiset maksut eivät ylitä sitä, mikä on tarpeen luotonantajalle maksulaiminlyönnistä aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi. Artiklan 4 kohdan mukaan jos jäsenvaltiot sallivat luotonantajien määrätä lisämaksuja kuluttajalle siinä tapauksessa, että tämä laiminlyö maksunsa, kyseisten

jäsenvaltioiden on asetettava yläraja kyseisille maksuille. Jo nykyisin saatavien perinnästä annetun lain (513/1999) 10 a §:ssä säädetään määrästä, jotka velalliselta saa määrätyistä perintätoimista kuluttajasaatavan perinnässä enintään vaatia ja 10 d §:ssä puolestaan velallisen kokonaiskuluvastuusta kuluttajasaatavan perinnässä. Niin ikään korkolaki (633/1982) sisältää säännökset viivästyskoron määrästä. Uusia säännöksiä ei näin ollen näiden kohtien osalta ehdoteta.

Direktiivin 37 artiklan 3 kohdassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus olla soveltamatta mainitun artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja hyväksyntä- ja rekisteröintivaatimuksia tavaroiden toimittajiin tai palvelujen suorittajiin, jotka katsotaan suosituksessa 2003/361/EY määritellyiksi mikroyrityksiksi sekä pieniksi ja keskisuuriksi yrityksiksi, jotka toimivat sivutoimisina luotonvälittäjinä tai sivutoimisina luotonantajina, jotka myöntävät luottoa maksun lykkäyksen muodossa tarjoamiensa tavaroiden ja palvelujen ostamiseksi, jos luotto myönnetään ilman korkoa ja siten, että kuluttajalta peritään vain rajoitettuja maksuja kansallisen lainsäädännön mukaisesti määrättyjen maksuviivästysten vuoksi. Mainittua liikkumavaraa ehdotetaan hyödynnettävän siten, että rekisteröitymisvelvollisuuden ulkopuolella olisivat säännöksessä tarkoitettut mikroyritykset sekä pienet ja keskisuuret yritykset ensinnäkin silloin, kun ne toimivat sivutoimisina luotonvälittäjinä ja toiseksi silloin, kun ne toimivat sivutoimisina luotonantajina myöntäen korottomia ja kuluttomia maksunlykkäyksiä myymiensä kulutushyödykkeiden oston rahoittamiseksi. Liikkumavaran käyttöä tältä osin pidetään perusteltuna sivutoimisten luotonvälittäjien ja maksunlykkäyksiä myöntävien luotonantajien hallinnollisen taakan keventämiseksi.

Direktiivin 41 artiklan 9 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat soveltaa kansallista lainsäädäntöä antaakseen kansallisille toimivaltaisille viranomaisille valtuudet toteuttaa tuotteita koskevia interventioita luottotuotteiden poistamiseksi markkinoilta perustelluissa tapauksissa. Ei ole ilmennyt erityistä tarvetta säätää tällaisista valtuuksista erikseen, joten kohdan nojalla ei ehdoteta uutta sääntelyä.

5.1.2 Kuluttajaoikeusdirektiivin muutodirektiivin täytäntöönpano

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutodirektiivi jättää eräiltä osin kansallista harkintavaltuutta jäsenvaltioille.

Kuluttajaoikeusdirektiiviin lisätyn 16 a artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kansallisessa lainsäädännössään pitää voimassa ennakkotietoja koskevat kielivaatimukset sen varmistamiseksi, että kuluttaja ymmärtää annetut tiedot helposti, tai hyväksyä tällaisia kielivaatimuksia. Kohdan johdosta ei ehdoteta uusia säännöksiä.

Artiklan 9 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat hyväksyä tai pitää voimassa 16 a artiklassa tarkoitettua tiukempia säännöksiä ennen sopimuksen tekoa annettavia tietoja koskevista vaatimuksista, kun kyseiset säännökset ovat unionin oikeuden mukaisia. Voimassa olevassa laissa tiettyjä säännöksiä sovelletaan rahoituspalveluihin kansallisesti laajemmin kuin mitä taustalla oleva tuotekohtainen EU-säädös edellyttäisi. Esimerkiksi voimassa olevan kuluttajansuojalain 7 luvun säännöksiä sovelletaan myös sellaisiin kuluttajaluottoihin, kuten alle 200 euron luottoihin, jotka eivät olleet aiemman kulutusluottodirektiivin soveltamisalassa. Liikkumavaraa ehdotetaan hyödynnettävän nykytilan säilyttämiseksi tällaisissa tilanteissa, mutta uutta sääntelyä jäsenvaltio-option johdosta ei ehdoteta.

Kuluttajaoikeusdirektiiviin lisätyssä 16 b artiklassa säädetään kuluttajan oikeudesta peruuttaa rahoituspalveluja koskeva etäsopimus. Artiklan 7 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat, poiketen mainitussa artiklassa säädetyistä, päättää soveltaa seuraavia säännöksiä seuraaviin rahoituspalveluihin peruuttamisoikeuden tai harkinta-ajan osalta: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/17/EU 14 artiklan 6 kohtaa voidaan soveltaa luottosopimuksiin, jotka on jätetty kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sen 3 artiklan 2 kohdan nojalla (a alakohta); ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/2225 26 ja 27 artiklaa voidaan soveltaa luottosopimuksiin, jotka on jätetty kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sen 2 artiklan 2 kohdan nojalla (b alakohta). Mainitut säännökset mahdollistavat sen, että jäsenvaltiot voivat halutessaan päättää soveltaa asuntoluottodirektiivin ja kuluttajaluottodirektiivin peruuttamisoikeutta tai harkinta-aikaa koskevia säännöksiä myös sellaisten luottosopimusten etämyynnissä, jotka on suljettu mainituissa direktiiveissä niiden soveltamisalan ulkopuolelle ja joihin muussa tapauksessa sovellettaisiin kuluttajaoikeusdirektiivin rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevia säännöksiä. Mainittua b alakohtaa ehdotetaan käytettävän sääntelyn yksinkertaistamiseksi, minkä myötä samoja peruuttamisoikeussäännöksiä sovellettaisiin kaikkiin kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluviin kuluttajaluottoihin myös etämyynnissä.

Kuluttajaoikeusdirektiiviin lisätyn 16 c artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat säätää, että kuluttajia ei voida vaatia maksamaan mitään maksua vakuutus sopimuksen irtisanomisen johdosta. Option mahdollistamaa liikkumavaraa ei ehdoteta käytettävän. Asianmukaisena pidetään, että vakuutusmaksu on maksettava siltä osin, kun vakuutusturva on ollut voimassa. Riittäviä selvityksiä koskevan direktiiviin lisätyn 16 d artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat määritellä selvitysten antamistavan ja laajuuden sekä mukauttaa antamistapaa ja laajuutta rahoituspalvelun tarjoamistilanteen olosuhteisiin, siihen henkilöön, jolle rahoituspalvelua tarjotaan, ja tarjotun rahoituspalvelun luonteeseen. Liikkumavaraa ei tältä osin ehdoteta

käytettävän, sillä riittäviin selvityksiin sisältyvät seikat ovat kuluttajan kannalta keskeisiä tietoja, joiden antamista voidaan edellyttää rahoituspalveluja elinkeinotoiminnassaan tarjoavilta tahoilta.

Kuluttajaoikeusdirektiiviin lisätyssä 16 e artiklassa säädetään verkkorajapintoja koskevasta lisäsuojasta. Artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat antaa tai pitää voimassa artiklan 1 kohdassa säädettyä tiukempia säännöksiä, kun kyseiset säännökset ovat unionin oikeuden mukaisia. Minimiharmonisaatiosäännöksen mahdollistamaa liikkumavaraa ei ehdoteta tältä osin käytettävän

5.1.3 Sopimusoikeudelliset seuraamukset luotonantajan tai luotonvälittäjän laiminlyödessä laissa säädettyjä velvoitteitaan

Kuluttajaluottodirektiivillä kumottavan kulutusluottodirektiivin (2008/48/EY) seuraamuksia koskevan 23 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on annettava säännökset direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Voimassa olevan 7 luvun 50 §:ssä säädetään kuluttaja-asiamiehen kieltoimenettelystä, ja voimassa olevassa kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa seuraamusmaksumahdollisuudesta. Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa. Edellä mainitut seuraamukset ovat kuitenkin elinkeino-oikeudellisia, eikä niillä siis ole suoria oikeusvaikutuksia yksittäisiin sopimussuhteisiin.

Unionin tuomioistuin on ratkaisukäytännössään (mm. OPR-Finance, C-679/18) katsonut, että kulutusluottodirektiivin kuluttajan luottokelpoisuuden arviointia koskevaa 8 artiklaa ja seuraamuksia koskevaa 23 artiklaa on tulkittava siten, että niissä veloitetaan kansallinen tuomioistuin tutkimaan viran puolesta, onko kyseisen direktiivin 8 artiklassa säädettyä luotonantajan velvollisuutta tutkia kuluttajan luottokelpoisuus ennen sopimuksen tekemistä laiminlyöty, ja tekemään kyseisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä kansallisen oikeuden mukaan aiheutuvat johtopäätökset, edellyttäen että seuraamukset täyttävät mainitun direktiivin 23 artiklan vaatimukset. Seuraamusten osalta unionin tuomioistuin on pitänyt tällöin asianmukaisena ainakin sitä, ettei luotonantajalla ole enää oikeutta sovittuihin korkoihin ja kuluihin (ratkaisun C-679/18 kohta 30 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö). Toisaalta unionin tuomioistuin on mainitussa ratkaisussaan viitannut aiemmin

toteamaansa siitä, että jos korkojen menettämistä koskeva seuraamus lievenee tai jopa mitätöityy, tästä seuraa väistämättä, että seuraamus ei ole todella varoittava (ks. ratkaisun C-679/18 kohta 31 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö).

Kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan 1 kohta vastaa soveltuvin osin kulutusluottodirektiivin 23 artiklan seuraamuksia koskevaa säännöstä. Unionin tuomioistuinten edellä mainittu ratkaisukäytäntö tulisi huomioida kansallisessa laissa tältä osin. Esityksessä ehdotetaan sädettävän sopimusoikeudellisista seuraamuksista luotonantajan rikkoessa luottokelpoisuuden arviointia koskevaa velvoitettaan. Ehdotuksen mukaan jos luotonantaja rikkoo laissa säädettyä luottokelpoisuuden arviointivelvoitettaan, kuluttajalla ei olisi velvollisuutta maksaa luoton korkoa eikä luottokustannuksia.

Työryhmä on arvioinut, ettei muiden kuluttajansuojalain 7 luvun velvoitteiden laiminlyönnin osalta ole tarpeen säätää uusista sopimusoikeudellisista seuraamuksista.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

5.2.1 Ruotsi

Ruotsissa työryhmä on antanut mietintönsä kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpanosta lokakuussa 2024 (SOU 2024:69: Ett nytt konsumentkreditdirektiv. Delbetänkande av Konsumentkreditutredningen).

Ruotsissa ei ehdoteta hyödynnettävän 2 artiklan 5 kohdassa säädettyä mahdollisuutta jättää tietyt maksuaikakortit sääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle. Myöskään 2 artiklan 6 kohdassa säädettyä luotto-osuuskuntien myöntämiä luottoja tai 2 artiklan 7 kohdassa säädettyä eräitä maksujärjestelysopimuksia koskevia soveltamisalarajauksia ei ehdoteta käytettävän. Samoin 2 artiklan 8 kohdassa säädetty mahdollisuus soveltaa eräisiin luottoihin kevyempiä tiedonantovelvoitteita ehdotetaan jätettävän käyttämättä.

Ruotsissa ehdotetaan hyödynnettävän 14 artiklan 2 kohdassa jäsenvaltioille annettua mahdollisuutta sallia, että luotonantajat edellyttävät kuluttajan avaavan tai pitävän voimassa säännöksessä tarkoitetun maksu- tai säästötilin. Sen sijaan Ruotsissa ei ehdoteta hyödynnettävän direktiivin 14 artiklan 3 kohdan optiota, jonka mukaan

jäsenvaltiot voivat sallia luotonantajan edellyttävän, että kuluttajalla on luottosopimukseen liittyvä asiaankuuluva vakuutus sopimus. Näin ollen Ruotsissa ei ehdoteta myöskään 14 artiklan 4 ja 5 kohtaan liittyviä säännöksiä.

Direktiivin neuvontapalveluja koskevan 16 artiklan osalta Ruotsissa ehdotetaan säädettävän kriteereistä sille, milloin luotonantaja tai luotonvälittäjä voi ilmoittaa toimivansa riippumattomana neuvojana tai tarjoavansa riippumatonta neuvontaa (4 kohta). Saman artiklan 6 kohdan osalta Ruotsissa ehdotetaan sallittavan neuvontapalvelujen satunnainen tarjoaminen ammattitoiminnan yhteydessä, ja kyseistä ammattitoimintaa säännellään lain säännöksin tai hallinnollisin määräyksin tai eettisin säännöin.

Luottokelpoisuuden arviointia koskevan 18 artiklan osalta Ruotsissa ei ehdoteta hyödynnettävän artiklan 11 kohdassa jäsenvaltioille annettua mahdollisuutta edellyttää, että luotonantajat arvioivat kuluttajien luottokelpoisuuden asiaankuuluvasta tietokannasta haettujen tietojen perusteella.

Ruotsissa ei myöskään ehdoteta hyödynnettävän tilinylitysmahdollisuuksia koskevan 24 artiklan 5 kohdassa eikä tili- ja luottorajan ylityksiä koskevan 25 artiklan 6 kohdassa säädettyä mahdollisuutta pitää voimassa tai hyväksyä direktiivin säännöksiä tiukempia säännöksiä kuluttajien suojaksi tällaisten luottojen osalta. Samoin peruuttamisoikeutta koskevan 26 artiklan 4 ja 8 kohdan jäsenvaltio-optiot ehdotetaan jätettävän käyttämättä.

Mietinnön mukaan ruotsissa ei ehdoteta hyödynnettävän ennen aikaista takaisinmaksua koskevan 29 artiklan 4 kohdassa jäsenvaltioille annettua liikkumavaraa säättää luotonantajien oikeudesta korvaukseen direktiivin pääsäännöstä poiketen. Myöskään 32 artiklan 4 kohdassa säädettyä mahdollisuutta kieltää luotonantajan luotonvälittäjälle maksamat palkkiot tai saman artiklan 5 kohdassa säädettyä mahdollisuutta kieltää luotonantajaa ja luotonvälittäjää perimästä kuluttajalta maksuja ennen luottosopimuksen tekemistä tai asettaa maksujen perimistä koskevia rajoituksia ei Ruotsissa ehdoteta käytettävän.

Ruotsissa ehdotetaan käytettävän direktiivin 37 artiklan 3 kohdassa jäsenvaltioille säädettyä liikkumavaraa olla soveltamatta direktiivin hyväksyntä- ja rekisteröintivaihtimuksia tavaroiden toimittajiin tai palveluiden suorittajiin, jotka ovat pk-yrityksiä, ja jotka toimivat sivutoimisina luotonvälittäjinä tai eräiden luottojen osalta sivutoimisina luotonantajina.

5.2.2 Sopimusoikeudelliset seuraamukset luottokelpoisuuden arviointivelvoitteen laiminlyönnistä muissa jäsenvaltioissa

Jaksossa 5.1.3 mainitulla tavalla työryhmä ehdottaa säädettävän sopimusoikeudellisista seuraamuksista luotonantajan laiminlyödessä luottokelpoisuuden arviointia koskevaa velvoitettaan. Jäsenvaltioilta saadun tiedon mukaan osassa jäsenvaltioista säädetään jo nykyisin tällaisista seuraamuksista, kun taas osassa tällaista sääntelyä ei ainakaan ennen kuluttajaluottodirektiivin täytäntöönpanoa ole.

Jäsenvaltioilta saadun tiedon mukaan Unkarissa, Sloveniassa, Italiassa, Romaniassa, Kroatiassa ja Luxemburgissa ei ole kansallisessa lainsäädännössä erityisiä säännöksiä sopimusoikeudellisista seuraamuksista luottokelpoisuuden arviointivelvoitteen rikkomisesta. Myöskään Ruotsissa ei jaksossa 5.2.1 mainitussa mietinnössä ehdoteta säädettävän siviilioikeudellisista seuraamuksista mainitun velvoitteen yhteydessä. Alankomailta saadun tiedon mukaan Alankomaiden kansallisessa lainsäädännössä ei ole nimenomaisia säännöksiä sopimusoikeudellisista seuraamuksista luottokelpoisuuden arviointivelvoitteen laiminlyönnin yhteydessä, mutta kansalliset tuomioistuimet ovat yksittäistapauksissa katsoneet, että luotonantaja on tällaisessa tilanteessa menettänyt oikeutensa sovittuun korkoon ja kuluihin.

Sen sijaan Puolalta saadun tiedon mukaan Puolassa luottokelpoisuuden arviointivelvoitteen rikkomisesta seuraa, että saatavaa ei voida siirtää kolmannelle tehokkaasti ja että saatavan perintä on mahdollista ainoastaan sen jälkeen, kun aiemmat velat on kokonaisuudessaan maksettu tai niitä koskevan saamisoikeuden on katsottu lakaneen. Lisäksi seurauksena on, että saatavaa koskeva vanhentumisaika ei lakkaa kulumasta eikä velkojalla ole oikeutta veloittaa kustannuksia ennen kuin velallisen muut velat ovat tulleet maksetuksi tai niitä koskevan saamisoikeuden voidaan katsoa lakaneen.

Slovakialta saadun tiedon mukaan, jos luotonantaja ei ole toiminut asianmukaisella huolellisuudella kuluttajan luottokelpoisuutta arvioidessaan, Slovakian lainsäädännöstä seuraa, että luotonantajalla ei ole oikeutta vaatia kuluttajaa maksamaan luottoa yhdellä kertaa. Jos kyse on vakavasta rikkomuksesta, kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa korkoa tai kuluja. Vakavana rikkomuksena pidetään, että luotonantaja on arvioinut kuluttajan takaisinmaksukykyä ilman tietoja kuluttajan tuloista, menoista ja siviilisäädystä taikka ottamatta huomioon luottokelpoisuuden arvioinnin kannalta relevantista tietokannasta tai rekisteristä saatavia tietoja.

Tšekiltä saadun tiedon mukaan Tšekissä puuttuva tai virheellisesti tehty luottokelpoisuuden arviointi johtaa luottosopimuksen pätemättömyyteen. Tämän seurauksena kuluttajalla on oikeus maksaa lainattu määrä takaisin sellaisen ajan kuluessa, joka vastaa kuluttajan omia mahdollisuuksia takaisinmaksuun tämän taloudellisesta tilanteesta riippuen. Luotonantaja ei ole oikeutettu tältä ajalta korkoon tai kuluihin.

Saksalta saadun tiedon mukaan Saksassa luotonantajan rikkoessa velvollisuutta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus seuraamuksena on koron alentuminen. Jos kyse on kiinteästä korosta, kiinteä korko alennetaan korkoon, joka vallitsee kiinnitysvelkakirjoihin ja julkisen sektorin joukkovelkakirjalainoihin tehtyjen sijoitusten pääomamarkkinoilla kiinteän koron ajanjaksona. Vaihtuva korko puolestaan alennetaan siihen korkoon, joka vallitsee markkinoilla, joilla eurooppalaiset pankit myöntävät toisilleen euromääräisiä joukkovelkakirjalainoja, joiden maturiteetti on kolme kuukautta.

6 Lausuntopalaute

Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Kuluttajansuojalaki

6 luku **Kotimyynti ja etämyynti**

9 §. *Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot.* Pykälän 1 momentin 10 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kyseiseen kohtaan lisättäisiin tiedot 14 a §:ssä tarkoitettusta peruuttamistoiminnosta ja sen sijainnista. Pykälään ei ehdoteta muilta osin muutoksia. Muutetulla kohdalla pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin muutettu 6 artiklan 1 kohdan h alakohta.

14 a §. *Peruuttamisoikeuden käyttäminen verkkorajapinnalla tehtyjen etäsopimusten yhteydessä.* Pykälä on uusi. Pykälällä pantaisiin täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin uusi 11 a artikla.

Pykälän 1 momentin mukaan jos kuluttajalla on oikeus peruuttaa verkkorajapinnalla tehty etäsopimus, elinkeinonharjoittajan olisi tarjottava kuluttajalle mahdollisuus peruuttaa sopimus peruuttamistoiminnon kautta antamalla tai vahvistamalla helposti momentissa määritellyt tiedot. Nämä tiedot pitäisivät sisällään kuluttajan nimen, tiedot sen sopimuksen yksilöimiseksi, jonka kuluttaja haluaa peruuttaa, ja tiedot pysyvästä tavasta, jolla elinkeinonharjoittaja lähettää peruuttamisilmoituksen vastaanottamista koskevan vahvistuksen kuluttajalle.

Pykälän 2 momentin mukaan elinkeinonharjoittajan olisi pidettävä 1 momentissa tarkoitettu peruuttamistoiminto helposti kuluttajan saatavilla ja käytettävissä sekä näkyvästi esillä verkkorajapinnassa koko peruuttamisajan. Peruuttamistoiminto olisi merkittävä selkeästi ja helposti luettavalla tavalla.

Edelleen pykälän 3 momentin mukaan elinkeinonharjoittajan olisi edellytettävä, että kuluttaja vahvistaa peruuttamisilmoituksen lähettämisen. Vahvistaminen olisi merkittävä selkeästi ja helposti luettavalla tavalla. Käytännössä vahvistaminen olisi esimerkiksi toteutettavissa siten, että sen jälkeen kun kuluttaja on valinnut peruuttamisilmoituksen lähettämisen, hän saa vielä valintaruudun tai ilmoituksen, jossa hänen on vahvistettava peruuttamisilmoituksen lähettäminen.

Pykälän 4 momentin mukaan elinkeinonharjoittajan olisi sen jälkeen, kun kuluttaja on vahvistanut peruuttamisilmoituksen lähettämisen, ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä kuluttajalle pysyvällä tavalla peruuttamisilmoituksen vastaanottamista koskeva vahvistus, joka sisältäisi tiedot peruutuksen sisällöstä sekä sen toimittamis-päivästä ja -kellonajasta.

Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että sopimuksen peruuttaminen on kuluttajille yhtä helppoa kuin sen tekeminen. Elinkeinonharjoittajan olisi tarjottava kuluttajalle helposti löydettävä peruuttamistoiminto, joka on selvästi havaittavissa ja jatkuvasti käytettävissä koko peruuttamisen määräajan. Peruuttamistoiminto voidaan merkitä esimerkiksi sanoilla ”Peruuta sopimus tästä” tai sellaisella vastaavalla yksiselitteisellä ilmaisulla, jonka perusteella kuluttaja ymmärtää, että sopimuksen voi peruuttaa kyseisen toiminnon kautta. Kuluttajan olisi voitava löytää toiminto ja käyttää sitä helposti ja yksinkertaisesti. Kuluttajan ei esimerkiksi pitäisi joutua toteuttamaan erityisiä menettelyjä toiminnon löytämiseksi tai käyttämiseksi, kuten lataamaan sovellusta, jos sopimusta ei ole tehty kyseisen sovelluksen kautta. (Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 37 kappale)

Peruuttamisen helpottamiseksi elinkeinonharjoittaja voisi esimerkiksi tarjota hyperlinkkejä, joiden kautta kuluttaja pääsee peruuttamistoimintoon. Jos kuluttaja on esimerkiksi jo tunnistautunut kirjautumalla sisään verkkorajapintaan, hänen olisi voitava peruuttaa sopimus ilman uutta tunnistautumista tai tapauksen mukaan tarvetta yksilöidä peruutettava sopimus. Peruuttamistoiminnon on sijaittava samalla verkkorajapinnalla, jonka kautta kuluttaja on sopimuksen tehnyt. Estettä ei ole sille, että peruuttamistoiminto sijaitsee edellä mainitun verkkorajapinnan lisäksi myös muilla verkkorajapinnoilla. Jotta vältettäisiin se, että kuluttaja peruuttaa sopimuksen vahingossa, elinkeinonharjoittajan olisi vaadittava kuluttajaa vahvistamaan peruuttamispäätös tavalla, joka osoittaa kuluttajan toimivan tietoisena päätöksensä. Vahvistustoiminto on merkittävä helposti luettavalla tavalla, kuten sanoilla ”Vahvista peruuttaminen” tai vastaavalla yksiselitteisellä muotoilulla. Jos kuluttaja on tilannut samalla etäsopimuksella useita tavaroita tai palveluita, elinkeinonharjoittaja voi tarjota kuluttajalle mahdollisuuden peruuttaa koko sopimuksen sijaan ainoastaan sen osa. Kun kuluttaja käyttää toimintoa peruuttamisoikeutensa käyttämiseksi, elinkeinonharjoittajan olisi ilman aiheetonta viivytystä toimitettava kuluttajalle pysyvällä välineellä vahvistus peruutuksen vastaanottamisesta. (Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 37 kappale). Kyseinen vahvistus koskee ainoastaan sitä, että peruuttamisilmoitus on vastaanotettu, eikä se merkitse sitä, että elinkeinonharjoittaja olisi käsitellyt sopimuksen peruuttamisen.

Peruuttamistoiminto ei estä elinkeinonharjoittajaa käyttämästä peruuttamistoiminnon lisäksi jotakin muuta peruuttamistapaa. Esimerkiksi jos kuluttaja on ostanut verkkorajapinnan kautta etämyynnistä tavaran, hän voisi edelleen peruuttaa sopimuksen palauttamalla tavaran elinkeinonharjoittajalle ja ilmoittamalla palautuksen yhteydessä paperilomakkeella sopimuksen peruuttamisesta ilman verkkorajapinnalla sijaitsevan peruuttamistoiminnon käyttämistä, jos elinkeinonharjoittaja käyttää kyseistä toimintatapaa.

Sopimuksen peruuttamisesta etämyynnissä säädetään yleisesti kuluttajansuojalain 6 luvussa, eivätkä peruuttamisoikeus ja -toiminto vaikuta sopimuksen muihin mahdollisiin päättämistapoihin tai niiden esittämiseen.

25 §. *Seuraamukset kuvun säännösten rikkomisesta.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 a §, koska kyseinen pykälä tulee ehdotuksen mukaan seuraamusmaksusääntelyn piiriin.

6 a luku **Rahoituspalvelujen ja rahoitusvälineiden etämyynti**

1 §. *Soveltamisala.* Pykälää ehdotetaan ajantasaistettavaksi ja päivitettäväksi siten, että pykälässä lueteltaisiin eräitä luvun säätämisen jälkeen markkinoille tulleita uusia rahoituspalveluita. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kyseisessä kohdassa viitattaisiin ainoastaan talletustileihin. Momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kohdassa viitattaisiin yleisesti maksupalveluihin maksujenvälityspalvelujen sijaan. Maksupalveluista säädetään maksupalvelulaissa. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 1 kohdassa mainitut asiakastilit sisältyisivät maksupalveluihin, minkä vuoksi ne ehdotetaan poistettavaksi edellä mainituin tavoin momentin 1 kohdasta.

Edelleen pykälän 1 momentin 5 kohtaa ehdotetaan muokattavaksi siten, että kyseisessä kohdassa viitattaisiin rahasto-osuuksien ja muiden arvopapereiden sijaan yleisesti rahoitusvälineisiin. Esimerkiksi arvopaperit ovat rahoitusvälineitä. Momentin 6 kohdassa viitattaisiin jatkossa yleisesti sijoituspalveluihin.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusina rahoituspalveluina kryptovarapalvelut sekä joukkorahoituspalvelut. Kryptovarapalvelut mainittaisiin momentin 8 kohtana ja joukkorahoituspalvelut 9 kohtana. Sekä kryptovarapalveluista että joukkorahoituspalveluista säädetään muualla lainsäädännössä. Voimassa oleva 8 kohta, jossa viitataan muihin rahoituspalveluihin ja rahoitusvälineisiin, siirtyisi 10 kohdaksi. Kyseisestä kohdasta poistettaisiin viittaus muihin rahoitusvälineisiin, sillä rahoitusvälineet luetellaan momentin 5 kohdassa. Muilta osin pykälään ei ehdoteta muutoksia.

2 §. *Säännösten soveltamisen rajoitukset eräissä tapauksissa.* Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus uuteen 10 a §:ään, joka koskee riittävien selvitysten antamista.

4 §. *Määritelmät.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälä sisältäisi etäsopimuksen määritelmän nykyisten etämyynnin ja etätarjontamenetelmän määritelmien sijaan. Etäsopimuksella tarkoitettaisiin kuluttajaoikeusdirektiivin 2 artiklan 7 kohdan mukaisesti sopimusta, joka tehdään elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä etämyyntiä varten luodussa myynti- tai palveluntarjontajärjestelmässä ilman, että elinkeinonharjoittaja ja kuluttaja ovat samanaikaisesti fyysisesti läsnä, ja käyttäen pelkästään yhtä tai useampaa etäviestintä sopimuksen tekemiseen asti, sopimuksen tekemisen ajankohta mukaan lukien. Pykälässä määriteltäisiin edelleen etäviestin. Oikeustila ei muutoksen johdosta asiallisesti muutu.

5 §. *Tiedonantovelvollisuus ennen sopimuksen tekemistä.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentissa ei viitattaisi enää muualla laissa säädettäviin tiedonantovelvoitteisiin. Muilta osin momentti pysyisi voimassa olevan sääntelyn mukaisena. Momentin mukaan kuluttajalle on annettava hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä 6–9 §:ssä tarkoitetut tiedot elinkeinonharjoittajasta, tarjottavasta rahoituspalvelusta, etäsopimuksesta ja oikeussuojakeinoista. Tiedot on annettava käytettyyn etäviestimeen sopivalla tavalla, selkeästi, ymmärrettävästi ja niin, että tietojen kaupallinen tarkoitus käy selvästi ilmi.

Tiedot olisi annettava kuluttajalle hyvissä ajoin. Se, milloin tiedot on annettu hyvissä ajoin, on arvioitava tapauskohtaisesti. Kuluttajalla on aina oltava aikaa rauhassa ja perusteellisesti tutustua annettuihin materiaaleihin.

On huomattava, että rahoituspalvelujen etämyynnissä voi tulla sovellettavaksi kuluttajansuojalain 6 a luvun tiedonantovelvollisuussäännösten tai sektorikohtaisten erityissäännösten lisäksi muutakin tiedonantovelvollisuussääntelyä. Muutoksella ei ole tarkoitus vaikuttaa tällaisen sääntelyn soveltamiseen.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti. Uuden 2 momentin mukaan jos muualla laissa säädettäisiin kuluttajalle ennen tietyn rahoituspalvelua koskevan sopimuksen tekemistä annettavista tiedoista, tiedonantovelvoitteiden osalta sovellettaisiin 6 a luvun 6–10, 10 b, 11 ja 11 c §:n sijaan mitä muualla laissa säädetään. Edelleen ehdotetun pykälän mukaan jos muualla laissa ei säädettäisi kuluttajalle annettavista rahoituspalvelun peruuttamisoikeuteen liittyvistä tiedoista, kuluttajalle olisi annettava peruuttamisoikeutta koskeva tieto 6 a luvun 8 §:n 1 kohdan mukaisesti.

Ehdotetulla momentilla pantaisiin täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin uuden 16 a artiklan 10 kohta. Mainitun kohdan mukaan toiseen unionin säädökseen sisältyvät rahoituspalveluita koskevat tuotekohtaiset tiedonantovelvollisuudet syrjäyttävät 1 momentilla voimaan saatettavat yleiset rahoituspalveluiden etämyyntiin sovellettavat tiedonantovelvollisuudet. Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 17 kappaleessa todetaan, että tällaisia tiedonantovelvollisuuksia sisältyy esimerkiksi PEPP-asetukseen ((EU) 2019/1238), maksutilidirektiiviin (2014/92/EU), rahoitusvälineiden markkinat (MiFID II) -direktiiviin (2014/65/EU) ja vakuutusten tarjoamisesta annettuun direktiiviin ((EU) 2016/97). Johdanto-osassa mainittu esimerkinomainen luettelo ei ole tyhjentävä. Myös unionin lainsäädännön vähimmäistason ylittävät kansalliset säännökset, esimerkiksi kansallisten optioiden käyttäminen, syrjäyttävät 1 momentin mukaisen yleissäännöksen sikäli kuin ne liittyvät unionin lainsäädännön voimaansaattamiseen. Momentin toisen virkkeen mukaan kuluttajalle on kuitenkin annettava tieto mahdollisesta peruuttamisoikeudesta, ellei muussa rahoituspalvelusääntelyssä ole jo näin säädetty.

Sopimuksen tekemistä koskevia erityisiä tiedonantovelvollisuuksia, jotka syrjäyttävät yleiset rahoituspalveluiden etämyyntiä koskevat tiedonantovelvollisuudet, ovat esimerkiksi kuluttajansuojalain 7 ja 7 a luvussa säädetyt kuluttajaluottoja ja asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja koskevat tiedonantovelvollisuudet (7 luvun 9–11 § sekä 7 a luvun 4–6 ja 9 §), maksupalvelulain (290/2010) 2 luvussa säädetyt maksupalveluja koskevat tiedonantovelvollisuudet, sijoituspalvelulaissa (747/2012) säädetty sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus (10 luvun 5, 5 a ja 5 b §, 5 a §:ssä viitattu tiedonantovelvoiteasetus (EU) 2019/2088 sekä 11 luvun 12 ja 23 §), kestävän rahoituksen tiedonantoasetuksen (EU) 2019/2088 (SFDR-asetus) 6–11 artiklan mukaiset ennen sopimuksen tekemistä annettavat kestävyystiedot, EU:n joukkorahoitusasetuksen (EU) 2020/150319 artiklan mukaiset asiakkaalle annettavat tiedot sekä paketoituja sijoitustuotteita koskevan PRIIPS-asetuksen (EU) N:o 1286/2014 6–10 ja 13 artiklojen mukainen avaintietoasiakirja ja siihen sisällytettävät tiedot, sisältäen etämyyntiä koskevat erityissäännökset.

Vakuutusten osalta tiedonantovelvollisuussääntelyä on vakuutus sopimuslaissa (543/1994) sekä valtioneuvoston asetuksessa 294/2018 vahinkovakuutustietoja sisältävän asiakirjan laatimisesta, sen sisältämistä tiedoista, esitystavasta ja asiakkaalle antamisesta.

Huomioon otettavia tiedonantovelvoitteita sisältyy myös vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 12 ja 13 lukuun (12 luvun 4 §.n ja 13 luvun mukaiset menettelytapavelvoitteet, joilla on saatettu kansallisesti voimaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun direktiivin 43 artiklan mukainen kansallinen optio vaihtoehtorahastojen markkinoinnista ei-ammattimaisille asiakkaille sekä

tälle asetettavista kansallisista lisävaatimuksista), sijoitusrahastolain (213/2019) 15 lukuun, EU:n kryptovara-asetukseen (EU) 2023/1114 (MiCAR) (4–8 artikla) sekä EU:n esiteasetukseen (EU) 2017/1129, jossa säädetään arvopapereihin liittyvän esitteen laatimisesta ja esitteen sisällöstä.

Erityisiä tiedonantoa koskevia säännöksiä sisältyy myös eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista annettuun asetukseen (EU) 2015/760 (ELTIF) (23–25 ja 30 artikla), eurooppalaisista riskipääomarahastoista annettuun asetukseen N:o 345/2013 (EuVECA) (13 artikla) sekä eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annettuun asetukseen N:o 346/2013 (EuSEF) (14 artikla).

Jos rahoituspalvelun etämyyntiin sovelletaan sektorikohtaista lainsäädäntöä, joka perustuu EU-säätelyyn, kuluttajansuojalain 6 a luvun 6–10, 10 b, 11 ja 11 c § eivät tule sovellettavaksi. Merkitystä ei ole sillä, kuinka laajaa tällainen sektorikohtainen tiedonantosäätely on. On huomattava, että Suomessa on myös täysin kansallista rahoituspalveluja koskevaa säätelyä. Tällaista säätelyä on esimerkiksi osakesäästötulistä annettu laki (680/2019) ja sidotusta pitkäaikaissästämisestä annettu laki (1183/2009). Ensiksi mainitun lain 8 §:ssä säädetään tiedonantovelvollisuudesta ja jälkimmäisen lain 7 §:ssä säädetään tiedonantovelvollisuudesta. Jos kyseisiä rahoituspalveluita tarjotaan etämyynnissä, tulevat myös kuluttajansuojalain 6 a luvun tiedonantovelvollisuussäännökset sovellettavaksi.

6 §. *Ennakkotiedot elinkeinonharjoittajasta.* Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan päivitettäväksi vastaamaan kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiiviä. Kohdasta poistettaisiin osoitetta koskevat tiedot ja lisättäisiin velvollisuus antaa tarvittaessa sen elinkeinonharjoittajan nimi ja päätoimiala, jonka puolesta elinkeinonharjoittaja toimii. Momentin 2 kohtaa ehdotetaan päivitettäväksi siten, että kyseisen kohdan mukaan kuluttajalle olisi annettava elinkeinonharjoittajan maantieteellinen osoite sijoittautumisvaltiossa sekä puhelinnumero ja sähköposti-osoite tai tarvittaessa tiedot muusta sellaisesta viestintävälineestä, jolla kuluttaja voi olla yhteydessä elinkeinonharjoittajaan sekä tarvittaessa sen elinkeinonharjoittajan maantieteellinen osoite sijoittautumisvaltiossa sekä puhelinnumero ja sähköpostiosoite tai muu viestintäväline, jonka puolesta elinkeinonharjoittaja toimii. Momentin 3 kohtaa ehdotetaan edelleen muutettavaksi siten, että kyseisen kohdan mukaan kuluttajalle olisi annettava asiaankuuluvat yhteystiedot, joiden avulla kuluttaja voi osoittaa mahdolliset valitukset elinkeinonharjoittajalle tai tapauksen mukaan sille elinkeinonharjoittajalle, jonka puolesta hän toimii. Momentin 1–3 kohdan muutoksilla pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 1 kohdan a ja c alakohta sekä b alakohta osittain.

Pykälän 1 momentin 4 kohtaan ei ehdoteta muutoksia. Momentin 5 kohtaa ehdotetaan tarkennettavan valvontaviranomaisen yhteystietojen osalta siten, että kuluttajalle olisi annettava valvontaviraston nimi, osoite, verkkosivusto ja muut yhteystiedot.

Pykälän ehdotetaan lisättäväksi uusi *2 momentti*. Kyseisen momentin mukaan 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen viestintävälineiden olisi mahdollistettava se, että kuluttaja voi ottaa nopeasti ja tehokkaasti yhteyttä elinkeinonharjoittajaan. Kuluttajan olisi voitava säilyttää kaikki elinkeinonharjoittajan kanssa käyty kirjallinen viestintä pysyvällä tavalla. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 1 kohdan b alakohta osittain.

7 §. Ennakkotiedot rahoituspalvelusta. Pykälän 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi velvollisuus antaa kuluttajalle tarvittaessa tieto siitä, että hinta on yksilöllisesti määritetty automaattisen päätöksenteon perusteella. Lisäyksellä pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 1 kohdan i alakohta.

Pykälän 3 kohtaan ehdotetaan tehtävän selvyuden vuoksi lisäys. Kohdassa viitattaisiin vastaisuudessa rahoituspalvelun hankkimiseen liittyvien verojen ja julkisten maksujen lisäksi rahoituspalvelun luovuttamiseen liittyviin veroihin ja julkisiin maksuihin.

Pykälän 5 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että kyseisessä kohdassa säädettäisiin velvollisuudesta antaa tarvittaessa tiedot maksulainlyöntien tai maksuviiästysten seurauksista. Voimassa oleva 5 kohta siirtyisi 6 kohdaksi ja voimassa oleva 6 kohta siirtyisi 7 kohdaksi. Pykälään lisättäisiin uusi 8 ja 9 kohta.

Uuden 8 kohdan mukaan kuluttajalle olisi annettava tiedot rahoituspalvelun mahdollisista ympäristöön liittyvistä tai sosiaalisista tavoitteista, jos rahoituspalvelun sijoitusstrategiaan on sisällytetty ympäristöön liittyviä tai sosiaalisia tekijöitä. Kohdalla pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 1 kohdan o alakohta.

Pykälän voimassa oleva 7 kohta siirtyisi uudeksi 9 kohdaksi.

8 §. Ennakkotiedot etäsopimuksesta. Pykälän 2 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi elinkeinonharjoittajan yhteystiedot sekä tiedot 12 a §:ssä tarkoitettusta peruuttamistoinnosta ja sen sijainnista. Kohdalla pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 1 kohdan s alakohta.

Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi 5 kohta. Kyseisen kohdan mukaan kuluttajalle on annettava tiedot siitä, minkä valtion lainsäädännön mukaisesti ennakkotiedot on annettu. Tarjotessa rahoituspalveluja Suomessa asuville kuluttajille on noudatettava Suomen lainsäädäntöä. Tämän vuoksi kyseistä kohtaa pidetään tarpeettomana ja se ehdotetaan poistettavaksi.

10 §. Ennakkotiedot puhelinmyynnissä. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi velvollisuus ilmoittaa kuluttajalle, jos puhelu tallennetaan tai se saatetaan tallentaa. Lisäyksellä pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 3 kohta.

Pykälän 2 momentin 1 kohtaa ehdotetaan päivitettäväksi siten, että kyseisen kohdan mukaan kuluttajalle olisi puhelimesta kerrottava elinkeinonharjoittajan nimi ja päätoimiala sekä tarvittaessa sen elinkeinonharjoittajan nimi ja päätoimiala, jonka puolesta hän toimii. Muutoksella pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 4 kohta osittain.

Pykälän 2 momentin 4 kohtaan ehdotetaan tehtäväksi vastaava lisäys kuin 7 §:n 3 kohtaan. Kyseisessä kohdassa viitattaisiin vastaisuudessa selvyyden vuoksi rahoituspalvelun hankkimiseen liittyvien verojen ja julkisten maksujen lisäksi rahoituspalvelun luovuttamiseen liittyviin veroihin ja julkisiin maksuihin.

10 a §. Riittävät selvitykset. Pykälä on uusi. Pykälän 1 momentin mukaan elinkeinonharjoittaja olisi ennen rahoituspalvelun etäsopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle maksutta riittävät ja selkeät selvitykset sen arvioimiseksi, soveltuvatko tarjottu sopimus ja lisäpalvelut hänen tarpeisiinsa ja taloudelliseen tilanteeseensa. Selvitysten olisi sisällettävä ennen sopimuksen tekoa annettavat tiedot, tarjotun sopimuksen keskeiset ominaisuudet, mukaan lukien mahdolliset lisäpalvelut, sekä tarjotusta sopimuksesta kuluttajalle mahdollisesti aiheutuvat erityiset vaikutukset, mukaan lukien kuluttajalle maksulaiminlyönnistä tai maksuviivästyksestä aiheutuvat seuraamukset. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin uuden 16 d artiklan 1 kohta.

Riittävien selvitysten antamisen ensisijaisena tavoitteena on varmistaa, että kuluttaja saa käsityksen elinkeinonharjoittajan tarjoamasta rahoituspalvelusta ennen sopimuksen allekirjoittamista. Jotta voidaan varmistaa tämän tavoitteen toteutuminen, riittävät selvitykset olisi annettava ajoissa siten, että kuluttajalle jää riittävästi aikaa sen läpikäyntiin ennen sopimuksen tekemistä. Pelkkä ennen sopimuksen tekoa annettavien tietojen toistaminen ei välttämättä riitä, joten sitä olisi vältettävä. (Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 38 kappale)

Pykälän 2 *momentin* mukaan jos elinkeinonharjoittaja käyttää verkkotyökaluja, kuluttajalla olisi oltava oikeus asioida luonnollisen henkilön kanssa ennen etäsopimuksen tekemistä, ja perustelluissa tapauksissa etäsopimuksen tekemisen jälkeen, samalla kielellä, jolla elinkeinonharjoittaja on täyttänyt tiedonantovelvollisuutensa. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin uuden 16 d artiklan 3 kohta.

Velvollisuus antaa riittävät selvitykset on erityisen tärkeä silloin, kun kuluttaja aikoo tehdä rahoituspalveluja koskevan etäsopimuksen ja elinkeinonharjoittaja toimittaa selvitykset täysin automatisoitujen verkkotyökalujen, kuten asiointibottien, robottineuvonnan, interaktiivisten työkalujen tai muiden vastaavien keinojen avulla. Jotta voitaisiin varmistaa, että kuluttaja ymmärtää sopimuksen mahdolliset vaikutukset taloudelliseen tilanteeseensa, kuluttajan olisi ennen sopimuksen tekoa aina voitava asioida elinkeinonharjoittajaa edustavan ihmisen kanssa maksutta elinkeinonharjoittajan työaikana. Kuluttajalla olisi myös oltava oikeus perustelluissa tapauksissa ja ilman elinkeinonharjoittajalle aiheutuvaa kohtuutonta rasitetta pyytää asiointia ihmisen kanssa sen jälkeen, kun sopimus on tehty. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi käsillä silloin kun sopimus uusitaan, kun kuluttaja kohtaa erityisiä vaikeuksia tai kun tarvitaan sopimusehtoja koskevia lisäselvennyksiä. (Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 40 kappale)

Pykälän 3 *momentin* mukaan elinkeinonharjoittajalla olisi todistustaakka siitä, että se on täyttänyt tämän pykälän mukaiset velvoitteensa. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin uuden 16 d artiklan 4 kohta.

Pykälän 4 *momentin* mukaan jos elinkeinonharjoittajan on muun sääntelyn nojalla annettava kuluttajalle riittävät selvitykset, kyseistä pykälää ei sovelleta. Momentilla saatettaisiin kansallisesti voimaan muutetun kuluttajaoikeusdirektiivin uuden 16 d artiklan 5 kohta. Mainitun kohdan mukaan toisiin unionin säädöksiin sisältyvät rahoituspalveluita velvoitteet kuluttajille annettavista riittävästä selvityksistä syrjäyttäisivät edellisillä momenteilla voimaansaattavat yleissäännökset. Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 20 kappaleessa tuodaan esille, että tällaisia velvoitteita sisältyy muun muassa asuntoluottodirektiiviin (2014/17/EU), rahoitusvälineiden markkinat (MiFID II) -direktiiviin (2014/65/EU) ja vakuutusten tarjoamisesta annettuun direktiiviin ((EU) 2016/97). Myös unionin lainsäädännön vähimmäistason ylittävät kansalliset säännökset, esimerkiksi kansallisten optioiden käyttäminen, syrjäyttävät edellisten momenttien mukaiset yleissäännökset sikäli kuin ne liittyvät unionin lainsäädännön voimaansaattamiseen.

Riittäviä selvityksiä koskevat velvoitteet, jotka luonteeltaan syrjäyttävät yleiset rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevat velvoitteet, ovat esimerkiksi kuluttajansuojalain 7 luvun 13 §:n 2 momentin 5 kohdan velvollisuus antaa riittävät selvitykset kuluttajaluottojen tarjoamisessa, vakuutuslainsäädännön mukainen vakuutus-tarpeen selvittämisvelvollisuus, sijoituspalvelulain 10 luvun 1 §:ssä säädetty velvoite asiakkaan luokitteluun ja asiakkaan asemasta sopimiseen ja saman luvun 4 §:ssä säädetty soveltuvuuden ja asianmukaisuuden arviointi, EU:n joukkorahoitusasetuksen 19 artiklan mukaiset asiakkaalle annettavat tiedot sekä vaihtoehto-rahastojen hoitajista annetun lain 12 luvun 4–6 §:n säännökset olennaisten ja riittävien tietojen saataville asettamiseksi ennen rahastoon sijoittamista.

10 b §. *Peruuttamisoikeutta koskeva muistutus.* Pykälä on uusi, ja sillä pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 5 kohta. Ehdotetun pykälän mukaan jos 6–9 §:ssä tarkoitetut tiedot annetaan myöhemmin kuin päivä ennen kuin kuluttaja tulee sidotuksi etäsopimukseen, elinkeinonharjoittajan olisi lähetettävä kuluttajalle muistutus kuluttajan peruuttamisoikeudesta ja ohjeet peruuttamisoikeuden käyttämisestä. Muistutus olisi toimitettava kuluttajalle pysyvällä tavalla aikaisintaan yhden ja viimeistään seitsemän päivän kuluttua etäsopimuksen tekemisestä.

Jos elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuus perustuu 5 §:n 2 momentin mukaisesti muulla laissa säädettyyn, velvollisuutta toimittaa muistutus ei sovelleta.

11 §. *Ennakkotietojen ja sopimusehtojen toimittaminen kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtävän lisäys, jonka mukaan kuluttajalle toimitettavat tiedot on toimitettava helposti luettavassa muodossa.

Luettavissa olevalla muodolla tarkoitetaan sellaisten kirjainten käyttöä, jotka ovat luettavassa koossa ja joiden värit eivät heikennä tiedon ymmärrettävyyttä, myöskään silloin, kun asiakirja esitetään tai tulostetaan tai siitä otetaan valokopio mustavalkoisena. Lisäksi olisi mahdollisuuksien mukaan vältettävä liian pitkiä ja monimutkaisia kuvauksia, pientä painatusta ja hyperlinkkien liiallista käyttöä, sillä nämä menetelmät heikentävät kuluttajien ymmärtämismahdollisuuksia. (Kuluttajaoikeusdirektiivin muutospäätöksen johdanto-osan 30 kappale)

Pykälän 2 ja 3 momenttiin ei ehdoteta muutoksia. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi kuitenkin uusi 4 momentti, jonka mukaan ennakkotiedot ja sopimusehdot on pyynnöstä toimitettava vammaisille kuluttajille soveltuvassa ja saavutettavassa muodossa.

Lisäyksillä pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 6 kohta. Siltä osin kun 4 momentissa säädettäisiin sopimusehtojen toimittamisesta vammaisille kuluttajille soveltuvassa ja saavutettavassa muodossa, kyse on kansallisesta lisäyksestä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä tuotteiden ja palveluiden esteettömyysvaatimuksista EU 2019/882 (esteettömyysdirektiivi) säädetään tiettyjen tuotteiden ja palveluiden esteettömyydestä ja saavutettavuudesta. Direktiivi on täytäntöönpantu Suomessa muun muassa digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettuun lakiin (306/2019).

Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain 3 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan lakia sovelletaan luottolaitostoinnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen luottolaitosten, maksulaitoslain (297/2010) 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettujen maksulaitosten, sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 13 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen sijoituspalveluyritysten, vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen vakuutusyhtiöiden ja vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen vakuutusyhdistysten digitaalisiin palveluihin siltä osin kuin niiden tarkoituksena on tarjota palvelua yleisölle.

Saavutettavuudella tarkoitetaan, että verkkosivut ja mobiilisovellukset suunnitellaan niin, että ne olisivat paremmin käyttäjien, erityisesti vammaisten henkilöiden, käytettävissä. Saavutettavuus on määritelty digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain 2 §:n 4 kohdassa, jonka mukaan saavutettavuudella tarkoitetaan periaatteita ja tekniikoita, joita on noudatettava digitaalisten palvelujen suunnittelussa, kehittämisessä, ylläpidossa ja päivittämisessä, jotta ne olisivat paremmin käyttäjien, erityisesti vammaisten henkilöiden, saavutettavissa.

11 a §. *Asuntoluotot.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Luvun muutettavaksi ehdotetussa 5 §:ssä säädettäisiin jo siitä, että toiseen unionin säädökseen sisältyvät rahoituspalveluita koskevat tuotekohtaiset tiedonantovelvollisuudet syrjäyttävät yleiset rahoituspalveluiden etämyyntiin sovellettavat tiedonantovelvollisuudet, ellei kyseisessä unionin säädöksessä toisin säädetä. Tämän vuoksi ei ole enää tarpeen säätää asuntoluottojen tiedonantovelvollisuudesta erikseen.

11 c §. *Ennakkotietojen antaminen sähköisesti.* Pykälä on uusi. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan jos ennakkotiedot annetaan sähköisesti, elinkeinonharjoittaja saisi esittää tiedot upotettuina lukuun ottamatta luvun 6 §:n 1 kohdassa, 7 §:n 1–3 kohdassa ja 8 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja. Ehdotetun 2 momentin mukaan jos ennakkotiedot esitetään upotettuina, kuluttajan olisi voitava nähdä,

tallentaa ja tulostaa 6–9 §:ssä tarkoitettut tiedot yhtenä asiakirjana. Elinkeinonharjoittajan on varmistettava, että kuluttajalle esitetään kaikki 6–9 §:ssä edellytetyt tiedot ennen etäsopimuksen tekemistä.

Pykälällä pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 7 kohta.

Kun ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot toimitetaan kuluttajalle sähköisesti, tiedot olisi esitettävä selkeästi ja ymmärrettävästi. Tätä varten tietoja voitaisiin korostaa tai kehystää ja merkitä ne näyttöruudulla tehokkaasti. Uputustekniikalla tarkoitetaan tässä tekniikkaa, jossa tietyt tiedot asetetaan tietojen merkittävyyden vuoksi näkyvästi ensimmäiselle tasolle ja muut ennen sopimuksen tekoa annettavien tietojen yksityiskohdat esitetään upotetuilla tasoilla. Jos elinkeinonharjoittaja käyttää upotustekniikkaa, sen olisi ilmoitettava sähköisen välineen ensimmäisellä tasolla ainakin elinkeinonharjoittajan henkilöllisyys ja pääasiallinen liiketoiminta, rahoituspalvelun tärkeimmät ominaisuudet, kuluttajan maksettavaksi tuleva kokonaishinta sekä tieto muiden verojen tai kustannusten mahdollisuudesta ja peruuttamisoikeuden olemassaolosta tai puuttumisesta. Muut ennen sopimuksen tekoa annettavia tietoja koskevat vaatimukset voitaisiin esittää muilla tasoilla. Jos elinkeinonharjoittaja käyttää upotusta, kaikkien tietojen olisi oltava helposti kuluttajan saatavilla, eikä upotettujen tasojen käyttö saisi viedä kuluttajan huomiota pois asiakirjan sisällöstä tai hämärtää keskeisiä tietoja. (Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 32 kappale)

Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot voidaan esittää sähköisesti myös käyttäen apuna sisällysluetteloa, jonka otsikot voidaan laajentaa. Ylimmällä tasolla voisivat olla pääaiheet, joista kutakin voisi laajentaa napauttamalla aihetta, jolloin kuluttaja ohjattaisiin asiaankuuluvien tietojen tarkempaan esittelyyn. Näin kuluttajalla olisi kaikki tarvittava tieto yhdessä paikassa ja hän voisi päättää, mitä tietoja hän haluaa tarkastella ja milloin. Kaikki ennen sopimuksen tekoa annettavien tietojen eri osat olisi voitava tallentaa ja tulostaa yhtenä asiakirjana. (Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 32 ja 33 kappale). Kaikki upotetut tiedot on esitettävä kuluttajalle ennen sopimuksen solmimista.

Jos elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuus perustuu 5 §:n 2 momentin mukaisesti muualla laissa säädettyyn, 11 c §:ää ei sovelleta.

11 d §. *Verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan tiedonantovelvollisuus.* Pykälä on uusi, ja siinä säädettäisiin verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan tiedonantovelvollisuudesta ennen etämyyntisopimuksen tekemistä. Pykälällä pannaan

täytäntöön rahoituspalvelujen etämyynnin osalta kuluttajaoikeusdirektiivin 6 a artikla rahoituspalvelujen etämyynnin osalta. Pykälä vastaa asiallisesti kuluttajansuojalain 6 luvun 9 a §:ää (HE 14/2022 vp, s. 74–75).

Ehdotetun pykälän 1 kohdan mukaan verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan olisi annettava kuluttajalle ensinnäkin lain 2 luvun 8 d §:n 1 momentin mukaisesti esitetty tieto niistä keskeisistä muuttujista, jotka määrittävät kuluttajalle haku- kyselyn tuloksena esitettävien kulutushyödykkeiden järjestyksen, ja tieto näiden keskeisten muuttujien suhteellista merkityksestä verrattuna muihin muuttujiin. Tarkoituksena on siis ennakkotiedoissa toistaa hakutulosten yhteydessä saatavilla ollut tieto.

Ehdotetun pykälän 2 kohdan mukaan verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan olisi lisäksi annettava kuluttajalle tieto siitä, onko rahoituspalveluja tarjoava kolmas taho ilmoituksensa mukaan elinkeinonharjoittaja vai muu taho. Jos rahoituspalvelun tarjoava kolmas osapuoli ilmoittaa olevansa asemaltaan muu kuin elinkeinonharjoittaja, kuluttajalle olisi kohdan mukaan annettava tieto siitä, että tehtävää sopimusta eivät koske kuluttajansuojalainsäädäntöön perustuvat oikeudet.

Pykälän 3 kohdan mukaan kuluttajalle olisi lisäksi annettava tarvittaessa tieto siitä, miten sopimukseen liittyvät veloitteet jakautuvat rahoituspalvelua tarjoavan kolmannen tahon ja verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan välillä. Verkossa toimivalla markkinapaikalla oleva rahoituspalvelua tarjoava taho myyjä voi olla elinkeinonharjoittaja tai yksityishenkilö. Lisäksi on mahdollista, että verkossa toimivan markkinapaikan tarjoaja toimii itse rahoituspalvelun tarjoajana markkinapaikalla. Rahoituspalvelun myyjän henkilöllisyydellä on vaikutusta siihen, koskevatko kuluttajansuojalainsäädännöstä johtuvat velvollisuudet myyjää vai ei. Jos myyjä on yksityishenkilö, hänellä ei ole velvollisuutta noudattaa kuluttajansuojalainsäädäntöä, ellei niin ole sovittu.

Rahoituspalvelujen tarjoamisen osalta on kuitenkin huomattava, että useimmat rahoituspalvelut edellyttävät toimilupaa tai vähintäänkin ilmoitusta valvontaviranomaiselle.

Tiedot olisi annettava kuluttajalle selvällä, ymmärrettävällä ja etäviestimeen soveltuvalla tavalla. Riittävää ei esimerkiksi olisi se, että tiedot annettaisiin vakioehdoissa.

11 e §. *Todistustaakka tietojen antamista koskevien veloitteiden täyttämisestä.* Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 8 kohta. Pykälän mukaan elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka siitä, että se on täyttänyt 6–10, 10 a, 10 b, 11, 11 b, 11 c ja 11 d §:n mukaiset veloitteensa.

12 §. *Peruuttamisoikeus.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että jos kuluttaja ei ole saanut ennakkotietoja tai sopimusehtoja 6 a luvussa säädetyn mukaisesti, peruuttamisaika päättyy joka tapauksessa vuoden ja 14 päivän kuluttua etäsopimuksen tekemisestä. Tätä ei sovelleta, jos kuluttajalle ei ole ilmoitettu hänen peruuttamisoikeudestaan 8 §:n 1 ja 2 kohdassa säädetyllä tavalla. Lisäyksellä pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan b alakohdan toinen alakohta.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kyseisen momentin mukaan jos muualla laissa säädetään kuluttajan oikeudesta peruuttaa tiettyä rahoituspalvelua koskeva sopimus, peruuttamisoikeuden osalta sovelletaan tällöin 1 momentin ja 14–16 §:n sijaan mitä muualla laissa säädetään. Momentista poistettaisiin erityiset viittaukset kuluttajaluottoja koskevaan sääntelyyn. Viittauksen poistamisella ei muuteta kuitenkaan oikeustilaa.

Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 b artiklan 6 kohta. Kyseisen kohdan mukaan jos tiettyjä rahoituspalveluja sääntelevä unionin säädös antaa kuluttajille aikaa tarkastella allekirjoitetun sopimuksen vaikutuksia, ja riippumatta siitä, miten tätä oikeutta nimitetään kyseisessä unionin säädöksessä, ainoastaan kyseisen unionin säädöksen vastaavia säännöksiä olisi sovellettava kyseessä oleviin kuluttajille tarkoitettuihin tiettyihin rahoituspalveluihin, jollei kyseisessä säädöksessä toisin säädetä. Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osassa esimerkkeinä tällaisista unionin säädöksistä annetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY sekä direktiivin 2014/17/EU säännökset (kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 18 kappale).

Kuluttajansuojalain 6 a luvun 12 §:n 1 momentin sekä 14–16 §:n sijaan sovellettaisiin vastaisuudessaakin kuluttajaluottojen osalta kuluttajansuojalain 7 ja 7 a luvun säännöksiä sekä vakuutusten osalta vakuutusopimuslain säännöksiä. Vakuutusten osalta pykälään jätettäisiin viittaus vakuutusopimuslakiin. Vakuutusopimuslain 13 a §:ssä säädetään vakuutuksenottajan oikeudesta peruuttaa eläkevakuutus tai säästöhenkivakuutus. Muiden vakuutusten osalta on katsottu, että vakuutusopimuslain 12 §:n mukainen vakuutuksenottajan irtisanomisoikeus rinnastuu rahoituspalvelujen etämyyntisäännösten tarkoittamaan peruuttamisoikeuteen. Vakuutuksenottajalla on oikeus milloin tahansa vakuutuskauden kuluessa irtisanoa vakuutus, ja vakuutuksenottaja on velvollinen irtisanomisoikeutta käyttäessään maksamaan vain saamastaan vakuutusturvasta. Vaikka kyseinen irtisanomisoikeus ei perustu Euroopan unionin lainsäädäntöön, irtisanomisoikeus vastaa asiallisesti rahoituspalvelujen etämyyntisäännösten mukaista peruuttamisoikeutta. Myös jatkossa vakuutuksiin sovellettaisiin siis vakuutusopimuslain mukaisia säännöksiä kuluttajansuojalain 6 a luvun peruuttamissäännösten sijaan.

On huomattava, kuluttajansuojalain 7 luvun mukaisten kuluttajaluottosopimusten ja 7 a luvun mukaisten asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottosopimusten peruuttamissäännökset tulevat sovellettavaksi täysimääräisesti 7 luvun ja 7 a luvun mukaisiin luottoihin riippumatta siitä, kuuluvatko kyseiset luotot unionin direktiivin (EU) 2023/2225 tai direktiivin 2014/17/EU soveltamisalaan. Kyseinen soveltamisalan laajennus perustuu kuluttajaoikeusdirektiivin 16 b artiklan 7 kohtaan.

Peruuttamisoikeudesta taikka peruuttamisoikeutta vastaavasta harkinta-ajasta säädetään unionin lainsäädännössä lisäksi esimerkiksi joukkorahoitusasetuksen 22 artiklassa, ELTIF-asetuksen 30 artiklan 7 kohdassa, MiCA-asetuksen 13 artiklassa sekä esiteasetuksen 23 artiklan 2 kohdassa.

Pykälän 3 *momentti* ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Panttilainauslaitosten myöntämät luotot kuuluvat kansallisen sääntelyn piiriin, ja kyseisten luottojen etämyynnissä sovelletaan vastaisuudessakin peruuttamisoikeuden osalta kuluttajansuojalain 6 a luvun säännöksiä.

12 a §. *Peruuttamisoikeuden käyttäminen verkkorajapinnalla tehtyjen etäsopimusten yhteydessä.* Pykälä on uusi, ja sillä pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 11 a artikla. Pykälä vastaa asiallisesti edellä ehdotetun 6 luvun 14 a §:ää, minkä vuoksi perusteluiden osalta viitataan 6 luvun 14 a §:n perusteluihin. Rahoituspalvelujen etämyynnin osalta on kuitenkin erityisesti huomioitava peruuttamistoiminnon soveltuminen muihin vakuutus sopimuksiin kuin eläke- ja säästöhenkivakuutus sopimukseen. Edellä 12 §:n perusteluissa on todettu, että vakuutukseen sovelletaan vakuutus sopimus lain mukaisia peruuttamis- ja irtisanomissäännöksiä kuluttajansuojalain 6 a luvun peruuttamissäännösten sijaan. Muiden vakuutusten kuin eläke- ja säästöhenkivakuutuksien osalta laissa ei säädetä peruuttamisajasta, vaan irtisanomisoikeudesta. Jotta kyseisiä vakuutuksia koskeva sääntely pysyisi tältä osin selkeänä, näissä vakuutuksissa peruuttamistoiminnon sijaan vakuutuksenantajan olisi pidettävä irtisanomistoimintoa 14 päivän ajan verkkorajapinnalla edellyttäen, että sopimus on tehty verkkorajapinnan kautta.

13 §. *Liitännäissopimuksen sitomattomuus.* Pykälän otsikkoon ja sanamuotoon ehdotetaan pieniä muutoksia, jotta pykälän otsikko ja sanamuoto vastaisivat paremmin direktiivin sanamuotoa. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavan muotoon liitännäissopimuksen sitomattomuus.

Pykälän ensimmäisen virkkeen mukaan rahoituspalvelun etämyyntiä koskevaan sopimukseen liittyvä muu etäsopimus ei sitoisi kuluttajaa tämän peruuttaessa pääsopimuksen, jos sama elinkeinonharjoittaja tarjoaa myös liitännäissopimuksen. Vastavasti pykälän toisen virkkeen sanamuoto muutettaisiin siten, ettei liitännäissopimus

sitoisi kuluttajaa silloinkaan, jos kolmas tarjoaa liitännäispalvelun pääsopimuksen tehneen elinkeinonharjoittajan ja kolmannen välisen sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella.

Ehdotetut muutokset ovat teknisiä, eivätkä ne muuta nykyistä oikeustilaa. Pykälän loppuun ehdotetaan selkeyden vuoksi lisättävän virke, jonka mukaan kuluttajalta ei saa periä peruuntumisesta maksua, jos liitännäissopimus peruuntuu. Säännös vastaa nykyistä oikeustilaa. Muutoksilla pannaan täytäntöön direktiivin 16 b artiklan 4 kohta.

17 §. *Lakiviittauksia koskeva rajoitus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Vanhan rahoituspalvelujen etämyyntidirektiivin antamisen jälkeen on annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 593/2008 sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I), jossa säädetään sopimukseen sovellettavista laeista. Siten 17 § on tarpeeton.

18 §. *Kuluttajan oikeus vaihtaa käytettävää etäviestintä.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Uudistetussa kuluttajaoikeusdirektiivissä ei säädetä kuluttajan oikeudesta vaihtaa käytettävää etäviestintä, minkä vuoksi pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Palveluntarjoaja ja kuluttaja voivat sopia etäviestintä vaihtamisesta.

18 a §. *Verkkorajapintoja koskeva kielletty menettely.* Pykälä on uusi, ja sillä pannaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 16 e artikla.

Pykälän ensimmäisen virkkeen mukaan elinkeinonharjoittaja ei saisi suunnitella, järjestää tai operoida digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös) 3 artiklan m alakohdassa määriteltyjä verkkorajapintojaan tavalla, jolla harhautetaan tai manipuloidaan kuluttajia, joille elinkeinonharjoittaja tarjoaa rahoituspalveluja, taikka muutoin olennaisesti vääristetään tai haitataan kyseisten kuluttajien kykyä tehdä vapaita ja tietoon perustuvia päätöksiä.

Säännöksen tarkoituksena on estää niin kutsutut pimeät käytännöt, joilla olennaisesti vääristetään tai haitataan, joko tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti, rahoituspalvelun vastaanottajana olevien kuluttajien kykyä tehdä itsenäisiä ja tietoon perustuvia valintoja tai päätöksiä. Tällaisia käytäntöjä voivat olla esimerkiksi eksplotiiviset suunnitteluvallinnat, jotka ohjaavat kuluttajan valintoihin tai toimiin, jotka hyödyttävät elinkeinonharjoittajaa mutta eivät välttämättä ole kuluttajan etujen mukaisia, kun niissä esitetään valinnat ei-neutraalisti, esimerkiksi antamalla tietyille valinnoille parempi sijoitus visuaalisten, auditoristen tai muiden komponenttien

avulla silloin, kun kuluttajaa pyydetään tekemään päätös. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/2065 verkkoalustoja ylläpitäviä välityspalvelujen tarjoajia kielletään käyttämästä pimeitä käytäntöjä verkkorajapintojensa suunnittelussa ja järjestämisessä, kun taas ehdotettava estää rahoituspalveluja etäpalveluna tarjoavia elinkeinonharjoittajia käyttämästä pimeitä kaavoja palvelusopimusten tekemisen yhteydessä. Kyseisen asetuksen ja kuluttajaoikeusdirektiivin säännökset täydentävät toisiaan, koska niitä sovelletaan eri ominaisuudessa toimiviin elinkeinonharjoittajiin. (Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin johdanto-osan 41 kappale)

Pykälän toisen virkkeen mukaan kiellettyä olisi erityisesti se, että elinkeinonharjoittaja toistuvasti pyytää kuluttajaa tekemään valinnan, jonka tämä on jo tehnyt, tai elinkeinonharjoittaja tekee sopimuksen päättämisestä kuluttajalle vaikeampaa kuin sopimuksen tekemisestä. Kyseiset menettelytavat ovat esimerkinomaisia ja jo pykälän ensimmäisen virkkeen säännöksen perusteella kiellettyjä. Pykälässä luetellut menettelytavat voivat olla jo nyt voimassa olevan kuluttajansuojalain 2 luvun 1 §:n nojalla lähtökohtaisesti kiellettyjä.

Selvyyden vuoksi todettakoon, että sääntelyllä ei vaikuteta muusta lainsäädännöstä johtuviin elinkeinonharjoittajaa koskeviin velvoitteisiin. Vakuutusenantajalla on vakuutusopimuslain 4 b §:n 1 momentin nojalla velvollisuus pyytää vakuutuksen hakijalta tietoja tämän vakuuttamiseen liittyvistä tarpeista ja vaatimuksista ja saadut tiedot huomioon ottaen määrittävä vakuutustarve. Vastaavasti sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:ssä velvoitetaan sijoituspalveluyritys arvioimaan sijoitustuotteen soveltuvuus tai asianmukaisuus asiakkaalle. Vastaavasta velvollisuudesta sijoitusvakuutusten osalta säädetään vakuutusopimuslain 5 c §:ssä. Ehdotetulla sääntelyllä ei ole vaikutusta edellä mainittuihin säännöksiin. Säännöksellä ei vaikuteta myöskään esimerkiksi vakuutusopimuslain 12 §:n mukaiseen sääntelyyn, jonka mukaan vakuutusopimus voidaan irtisanoa pätevästi vain kirjallisesti.

19 §. *Seuraamusmaksu rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevien säännösten rikkomisesta.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi viittaukset luvun 10 a ja 10 b §:ään, 11 §:n 4 momenttiin sekä 11 c, 11 d, 12 a, 13 ja 18 a §:ään, koska kyseiset pykälät tulevat ehdotuksen mukaan seuraamusmaksusääntelyn piiriin. Muilta osin pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevaa pykälää.

7 luku **Kuluttajaluotot**

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 5 momentin 1 kohta ehdotetaan kumottavaksi kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklassa säädetyn soveltamisalan laajenemisen johdosta. Muutos merkitsee, että luvun säännöksiä sovellettaisiin jatkossa myös kuluttajaluottoon,

josta ei peritä korkoa tai muita maksuja. Momentti vastaisi muilta osin voimassa olevaa lakia. Maksunlykkäyksiä koskevasta soveltamisalarajoituksesta säädettäisiin ehdotettavassa uudessa 1 a §:ssä. Kohdan kumoamisen johdosta momentin 2 kohta siirtyy uudeksi 1 kohdaksi, 3 kohta uudeksi 2 kohdaksi, 4 kohta uudeksi 3 kohdaksi ja 5 kohta uudeksi 4 kohdaksi.

1 a §. *Säännösten soveltamisen rajoitukset maksunlykkäyksinä myönnettävissä luotoissa.* Pykälä on uusi ja se perustuu kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklan 2 kohdan h alakohtaan. Pykälässä säädettäisiin tiettyjä maksunlykkäyksiä myönnettäviä kuluttajaluottoja koskevista soveltamisalarajoituksista. Nykyisin maksunlykkäystä ei pidetä kuluttajaluottona, jos kulutustavaran kaupassa tai kuluttajapalveluksissa kuluttajalla on mahdollisuus maksaa hinta lyhyehkön määräajan kuluessa laskua vastaan, ja tällainen laskutus- ja maksuaika on alalla tavanomainen. Nyt ehdotetaan, että se, pidetäänkö maksunlykkäystä lain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvana kuluttajaluottona, arvioidaan ehdotettavan säännöksen perusteella. Jos maksunlykkäys ei täytä säännöksessä säädettyjä edellytyksiä tai täyttää ne ainoastaan osittain, sitä olisi pidettävä luvun soveltamisalaan kuuluvana kuluttajaluottona.

Pykälän *1 momentin* mukaan luvun säännöksiä ei sovellettaisi ensinnäkään maksunlykkäyksiin, jonka myyjä tai palveluksen suorittaja myöntää kuluttajalle myymänsä tavaran tai suorittamansa palveluksen maksamiseksi edellyttäen, että maksunlykkäys täyttää momentin 1–3 kohdassa säädetyt edellytykset. Momentin *1 kohdassa* edellytetään, että luotto ei ole kolmannen osapuolen tarjoama. Kolmannen osapuolen tarjoamasta luotosta voi olla kyse esimerkiksi niin sanotussa ”osta nyt, maksa myöhemmin”-järjestelyssä (*“buy now, pay later”*), jossa muu elinkeinonharjoittaja kuin myyjä tai palveluksen suorittaja tarjoaa maksunlykkäyksen kuluttajalle tavaran tai palveluksen hankkimiseksi. Momentin *2 kohdan* mukaan, jotta kyse olisi momentissa tarkoitettusta luvun säännösten soveltamisalan ulkopuolelle jäävästä maksunlykkäyksestä, siitä ei tulisi myöskään periä korkoa tai muita maksuja, lukuun ottamatta eräitä maksuviivästyksen vuoksi kuluttajan maksettavaksi tulevaa korkoa tai kuluja. Säännöksessä mainitulla sallitulla korolla tarkoitetaan korkolain (633/1982) nojalla kuluttajan maksettavaksi tulevaa viivästyskorkoa, ja sallituilla kuluilla puolestaan saatavien perinnästä annetussa laissa (513/1999) säädettyjä perintäkuluja. Lisäksi momentin *3 kohdan* mukaan edellytyksenä on, että maksunlykkäys on suoritettava kokonaisuudessaan viimeistään 50 päivän kuluessa tavaran toimittamisesta tai palveluksen suorittamisesta.

Pykälän *2 momentissa* säädetään 1 momentissa säädettyä soveltamisalapoikkeusta koskevista tiukemmista edellytyksistä tilanteissa, joissa maksunlykkäyksen myöntävä myyjä tai palveluksen suorittaja on muu kuin mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa

2003/361/EY tarkoitettu mikroyritys tai pieni tai keskisuuri yritys ja se myöntää maksunlykkäyksen verkossa tehtävän etämyyntisopimuksen nojalla myytävän tavaran tai suoritettavan palveluksen maksamiseksi. Suosituksen liitteen 2 artiklan 1 kohdan mukaan mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) luokka koostuu yrityksistä, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa. Verkossa tehtävällä etämyyntisopimuksella tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 3 §:n 29 kohdan tietoyhteiskunnan palvelua, joka muodostuu etämyyntisopimuksen tekemisestä. Etämyyntisopimuksella puolestaan tarkoitetaan lain 6 luvun 7 §:n 1 momentissa määriteltyä etämyyntisopimusta. Käytännössä kyse on esimerkiksi säännöksessä tarkoitettujen yritysten verkkokaupassa myymiensä tavaroiden tai palvelujen ostamiseksi kuluttajalle myöntämästä maksunlykkäyksestä.

Mainituissa tilanteissa maksunlykkäykseen ei sovellettaisi luvun säännöksiä, jos se täyttää momentin 1–3 kohdassa säädetyt edellytykset. Momentin 1 kohdan mukaan edellytetään, että kolmas osapuoli ei tarjoa eikä osta luottoa. Kolmannen osapuolen tarjoamaa luottoa koskeva edellytys vastaisi ehdotettua 1 momentin 1 kohtaa. Säännöksessä edellytettäisiin kuitenkin lisäksi, että kolmas osapuoli ei myöskään osta luottoa. Tällainen tilanne voi olla käsillä esimerkiksi laskurahoitusjärjestelyissä (niin sanottu *factoring*), jossa elinkeinonharjoittaja myy kuluttajalta olevan saatavansa kolmannelle osapuolelle, kuten rahoituslaitokselle. Momentin 2 kohdassa säädettäisiin ehdotettua 1 momentin 2 kohtaa vastaavasti, että maksunlykkäyksestä ei tulisi periä muuta kuin säännöksessä mainittua korkoa tai kuluja. Momentin 3 kohdan mukaan maksu olisi suoritettava kokonaisuudessaan viimeistään 14 päivän kuluessa tavaran vastaanottamisesta tai palveluksen suorittamisesta.

Selvyyden vuoksi voidaan todeta, että jos pykälässä tarkoitettulla maksunlykkäyksellä myönnetään kuluttajalle säännöksessä mainittua maksuaikaa pidempi maksuaika, peritään muuta kuin säännöksessä tarkoitettua korkoa tai kuluja taikka jos kolmas osapuoli tarjoaa tai 2 momentin tapauksessa tarjoaa tai ostaa luoton, maksunlykkäys ei kuulu momentissa tarkoitettun soveltamisalapoikkeuksen piiriin.

2 §. *Säännösten soveltamisen rajoitukset käyttelytileihin liittyvissä luotoissa sekä maksujärjestelysopimuksissa.* Pykälän 1 momentti kumottaisiin kuluttajaluottodirektiivin soveltamisalan laajenemisen johdosta. Muutos merkitsisi, että jatkossa luvun säännöksiä sovellettaisiin pääsääntöisesti myös sellaiseen käyttelytiliin liittyvään kuluttajaluottoon, jota koskevien sopimusehtojen mukaan luottoaika on enintään kolme kuukautta tai luotto on maksettava takaisin vaadittaessa.

Pykälän 2 *momenttia* ehdotetaan muutettavaksi. Muutoksella pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklan 4 kohta. Kuluttajaluottoon, jonka luotonantaja myöntää sallimalla käyttelytilin saldon tai luottorajan ylityksen ilman, että siitä on nimenomaisesti sovittu osapuolten välillä, sovellettaisiin jatkossa luvun 5–7, 47, 50 ja 51 §:n lisäksi myös luvun 13, 18, 25 ja 47 a §:ää. Momentissa hyödynnettäisiin kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklan 4 kohdan b alakohdan jäsenvaltio-optiota, mikä merkitsee, että momentissa tarkoitettuun kuluttajaluottoon ei sovellettaisi luotto- kelpoisuuden arviointia koskevaa 14 §:ää. Momenttiin lisättäisiin myös maininta siitä, että säännöksessä mainitulla luotolla tarkoitetaan tili- tai luottorajan ylitystä, jota koskeva määritelmä sisältyy kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 19 kohtaan. Momentti siirtyisi 1 momentiksi voimassa olevan 1 momentin kumoamisen myötä.

Pykälän 3 *momenttiin* tehtäisiin kirjoitusteknisiä muutoksia pykälänumerointiin ehdotetuista muutoksista johtuen, mutta sisällöllisesti säännös vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklan 7 kohtaa. Momentti siirtyisi 2 momentiksi.

3 §. *Säännösten soveltamisen rajoitukset eräissä muissa tapauksissa.* Pykälän 1 *momenttia* ehdotetaan kumottavaksi kuluttajaluottodirektiivin soveltamisalan laajenemisen johdosta.

Pykälän 2 *momentti* siirtyisi 1 momentiksi ja 3 *momentti* siirtyisi 2 momentiksi.

4 §. *Suhde maksupalvelulakiin.* Pykälän 1 *momenttiin* lisättäisiin viittaus ehdotettuun uuteen 23 a §:ään. Lisäys on tarpeen päällekkäisten veloitteiden välttämiseksi, sillä maksupalvelulain (290/2010) soveltamisalaan kuuluviin luottosopimuksiin sovellettaisiin nykyiseen tapaan maksupalvelulain säännöksiä puitesopimuksen muuttamisesta eli lain 30–33 §:ää.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi voimassa olevaa lakia.

6 §. *Luottokustannukset ja korko.* Kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 5 alakohdan mukaan kuluttajalle aiheutuvilla luoton kokonaiskustannuksilla tarkoitetaan kaikkia kustannuksia, mukaan luettuina korko, palkkiot, verot ja muunlaiset maksut, jotka kuluttajan on maksettava luottosopimuksen yhteydessä ja jotka ovat luotonantajan tiedossa, notaarikuluja lukuun ottamatta; kuluttajalle aiheutuviin luoton kokonaiskustannuksiin kuuluvat myös luottosopimukseen liittyvien lisäpalveluiden kustannukset, etenkin vakuutusmaksut, jos tällaisia lisäpalveluja koskevan sopimuksen tekeminen on pakollista luoton saamiseksi tai sen saamiseksi markkinoiduin ehdoin. Asiallisesti samansisältöistä kuluttajaluottodirektiivillä kumotun kulutusluottodirektiivin 3 artiklan g alakohdan kuluttajalle aiheutuvien luoton kokonaiskustannusten

määritelmää on arvioitu useasti unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännössä (ks. esimerkiksi *Soho Group*, C-686/19, ECLI:EU:C:2020:582 ja *Profi Credit Bulgaria EOOD*, C-714/22, ECLI:EU:C:2024:263 sekä niissä viitattu oikeuskäytäntö). Koska direktiivin määritelmän sanamuoto eroaa voimassa olevan 6 §:n 1 ja 2 momentin sanamuodosta, ja koska määritelmää on arvioitu myös useasti kansallisessa ja unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännössä, kansallisen säännöksen yhdenmukaistamista direktiivin kanssa pidetään tärkeänä. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi, jotta säännös vastaisi paremmin kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 5 alakohtaan määritelmää kuluttajalle aiheutuvista luoton kokonaiskustannuksista. Muutoksilla ei kuitenkaan ole asiallisesti tarkoitus muuttaa oikeustilaa siitä, mikä se voimassa olevan lain mukaan on.

Pykälän 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan luottokustannuksilla tarkoitetaan luotonantajan tiedossa olevien, kuluttajaluottosuhteen yhteydessä kuluttajan maksettavaksi tulevien korkojen, kulujen ja muiden maksujen yhteismäärää. Jatkoissa määritelmässä käytettäisiin siis ilmaisua ”kuluttajaluottosuhteen yhteydessä” erotuksena voimassa olevassa momentissa käytetystä ilmaisusta ”kuluttajaluottosuhteen johdosta”. Luottokustannuksia ovat esimerkiksi korko, kulut ja muut maksut eli esimerkiksi luoton hakemisesta ja luottosopimuksen perustamisesta perittävät kulut ja palkkiot, maksuvälineen käytöstä perittävät maksut sekä maksut luotonvälittäjälle. Lisäksi korkein oikeus on edellä mainittuun unionin tuomioistuimen ratkaisukäytäntöön tukeutuen katsonut, että luottokustannuksina pidetään maksuja, jotka peritään palvelusta, jonka sisältö liittyy erottamattomasti luottosuhteeseen ja siihen liittyvien velvoitteiden täyttämiseen, kuten luottihakemuksen käsittelyyn, luoton nostoa koskeviin ehtoihin, laskun toimittamiseen tai luoton käytön kestoon (ks. ratkaisut KKO 2024:58 ja KKO 2024:59).

Yleisenä edellytyksenä kustannusten pitämiseksi luottokustannuksina olisi jatkossakin, että kustannukset ovat luotonantajan tiedossa. Kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 39 kappaleen mukaan luotonantajan todellista tietoa kustannuksista olisi arvioitava objektiivisesti ottaen huomioon direktiivissä säädetyt ammattimaisuuden vaatimukset. Oikeuskäytännössä on katsottu, että tietoisuus voi perustua esimerkiksi siihen, että kustannukset on mainittu luottosopimukseen sovellettavissa ehdoissa (ks. ratkaisu KKO 2024:58). Toisaalta ratkaisevana ei ole luottokustannusten määritelmän kannalta pidetty sitä, että sisältyvätkö ehdot teknisesti luottosopimuksesta erilliselle asiakirjalle, vaan merkitystä on ollut sillä, että palvelut, joiden kustannuksista on kysymys, ovat osa kuluttajaluottosuhteeseen perustuvaa sopimuskokonaisuutta, ja niistä suoritettavat maksut ovat luonteeltaan maksuja, jotka kuluttajan on maksettava luottosopimuksen yhteydessä ja kuluttajaluottosuhteen johdosta (ks. ratkaisu KKO 2024:59).

Momentin toisessa virkkeessä mainittaisiin jatkossa nimenomaisesti kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 4 alakohdan lisäpalvelun määritelmä, jonka mukaan kyse on kuluttajalle yhdessä luottosopimuksen kanssa tarjotusta palvelusta. Kuten nykyisin, edellytyksenä sille, että lisäpalvelun kustannukset luetaan luottokustannuksiin, on, että lisäpalvelua koskevan sopimuksen tekeminen on edellytyksenä luoton saamiseksi joko ylipäättään tai markkinoiduin ehdoin. Olisi kuitenkin huomattava, että sanotulla edellytyksellä ei korkeimman oikeuden ratkaisukäytännön mukaisesti ole katsottu olevan merkitystä, jos maksuja pidetään kuluttajaluottosuhteen johdosta tai yhteydessä kuluttajan maksettavaksi tulevina maksuina (ks. ratkaisun KKO 2024:58 kohta 18). Momentin kirjoitustyyliä muutettaisiin myös siten, että puolipiste vaihdettaisiin pisteeseen, jolloin momentin ensimmäinen lause olisi jatkossa momentin ensimmäinen virke ja toinen lause momentin toinen virke.

Voimassa oleva 2 momentti siirrettäisiin 1 momenttiin kolmanneksi virkkeeksi. Jatkossa säännöksessä ei enää, toisin kuin nykyisessä 2 momentin 1 kohdassa, nimenomaisesti mainittaisi luoton hoitamiseen käytettävästä tilistä perittäviä kustannuksia sellaisina kustannuksina, joita ei säännöksessä mainituin edellytyksin lueta luottokustannuksiin. Myös voimassa olevan 2 kohdan kuluttajan mahdollisen sopimusrikkomuksen johdosta maksettavaksi tulevia kustannuksia koskevasta maininnasta luovuttaisiin. Jatkossa 1 momentin kolmannessa virkkeessä mainittaisiin siis ainoastaan, että luottokustannuksiin ei lueta notaarikuluja. Muutoksen tarkoituksena on tältäkin osin yhdenmukaistaa luottokustannusten määritelmää kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 5 alakohdan määritelmän kanssa, sillä poistettavaksi ehdotetut kohdat perustuvat todellisen vuosikoron laskemista koskevassa kuluttajaluottodirektiivin 30 artiklassa säädettyihin olettamasaäntöihin. Sitä, miten todellinen vuosikorko lasketaan, olisi arvioitava omana kysymyksenään, ja todellisen vuosikoron laskemistavasta ja laskennassa käytettävistä oletuksista säädettäisiinkin myös jatkossa oikeusministeriön asetuksella.

Pykälän 2 momenttiin siirtyisi voimassa olevaan 3 momenttiin sisältyvä todellisen vuosikoron määritelmä. Säännös vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 7 kohtaa.

Pykälän 3 momenttiin siirtyisi voimassa olevaan 4 momenttiin sisältyvä luoton koron määritelmä. Säännös vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 8 kohtaa.

7 §. Muut määritelmät. Pykälän 1–5 kohta vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 6 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 12 alakohtaa vastaavalla tavalla.

Ehdotuksen mukaan luotonvälittäjällä tarkoitetaan muuta elinkeinonharjoittajaa kuin luotonantajaa, joka korvausta vastaan esittelee tai tarjoaa kuluttajille luottosopimuksia, avustaa kuluttajia muutoin tällaisten luottosopimusten tekemisessä tai tekee tällaisia luottosopimuksia kuluttajien kanssa luotonantajan puolesta. Luotonvälittäjän määritelmä olisi nykyiseen tapaan laaja kattaen myös sivutoimiset luotonvälittäjät. Määritelmää kuitenkin tarkennettaisiin voimassa olevaan lakiin nähden ensinnäkin siltä osin, että edellytyksenä olisi, että elinkeinonharjoittaja toimii korvausta vastaan. Vaatimuksen voidaan katsoa osin sisältyvän jo voimassa olevaan säännökseen, sillä määritelmässä edellytetään, että kyse on elinkeinonharjoittajasta. Tarkennusta pidetään kuitenkin selkeyssyistä tarpeellisena. Korvauksen käsite olisi määritelmässä laaja, ja sillä tarkoitettaisiin sekä rahallista että muuna taloudellisena etuna sovittua vastiketta. Sitä, keneltä ja milloin tällaisen vastikkeen olisi tultava, ei olisi määritelmässä rajattu.

Jotta elinkeinonharjoittajaa pidettäisiin luotonvälittäjänä, sen toiminnan tulisi olla säännöksessä tarkoitettua. Luotonvälittäjän määritelmä kattaisi ensinnäkin luottosopimusten esittelemisen tai tarjoamisen kuluttajille. Tällaista toimintaa olisi esimerkiksi luotonantajien luottotarjousten esitteleminen kuluttajille tai kuluttajan ohjaaminen luottosopimuksen tekemiseen. Toiseksi määritelmän mukaan kyse voi olla muusta kuluttajien avustamisesta luottosopimuksen tekemisessä, millä tarkoitetaan luottosopimukseen liittyviä valmisteluja tai muita sopimuksen tekoa edeltäviä hallinnointitoimia. Tällaiset valmistelut tai muut sopimuksen tekoa edeltävät hallinnointitoimet kattaisivat muun muassa tilanteet, jossa elinkeinonharjoittaja välittää kuluttajan tietoja luotonhakutarkoituksessa luotonantajalle tai toiselle luotonvälittäjälle, tarjoaa omilla sivuillaan luottohakemuksen tekemistä ja välittää kuluttajan luottohakemuksen luotonantajalle tai pyytää kuluttajan puolesta luottotarjouksia luotonantajilta. Niin ikään luotonvälittäjän määritelmään olisi katsottava sisältyvän myös kuluttajan kanssa luottosopimuksen tekeminen luotonantajan puolesta. Sen sijaan mikäli elinkeinonharjoittaja ainoastaan suoraan tai välillisesti tutustuttaa kuluttajan luotonantajaan, sitä ei olisi vielä tällä perusteella pidettävä määritelmässä tarkoitettuna luotonvälittäjänä.

Pykälän 7 kohta vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 8 kohta olisi uusi ja se sisältää neuvontapalvelujen määritelmän. Säännöksen mukaan neuvontapalvelulla tarkoitetaan kuluttajaluottoon liittyvän henkilökohtaisen suosituksen antamista kuluttajalle. Määritelmän kannalta olennaista on kuluttajalle annettava henkilökohtainen, luottosopimukseen liittyvää päätöksentekoa koskeva suositus, joka ei ole osa luotonmyöntöprosessia eikä luotonvälitystoimintaa. Se, että neuvontapalvelut eivät itsessään ole osa luotonmyöntöprosessia tai luotonvälitystoimintaa ei kuitenkaan merkitse, että sellaiset suositukset, jotka

johtavat luoton myöntämiseen, eivät voisi olla määritelmässä tarkoitettuja neuvontapalveluja. Neuvontapalvelulla ei tarkoiteta tavanomaisena pidettävää luotonantajan tuotteiden esittelyä, asiakkaiden tarpeiden kartoittamista, markkinointia tai laissa säädettyjen tiedonantovelvoitteiden tai riittävien selvitysten antamisvelvollisuuden täyttämistä. Kohdalla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 17 kohta.

7 a §. *Yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälä olisi uusi, ja sillä pantaisiin täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 9 artikla. Pykälässä säädetään tiedoista, jotka luotonantajan ja luotonvälittäjän on pidettävä yleisesti saatavilla tarjoamistaan luotoista. Tiedot olisi pidettävä saatavilla paperilla esimerkiksi luotonantajan toimipisteissä tai sähköisesti esimerkiksi luotonantajan verkkosivuilla ladattavissa olevassa muodossa. Olennaista on, että säännöksessä tarkoitettut tiedot annetaan pysyvällä tavalla. Tietojen antaminen pysyvällä tavalla määritellään luvun 7 §:n 7 kohdassa. Kuluttajalla olisi myös oikeus valita, millä pysyvällä tavalla tämä haluaa pykälässä tarkoitettut tiedot. Kuluttajan valintaoikeus ei kuitenkaan koskisi sellaista pysyvää tapaa, joita ei käytetä yleisesti (kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 34 kappale). Luotonantajalla tai luotonvälittäjällä ei siis olisi velvollisuutta antaa säännöksessä tarkoitettuja tietoja esimerkiksi vanhentuneilla tavoilla.

Tietojen on oltavat selkeät ja ymmärrettävät. Tiedoissa olisi mainittava pykälän 1 kohdan mukaan luotonantajan tai luotonvälittäjän nimi, käyntiosoite, puhelinnumero ja sähköpostiosoite sekä tarvittaessa tieto sellaisesta sähköisestä viestintäkeinosta, jolla kuluttaja voi olla nopeasti ja tehokkaasti yhteydessä luotonantajaan tai luotonvälittäjään ja joka mahdollistaa sen, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa luotonantajan tai luotonvälittäjän kanssa käymänsä viestinvaihdon muuttumattomana. Käyntiosoitetta koskevan tiedon osalta riittävää on esimerkiksi se, että luotonantajan tai luotonvälittäjän verkkosivuilta löytyy listaus luotonantajan tai luotonvälittäjän konttoreista. Kuluttajan ja luotonantajan tai luotonvälittäjän välisen viestinnän osalta olisi huomattava, että tietoturvasuosaukset saattavat asettaa lisärajoituksia sille, millaisia viestintäkeinoja asiointissa voidaan käyttää. Säännöksessä ehdotetaan, että sähköpostia koskevan tiedon lisäksi olisi tarvittaessa annettava tieto muusta sähköisestä viestintäkeinosta, jolla kuluttaja voi olla nopeasti ja tehokkaasti yhteydessä luotonantajaan tai luotonvälittäjään ja joka täyttää säännöksen vaatimukset. Tällainen tieto voi olla esimerkiksi tieto henkilökohtaisessa verkkopalvelussa olevasta viestintäkeinosta, joka mahdollistaa kuluttajan tallentavan ja toisintavan viestit muuttumattomina. Tältä osin vaatimus ei perustu direktiiviin, vaan olisi kuluttajaluottodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan mahdollistama kansallinen lisäys.

Pykälän 2 kohdan mukaan tietoihin olisi sisällyttävä tieto tarkoituksesta, johon luottoa voi käyttää, ja pykälän 3 kohdan mukaan tieto luottosopimuksen kestosta. Pykälän 4 kohdan mukaan tiedoissa olisi mainittava tarjolla olevat lainakorkotyypit ja lyhyt kuvaus niiden ominaisuuksista ja merkityksestä kuluttajalle, ja pykälän 5 kohdan mukaan edustava esimerkki luoton määrästä tai luottorajasta, luotosta kuluttajalle aiheutuvista luottokustannuksista, kuluttajan maksettavaksi tulevan luoton ja luottokustannusten yhteismäärästä sekä luoton todellisesti vuosikorosta. Pykälän 6 kohdan mukaan tietoihin olisi sisällyttävä tieto luottosopimuksen yhteydessä kuluttajan maksettavaksi tulevista mahdollisista lisäkustannuksista, jotka eivät sisälly luottokustannuksiin. Pykälän 7 kohdan mukaan tiedoissa olisi mainittava luoton takaisinmaksua koskevat vaihtoehdot maksuerien lukumäärineen, suuruksineen ja maksuväleineen, ja pykälän 8 kohdan mukaan tieto ennenaikaiseen takaisinmaksuun liittyvistä mahdollisista ehdoista. Pykälän 9 kohdan mukaan tietoihin olisi sisällyttävä kuvaus peruuttamisoikeudesta, ja pykälän 10 kohdan mukaan tieto mahdollisista lisäpalveluista, jotka kuluttajan on ostettava saadakseen luoton markkinoiduin ehdoin. Viimeksi mainitun tiedon yhteydessä olisi mainittava myös, että tällaiset lisäpalvelut voi ostaa muultakin palveluntarjoajalta kuin luotonantajalta itseltään. Pykälän 11 kohdan mukaan tietoihin olisi myös sisällyttävä varoitus seurauksista, jotka aiheutuvat luottosopimukseen liittyvien velvoitteiden laiminlyönnistä.

Selvyyden vuoksi on mainittava, että yleisissä tiedoissa mainituista seikoista voidaan sopia toisin yksittäisen kuluttajan kanssa. Pykälä täydentää muualla laissa säädettyjä tiedonantovelvoitteita, eikä sillä kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 35 kappaleessa mainitusti rajoiteta luotonantajan tai luotonvälittäjän velvollisuutta antaa kuluttajalle yksilöllisiä tietoja ennen luottosopimuksen tekemistä.

8 §. *Kuluttajaluoton mainonnassa annettavat tiedot.* Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 2 kohtaa ja 8 artiklan 3 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että momentissa edellytettäisiin nykyisten vaatimusten lisäksi, että todellinen vuosikorko ja muut 1 momentissa mainitut tiedot ovat helposti luettavissa tai selvästi kuultavissa sekä mukautettuja mainonnassa käytettävän viestimen teknisiin rajoitteisiin. Tiedot olisi myös mukautettava mainonnassa käytettävän viestimen teknisiin rajoitteisiin. Vaatimus merkitsee, että esimerkiksi matkapuhelimessa esitettäväksi tarkoitettujen sisältämät tiedot olisi esitettävä niin, että ne näkyvät asianmukaisesti matkapuhelimen näytöllä siinä käytettävissä olevasta rajallisesta tilasta huolimatta (kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 33 kappale). Lisäys on tarpeen kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 3 kohdan 1 alakohdan täytäntöön panemiseksi tietojen

helppolukuisuuteen, selvästi kuultavissa olemiseen ja mainonnassa käytettävän viestimen teknisiä rajoitteita koskevaan mukauttamiseen liittyvien vaatimusten osalta. Muilta osin momentti vastaa voimassa olevaa lakia ja lisäksi kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 4 kohtaa.

Pykälän 3 *momentti* vastaa voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 5 kohtaa.

Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 4 *momentti*, jossa säädettäisiin poikkeuksesta eräiden 1 momentissa tarkoitettujen tietojen esittämismahdollisuuteen. Säännös koskee tilanteita, joissa mainonnassa käytettävä viestin ei mahdollista tietojen visuaalista esittämistä. Tällöin 1 momentin 4 ja 5 kohtaa ei sovelleta, eli mainonnassa ei tarvitsisi antaa tietoa hyödykkeen käteishinnasta ja mahdollisesta käsirahasta, jos kyse on tietyn hyödykkeen oston rahoittamiseksi mainostetusta luotosta eikä luoton ja luottokustannusten yhteismäärästä ja maksuerien määrästä. Edellytyksenä suppeampien tiedonantovelvollisuuksien soveltamiselle on, että mainonnassa käytettävä viestin ei mahdollista tietojen visuaalista esittämistä lainkaan. Mainitut tiedot voitaisiin jättää mainitsematta esimerkiksi käytettäessä sellaista viestintä, joka mahdollistaa mainonnan esittämisen yksinomaan ääniteitse, kuten radiota. Poikkeusta olisi tulkittava suppeasti ottaen huomioon, että sen on direktiivin johdanto-osan 33 kappaleessa sanottu soveltuvan erityisiin ja perusteltuihin tapauksiin. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 3 kohdan toinen alakohta.

Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 5 *momentti*, jossa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen tietojen esittämistapaan. Säännös koskee tilanteita, joissa 1 momentissa mainittujen tietojen toimittamiseen käytetty sähköinen viestin ei mahdollista tietojen visuaalista esittämistä näkyvällä ja selkeällä tavalla. Momentissa tarkoitettu sähköinen viestin voi olla esimerkiksi matkapuhelin, älykello tai muu digitaalinen viestintäväline. Erotuksena ehdotetusta pykälän 4 momentista, joka koskee tilanteita, joissa viestin ei mahdollista tietojen visuaalista esittämistä lainkaan, 5 momentissa tarkoitettu poikkeus soveltuisi silloin, kun siinä tarkoitettu viestin ei mahdollista 1 momentissa tarkoitettujen tietojen visuaalista esittämistä selkeästi ja näkyvästi. Selkeyttä ja näkyvyyttä koskevaa kriteeriä olisi tulkittava yhdenmukaisesti voimassa olevan 8 §:n 2 momenttiin sekä ehdotuksen 8 a §:ään sisältyvän selkeyttä ja näkyvyyttä koskevan vaatimuksen kanssa. Momentissa tarkoitettu tilanne voisi olla esimerkiksi käsillä, kun 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ei ole mahdollista esittää matkapuhelimen näytöllä esitettävässä mainonnassa muutoin kuin niin pienellä kirjaskoolla tai niin lyhyen ajan, ettei keskivertokuluttaja kykene niitä vaivatta havaitsemaan. Tällaisissa tilanteissa kuluttajan on päästävä mainittuihin tietoihin käytettävissä olevin teknisin keinoin, kuten

sähköistä viestintä napauttamalla, vierittämällä tai pyyhkäisemällä. Olennaista on, että kuluttajalla on vaivatta mahdollisuus päästä näkemään ensinäkymästä puuttuvat laissa säädetyt tiedot. Säännöksellä pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 6 kohta.

8 a §. *Kuluttajaluoton mainonnassa annettava varoitus.* Pykälä on uusi, ja siinä säädettäisiin kuluttajaluoton mainonnassa annettavasta varoituksesta. Säännöksen mukaan kuluttajaluottoa koskevaan mainontaan tulisi sisältyä selkeä ja näkyvä varoitus siitä, että luoton ottamisesta aiheutuu kuluttajalle kustannuksia. Varoitusevelvollisuus olisi luonteeltaan yleinen, ja pykälä tulisi sovellettavaksi kaikessa kuluttajaluottoja koskevassa mainonnassa riippumatta siitä, ilmeneekö mainonnasta jokin luottosopimuksen ehtoa koskeva tieto tai viitataan mainonnassa luoton hintaan vai ei. Selvyyden vuoksi voidaan todeta, että varoitusevelvollisuus koskisi myös sellaisten luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen mainontaa, joista ei peritä korkoa tai muita maksuja. Säännöksen soveltamisala olisi siis luvun 8 §:n soveltamisalaa laajempi. Varoitusevelvollisuus ei kuitenkaan soveltuisi tilanteissa, joissa ei ole kyse varsinaisesta kuluttajaluottojen mainonnasta, kuten sellaisen viestinnän yhteydessä, jossa käytetään ainoastaan luotonantajayrityksen logoa. Varoitus tulee esittää selkeästi ja näkyvästi. Vastaava vaatimus sisältyy mainonnassa annettavien tietojen osalta voimassa olevan 8 §:n 2 momenttiin. Sillä tarkoitetaan sitä, että varoitus on esitettävä asianmukaisesti siten, että kuluttajalla on tosiasiallinen mahdollisuus vaivatta nähdä tai kuulla varoitukseen sisältyvät seikat. Jo aikaisemmin kuluttaja-asiamiehen valvontakäytännössä ja tuomioistuinkäytännössä (esimerkiksi KKO 2011:65 ja KKO 2006:6) on katsottu, että mainonnassa ei saa esittää tietoja niin sanotulla pikkuprintillä. Selkeyttä ja näkyvyyttä koskevaa vaatimusta ei noudateta esimerkiksi silloin, jos pykälässä tarkoitetut tiedot tai jokin niistä esitetään tv-kuvan alalaidassa niin pienellä kirjasinkoolla tai niin lyhyen ajan, ettei keskivertokuluttaja kykene niitä vaivatta havaitsemaan. Samoin vaatimuksia ei noudatettaisi, jos lehtimainonnassa tai tienvarsimainonnassa käytettävä kirjasinkoko tai kirjasinkoko yhdistettynä taustan väriin johtaa siihen, ettei keskivertokuluttaja kykene vaivatta näkemään tekstiä. Varoituksen sisällöstä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella ja pykälä sisältäisikin sitä koskevan asetuksenantovaltuuden. Pykälällä ja sen nojalla annettavalla asetuksella pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 1 kohta.

9 §. *Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Jatkossa säännöksessä mainittaisiin, että pykälässä tarkoitetut tiedot on annettava ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” –lomaketta käyttäen kuluttajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla muulla pysyvällä tavalla. Kuluttajan valintaoikeuden osalta viitataan ehdotuksen 7 a §:n

perusteluihin. Näiden tietojen olisi myös oltava selkeät ja ymmärrettävät. Momentilla pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta ja 2 kohta.

Pykälän 2 *momenttia* ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan 9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan alle 100 euron hyödykesidonnaisissa kertaluotoissa ennakkotiedot voidaan lomakkeen sijasta antaa myös muulla pysyvällä tavalla. Momentin ensimmäinen virke ehdotetaan kumottavaksi, sillä uusi kuluttajaluottodirektiivi ei direktiivin aiempaa laajemmin soveltamisalan vuoksi mahdollista sanotun poikkeuksen säilyttämistä. Momenttiin ehdotetaan myös lisättävän vaatimus siitä, että lomakkeella esitettävien tietojen on oltava yhdenmukaiset, selvästi luettavissa ja niissä on otettava huomioon sen välineen tekniset rajoitukset, jolla ne esitetään. Yhdenmukaisuudella tarkoitetaan ennen muuta sitä, että lomakkeessa esitettävät tiedot eivät saa olla keskenään ristiriitaisia. Tietojen esittämisessä käytettävän välineen teknisten rajoitusten huomioimisella viitataan puolestaan siihen, että lomakkeessa esitettävät tiedot olisi mukautettava käytettävään välineeseen, kuten matkapuhelimeen ja sen näytöllä oleva rajallinen tila huomioon ottaen. Momenttiin ehdotetaan myös lisättävän vaatimus siitä, että tiedot on esitettävä asianmukaisella ja sopivalla tavalla eri kanavissa ottaen huomioon yhteentoimivuus. Ennakkotiedoista ja lomakkeesta säädettäisiin jatkossakin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, joten asetuksenantovaltuutta koskevilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa lakia. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälän 3 *momentti* vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 5 kohdan toista alakohtaa.

10 §. *Ennakkotiedot puhelinmyynnissä.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi. Säännöksessä ei jatkossa enää viitattaisi 6 a luvun säännöksiin etämyynnissä annettavista tiedoista, sillä kuluttajaoikeusdirektiivin uusien rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevien säännösten myötä etämyynnissä tulisi sovellettavaksi lähtökohtaisesti ainoastaan tuotekohtaiset ennakkotietoja koskevat säännökset, eli kuluttajaluottojen kyseessä ollessa kuluttajaluottodirektiivin säännökset. Soveltuvia tiedonantovelvoitteita voi kuitenkin tapauksesta riippuen johtua muustakin kuin kuluttajaluottoja koskevasta lainsäädännöstä, kuten maksupalvelulaista, joten säännöksessä mainitaan, että pykälässä tarkoitettuja tiedonantovelvoitteita sovelletaan sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvoitteista. Lain 6 a luvun säännöksiä koskevan viittauksen poistamisesta johtuen säännöksessä olisi tarpeen mainita nimenomaisesti kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 7 kohdan viittauksesta, yhdessä kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin vastaavuustaulukon kanssa luetuna, kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 4 kohtaan johtuva vaatimus siitä, että

puhelinmyynnissä voidaan antaa säännöksessä tarkoitettut suppeammat ennakkotiedot ainoastaan, jos kuluttaja on antanut siihen nimenomaisen suostumuksensa. Ehdotus merkitsisi poikkeamismahdollisuutta ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomakkeen antamisesta 9 §:ssä säädetyllä tavalla hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tekemistä. Lomake olisi kuitenkin puhelinmyynnissäkin annettava kuluttajalle ehdotetun 11 §:n mukaisesti viimeistään viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen. Poikkeamismahdollisuus olisi rajattu kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 7 kohdan viittaussäännöksen mukaisesti ainoastaan tilanteisiin, joissa käytetään kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua puheitse tapahtuvaa puhelinviestintää.

Selvyyden vuoksi olisi todettava, että säännös ei merkitse poikkeamismahdollisuutta esimerkiksi luottosopimuksen muotoa koskevista vaatimuksista taikka luotonantajan velvollisuudesta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus tai todentaa luotonhakijan henkilöllisyys. Säännöksessä tarkoitettut puhelinmyynnissä sovellettavat ennakkotiedonantovelvoitteet olisivat nykyistä laajempia pitäen jatkossa sisällään tiedot luotonantajasta ja luotonvälittäjästä, tarjottavasta luotosta, luottokustannuksista, maksuviivästyksestä aiheutuvista kuluista, luoton takaisinmaksusta sekä luototettavasta hyödykkeestä. Annettavat tiedot vastaisivat kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja, ja niistä säädettäisiin jatkossakin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 7 kohta.

11 §. *Eräitä ennakkotiedonantovelvollisuuksia koskevia muita säännöksiä.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi. Ensinnäkin pykälän 1 momentin mukaan luotonantajan ja luotonvälittäjän on 10 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa toimitettava ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomake kuluttajalle pysyvällä tavalla viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen. Säännöksellä varmistettaisiin se, että kuluttaja saa kattavat ennakkotiedot kuluttajaluotosta silloinkin, kun kuluttaja on puhelinmyynnissä saanut suppeammat ensitiedot 10 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Momentin toinen virke kumottaisiin, sillä ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomakkeen antamisesta ei voida uuden kuluttajaluottodirektiivin mukaan säätää poikettavan nykyiseen tapaan alle 100 euron hyödykesidonnaisten kertaluottojen osalta. Jatkossa ennakkotiedot olisi annettava lomaketta käyttäen säännöksessä tarkoitetuissa tilanteissa myös tällaisten luottojen kyseessä ollessa. Momentilla pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 7 kohta.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momentin ensimmäinen virke vastaisi muutoin voimassa olevaa lakia, mutta siihen lisättäisiin kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 8 kohdan mukaisesti vaatimus siitä, että luottosopimusluonnos

on annettava paperilla tai muulla pysyvällä tavalla. Momentin toisen virkkeen sisältämä viittaussäännös lain 6 a lukuun kumottaisiin, sillä kuluttajaoikeusdirektiivin uusien rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevien säännösten myötä etämyynnissä tulisi sovellettavaksi lähtökohtaisesti ainoastaan tuotekohtaiset ennakkotietoja koskevat säännökset, eli kuluttajaluottojen kyseessä ollessa kuluttajaluottodirektiivin säännökset.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *3 momentti*, jonka mukaan luotonantajan ja luotonvälittäjän olisi antaessaan kuluttajalle 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuja tietoja samalla ilmoitettava, tarjoaako luotonantaja tai luotonvälittäjä neuvontapalveluja. Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 1 kohta.

11 a §. *Peruuttamisoikeutta koskeva muistutus.* Pykälä olisi uusi ja se perustuu kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 1 kohdan toiseen alakohtaan. Ehdotuksen mukaan jos luvun 9–11 §:ssä tarkoitettut ennakkotiedot annetaan kuluttajalle myöhemmin kuin päivää ennen luottosopimuksen tekemistä, luotonantajan tai luotonvälittäjän olisi lähetettävä kuluttajalle muistutus kuluttajan peruuttamisoikeudesta ja ohjeet peruuttamisoikeuden käyttämisestä. Selvyyden vuoksi voidaan todeta, että säännöksessä tarkoitetaan nimenomaan kuluttajaluottosopimusta koskevaa peruuttamisoikeutta, ei esimerkiksi kuluttajaluotolla rahoitetun hyödykkeen kauppasopimusta koskevaa mahdollista peruuttamisoikeutta. Muistutus olisi toimitettava kuluttajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla aikaisintaan päivän ja viimeistään seitsemän päivän kuluessa luottosopimuksen tekemisen jälkeen.

11 b §. *Tieto automatisoituun päätöksentekoon perustuvasta yksilöllisestä tarjouksesta.* Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 13 artikla. Säännöksen mukaan kun kuluttajalle esitetään automatisoituun päätöksentekoon perustuva yksilöllinen tarjous, luotonantajan ja luotonvälittäjän on ilmoitettava kuluttajalle selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, että tarjous perustuu automatisoituun päätöksentekoon. Luotonantajat ja luotonvälittäjät saattavat määrittää tarjoustensa hinnan yksilöllisesti tietyille kuluttajille tai kuluttajaryhmille hyödyntäen automaattista päätöksentekoa, joten on tärkeää, että kuluttajille ilmoitetaan tästä seikasta.

Selvää on, että säännöksen lisäksi sovellettavaksi tulevat muutkin relevantit yleisen tietosuoja-asetuksen säännökset, mutta säännöksen täytäntöönpanoa pidetään tarpeellisena, sillä direktiivin 13 artiklalla mukautetaan yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 2 kohdan g alakohtaa. Yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklassa säädetään rekisterinpitäjän velvollisuudesta antaa rekisteröidylle tiettyjä tietoja

tilanteessa, jossa henkilötietoja ei ole saatu rekisteröidyltä. Tietoihin olisi kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 46 kappaleen mukaisesti sisällyttävä muun ohella artiklan 2 kohdan f alakohdan nojalla annettava tieto siitä, mistä henkilötiedot on saatu sekä tarvittaessa se, onko tiedot saatu yleisesti saatavilla olevista lähteistä. Asetuksen 22 artiklassa puolestaan säädetään automatisoiduista yksittäispäätöksistä. Automatisoidussa päätöksenteossa (kuten profiloinnissa) on kyse siitä, että menettely on täysin automatisoitu ilman, että luonnollinen henkilö osallistuu menettelyyn. Artiklan 1 kohta sisältää pääsäännön, jonka mukaan rekisteröidyllä on oikeus olla joutumatta sellaisen päätöksen kohteeksi, joka perustuu pelkästään automaattiseen käsittelyyn, kuten profilointiin, ja jolla on häntä koskevia oikeusvaihtokuituksia tai joka vaikuttaa häneen vastaavalla tavalla merkittävästi. Artiklan 2 kohdassa säädetään poikkeuksista, joiden perusteella 1 kohdassa säädetystä kiellosta voidaan poiketa. Nyt puheena olevassa tilanteessa voisi tapauksesta riippuen tulla sovellettavaksi artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetty poikkeus, jonka mukaan artiklan 1 kohdassa säädettyä kieltoa ei sovelleta, jos päätös on välttämätön rekisteröidyn ja rekisterinpitäjän välisen sopimuksen tekemistä tai täytäntöönpanoa varten sekä artiklan 2 kohdan c alakohta, jonka mukaan kieltoa ei sovelleta, jos päätös perustuu rekisteröidyn nimenomaiseen suostumukseen. Näistä alakohdista seuraavat suoraan tietosuoja-asetuksen nojalla sovellettavat suoja-toimet rekisteröidyn oikeuksien turvaamiseksi.

12 §. *Sivutoimisia luotonvälittäjiä koskeva poikkeus.* Pykälään lisättäisiin viittaus ehdotuksen 7 luvun 11 a §:ään, sillä muistutusvelvollisuutta ei sovellettaisi sivutoimisiin luotonvälittäjiin. Kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 43 kappaleen mukaan luotonvälittäjiä voidaan pitää sivutoimisena esimerkiksi silloin, kun toiminta luotonvälittäjänä ei ole heidän elinkeino-, liike- tai ammattitoimintansa päätarkoitus. Lisäys on tarpeen kuluttajaluottodirektiivin 10 artiklan 10 kohdan täytäntöönpanemiseksi. Muutoin säännös vastaisi voimassa olevaa lakia.

12 a §. *Tietojen maksuttomuus.* Pykälä on uusi, ja siinä kielletään maksujen periminen kuluttajalta luvussa edellytettyjen tietojen antamisesta. Lähtökohtana on muutoinkin, että elinkeinonharjoittajan lakisääteisten tiedonantovelvollisuuksien täyttämistä ei saa periä kuluttajalta erillistä maksua, mutta oikeusvarmuuden vuoksi pidetään perusteltuna, että maksuttomuusvaatimus pannaan täytäntöön nimenomaisella säännöksellä. Selvyyden vuoksi on todettava, että maksuttomuusvaatimus koskee tiedonantovelvollisuuksien täyttämistä riippumatta siitä, millä pysyvällä tavalla nämä tiedot toimitetaan. Säännöksellä pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 5 artikla.

13 §. *Hyvä luotonantotapa.* Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

Voimassa olevan pykälän 2 momentissa mainitaan menettelytapoja, joiden noudattamista luotonantajalta erityisesti edellytetään, jotta toimintaa voidaan pitää hyvän luotonantotavan mukaisena. Momentin 1 kohdassa säädetään tarkemmin siitä, minkä tyyppistä menettelyä ei luottoa markkinoitaessa pidetä hyvän luotonantotavan mukaisena.

Pykälän 2 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi. Ensimmäkin kohtaan lisättäisiin uusi *da* alakohta, jonka mukaan edellytetään, että luotonantaja ei luottoa markkinoidessaan luo vaikutelmaa siitä, että luotonotto johtaa taloudellisten resurssien kasvuun, korvaa säästöt tai voi nostaa kuluttajan elintasoja. Kohdan vastaisena olisi siten pidettävä esimerkiksi markkinointia, jossa luoton ottamisen esitetään kasvattavan kuluttajan käytettävissä olevien resurssien määrää, vaikka on selvää, että luottosopimuksesta johtuu kuluttajalle velvoitteita. Säännös olisi osin päällekkäinen erityisesti voimassa olevan kohdan d alakohdan kanssa, mutta lisäys on tarpeen kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 7 kohdan c alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Ehdotus menisi myös osin direktiivin säännöstä pidemmälle, sillä alakohdassa tarkoitettun vaikutelman luomista olisi aina pidettävä kiellettyinä.

Toiseksi kohtaan lisättäisiin uusi *ga* alakohta, jonka mukaan edellytetään, että luotonantaja ei markkinoidessaan esitä, että maksamatta olevilla luotoilla tai rekistereihin talletetuilla luottoja koskevilla tiedoilla on vain vähän vaikutusta tai niillä ei ole lainkaan vaikutusta luottohakemuksen arviointiin. Luottohakemuksen arvioinnilla viitataan säännöksessä luoton myöntämiseen ylipäänsä sekä siihen, millaisilla ehdoilla kuluttaja voi luottoa saada. Kohdan vastaisena olisi pidettävä esimerkiksi markkinointia, jossa mainitaan, että kuluttajalla oleva maksuhäiriömerkintä ei vaikuta luoton myöntämistä koskevaan päätökseen tai esimerkiksi kuluttajalle tarjottavaan luoton korkoon. Ehdotetulla *ga* alakohdalla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 7 kohdan b alakohta.

Kuluttajaluottodirektiivin 8 artiklan 8 kohdan jäsenvaltio-option mukaisesti muilta osin kohta vastaisi voimassa olevaa lakia.

Momentin 2–4 kohta vastaisi voimassa olevaa lakia.

Momentin 5 kohta vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 12 artiklan 1 kohtaa.

Momentin 6 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siltä osin, kun se koskee luotonantajan velvollisuutta suhtautua vastuullisesti maksujärjestelyihin. Kun tältä osin voimassa olevan momentin 6 kohdan mukaan edellytetään erityisesti, että luotonantaja suhtautuu vastuullisesti maksujärjestelyihin, jatkossa edellytettäisiin

erityisesti, että luotonantaja tarjoaa kuluttajalle kohtuullisia maksujärjestelyjä luoton takaisinmaksun edistämiseksi, jos niiden tarjoamista voidaan kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet huomioon ottaen pitää asianmukaisena. Maksujärjestelyjen tarjoaminen on ymmärrettävä laajasti. Sillä viitattaisiin nykyiseen tapaan ensinnäkin muun muassa uuden eräpäivän sopimiseen, luoton kuu-kausierien pienentämiseen ja laina-ajan pidentämiseen, lyhennysvapaista jaksoista sopimiseen, koron tai muiden kustannusten alentamiseen ja muihin luottosopimuksen ehtojen muuttamiseen, jolla voidaan välttää täytäntöönpano- ja maksukyvyttömyysmenettelyjen aloittaminen. Maksujärjestelyjen tarjoaminen ulottuisi kuitenkin myös ulosottomenettelyyn ja muihin maksukyvyttömyysmenettelyihin sisältyviin sovinto- ja myönnytysmahdollisuuksiin siltä osin kuin luotonantaja voi näihin vaikuttaa. Olennaista on erityisesti, että maksujärjestelyjen tarjoamisella edistetään luoton takaisinmaksua. Luotonantajan olisi tarjottava maksujärjestelyjä, jos niiden tarjoamista voidaan pitää asianmukaisena ottaen huomioon kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet. Arvioinnissa olisi otettava huomioon uuden kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 79 kappaleen mukaisesti muun muassa kuluttajan yksilöllinen tilanne, kuten kuluttajan edut ja oikeudet, hänen kykynsä maksaa luotto takaisin ja hänen elinkustannustarpeensa. Jos maksujärjestelyjen tarjoamista ei olisi pidettävä asianmukaisena kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet huomioon ottaen, maksujärjestelyjä ei tarvitsisi tarjota. Tällainen tilanne voisi olla käsillä esimerkiksi silloin, kun on selvää, ettei kuluttaja tule maksamaan luottoa takaisin tai kun kuluttaja ei vastaa luotonantajan tarjoukseen kohtuullisen ajan kuluessa. Maksujärjestelyjä ei myöskään perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta tarvitsisi tarjota kuluttajalle toistuvasti, mutta luotonantajan olisi tapauskohtaisesti arvioitava maksujärjestelyjen asianmukaisuus kunkin kuluttajan yksilöllinen tilanne huomioon ottaen. Luotonantajan velvollisuudesta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus maksujärjestelyjen yhteydessä säädetään luvun 14 §:n 2 momentissa. Muutoksella pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 35 artiklan 1 kohta, mutta on huomattava, että säännöstä sovellettaisiin lain 7 a luvun 31 §:n 1 momentin viittaussäännöksen nojalla myös asunto-omaisuuteen liittyvin kuluttajaluottoihin. Muilta osin kohta vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin kumoamalla momentin toinen virke. Muutos on tarpeen riittävien selvitysten antamisvelvollisuutta koskevan 12 artiklan 1 kohdan asianmukaiseksi täytäntöön panemiseksi ottaen huomioon, ettei kuluttajaluottodirektiivi mahdollista voimassa olevaan lakiin sisältyvää nimenomaista, tiettyjä luotonvälittäjiä koskevaa poikkeussäännöstä. Jatkossa riittävien selvitysten antamisvelvollisuus koskisi siis myös päätoimensa ohella luotonvälittäjänä toimivaa myyjää ja palveluksen suorittajaa. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

13 b §. *Luotonantajan oikeus edellyttää luottosopimukseen liittyvää vakuutusta.* Pykälä olisi uusi, ja siinä säädettäisiin tietyistä lisäedellytyksistä tilanteissa, joissa luotonantaja edellyttää kuluttajalta luottosopimukseen liittyvää vakuutus sopimusta. Tällaiset vakuutus sopimukset voivat koskea esimerkiksi luoton takaisinmaksun tai vakuuden arvon turvaamista.

Ehdotuksen mukaan luotonantaja voisi edellyttää, että kuluttajalla on luottosopimukseen liittyvä asiaankuuluva vakuutus, jos tällaisen vakuutuksen edellyttämistä voidaan pitää oikeasuhteisena. Voimassa olevan luvun 13 a §:ssä säädetty kytkykaupan kielto ei estä luotonantajaa edellyttämästä, että kuluttajalla on vakuutus, kunhan kuluttajan ei edellytetä tekemään vakuutus sopimusta tietyn vakuutusnantajan kanssa. Tältä osin säännös vastaa nykyistä oikeustilaa. Uutta kuitenkin olisi, että tällaisen vakuutuksen edellyttämistä olisi lisäksi voitava pitää oikeasuhteisena. Säännöksen vastaista olisi esimerkiksi edellyttää haettavaan luottoon nähden suhteettoman laajaa vakuutusturvaa. Ehdotuksen mukaan luotonantaja ei saisi muuttaa luottotarjouksen ehtoja, jos kuluttaja on tehnyt tai tekee vakuutus sopimuksen muun vakuutusnantajan kuin luotonantajan ensisijaisen yhteistyötahon kanssa, edellyttäen, että tällaisen vakuutuksen vakuutusturva on laajuudeltaan vähintään luotonantajan ehdottamaa vakuutusta vastaava. Säännöksen tarkoituksena on ensinnäkin varmistaa, että luotonantajalla on velvollisuus hyväksyä myös kuluttajan valitsema vakuutus, kunhan vakuutusturva on laajuudeltaan vähintään luotonantajan ehdottamaa vakuutusta vastaava. Tämän luotonantajan velvollisuuden voidaan katsoa seuraavan jo voimassa olevan luvun 13 a §:ssä säädetystä kytkykaupan kiellosta.

Voimassa olevalla kytkykaupan kiellosta ei sen sijaan kielletä yhdistettyjä tarjouksia. Yhdistetyillä tarjouksilla tarkoitetaan kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 16 kohdan mukaan luottosopimuksen tarjoamista tai myymistä samassa paketissa muiden erillisten finanssituotteiden tai -palvelujen kanssa siten, että luottosopimusta tarjotaan kuluttajalle myös erikseen mutta ei välttämättä samoin ehdoin kuin silloin, kun sitä tarjotaan yhdistettynä kyseisiin muihin tuotteisiin tai palveluihin. Yhdistetyillä tarjouksella tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa kuluttaja saa luoton edullisemmin ehdoin, kun hän hankkii samassa yhteydessä toisen rahoituspalvelun, kuten tilin. Yhdistetyt tarjoukset olisivat sallittuja myös jatkossa, mutta ehdotettavassa säännöksessä asetettaisiin tähän liittyvä lisäedellytys, jota olisi noudatettava pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa. Uutta nimittäin olisi, että kuluttajalle tarjotun luoton ehtoja ei saisi muuttaa tilanteessa, jossa kuluttaja ei ota vakuutusta luotonantajan kanssa yhteistyössä toimivalta vakuutusnantajalta, vaan ottaa vastaavan vakuutusturvan itse valitsemaltaan vakuutusnantajalta. Käytännössä vaatimus merkitsee, ettei luotonantaja saa heikentää kuluttajalle tekemänsä luottotarjouksen

ehtoja, jos kuluttaja päättää ottaa luotonantajan edellyttämän vakuutusturvan muulta vakuutuksenantajalta kuin siltä, joka tekee yhteistyötä luotonantajan kanssa.

Pykälässä säädettäisiin lisäksi kuluttajan harkinta-ajasta, joka koskisi luottotarjouksen ehtona olevaa, luottosopimukseen liittyvää vakuutustarjousta. Ehdotuksen mukaan tällaisen vakuutustarjouksen olisi oltava muuttumattomana voimassa vähintään kolme päivää sen antamisesta. Ehdotetun harkinta-ajan tarkoituksena on antaa kuluttajille enemmän aikaa vertailla luottosopimuksiin liittyviä vakuutustarjouksia ennen vakuutussopimuksen tekemistä. Selvää on, että kuluttaja voi halutessaan tehdä vakuutussopimuksen ennen harkinta-ajan päättymistä. Vakuutuksenantajan olisi vakuutusta tarjotessaan ilmoitettava luottosopimukseen liittyvää vakuutusta koskevan tarjouksen voimassaoloajasta kuluttajalle.

Pykälä perustuu kuluttajaluottodirektiivin 14 artiklan 3 kohdassa säädettyyn jäsenvaltio-option sekä 14 artiklan 5 kohtaan.

13 c §. *Kuluttajien luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävät menettelytavat ja tiedot.* Pykälä olisi uusi. Periaatteiltaan vastaava säännös sisältyy asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen osalta voimassa olevan lain 7 a luvun 10 §:ään.

Pykälän 1 momentissa säädetään luotonantajan velvollisuudesta määritellä luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävät menettelytavat sekä ylläpitää näitä menettelytapoja. Luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävillä menettelytavoilla tarkoitetaan paitsi niitä konkreettisia toimia, joilla kuluttajan luottokelpoisuus arvioidaan, myös tapoja, joilla luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävien tietojen oikeellisuus varmistetaan. Momentti perustuu kuluttajaluottodirektiivin 18 artiklan 4 kohdan ensimmäiseen alakohtaan.

Pykälän 2 momentissa säädetään sellaisen luotonantajan henkilöstön palkitsemisesta, jotka vastaavat luottokelpoisuuden arvioinnista. Momentin säännöksiä sovelletaan sekä niihin henkilöihin, jotka käytännössä vastaavat yksittäisten kuluttajien luottokelpoisuuden arvioinnista, että niihin, jotka määrittelevät 1 momentissa tarkoitetut tiedot ja menettelytavat. Momentin mukaan luotonantajan on varmistettava laatiessaan ja soveltaessaan palkitsemista koskevia linjauksia kuluttajien luottokelpoisuuden arvioinnista vastaavalle henkilöstölle, että linjaukset ehkäisevät eturistiriitojen syntymistä. Momentissa mainitaan erikseen, että edellytyksenä on erityisesti, että henkilöstön palkkion määrä ei ole riippuvainen hyväksytyjen luottihakemusten määrästä tai osuudesta. Momentin säännökset täydentävät

luottolaitosten osalta luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 luvun säännöksiä, ja sillä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 32 artiklan 3 kohdan b alakohta.

Pykälän 3 momentissa asetetaan lisäriteerejä palkitsemista koskeville linjauksille, ja sillä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 32 artiklan 3 kohdan a ja b alakohta.

14 §. *Velvollisuus arvioida kuluttajan luottokelpoisuus.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi.

Voimassa olevan pykälän 1 momentin mukaan luotonantajan on ennen luottosopimuksen tekemistä arvioitava, kykeneekö kuluttaja täyttämään luottosopimuksen mukaiset velvoitteensa (*kuluttajan luottokelpoisuus*). Arviointi on tehtävä kuluttajan tuloja ja muita taloudellisia olosuhteita koskevien riittävien luottotietorekisteri- ja muiden tietojen perusteella.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi ensinnäkin siten, että luottokelpoisuuden arviointi olisi tehtävä huolellisesti ja kuluttajan edun mukaisesti. Ehdotuksen mukaan arviointi olisi tehtävä kuluttajan tuloja, menoja ja muita taloudellisia olosuhteita koskevien, kyseessä olevan luoton luonteeseen, keston, arvoon ja riskeihin nähden tarpeellisten ja oikeasuhteisten tietojen perusteella, jotka tulee hankkia kuluttajalta, luottotietorekisteristä ja tarvittavista muista lähteistä. Kuluttajan edun mukaisuutta koskevalla vaatimuksella viitataan ennen muuta vastuuttomien luotonantokäytäntöjen ja ylivelkaantumisen estämiseen ja siihen, että arvioinnissa otetaan asianmukaisesti huomioon seikat, joilla on merkitystä sen varmistamisessa, kykeneekö kuluttaja täyttämään luottosopimuksen mukaiset velvoitteensa (kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 54 kappale). Säännöksessä mainittaisiinkin nimenomaisesti, että arvioinnin perusteena olevien tietojen olisi koskettava kuluttajan tuloja, menoja ja muita taloudellisia olosuhteita. Kuluttajan menoja ja muita taloudellisia olosuhteita koskevia tietoja voivat olla esimerkiksi tiedot kuluttajalla olemassa olevista muista luotoista, luotonhoitomenoista ja takausvastuista sekä toisaalta kuluttajan varallisuutta ja tulojen jatkuvuutta, kuten työ- tai virkasuhteen laatua, koskevat tiedot. Myös mahdolliset muutokset näissä olosuhteissa olisi huomioitava. Lisäksi kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 55 kappaleen mukaisesti tiedoissa olisi asianmukaisesti otettava huomioon muun muassa kuluttajan ja hänen kotitaloutensa elinkustannukset. Arvioinnin perusteena käytettäviin tietoihin ei sen sijaan tulisi sisältyä yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja erityisiä tietoryhmiä.

Ehdotuksen mukaan näiden tietojen olisi oltava tarpeellisia ja oikeasuhteisia kyseessä olevan luoton luonteeseen, keston, arvoon ja riskeihin nähden. Käytännössä tämä esimerkiksi merkitsee, että mitä suurempi haettavan luoton määrä tai luottoraja tai luottoon muutoin liittyvä riski on, sitä seikkaperäisempiin tietoihin arvioinnin on perustuttava. Toisaalta tarpeellisuutta ja oikeasuhtaisuutta koskevaa edellytystä tulisi tulkita yhdessä yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn tietojen minimointiperiaatteen kanssa. Lähtökohtana voidaan pitää, että luotonantaja aina selvittäisi kuluttajan tuloja sekä muita luottoja koskevat tiedot positiivisesta luottotietorekisteristä ja maksuhäiriötiedot yksityisten luottotietotoiminnan harjoittajien ylläpitämistä luottotietorekistereistä. Näitä tietoja voidaan pitää tarpeellisina vähimmäistietoina kaikessa luotonmyönnessä. Jos luotonhakija on jostakin toisesta maasta, ja häntä koskevia luottotietoja ei ole saatavissa edellä mainituista rekistereistä, tiedot olisi tarkistettava luotonhakijan tiedot sisältävästä rekisteristä, tai jos sellaisia ei ole, muilla keinoin. Säännöksessä tarkoitettuja tietoja olisi lisäksi hankittava kuluttajalta itseltään, ja näiden tietojen laajuus olisi arvioitava kyseessä olevan luoton perusteella. Esimerkiksi tietyissä vähäriskeisemmissä korottomissa ja kuluttomissa pienissä kertaluotoissa oikeanlaajuista ja riittävää olisi rekisteritietojen lisäksi hankkia kuluttajalta tieto tämän mahdollisista muista olennaisista menoista. Kuten nykyisin, luotonantaja voi halutessaan arvioida kuluttajan luottokelpoisuutta myös muilla tavoilla, kuten tilastotietoihin pohjautuvilla menetelmillä edellyttäen, että tällaisten menetelmien käyttö on muun lainsäädännön nojalla sallittua. Tällaiset oletukset voivat koskea esimerkiksi kuluttajan yleisiä elinkustannuksia. Yksinomaan tällaisia tietoja käyttämällä ei kuitenkaan voisi täyttää säännöksessä tarkoitettua velvollisuutta arvioida kuluttajan luottokelpoisuus.

Lisäksi momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi virke, jossa säädetään nimenomaisesti siitä, että arvioinnissa käytettävien tietojen paikkansapitävyys on asianmukaisesti varmistettava. Tällainen varmistusvelvollisuus voisi koskea esimerkiksi kuluttajan ilmoittamia sellaisia tulotietoja, jotka eivät käy ilmi positiivisesta luottotietorekisteristä. Asianmukaista olisi tällöin pyytää kuluttajaa toimittamaan tarkempaa selvitystä tietojen paikkansapitävyydestä. Muutetulla 1 momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 18 artiklan 1 ja 3 kohta sekä saman artiklan 11 kohdassa säädetty jäsenvaltio-optio.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 18 artiklan 10 kohtaa.

Pykälään ehdotetaan lisättävän uusi 3 *momentti*, jossa säädettäisiin luotonantajan velvollisuudesta säilyttää tiedot kuluttajan luottokelpoisuuden arviointia koskevista toimista. Säilyttämisvelvollisuus kestäisi viiden vuoden ajan siitä, kun luotto on

kokonaisuudessaan erääntynyt maksettavaksi. Jos luottosopimuksesta syntyy erimielisyyksiä, tiedot olisi kuitenkin säilytettävä siihen saakka, kunnes asia on sovittu tai ratkaistu. Säännös perustuu kuluttajaluottodirektiivin 18 artiklan 4 kohdan toiseen alakohtaan, mutta oikeusvarmuuden vuoksi pidetään perusteltuna säätää myös tietojen säilyttämisaajasta. Säilyttämisaika vastaa henkilöllisyyden todentamista koskevien tietojen 7 luvun 16 §:ssä sekä asuntoluottojen osalta luottokelpoisuuden arvioinnissa tehtyjä toimia koskevien tietojen 7 a luvun 11 §:ssä säädettyä säilyttämisaikaa.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *4 momentti*, jossa säädettäisiin luotonantajan velvollisuudesta ilmoittaa kuluttajalle tietyistä seikoista tilanteessa, jossa luottokelpoisuuden arviointiin liittyy automaattista henkilötietojen käsittelyä. Luotonantajan olisi tällöin ilmoitettava kuluttajalle ensinnäkin siitä seikasta, että luottokelpoisuuden arviointiin liittyy henkilötietojen automaattista käsittelyä. Lisäksi luotonantajan olisi ilmoitettava kuluttajalle tämän oikeudesta saada selkeä ja ymmärrettävä selitys luottokelpoisuuden arvioinnista, esittää oma näkemyksensä luotonantajalle sekä pyytää luottokelpoisuuden arvioinnin ja luotonantajan luoton myöntämistä koskevan päätöksen uudelleentarkastelua. Vastaavan sisältöisistä tiedonantovelvoitteista säädetään yleisen tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 2 kohdan g alakohdassa ja 22 artiklassa, ja selvää on, ettei säännöksellä rajoiteta muidenkaan yleisen tietosuoja-asetuksen säännösten soveltamista. Momentilla pannaan täytäntöön 18 artiklan 8 kohdan toinen alakohta sekä osaltaan saman artiklan 9 kohta.

Pykälän 4 momentissa olisi kyse luotonantajia koskevasta velvoitteesta, joka mukauttaisi suoraan tietosuoja-asetuksesta johtuvia velvoitteita. Luottotietotoiminnan harjoittajiin sovelletaan sen sijaan luottotietolain 16 §:n säännöksiä, jotka koskevat automatisoitua luottokelpoisuuden arviointia näiden toimesta. Silloin, kun kyse on luottotietotoiminnan harjoittajien suorittamasta automatisoidusta luottokelpoisuuden arvioinnista, näillä on vastaavasti rekisterinpitäjinä suoraan tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukainen rekisteröidyn informointivelvollisuus.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *5 momentti*. Kuluttajaluottodirektiivillä kumottavan kulutusluottodirektiivin (2008/48/EY) seuraamuksia koskevan 23 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on annettava säännökset direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Voimassa olevan 7 luvun 50 §:ssä säädetään kuluttaja-asiamiehen kieltomenettelystä, ja voimassa

olevassa kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa seuraamusmaksumahdollisuudesta. Nämä seuraamukset ovat kuitenkin kollektiivisuonteisia, eikä niillä siis ole suoraa oikeusvaikutuksia yksittäisiin sopimussuhteisiin.

Unionin tuomioistuin on ratkaisukäytännössään (mm. OPR-Finance, C-679/18) katsonut, että kulutusluottodirektiivin kuluttajan luottokelpoisuuden arviointia koskevaa 8 artiklaa ja seuraamuksia koskevaa 23 artiklaa on tulkittava siten, että niissä veloitetaan kansallinen tuomioistuin tutkimaan viran puolesta, onko kyseisen direktiivin 8 artiklassa säädettyä luotonantajan velvollisuutta tutkia kuluttajan luottokelpoisuus ennen sopimuksen tekemistä laiminlyöty, ja tekemään kyseisen velvollisuuden noudattamatta jättämisestä kansallisen oikeuden mukaan aiheutuvat johtopäätökset, edellyttäen että seuraamukset täyttävät mainitun direktiivin 23 artiklan vaatimukset. Seuraamusten osalta unionin tuomioistuin on pitänyt tällöin asianmukaisena ainakin sitä, ettei luotonantajalla ole enää oikeutta sovittuihin korkoihin ja kuluihin (ratkaisun C-679/18 kohta 30 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö). Toisaalta unionin tuomioistuin on mainitussa ratkaisussaan viitannut aiemmin toteamaansa siitä, että jos korkojen menettämistä koskeva seuraamus lievenee tai jopa mitätöityy, tästä seuraa väistämättä, että seuraamus ei ole todella varoittava (ks. ratkaisun C-679/18 kohta 31 ja siinä viitattu oikeuskäytäntö).

Ehdotuksessa säädettäisiin sopimusoikeudellisista seuraamuksista tilanteessa, jossa luotonantaja laiminlyö pykälän 1–3 momentissa säädettyjä luottokelpoisuuden arviointia koskevia velvoitteitaan. Momentin ensimmäisen virkkeen mukaan jos luotonantaja rikkoo pykälän 1 ja 3 momentissa säädettyjä velvollisuuksiaan, kuluttajalla ei olisi velvollisuutta maksaa luoton korkoa eikä muita luottokustannuksia lainkaan. Kuluttaja vapautuisi velvollisuudesta maksaa luottokustannuksia koko laina-ajalta. Sen sijaan momentin toisessa virkkeessä säädettäisiin erikseen, että jos luotonantaja rikkoo pykälän 2 momentissa säädettyä velvollisuuttaan varmistaa kuluttajaa koskevien tietojen ajantasaisuus tai velvollisuuttaan arvioida kuluttajan luottokelpoisuus uudelleen, kuluttajalla ei olisi velvollisuutta maksaa luoton korkoa eikä muita luottokustannuksia korotuksesta lukien. Momentin toisessa virkkeessä tarkoitettu seuraamus koskisi luottokustannuksia korotuksesta lukien, mutta ei sitä edeltävältä ajalta. Luoton korko ja luottokustannukset määritellään ehdotuksen 7 luvun 6 §:ssä.

16 b §. *Luottihakemuksen hylkääminen.* Pykälä olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 18 artiklan 9 kohta. Ehdotuksen mukaan luottoa hakeneelle kuluttajalla on viipymättä ilmoitettava luottihakemuksen hylkäämisestä, minkä lisäksi kuluttaja olisi tarvittaessa ohjattava ottamaan yhteyttä talous- ja velkaneuvontaan.

Luotonmyöntöprosessin läpinäkyvyyden lisäämiseksi momentissa ehdotetaan myös, että kuluttajalle on pyynnöstä ilmoitettava hylkäysperuste kirjallisesti. Tätä velvollisuutta ei kuitenkaan ole silloin, kun hylkäys perustuu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 4 luvun 5 §:ään. Luotonantajalta ei edellytetä yksityiskohtaisen selvityksen antamista hylkäysperusteesta jo siitä syystä, että hylkäysperusteeseen voi liittyä esimerkiksi liikesalaisuuden piiriin kuuluvaa informaatiota. Ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi riittävää olisi, että kuluttajalle ilmoitetaan pääasiallinen syy tai pääasialliset syyt luottihakemuksen hylkäämiseen. Ilmoituksen on kuitenkin oltava yksilöllinen ja siinä määrin informatiivinen, että syy kuluttajan luottihakemuksen hylkäämiseen käy siitä selkeästi ilmi.

17 §. Luottosopimuksen tekeminen. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 20 artiklan 1 kohtaa.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 21 artiklan 1 kohtaa.

Pykälän 3 momenttiin tehtäisiin kuluttajaluottodirektiivin 21 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan edellyttämiä tarkennuksia. Momenttiin ehdotetaan lisättävän vaatimus siitä, että sopimuksessa mainittavien tietojen on oltava selvästi luettavissa ja niissä on otettava huomioon sen välineen tekniset rajoitukset, jolla ne esitetään. Lisäksi ehdotetaan, että tiedot on esitettävä asianmukaisella ja sopivalla tavalla eri kanavissa. Muilta osin momentti vastaisi nykytilaa.

Kuten nykyisin, sopimuksessa mainittavista tiedoista säädettäisiin jatkossakin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

20 §. Peruuttamisoikeus. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi. On syytä huomata, että voimassa olevan 7 luvun 22 § ehdotetaan kumottavaksi, mistä seuraa, että nyt puheena olevan pykälän säännöksiä sovellettaisiin jatkossa myös sellaisten 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen etämyynnissä, jotka on kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaan jätetty direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Aikaisemmin kulutusluottodirektiivin (2008/48/EY) soveltamisalan ulkopuolelle jätettyjen luottojen etämyyntiin tuli soveltaa peruuttamisoikeuden osalta rahoituspalvelujen etämyyntidirektiivin säännöksiä, jotka on tältä osin pantu täytäntöön voimassa olevan 7 luvun 22 §:ään. Uuden kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin 16 b artiklan 7 kohdan b alakohdan sisältämä jäsenvaltio-optio sen sijaan sallii, että jäsenvaltiot voivat jatkossa soveltaa kuluttajaluottodirektiivin peruuttamisoikeutta koskevia säännöksiä myös sellaisiin luottosopimuksiin, jotka on jätetty kyseisen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle sen 2 artiklan 2 kohdan nojalla. Mainittua jäsenvaltio-optiota ehdotetaankin käytettävän, jolloin ehdotettua

pykälää sovellettaisiin jatkossa myös silloin, kun kuluttaja peruuttaa etämyynnissä luottosopimuksen, joka ei ole kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklan 2 kohdan mukaan direktiivin soveltamisalassa, kuten luottosopimuksen, joka on määrältään yli 100 000 euroa.

Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, että momentissa mainittaisiin jatkossa, että peruuttamisesta on ilmoitettava paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja luottosopimuksessa yksilöidyllä pysyvällä tavalla. Lisäys on tarpeen kuluttajaluottodirektiivin 26 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan täytäntöön panemiseksi.

Momenttiin lisättäisiin myös uusi virke, joka koskisi peruuttamisoikeutta koskevan määräajan pidentymistä tiettyjen hyödykesidonnaisten luottojen osalta eräissä tilanteissa. Ehdotuksen mukaan jos kyse on yksinomaan tavaran hankkimiseksi myönnettävästä hyödykesidonnaisesta luotosta, kuluttajalla olisi kuitenkin oikeus peruuttaa tällaista luottoa koskeva sopimus vähintään niin kauan, kuin kuluttajalla on kauppasopimuksen ehtojen mukaan oikeus saada kauppahinta täysimääräisesti takaisin. Jos esimerkiksi sopimusehtojen mukaan kuluttajalla on oikeus saada kauppahinta täysimääräisesti takaisin 30 päivän ajan, säännöksessä tarkoitettua yksinomaan tavaran hankkimiseksi myönnettäviä hyödykesidonnaista luottoa koskevan sopimuksen peruuttamisoikeutta koskeva määräaika pidentyisi vastaavan pituiseksi. Selvyyden vuoksi voidaan todeta, että koska ehdotettu lisäys koskisi sopimuksella kuluttajalle annettua kauppahinnan takaisin saamista koskevaa oikeutta, peruuttamisaika ei pidentyisi säännöksessä tarkoitetulla tavalla pelkästään sen vuoksi, että laissa, kuten koti- ja etämyynnin osalta lain 6 luvun 17 §:n 3 momentissa, säädetään elinkeinonharjoittajan velvollisuudesta palauttaa kuluttajalta saadut suoritukset koti- ja etämyyntisopimuksen peruuttamisajan päättymistä myöhemmin. Säännöksen soveltamisala on kapeampi kuin voimassa olevan luvun 7 §:n 3 kohdassa säädetty hyödykesidonnaisen luoton määritelmä. Säännöstä sovelletaan ainoastaan yksinomaan tavaran hankkimiseksi myönnettävään hyödykesidonnaiseen luottoon. Sitä ei sen sijaan sovelleta palvelun hankkimista varten myönnettävään luottoon taikka sellaiseen tavaran hankkimista varten myönnettävään hyödykesidonnaiseen luottoon, jonka perusteella kuluttajalla on oikeus nostaa rahavaroja tai käyttää luottoa muuhunkin tarkoitukseen, kuten on asian laita esimerkiksi yleis- ja erityisluottokorttien kyseessä ollessa. Mainituissa tilanteissa ei nimittäin ole kysymys yksinomaan tavaran hankkimiseksi myönnettävästä hyödykesidonnaisesta luotosta. Lisäyksellä pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 26 artiklan 3 kohta. Soveltamisalan rajaaminen ehdotetulla tavalla on tarpeen, sillä direktiivin säännös koskee ainoastaan liitännäisiä luottosopimuksia, joita koskeva

3 artiklan 20 kohdan määritelmäsäännös on lain 7 luvun 7 §:n 3 kohtaa suppeampi. Selvyyden vuoksi on syytä todeta, että säännös ei voi vaikuttaa kuluttajan peruuttamisoikeutta koskevaa määräaika lyhentävästi.

Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *2 momentti*, jossa säädetään kuluttajan peruuttamisoikeutta koskevan määräajan viimesijaisesta päättymisestä. Ehdotuksen mukaan jos kuluttaja ei ole saanut luottosopimusta tässä luvussa säädetyn mukaisesti, 1 momentissa tarkoitettu peruuttamisaika päättyy joka tapauksessa vuoden ja 14 päivän kuluttua luottosopimuksen tekemisestä, paitsi jos kuluttajalle ei ole ilmoitettu hänen peruuttamisoikeudestaan 9 tai 41 §:ssä säädetyllä tavalla. Peruuttamisoikeus ei siis pääty lopullisesti tilanteessa, jossa kuluttajalle ei ole ilmoitettu hänen peruuttamisoikeudestaan luottosopimuksen tyypistä riippuen 9 tai 41 §:ssä säädetyllä tavalla. Säännöksen tarkoituksena on parantaa oikeusvarmuutta, ja se perustuu kuluttajaluottodirektiivin 26 artiklan 2 kohtaan. Periaatteiltaan vastaavaa säännöstä ehdotetaan rahoituspalvelujen etämyynnin osalta lain 6 a luvun 12 §:ään.

Uuden 2 momentin myötä nykyinen 2 momentti siirtyisi 3 momentiksi ja nykyinen 3 momentti 4 momentiksi.

Pykälän *3 momentti* vastaisi voimassa olevaa lakia ja osaltaan kuluttajaluottodirektiivin 26 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohtaa, saman kohdan toista alakohtaa sekä direktiivin 21 artiklan 1 kohdan p alakohtaa.

Pykälän *4 momentti* vastaisi voimassa olevaa lakia ja osaltaan kuluttajaluottodirektiivin 26 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohtaa.

23 a §. *Luottosopimuksen muuttamisesta annettavat tiedot.* Pykälä on uusi ja sillä pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 22 artikla. Ehdotuksen mukaan jos luottosopimusta muutetaan, luotonantajan on ennen muutosten voimaantuloa ilmoitettava kuluttajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla säännöksessä mainitut tiedot. Tietoihin olisi sisällyttävä pykälän *1 momentin 1 kohdan* mukaan selkeä kuvaus ehdotettavista muutoksista sekä selvitys siitä, mitkä muutoksista edellyttävät kuluttajan suostumusta ja mitkä muutoksista tulevat voimaan lain nojalla. Kohta vastaa kuluttajaluottodirektiivin 22 artiklan a alakohtaa. Selvyyden vuoksi on syytä todeta, että kysymystä siitä, onko sopimusehtojen muuttamista pidettävä ylipäätään sallittuna tai tehokkaana, arvioidaan yleisen sopimusoikeuden ja muun sääntelyn perusteella. Momentin *2 kohdan* mukaan luotonantajan tulisi myös ilmoittaa ehdotettujen

muutosten voimaantulo eli se, milloin muutokset tulisivat voimaan. Kohta vastaa kuluttajaluottodirektiivin 22 artiklan b alakohtaa. Momentin 3 kohdan mukaan tietoihin olisi sisällyttävä myös tiedot kuluttajan käytettävissä olevista valituskeinoista ehdotettujen muutosten osalta, valituskeinon käyttämistä koskeva määräaika sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi ja osoite, jolle valitus voidaan tehdä. Kohta vastaa kuluttajaluottodirektiivin 22 artiklan c, d ja e alakohtaa. Säännöksessä tarkoitettulla valituskeinoilla tarkoitetaan esimerkiksi mahdollisuutta tehdä luotonantajan toiminnasta ilmoitus lain 7 luvun säännösten noudattamista valvovalle viranomaiselle. Tällaisen ilmoituksen tekemiselle ei ole erityistä määräaika, mikä seikka luotonantajan tulee ilmoittaa kuluttajalle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvyuden vuoksi siitä, että koron ja maksujen muutosten osalta sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään.

24 §. *Koron ja maksujen muutokset.* Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että jatkossa koron muutoksista olisi ilmoitettava kuluttajalle paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla hyvissä ajoin ennen muutoksen voimaantuloa. Muilta osin momentti vastaa voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 23 artiklan 1 kohdan ensimmäistä ja toista alakohtaa sekä toisen maksupalveludirektiivin (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366 maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta) 54 artiklan 3 kohtaa.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusia edellytyksiä sille, että 2 momentissa säädetyt tiedot voidaan antaa kuluttajalle sopimuksessa sovituin määräajoin, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Kun voimassa olevan pykälän 3 momentin mukaan edellytyksenä tälle on, että uutta viitekorkoa koskevat tiedot julkistetaan asianmukaisesti ja että ne ovat saatavilla myös luotonantajan toimitiloissa, jatkossa edellytettäisiin lisäksi, että tietojen olisi oltava saatavilla myös luotonantajan verkkosivustolla ja mobiilisovelluksessa. Selvää on, että vaatimuksia sovelletaan ainoastaan, jos luotonantajalla on verkkosivusto tai mobiilisovellus. Muilta osin momentti vastaa voimassa olevaa lakia ja perustuu osaltaan kuluttajaluottodirektiivin 23 artiklan 2 kohtaan.

Pykälän 4 momentissa puhuttaisiin jatkossa ”luottosopimuksen yhteydessä” perittävistä maksuista erotuksena voimassa olevassa laissa käytetystä ilmaisusta ”luottosopimuksen johdosta” perittävistä maksuista, jotta säännöksen sanamuoto vastaisi luvun 6 §:n 1 momenttiin ehdotettua muutosta. Muilta osin momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

25 §. *Tiedonantovelvollisuus luottosopimuksen siirtymisestä.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan pykälän 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan jos luottosopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet tai itse luottosopimus siirretään kolmannelle osapuolelle, siirrosta on ilmoitettava kuluttajalle. Ehdotus merkitsisi muutosta nykytilaan, sillä siinä täsmennettäisiin ilmoitusvelvollisuutta niin, että ilmoitusvelvollisuus olisi säännöksen mukaan nimenomaan alkuperäisellä luotonantajalla. Muutos on tarpeen kuluttajaluottodirektiivin 39 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanemiseksi. Säännöksessä tarkoitettulla ilmoitusvelvollisuuden täyttämällä tai sen laiminlyönnillä voi olla merkitystä myös sen arvioimisessa, onko kuluttajavelallinen tehnyt suorituksensa oikealle velkojalle siten, että kuluttaja vapautuu suoritusvelvollisuudestaan. On huomattava, että varsinaiset velallisen maksusuoja koskevat kysymykset ratkeavat kuitenkin maksusuoja koskevien muiden säännösten ja periaatteiden perusteella. Velkakirjalain (622/1947) 29 §:ssä säädetään velallisen luovuttajalle tekemän maksun pätevydestä tavallisen velkakirjan luovutuksen jälkeen.

27 §. *Kuluttajan oikeus maksaa kuluttajaluotto ennen sen erääntymistä.* Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia sekä kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 21 kohtaa.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan momentin ensimmäisen virkkeen mukaan jos kuluttaja maksaa luoton tai sen osan ennenaikaisesti, on jäljellä olevasta luotonantajan saatavasta vähennettävä se osa luottokustannuksista, joka kohdistuu käyttämättä jäävään luottoaikaan. Virkkeen loppuosaa ehdotetaan selkeyssyistä muutettavaksi siten, että jäljellä olevasta luotonantajan saatavasta olisi jatkossa vähennettävä luottokustannusten se osuus, joka vastaa käyttämättä jäävää luottoaikaa. Voimassa olevan momentin toisen virkkeen mukaan luotonantaja saa kuitenkin periä kokonaisuudessaan luottosopimuksessa yksilöidyt, kyseisen luoton perustamiseen liittyvistä toimista aiheutuneet todelliset kulut. Sen sijaan nyt ehdotetaan, että kyseistä vähennystä laskettaessa on otettava huomioon kaikki luotonantajan kuluttajalle asettamat kustannukset. Ilmaisulla ”luotonantajan kuluttajalle asettamat kustannukset” ei ole tarkoitus tehdä asiallista eroa direktiivissä käytettyyn ilmaisuun ”luotonantajan kuluttajalle määräämät kustannukset”. Kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 70 kappaleen mukaan vähennykseen olisi sisällyttävä myös kustannuksia, jotka eivät ole riippuvaisia kyseisen

luottosopimuksen kestosta, mukaan lukien kustannukset, jotka on luoton myöntämishetkellä kokonaan maksettu. Muutoksen myötä kuluttajan oikeus vähennykseen kattaisi jatkossa siis myös nykyisin tietyn edellytyksin vähennysoikeuden ulkopuolelle jäävät luoton perustamiseen liittyvistä toimista aiheutuneet kulut. Säännöksessä tarkoitettujen luotonantajan kuluttajalle määräämien kustannusten ulkopuolelle olisi kuitenkin katsottava jäävän kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 70 kappaleen mukaisesti kolmannen osapuolen soveltamat ja sille suoraan maksetut verot ja maksut, jotka eivät ole riippuvaisia luottosopimuksen kestosta, koska luotonantaja ei määrää kyseisiä kustannuksia eikä luotonantaja siten voi yksipuolisesti muuttaa niitä. Saman johdanto-osan kappaleen mukaisesti luotonantajan kolmannen osapuolen hyväksi perimät maksut olisi kuitenkin otettava huomioon vähennystä laskettaessa. Muutetulla 2 momentilla pantaisiin täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 29 artiklan 1 kohta.

30 §. *Jatkuvaa luottoa koskevan sopimuksen irtisanominen.* Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 28 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa.

Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin siten, että jatkossa irtisanomisilmoitus olisi toimitettava kuluttajalle paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä välineellä. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 28 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa.

32 §. *Luotonantajan oikeus lakkauttaa kuluttajan oikeus käyttää jatkuvaa luottoa.* Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia ja osaltaan kuluttajaluottodirektiivin 28 artiklan 2 kohtaa.

Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin siten, että jatkossa luotonantajan olisi ilmoitettava käyttöoikeuden lakkaamisesta ja sen syistä kuluttajalle paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla. Muutoksella pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 28 artiklan 2 kohta. Muilta osin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia ja osaltaan kuluttajaluottodirektiivin 28 artiklan 2 kohtaa.

35 §. *Eräännyttäminen.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin vastaavalla tavalla kuin ehdotettua 27 §:n 2 momenttia, ja perusteluiden osalta viitataan, mitä mainitun momentin yhteydessä on sanottu.

41 §. Ennakkotiedot. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 1 momentin mukaan jos luotonantaja tekee kuluttajan maksuvaikeuksien johdosta tämän kanssa maksujärjestelysopimuksen, joka ei ole ehdoiltaan kuluttajan kannalta epäedullisempi kuin alkuperäinen luottosopimus, luotonantajan ja luotonvälittäjän on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään velvollisuudesta antaa tietoja, annettava kuluttajalle hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tekemistä paperilla tai kuluttajan valitsemalla muulla pysyvällä tavalla maksujärjestelysopimuksia koskevaa ”Eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” –lomaketta käyttäen selkeät ja ymmärrettävät tiedot luotonantajasta, tarjottavasta luotosta, luottokustannuksista ja luoton takaisinmaksusta, sopimusrikkomuksen seuraamuksista sekä kuluttajalle lain mukaan kuuluvista oikeuksista. Ensinnäkin on huomattava, että pykälän soveltamisalaa kavennettaisiin siten, että pykälässä säädettyjä tiedonantovelvoitteita sovellettaisiin jatkossa ainoastaan voimassa olevan pykälän 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, eli kun luotonantaja tekee kuluttajan maksuvaikeuksien johdosta tämän kanssa maksujärjestelysopimuksen, joka ei ole ehdoiltaan kuluttajan kannalta epäedullisempi kuin alkuperäinen luottosopimus. Näiden tilanteiden kuuluminen pykälän soveltamisalaan mainittaisiin ehdotuksen 1 momentissa, jolloin voimassa oleva 2 momentti kävisi tarpeettomaksi. Voimassa olevaa pykälää sovelletaan edellä mainitun lisäksi sen 1 momentin mukaan sellaiseen käyttelytiliin liittyvään kuluttajaluottoon, jota koskevien sopimusehtojen mukaan luottoaika on enintään kolme kuukautta tai luotto on maksettava takaisin vaadittaessa. Tällaisiin luottoihin sovellettaisiin ehdotetun säännöksen sijasta jatkossa tapauksesta riippuen 9–11 §:ssä säädettyjä tiedonantovelvoitteita. Soveltamisalan rajauksella pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 2 artiklan 7 kohta. Tietojen antamistapaa koskevia säännöksiä sisältyy voimassa olevan luvun 43 §:n 1 momenttiin. Nämä säännökset ehdotetaan selkeyssyistä siirrettäväksi ehdotuksen 1 momenttiin. Säännöksessä mainitut tiedot olisi annettava kuluttajalle hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tekemistä paperilla tai kuluttajan valitsemalla muulla pysyvällä tavalla ja niiden olisi oltava selkeät ja ymmärrettävät. Vastaavista vaatimuksista säädetäisiin ehdotuksen 7 luvun 9 §:ssä. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

Uutta olisi pykälään lisättäväksi ehdotettu 2 momentti, jossa edellytetään, että lomakkeella esitettävien tietojen on oltava yhdenmukaiset, selvästi luettavissa ja niissä on otettava huomioon sen välineen tekniset rajoitukset, jolla ne esitetään. Tiedot on esitettävä asianmukaisella ja sopivalla tavalla eri kanavissa ottaen huomioon yhteentoimivuus. Vastaavia vaatimuksia ehdotetaan 7 luvun 9 §:ään. Ennakkotiedoista ja säännöksessä tarkoitettusta lomakkeesta säädetäisiin jatkossakin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, ja ennakkotietoja ja lomaketta koskeva asetuksenantovaltuutus ehdotetaan siirrettävän voimassa olevan pykälän 3 momentista ja voimassa olevan 43 §:n 1 momentista ehdotuksen 2 momenttiin.

Muutetulla pykälällä pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 11 artiklan 1 kohta.

42 §. *Ennakkotietojen antaminen puhelimessa.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi. Pykälä vastaisi periaatteiltaan ehdotettua 10 §:ää, mutta koskisi ainoastaan 41 §:ssä tarkoitettuja maksujärjestelysopimuksia. Ehdotus merkitsisi poikkeamismahdollisuutta ”Eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomakkeen antamisesta 9 §:ssä säädetyllä tavalla hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tekemistä. Lomake olisi kuitenkin puhelinmyynnissäkin annettava kuluttajalle ehdotetun 43 §:n mukaisesti viimeistään viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen. Poikkeamismahdollisuus olisi rajattu kuluttajaluottodirektiivin 11 artiklan 6 kohdan viittaussäännöksen mukaisesti ainoastaan tilanteisiin, joissa käytetään kuluttajaoikeusdirektiivin 16 a artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua puheitse tapahtuvaa puhelinviestintää. Säännöksessä tarkoitettujen puhelinmyynnissä sovellettavat ennakkotiedonantovelvoitteet olisivat nykyistä laajempia pitäen jatkossa sisällään tiedot luotonantajasta, tarjottavasta luotosta, luottokustannuksista, maksuviivästyksestä aiheutuvista kuluista, luoton takaisinmaksusta sekä luototettavasta hyödykkeestä. Selvyyden vuoksi voidaan todeta, että luototettavaa hyödykettä koskevalla tiedolla viitataan mahdolliseen alkuperäisellä luottosopimuksella luototettuun hyödykkeeseen, johon liittyvien maksuvaikeuksien johdosta maksujärjestelysopimus myöhemmin tehdään. Annettavat tiedot vastaisivat kuluttajaluottodirektiivin 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja, ja niistä säädettäisiin jatkossakin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 11 artiklan 6 kohta.

43 §. *Eräitä erityisiä luottotyyppejä koskevia ennakkotiedonantovelvollisuuksia koskevia muita säännöksiä.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi, ja se vastaisi periaatteiltaan ehdotettua 7 luvun 11 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan luotonantajan on 42 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa toimitettava maksujärjestelysopimuksia koskeva ”Eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomake kuluttajalle pysyvällä tavalla viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen. Säännöksellä varmistettaisiin se, että kuluttaja saa kattavat ennakkotiedot maksujärjestelysopimuksista silloinkin, kun kuluttaja on puhelimessa saanut suppeammat ensitiedot 42 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Momentilla pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 11 artiklan 6 kohta. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin jatkossa voimassa olevan pykälän 3 momenttiin sisältyvästä vaatimuksesta antaa kuluttajalle pyynnöstä ja maksutta luottosopimusluonnos, jota jatkossa kutsuttaisiin erityisiä luottotyyppejä koskevien tiedonantovelvoitteiden soveltamisalan muuttumisen johdosta maksujärjestelysopimusluonnokseksi. Momentilla pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 11 artiklan 7 kohta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *3 momentti*, jonka mukaan luotonantajan ja luotonvälittäjän olisi antaessaan kuluttajalle 41 ja 42 §:ssä tarkoitettuja tietoja samalla ilmoitettava, tarjoaako luotonantaja tai luotonvälittäjä neuvontapalveluja. Säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 1 kohta.

46 §. *Tiedonantovelvollisuus käyttelytiliin liittyvän luottosopimuksen voimassaoloaikana.* Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että säännöksessä mainitut tiedot olisi jatkossa toimitettava vähintään kerran kuukaudessa paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla. Muutos on tarpeen kuluttajaluottodirektiivin 24 artiklan 1 kohdan täytäntöön panemiseksi. Lisäksi momentin johdantokappaleeseen lisättäisiin selvyuden vuoksi maininta siitä, että käyttelytiliin liittyvällä luottosopimuksella tarkoitetaan tilinylitysmahdollisuuksia erotuksena tili- tai luottorajan ylityksestä. Tilinylitysmahdollisuuksia koskeva määritelmä sisältyy kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 18 kohtaan.

Pykälän *2 momenttia* ehdotetaan täsmennettäväksi ensinnäkin siten, että jatkossa koron ja muiden maksujen muutoksista olisi ilmoitettava kuluttajalle paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla hyvissä ajoin ennen muutosten voimaantuloa. Momentin toisessa virkkeessä säädettyihin edellytyksiin, joiden täytyessä tiedot voidaan antaa kuluttajalle 1 momentissa tarkoitettulla tiliotteella, lisättäisiin vaatimus siitä, että viitekorkoa koskevien tietojen olisi oltava saatavilla myös luotonantajan verkkosivustolla ja mobiilisovelluksessa. Muutetulla 2 momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 24 artiklan 2 kohta.

46 a §. *Käyttelytiliin liittyvään luottosopimukseen perustuvan luoton käytön rajoittaminen tai peruuttaminen.* Pykälä on uusi. Ehdotuksen mukaan jos luotonantaja rajoittaa kuluttajan oikeutta käyttää käyttelytiliin liittyvää luottoa taikka peruuttaa sen, luotonantajan on ilmoitettava tällaisesta rajoittamisesta tai peruuttamisesta kuluttajalle sovitulla tavalla viimeistään 30 päivää ennen rajoittamisen tai peruuttamisen voimaantuloa. Luotonantajan olisi tällöin annettava kuluttajalle ilman lisäkuluja mahdollisuus maksaa kyseistä rajoitusta tai peruuttamista vastaava tosiasiallisesti nostettu määrä takaisin 12 samansuuruisessa kuukausierässä. Säännös merkitsee, että kun luotonantaja alentaa kuluttajan käyttelytiliin liittyvän luoton luottorajaa tai peruuttaa käyttelytiliin liittyvän luoton kokonaan, luotonantajan tulee tarjota kuluttajalle ilman lisäkuluja mahdollisuus maksaa kyseistä rajoitusta tai peruuttamista vastaava tosiasiallisesti nostettu määrä 12 samansuuruisessa kuukausierässä. Kyseistä rajoitusta tai peruuttamista vastaavalla tosiasiallisesti nostetulla määrällä tarkoitetaan kuluttajan käyttelytiliin liittyvän luoton saldon määrää siltä osin kuin se ylittää tilinylitysmahdollisuuden määrän rajoittamisen tai peruuttamisen voimaantulon jälkeen. Selvää on, että kuluttaja voi halutessaan maksaa määrän

aikaisemmin kuin 12 kuukausierässä, ja että toisaalta kuluttajalla voi sopimuksen mukaan olla oikeus säännöksessä tarkoitettua edullisempiinkin takaisinmaksujärjestelyihin. Pykälällä pantaisiin täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 24 artiklan 3 ja 4 kohta.

47 §. *Käyttelytilisopimukseen sekä tili- tai luottorajan ylitykseen liittyviä tiedonantovelvoitteita.* Pykälä koskisi nykyiseen tapaan luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tili- tai luottorajan ylityksiä ja siihen tehtäisiin eräitä direktiivin edellyttämiä täsmennyksiä. Ensinnäkin pykälän otsikkoa muutettaisiin, jotta olisi selvää, että säännökset koskevat tili- tai luottorajan ylitystä, jota koskeva määritelmä on kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 19 kohdassa. Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin siten, että säännöksessä tarkoitetuissa tilanteissa käyttelytiliä koskevassa sopimuksessa olisi jatkossa mainittava käyttelytilin saldon ylitystä koskevasta mahdollisuudesta, ylityksestä perittävä korko, koron soveltamista koskevat ehdot ja alkuperäiseen korkoon sovellettava indeksi tai viitekorko sekä ylityksestä perittävät muut maksut ja ehdot, joiden mukaisesti näitä maksuja voidaan muuttaa. Momentin toista virkettä täsmennettäisiin siten, että tiedot olisi toimitettava lisäksi säännöllisesti kuluttajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja käyttelytilisopimuksessa yksilöidyllä pysyvällä tavalla. Muutetulla 1 momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 25 artiklan 1 kohta.

Pykälän *2 momenttia* muutettaisiin siten, että huomattavan ja yli kuukauden kestäneen tili- tai luottorajan ylityksen yhteydessä säännöksessä tarkoitettut tiedot tulisi antaa kuluttajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja käyttelytilisopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla. Lisäksi momentissa säädettyihin tietoihin lisättäisiin tieto takaisinmaksupäivästä. Muutetulla 2 momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 25 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *3 momentti*, jonka mukaan jos kuluttaja ylittää käyttelytilinsä saldon säännöllisesti, luotonantajan olisi tarjottava kuluttajalle neuvontapalveluja, jos niitä on saatavilla, sekä ohjattava kuluttaja talous- ja velkaneuvontaan. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 25 artiklan 2 kohdan toinen alakohta. Uuden 3 momentin myötä voimassa oleva 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi.

Pykälän *4 momentti* vastaisi muilta osin voimassa olevaa 3 momenttia, mutta siihen tehtäisiin uuden 3 momentin vuoksi kirjoitustekninen tarkennus, jonka myötä myös ehdotettu 3 momentti koskisi käyttelytiliin liittyvän luottosopimuksen luottorajan ylittämistä.

47 a §. *Tili- tai luottorajan ylitystä koskevan mahdollisuuden rajoittaminen tai peruuttaminen.* Pykälä olisi uusi ja sillä pantaisiin täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 25 artiklan 4 ja 5 kohta. Pykälä koskisi tili- tai luottorajan ylityksen ylärajan alentamisesta tai ylitysmahdollisuuden peruuttamisesta ilmoittamista sekä tosiasiallisesti nostetun määrän takaisinmaksua tili- tai luottorajan ylitystä koskevan mahdollisuuden rajoittamisen tai peruuttamisen yhteydessä. Periaatteiltaan vastaava säännöstä ehdotetaan tilinylitysmahdollisuutta koskien luvun 46 a §:ään, joten perustelujen osalta viitataan mainittuun lainkohtaan.

48 a §. *Kuluttajan olosuhteiden huomioiminen.* Pykälän mukaan luotonvälityksen olisi perustuttava kuluttajan taloudellista tilannetta koskeviin tietoihin, kuluttajan ilmoittamiin luottoa koskeviin tarpeisiin ja odotuksiin sekä asianmukaisiin oletuksiin kuluttajan riskeistä luottosopimuksen voimassaoloaikana. Periaatteiltaan vastaava säännös sisältyy lain 7 a luvun 27 §:ään. Pykälällä pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 32 artiklan 1 kohdan toinen alakohta.

49 §. *Kuluttajalta perittävät maksut.* Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 38 artiklan b alakohtaa.

Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin siten, että maksun saamisen edellytyksenä olisi nykyisten edellytysten lisäksi jatkossa, että maksusta on sovittu ennen luottosopimuksen tekemistä kuluttajan kanssa kirjallisesti tai sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa sopimuksen muuttumattomana. Muutetulla 2 momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 38 artiklan c alakohta.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia ja kuluttajaluottodirektiivin 38 artiklan d alakohtaa.

Neuvontapalvelut

49 a §. *Kuluttajalle annettavat ennakkotiedot.* Pykälässä säädetään neuvontapalveluja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta. Periaatteiltaan vastaava säännös sisältyy lain 7 a luvun 28 §:ään. Oikeudesta neuvontapalvelujen tarjoamiseen säädetään 3. lakiehdotuksen 3 a §:ssä sekä 4. lakiehdotuksen 4 §:ssä.

Neuvontapalvelujen tarjoajan olisi ehdotuksen mukaan annettava pykälässä säädetyt tiedot ennen neuvontapalvelun aloittamista tai neuvontapalvelua koskevan sopimuksen tekemistä. Kuluttajalle olisi annettava luotonantajista, joiden tarjoamien luottojen arviointiin annettava suositus perustuu, sekä kuluttajalta neuvontapalvelusta perittävien maksujen yhteismäärä tai maksujen määräytymisperusteet.

Tiedot olisi annettava paperilla tai kuluttajan valitsemalla muulla pysyvällä tavalla. Pykälällä pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta.

49 b §. *Oikeus saada maksu neuvontapalveluista.* Ehdotuksen mukaan neuvontapalvelun tarjoajalla on oikeus saada maksu neuvontapalvelustaan tai suosittelemansa luottosopimuksen johdosta kuluttajalta vain, jos kuluttajalle on ilmoitettu maksusta laissa edellytetyllä tavalla ja siitä on sovittu kuluttajan kanssa pysyvällä tavalla. Säännös ei perustu direktiiviin. Asianmukaisena pidetään, että luvun neuvontapalveluja koskeva sääntely vastaa maksujen osalta luotonvälitystä koskevaa 49 §:ää, ja toisaalta asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen osalta neuvontapalveluja koskevaa 7 a luvun 29 §:ää.

49 c §. *Neuvontapalvelujen suorittaminen.* Pykälässä säädettäisiin neuvontapalvelun tarjoajan velvollisuuksista neuvontapalvelun suorittamisessa. Periaatteiltaan vastaava säännös sisältyy lain 7 a luvun 30 §:ään.

Pykälän 1 *momentin* mukaan neuvontapalvelun tulee perustua kuluttajan taloudellista tilannetta koskeviin tietoihin, kuluttajan ilmoittamiin luottoa koskeviin tarpeisiin ja odotuksiin sekä asianmukaisiin oletuksiin kuluttajan riskeistä luottosopimuksen voimassaoloaikana. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 3 kohdan a ja b alakohta sekä direktiivin 32 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta.

Pykälän 2 *momentin* mukaan neuvontapalvelun tarjoajan on arvioitava riittävän suuri määrä tuotevalikoimassaan olevia luottosopimuksia. Neuvontapalvelun tarjoajan on tekemänsä arvioinnin perusteella suositeltava kuluttajan tarpeisiin ja odotuksiin sekä tämän taloudelliseen tilanteeseen sopivaa tai sopivia luottosopimuksia. Lisäksi edellytetään, että kuluttajalle annetaan kappale tehdystä suosituksesta paperilla tai tämän valitsemalla ja neuvontapalvelua koskevassa sopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 3 kohdan c ja e alakohta.

Pykälän 3 *momentin* mukaan neuvontapalvelun tarjoajan on toimittava kuluttajan edun mukaisesti neuvontapalvelua tarjotessaan sekä varoitettava kuluttajaa, kun luottosopimus voi kuluttajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen aiheuttaa tälle erityisen riskin. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 3 kohdan d alakohta ja saman artiklan 5 kohta.

49 d §. *Riippumaton neuvonta.* Pykälä olisi uusi ja siinä säädettäisiin edellytyksistä, joiden täyttyessä luotonantaja ja luotonvälittäjä saisivat ilmoittaa tarjoavansa riippumatonta neuvontaa tai toimivansa riippumattomana neuvojana. Säännöksen mukaan edellytyksenä olisi ensinnäkin, että luotonantaja tai luotonvälittäjä arvioivat neuvontapalvelua tarjotessaan riittävän suurta määrää markkinoilla tarjolla olevia luottosopimuksia. Vaatimuksen täyttämiseksi riittävää ei olisi, että neuvontapalvelua tarjottaessa arvioitaisiin ainoastaan yhden luotonantajan tai konsernin tarjoamia luottoja. Luotonvälittäjiä koskien edellytyksenä olisi lisäksi, ettei luotonvälittäjä vastaanota korvausta neuvontapalvelusta eikä suosittelemansa luottosopimuksen johdosta muulta taholta kuin kuluttajalta.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 4 kohdan toinen alakohta. Mainitun kohdan kolmannen alakohdan mukaan luotonvälittäjän korvauksen vastaanottamista koskevaa rajoitusta sovelletaan vain, jos huomioon otettujen luotonantajien lukumäärä on vähemmän kuin enemmistö markkinoilla toimivista luotonantajista. Ehdotuksen mukaan mainittua rajoitusta sovellettaisiin kuitenkin luotonvälittäjien osalta kaikissa tapauksissa, ja tältä osin säännös perustuu saman kohdan neljännen alakohdan jäsenvaltio-optioon.

Tietämys ja pätevyys

49 e §. *Luotonantajalta ja luotonvälittäjältä vaadittava asiantuntemus.* Pykälä on uusi ja siinä säädettäisiin luotonantajalta ja luotonvälittäjältä vaadittavasta asiantuntemuksesta. Ehdotuksen mukaan luotonantajan ja luotonvälittäjän henkilöstöllä ja, jos luotonantaja tai luotonvälittäjä on oikeushenkilö, sen ylimpään johtoon kuuluvilla on oltava luottotoimintaa koskeva riittävä tietämys ja pätevyys. Vaatimus koskisi ensinnäkin luotonantajan ja luotonvälittäjän henkilöstöä, jota koskeva määritelmä sisältyy voimassa olevan lain 7 luvun 7 §:n 4 kohtaan. Henkilöstöllä tarkoitetaan luotonantajan tai luotonvälittäjän palveluksessa olevia tai muutoin tämän lukuun toimivia, jotka osallistuvat kuluttajaluottojen myöntämiseen tai niiden välittämiseen, ja henkilöitä, joiden välittömän johdon ja valvonnan alaisena ensiksi tarkoitettut henkilöt toimivat. Lisäksi, jos luotonantaja tai luotonvälittäjä on oikeushenkilö, asiantuntemusta koskevia vaatimuksia sovellettaisiin myös sen ylimpään johtoon kuuluviin henkilöihin. Ylimpään johtoon olisi katsottava kuuluvan toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, hallitukseen rinnastettavan toimielimen jäsenet ja varajäsenet sekä vastuunalaiset yhtiömiehet. Asiantuntemusvaatimus koskisi ylintä johtoa kollektiivina. Kaikilta ylimpään johtoon kuuluvilta ei siis välttämättä edellytetä luottotoiminnan tuntemusta, vaan riittää, että ylimmällä johdolla kokonaisuudessaan on tarvittava tietämys ja pätevyys ottaen huomioon luottotoiminnan luonne ja laajuus. Asiantuntemusvaatimuksen ulottaminen ylimpään johtoon on tarpeen, sillä asiantuntemusta koskevien

vaatimusten kohteena olevaan henkilöstöön olisi kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 77 kappaleen mukaan kuuluttava sekä kaupankäyntiä hoitava henkilöstö että kauppojen toteuttamistoimintaa hoitava henkilöstö – mukaan lukien johtohenkilöstö sekä tapauksen mukaan luotonantajien ja luotonvälittäjien hallituksen jäsenet – joilla on merkittävä tehtävä luottosopimukseen liittyvässä prosessissa. Sen sijaan henkilöitä, jotka hoitavat luottosopimukseen liittyvään prosessiin kuulumattomia tukitoimia, henkilöstöasioita hoitava ja tieto- ja viestintäteknologian tukihenkilöstö mukaan lukien, ei olisi saman johdanto-osan kappaleen mukaan pidettävä henkilöstönä, jota asiantuntemusta koskevat vaatimukset koskevat.

Asiantuntemusta koskevista vaatimuksista ehdotetaan säädettävän 2. lakiehdotuksen mukaisesti rekisteröityjen luotonantajien ja vertaislainanvälittäjien osalta mainitun lakiehdotuksen 10 §:n 4 momentissa, 3. lakiehdotuksen mukaisesti luotonvälittäjäksi rekisteröityjen osalta mainitun lakiehdotuksen 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 10 §:ssä sekä luottolaitosten osalta 8. lakiehdotuksen 15 luvun 12 a §:n 3 momentissa. Nyt ehdotettu säännös on kuitenkin tarpeen kuluttajaluottodirektiivin 33 artiklan asianmukaiseksi täytäntöönpanemiseksi sellaisten luotonantajien ja luotonvälittäjien osalta, jotka eivät 2. lakiehdotuksen 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kuulu sanotun lakiehdotuksen soveltamisalaan tai joihin ei 3. lakiehdotuksen 3 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan sovelleta mainitun lakiehdotuksen rekisteröitymisvelvollisuutta koskevia säännöksiä.

Luotonantajan ja luotonvälittäjän tulisi myös kirjallisesti määritellä ne henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, joita se soveltaa toiminnassaan. Vaatimukset olisi määriteltävä konkreettisesti esimerkiksi henkilöstön perehdytys- ja koulutusohjelmilla, ja niiden ajantasaisuutta olisi seurattava säännöllisesti ja niitä olisi päivitettävä tarvittaessa.

Vaadittavasta asiantuntemuksesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Pykälällä ja sen nojalla annettavalla asetuksella pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 33 artikla.

50 §. Seuraamukset. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi sen johdosta, että lakiehdotuksen 7 luvun 7 a §, 8 a § ja sen nojalla annetut säännökset (valtioneuvoston asetus kuluttajalle luottosopimuksesta annettavista tiedoista), 11, 11 a, 11 b ja 12 a §:n, 13 §:n 2 momentin 1 kohdan da ja ga alakohta, saman momentin 5 ja 6 kohta, 13 b, 13 c, 16 b ja 18 §, 21 §:n 1 momentti, 23 ja 23 a §, 25 §:n 1 momentti, 27, 28, 30 ja 32 §, 41 § ja sen 2 momentin nojalla annetut säännökset (valtioneuvoston asetus kuluttajalle luottosopimuksesta annettavista tiedoista), 42 § ja sen nojalla annetut säännökset (valtioneuvoston asetus kuluttajalle

luottosopimuksesta annettavista tiedoista), 43, 46, 46 a, 47, 47 a, 48 a, 49, 49 a, 49 b, 49 c, 49 d ja 49 e § ehdotetaan otettavaksi seuraamusmaksusääntelyn piiriin. Lisäyksillä pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan 2 kohta.

7 a luku **Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot**

9 §. *Asuntovakuudellisia kuluttajaluottoja koskevat tiedonantovelvoitteet.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi. Asuntovakuudellisiin kuluttajaluottoihin sovellettaisiin jatkossa lisäksi ehdotuksen 11 a §:ää, mistä syystä pykälään tehtäisiin tätä koskeva tekninen muutos.

7.2 Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momentin 4 kohdan mukaan lain soveltamisalan ulkopuolella olisivat jatkossa elinkeinonharjoittajat, jotka ovat mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettuja mikroyrityksiä tai pieniä tai keskisuuria yrityksiä, ja jotka päätoimensa ohella myöntävät maksunlykkäyksiä vain myymiensä kulutushyödykkeiden oston rahoittamiseksi, jos tällaisista maksunlykkäyksistä ei peritä korkoa tai muita maksuja, lukuun ottamatta korkolain tai saatavien perinnästä annetun lain nojalla kuluttajan maksettavaksi tulevaa korkoa tai kuluja. Muutoksen myötä lain soveltamisala laajenisi, sillä soveltamisalarajaukselle asetettaisiin nykyistä tarkempia kriteerejä. Elinkeinonharjoittajan olisi soveltamisalarajaukseen kuulukseen ensinnäkin oltava komission suosituksessa tarkoitettu mikroyritys tai pieni tai keskisuuri yritys. Suosituksen liitteen 2 artiklan 1 kohdan mukaan mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) luokka koostuu yrityksistä, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa. Lisäksi edellytyksenä olisi, että tällaisen elinkeinonharjoittajan ainoastaan myymiensä kulutushyödykkeiden oston rahoittamiseksi myöntämästä maksunlykkäyksestä ei peritä korkoa tai muita maksuja kuin korkolain nojalla kuluttajan maksettavaksi tulevaa viivästyskorkoa tai saatavien perinnästä annetussa laissa säädettyjä perintäkuluja. Silloin, kun elinkeinonharjoittaja täyttäisi mainitut edellytykset, se kuuluisi soveltamisalarajauksen piiriin. Muutoksella pantaisiin täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 37 artiklan 3 kohdan b alakohdan jäsenvaltio-optio.

Eräitä sivutoimisia luotonvälittäjiä koskevasta soveltamisalapoikkeuksesta säädetäisiin 3. lakiehdotuksen 3 §:ssä.

2 §. *Säännösten soveltamisen rajoitukset eräissä tapauksissa.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momentin mukaan lain 3–12 ja 23 § eivät koskisi Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja maksulaitoksia, jotka myöntävät maksulaitoslain (297/2010) 10 §:ssä tarkoitettua maksupalveluun liittyvää luottoa. Selvyyden vuoksi voidaan mainita, että myös sähkörahayhteisöt ovat säännöksessä tarkoitettuja maksulaitoksia. Maksulaitoslain 10 §:ssä säädetään edellytyksistä, joiden täyttyessä maksulaitos saa myöntää maksupalveluun liittyvää luottoa. Jos maksulaitos myöntää muuta lain soveltamisalaan kuuluvaa luottoa kuin edellä tarkoitettua maksupalveluun liittyvää luottoa, mainittuja säännöksiä kuitenkin sovellettaisiin. Ehdotettu soveltamisalarajaus olisi kapeampi kuin voimassa olevan momentin soveltamisalarajaus, mistä johtuu, että muihin voimassa olevan lain säännöksessä mainittuihin elinkeinonharjoittajiin kuin säännöksessä mainittuihin maksulaitoksiin sovellettaisiin jatkossa muitakin lain säännöksiä. Momentilla pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 37 artiklan 2 kohdan b ja c alakohta.

3 a §. *Oikeus tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja.* Pykälä olisi uusi. Pykälän 1 momentin mukaan elinkeinonharjoittaja saisi tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja vain, jos se on rekisteröity tämän lain mukaisesti luotonantajaksi tai vertaislainanvälittäjäksi. Myös 1 §:n 3 momentin 1, 2, 4 ja 5 kohdan nojalla lain soveltamisalan ulkopuolelle rajatut toimijat saisivat tarjota neuvontapalveluja. Viimeksi mainittu lisäys on tarpeen ottaa lakiin, sillä lain soveltamisalan ulkopuolelle on sen 1 §:n 3 momentin nojalla rajattu muun muassa luottolaitokset, jotka kuitenkin ehdotuksessa säädetystä rekisteröitymisvelvollisuudesta vapautumisestaan huolimatta saavat kuluttajaluottodirektiivin mukaan kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvana luotonantajana toimiesaan tarjota tällaisia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja. Sen sijaan esimerkiksi 1 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla panttilainauslaitoksilla ei olisi ehdotuksen mukaan oikeutta tarjota neuvontapalveluja, sillä niiden myöntämiin luottoihin ei sovelleta kuluttajansuojalain 7 luvun säännöksiä. Neuvontapalvelun määritelmä sisältyisi 1. lakiehdotuksen 7 luvun 7 §:n 8 kohtaan. Lisäksi momentti sisältäisi selvyyden vuoksi viittauksen 3. lakiehdotukseen, jonka 4 §:ssä säädetäisiin luotonvälittäjän oikeudesta tarjota mainittuja luottoja koskevia neuvontapalveluja. Momentilla pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta.

Selvyyden vuoksi olisi todettava, että koska säännös koskee ainoastaan elinkeinonharjoittajien oikeutta tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja, sillä ei rajoitettaisi esimerkiksi talous- ja velkaneuvojien tai muiden julkisten tai vapaaehtoisten velkaneuvontaa harjoittavien toimijoiden, jotka eivät toimi kaupalliselta pohjalta, oikeutta antaa velkojen hoitamiseen liittyviä suosituksia, vaikka tällaiset toimijat myöntäisivätkin luottoa toiminnassaan. Tällaisilta toimijoilta ei siis edellytettäisi jatkossakaan luotonantajaksi tai vertaislainanvälittäjäksi rekisteröitymistä. Poikkeus perustuu kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan c alakohdan jäsenvaltio-option.

Pykälän 2 momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjästä annetun lain (852/2016) 4 §:ään, jossa säädetään oikeudesta tarjota tällaisia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja.

Neuvontapalveluja koskevaa sääntelyä ehdotetaan lisäksi 1. lakiehdotuksen 7 luvun 49 a–49 d §:ään.

4 §. Luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteri ja rekisteri-ilmoitus. Rekisteri-ilmoitusta koskevaa pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momentin 2 kohdan mukaan rekisteri-ilmoitukseen olisi voimassa olevassa laissa säädettyjen vaatimusten lisäksi sisällytettävä tieto siitä, aikooko luotonantaja tai vertaislainanvälittäjä tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja. Lisäys ei perustu direktiiviin, mutta sitä pidetään valvonnan kannalta tarpeellisena. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia.

8 §. Rekisteriin merkittävät tiedot ja muutoksista ilmoittaminen. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Momenttiin lisättäisiin uusi 3 a kohta, jonka mukaan luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteriin merkittäisiin jatkossa myös se, tarjoaako elinkeinonharjoittaja kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja. Lisäys ei perustu direktiiviin, mutta sitä pidetään valvonnan kannalta tarpeellisena. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta siitä, että rekisteriin merkittäisiin tieto ehdotuksen 22 §:ssä tarkoitettusta kiellosta harjoittaa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevaa neuvontapalvelujen tarjoamista.

10 §. Luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän johdon velvoitteet. Pykälän 1–3 momentti vastaisivat voimassa olevaa lakia.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi *4 momentti*, jossa säädettäisiin luotonantajan palveluksessa olevien ja muutoin tämän lukuun toimivien henkilöiden tietämystä ja pätevyyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista. Momentin mukaan 1. lakiehdotuksen 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja myöntävän luotonantajan tai vertaislainanvälittäjän palveluksessa olevilla ja muutoin sen lukuun toimivilla henkilöillä, jotka osallistuvat luottojen myöntämiseen tai vertaislainojen välittämiseen, olisi oltava luottotoimintaa koskeva riittävä tietämys ja pätevyys. Kyseiset vaatimukset koskevat myös henkilöitä, joiden välittömän johdon ja valvonnan alaisina edellä tarkoitetut henkilöt toimivat, eli käytännössä luoton myöntämiseen osallistuvien henkilöiden lähiesihenkilöitä. Luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän tulisi kirjallisesti määritellä ne henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, joita se soveltaa toiminnassaan. Vaatimukset olisi määriteltävä konkreettisesti esimerkiksi henkilöstön perehdytys- ja koulutusohjelmilla, ja niiden ajantasaisuutta olisi seurattava säännöllisesti ja niitä olisi päivitettävä tarvittaessa. Tietämystä ja pätevyyttä koskevista vaatimuksista säädettäisiin momentin nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa. Momentilla ja sen nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 33 artikla.

17 §. Vaitiolovelvollisuus. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä mainittaisiin jatkossa myös kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien neuvontapalvelujen tarjoaminen. Lisäys ei perustu direktiiviin.

21 §. Seuraamusmaksu. Pykälän *1 kohtaan* lisättäisiin viittaus ehdotuksen 10 §:n 4 momenttiin. Lisäyksellä pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan 2 kohta.

22 §. Erityinen kielto-oikeus. Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finanssivalvonnan kielto-oikeus kattaisi jatkossa myös kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevien neuvontapalvelujen tarjoamisen, jota harjoitetaan ehdotetun lain vastaisesti ilman rekisteröintiä. Lisäys ei perustu direktiiviin.

7.3 Laki kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta. Pykälän *1 momentin* mukaan laki koskisi 1. lakiehdotuksen 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välitystä sekä tällaisiin luottoihin liittyvien neuvontapalvelujen

tarjoamista. Mainitun luvun soveltamisalan ulkopuolelle jäävät luvun 1 §:n 5 momentin mukaan esimerkiksi panttilainauslaitoksen myöntämät luotot sekä sosiaalisesta luototuksesta annetun lain (1133/2002) nojalla myönnettävät luotot. Näiden luottojen välitys ei kuuluisi siten myöskään käsiteltävän lakiehdotuksen soveltamisalaan.

Kuluttajaluottojen välitys määritellään 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja neuvontapalvelu kyseisen momentin 2 kohdassa. Kuluttajaluotolla tarkoitetaan 1. lakiehdotuksen 7 luvussa luottoa, jonka elinkeinonharjoittaja (*luotonantaja*) sopimuksen mukaan myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle lainana, maksunlykkäyksenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelyinä. Momentilla pantaisiin luotonvälittäjien osalta täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 37 artiklan 1 kohta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi, että vertaislainanvälitykseen sovelletaan ehdotuksen sijaan eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettua lakia (186/2023).

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 kohta sisältää kuluttajaluottojen välityksen määritelmän. Kuluttajaluottojen välityksellä tarkoitetaan muun kuin luotonantajan itsensä korvausta vastaan tekemää kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottosopimusten esittelemistä tai tarjoamista kuluttajille, kuluttajien avustamista muutoin tällaisten luottosopimusten tekemisessä sekä tällaisten luottosopimusten tekemistä kuluttajien kanssa luotonantajan puolesta. Kohdalla pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 12 alakohta. Määritelmä vastaisi asiallisesti 1. lakiehdotuksen 7 luvun 7 §:n 6 kohtaan sisältyvää luotonvälittäjän määritelmää.

Pykälän 2 kohta sisältää neuvontapalvelun määritelmän. Määritelmä vastaa 1. lakiehdotuksen 7 luvun 7 §:n 8 kohdassa säädettyä. Kohdalla pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 3 artiklan 21 alakohta.

Pykälän 3 kohta sisältää henkilöstön määritelmän. Henkilöstöllä tarkoitettaisiin luotonvälittäjän palveluksessa olevia tai muutoin tämän lukuun toimivia, jotka osallistuvat kuluttajaluottojen välitykseen, ja henkilöitä, joiden välittömän johdon ja valvonnan alaisena ensiksi tarkoitettut henkilöt toimivat.

Pykälän 4 kohta sisältää luotonvälittäjän määritelmän. Määritelmä kattaisi elinkeinonharjoittajat, jotka on rekisteröity ehdotuksen mukaisesti kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjiksi sekä sellaiset kuluttajaluottojen välitystä harjoittavat tahot, joihin ei ehdotuksen 3 §:n 2 momentin

mukaisesti sovellettaisi rekisteröitymisvelvollisuutta koskevia 5–9 §:n säännöksiä. Toiseksi mainittuihin tahoihin sovellettaisiin kuitenkin ehdotuksen muita säännöksiä.

3 §. *Oikeus välittää kuluttajaluottoja.* Pykälässä säädettäisiin oikeudesta välittää lain soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja. Pykälän *1 momentin* mukaan elinkeinonharjoittajalla olisi oikeus välittää tällaisia kuluttajaluottoja vain, jos se on rekisteröity kuluttajaluottojen välittäjäksi tämän lain mukaisesti. Momentilla pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 37 artiklan 1 kohta.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin poikkeuksista rekisteröitymisvelvollisuuteen. Momentin *1 kohdan* mukaan rekisteröitymisvelvollisuutta koskevia lain 5–9 §:n säännöksiä ei sovellettaisi Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun luottolaitokseen ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen. Momentin *2 kohdan* mukaan rekisteröitymisvelvollisuutta koskevia säännöksiä ei sovellettaisi myöskään luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen. Momentin 1 ja 2 kohdalla pantaisiin täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 37 artiklan 2 kohdan a alakohta.

Momentin *3 kohdan* mukaan rekisteröitymisvelvollisuus ei koskisi kulutushyödykkeitä tarjoavaa elinkeinonharjoittajaa, joka on mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettu mikroyritys tai pieni tai keskisuuri yritys, ja joka päätoimensa ohella välittää kuluttajaluottoja. Suosituksen liitteen 2 artiklan 1 kohdan mukaan mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) luokka koostuu yrityksistä, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa. Rekisteröitymisvelvollisuutta koskevan poikkeuksen piiriin kuuluisivat siis sellaiset sivutoimiset luotonvälittäjät, kuten rahoitusyhtiön lukuun toimivat huonekalu- ja autokauppiat, jotka kuuluvat edellä tarkoitettuun mikroyritysten tai pienten tai keskisuurten yritysten luokkaan. Poiketen siitä, mitä sivutoimisten luotonantajien osalta ehdotetaan 2. lakiehdotuksen 1 §:n 3 momentin 4 kohdassa, elinkeinonharjoittajien sivutoimisesti välittämille luotoille ei kuitenkaan asetettaisi lisäedellytyksiä. Jos kyse on luotonvälittäjänä toimivasta elinkeinonharjoittajasta, joka ei täytä mainittuja kriteerejä, rekisteröitymisvelvollisuutta koskevia säännöksiä kuitenkin sovellettaisiin. Puheena olevaa rekisteröitymisvelvollisuutta koskevaa poikkeusta sovellettaessa olisi otettava huomioon lisäksi, että kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 84 kappaleen mukaisesti suuret yritykset eivät saisi käyttää

kyseistä vapautusta välttääkseen direktiivissä säädetyt hyväksyntä- ja rekisteröintivaatimukset. Kohdalla pantaisiin täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 37 artiklan 3 kohdan a alakohdan jäsenvaltio-optio.

Momentin mukainen poikkeus koskisi vain rekisteröitymisvelvollisuutta koskevia 5–9 §:n säännöksiä. Poikkeuksen piirissä olevien toimijoidenkin olisi noudatettava 10–13 §:ssä säädettyjä velvoitteita, kun ne välittävät kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja tai tarjoavat näihin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja.

Lisäksi on syytä huomata, että momentissa tarkoitettu poikkeus ei koskisi 2. lakiehdotuksen soveltamisalaan kuuluvia luotonantajia tai vertaislainanvälittäjiä paitsi jos kyse on samalla jostakin momentin 1–3 kohdassa tarkoitettusta toimijasta.

4 §. Oikeus tarjota neuvontapalveluja. Pykälässä säädettäisiin elinkeinonharjoittajan oikeudesta tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja, ja sillä pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 6 kohdan ensimmäinen alakohta. Ehdotuksen mukaan elinkeinonharjoittaja saisi tarjota mainittuja kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja vain, jos se on rekisteröity tämän lain mukaisesti luotonvälittäjäksi. Myös 3 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdassa rekisteröitymisvelvollisuuden ulkopuolelle säädetyillä toimijoilla olisi oikeus tarjota neuvontapalveluja. Viimeksi mainittu lisäys on, vastaavasti kuin 2. lakiehdotuksen 3 a §:n osalta, tarpeen ottaa lakiin, jotta olisi selvää, että rekisteröitymisvelvollisuuden ulkopuolelle säädetyillä toimijoilla, kuten luottolaitoksilla, on oikeus tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja välittäessään tällaisia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja. Niin ikään ehdotuksen 3 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla sivutoimisina luotonvälittäjinä toimivilla elinkeinonharjoittajilla olisi oikeus tarjota neuvontapalveluja ilman rekisteröitymistä. Neuvontapalvelun määritelmä sisältyisi ehdotuksen 2 §:n 2 kohtaan sekä 1. lakiehdotuksen 7 luvun 7 §:n 8 kohtaan. Lisäksi momentti sisältäisi selvyuden vuoksi viittauksen 2. lakiehdotukseen, jonka 3 a §:ssä säädettäisiin luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän oikeudesta tarjota mainittuja luottoja koskevia neuvontapalveluja.

Kuten 2. lakiehdotuksen 3 a §:n osalta, myös nyt ehdotetun säännöksen osalta olisi selvyuden vuoksi todettava, että sillä ei rajoitettaisi esimerkiksi talous- ja velkaneuvojien tai muiden julkisten tai vapaaehtoisten velkaneuvontaa harjoittavien toimijoiden, jotka eivät toimi kaupalliselta pohjalta, oikeutta antaa velkojen hoitamiseen liittyviä suosituksia. Tällaisilta toimijoilta ei siis edellytettäisi jatkossakaan luotonvälittäjäksi rekisteröitymistä. Poikkeus perustuu kuluttajaluottodirektiivin 16 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan c alakohdan jäsenvaltio-optioon.

Neuvontapalveluja koskevaa sääntelyä ehdotetaan lisäksi 1. lakiehdotuksen 7 luvun 49 a–49 d §:ään.

5 §. Välittäjärekisteri ja rekisteri-ilmoitus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta pitää rekisteröidyistä luotonvälittäjistä rekisteriä.

Pykälän 2 momentissa säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottojen välitystä suunnittelevan velvollisuudesta tehdä Finanssivalvonnalle ilmoitus rekisteriin merkitsemistä varten. Lisäksi momentissa säädetään siitä, mitä rekisteri-ilmoitukseen olisi sisällytettävä.

Momentin 1 kohdan mukaan ilmoituksessa olisi ensinnäkin mainittava yksityisen elinkeinonharjoittajan täydellinen nimi ja henkilötunnus. Jos yksityisellä elinkeinonharjoittajalla ei ole henkilötunnusta, hänen olisi ilmoitettava syntymäaikansa. Lisäksi olisi ilmoitettava toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunniste ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, josta luotonvälitystä harjoitetaan tai neuvontapalveluja tarjotaan. Jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, rekisteri-ilmoituksessa olisi puolestaan mainittava oikeushenkilön toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunniste ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, josta luotonvälitystä harjoitetaan tai neuvontapalveluja tarjotaan. Lisäksi ilmoituksessa olisi annettava tieto siitä, mikäli ilmoituksen tekijä tarjoaa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja.

Jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, momentin 2 kohdan mukaan ilmoituksessa olisi myös annettava selvitys niistä 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuista henkilöistä, joiden luotettavuus tulee arvioitavaksi. Ilmoituksesta olisi siis käytävä ilmi esimerkiksi oikeushenkilön toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä hallituksen jäsenet ja varajäsenet.

Momentin 3 kohdan mukaan rekisteri-ilmoituksessa olisi lisäksi annettava selvitys niiden henkilöiden koulutuksesta ja työkokemuksesta, joilta lain 6 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan edellytetään luottotoiminnan tuntemusta. Tarpeellisia asiakirjoja voivat olla esimerkiksi ansioluettelo-, tutkinto- ja työtodistukset sekä todistukset osallistumisesta merkittäviin koulutusohjelmiin tai ammatillisiin kursseihin. Ehdotuksen 6 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla vaadittavasta asiantuntemuksesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta saada ilmoituksen tekijältä lisätietoja. Tietojen on oltava tarpeen rekisteröinnin edellytysten täyttämisen arvioimiseksi. Lisätietojen pyytäminen voi olla tarpeen esimerkiksi silloin, kun Finanssivalvonta ei saa ilmoituksen tekijän luotettavuuden selvittämiseksi tarpeellisia tietoja suoraan rikosrekisteristä.

Pykälän 4 *momentin* mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä. Finanssivalvonta on luonteeltaan vastaavissa ilmoitusmenettelyissä pitänyt tarpeellisenä antaa tarkempia määräyksiä esimerkiksi ilmoitukseen sisältyvien tietojen toimittamistavasta ja -muodosta. Vastaavaa lisäystä ehdotetaan yhdenmukaisuussyistä asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjien osalta 4. lakiehdotuksen 5 §:n 4 momenttiin.

6 §. Rekisteröinnin edellytykset. Pykälässä säädettäisiin edellytyksistä, joiden täytyessä Finanssivalvonnan olisi merkittävä ilmoituksen tekijä luotonvälittäjäksi rekisteriin. Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 37 artiklan 1 kohta, mutta rekisteröinnin edellytysten sisältö on kansallista sääntelyä. Rekisteröinnin edellytykset vastaavat luotonantajien ja vertaislainanvälittäjien rekisteröinnille eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 6 §:ssä säädettyjä edellytyksiä.

Pykälän 1 *momentin 1 kohdan* mukaan edellytyksenä olisi ensinnäkin, että ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa. Vastaavasta edellytyksestä säädetään eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa. Elinkeinon harjoittamisen oikeudesta säädetään elinkeinotoimintalaissa (565/2023). Mainitun lain 2 §:n mukaan mainitussa laissa säädettyin edellytyksin elinkeinotoimintaa saa harjoittaa luonnollinen henkilö, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella, suomalainen yhteisö tai säätiö sekä ulkomainen yhteisö tai säätiö, joka on perustettu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön mukaan ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Lisäksi oikeus elinkeinonharjoittamiseen on mainitun lain 3 §:n mukaan niillä, joille Patentti- ja rekisterihallitus on siihen erikseen myöntänyt luvan.

Momentin 2 *kohdassa* edellytettäisiin, ettei ilmoituksen tekijä ole konkurssissa. Jos ilmoituksen tekijä on luonnollinen henkilö, hänen olisi lisäksi oltava täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan saisi olla rajoitettu.

Momentin 3 *kohdassa* edellytettäisiin, että ilmoituksen tekijä on luotettava. Luotettavuudesta säädettäisiin ehdotuksen 7 §:ssä.

Momentin 4 kohdan mukaan ilmoituksen tekijällä olisi oltava luottotoimintaa koskeva riittävä tietämys ja pätevyys. Jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, vaatimus koskee myös sen ylimpään johtoon kuuluvia henkilöitä. Vaatimus vastaisi pääpiirteissään asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettyä rekisteröinnin edellytystä, mutta olisi laajuudeltaan rajatumpi koskien ainoastaan ilmoituksen tekijää sekä tapauksen mukaan oikeushenkilön ylimpään johtoon kuuluvia. Asiantuntemusvaatimus koskisi ylintä johtoa kollektiivina. Kaikilta ylimpään johtoon kuuluvilta ei siis välttämättä edellytetä luottotoiminnan tuntemusta, vaan riittää, että ylimmällä johdolla kokonaisuudessaan on tarvittava tietämys ja pätevyys ottaen huomioon luottotoiminnan luonne ja laajuus. Säännös liittyy kuluttajaluottodirektiivin 33 artiklan 1 ja 2 kohdan täytäntöönpanoon, mutta mainitut säännökset eivät edellytä tietämystä ja pätevyyttä koskevien vaatimusten asettamista rekisteröinnin edellytykseksi. Tältä osin sääntely olisi kansallista. Ottaen huomioon, että asiantuntemusta koskevien vaatimusten kohteena olevaan henkilöstöön olisi kuitenkin direktiivin johdanto-osan 77 kappaleen mukaan kuuluttava sekä kaupankäyntiä hoitava henkilöstö että kauppojen toteuttamistoimintaa hoitava henkilöstö – mukaan lukien johtohenkilöstö sekä tapauksen mukaan luotonantajien ja luotonvälittäjien hallituksen jäsenet – joilla on merkittävä tehtävä luottosopimukseen liittyvässä prosessissa, sekä luotonantajien ja erilaisten kuluttajaluottojen välittäjiä koskevan sääntelyn yhdenmukaisuuteen liittyvät tarkoituksenmukaisuusnäkökohdat, tietämystä ja pätevyyttä koskevien vaatimusten asettamista rekisteröinnin edellytykseksi pidetään perusteltuna.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetut oikeushenkilön ylimpään johtoon kuuluvat henkilöt, joita olisivat toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä vastuunalaiset yhtiömiehet. Ilmoituksen tekijältä ja ylimmältä johdolta edellytettävästä luottotoiminnan asiantuntemuksesta säädetäisiin valtioneuvoston asetuksella, ja momentti sisältäisi tätä koskevan valtuuden.

Pykälän 3 momentissa säädetäisiin rekisteröinnin epäämisestä, jos olosuhteet huomioon ottaen on ilmeistä, että ilmoituksen tekijä aikoo harjoittaa kuluttajaluottojen välitystä toisen välikätenä. Vastaava säännös sisältyy eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 5 §:n 2 momenttiin sekä asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n 3 momenttiin.

7 §. Luotettavuus. Pykälä ei perustu direktiiviin, mutta sen sisällyttämistä pidetään tärkeänä ehdotetun sääntelyn yhteneväisyyden kannalta luotonantajia ja muita luotonvälittäjiä koskevaan sääntelyyn nähden.

Pykälän *1 momentissa* määriteltäisiin, mitä luotettavuudella 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetaan. Ilmoituksen tekijää ei pidettäisi luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton välittämään kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja tai toimimaan tällaista toimintaa harjoittavan yhteisön toimitusjohtajana tai hänen sijaisenaan, hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka vastuunalaisena yhtiömiehenä. Vaikka henkilöä ei olisikaan tuomittu edellä tarkoitettuun vankeus- tai sakkorangaistukseen, häntä ei ehdotuksen mukaan voitaisi pitää luotettavana myöskään silloin, kun hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan edellä kuvatussa tehtävässä. Vastaavanlainen säännös sisältyy eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 6 §:n 1 momenttiin sekä asunto-omaisuuteen liittyvistä kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 7 §:n 1 momenttiin, joten sen sisällyttämistä ehdotukseen pidetään sääntelyn yhdenmukaisuuden näkökulmasta perusteltuna. Nyt ehdotettu säännös olisi kuitenkin edellä mainittuja säännöksiä rajatumpi, sillä se ei koskisi luotonvälitystoimintaa harjoittavan yhteisön omistamista, jolloin myöskään luotettavuus ei tulisi säännöksen nojalla arvioitavaksi henkilöllä luotonvälitystä harjoittavassa yhteisössä olevan omistus- tai määräämisvallan perusteella.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siitä, keitä 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu vaatimus koskisi silloin, kun ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö. Jotta luotettavuusvaatimus oikeushenkilön kohdalla täyttyisi, kaikkien säännöksessä lueteltujen tahojen olisi oltava luotettavia.

Pykälän *3 momentin* mukaan Finanssivalvonnalla olisi oikeus saada sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen 1 momentissa tarkoitettun henkilön luotettavuuden selvittämiseksi. Lisäksi momentissa olisi informatiivinen viittaus siitä, että Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993).

8 §. Rekisteriin merkittävät tiedot ja muutoksista ilmoittaminen. Pykälä ei perustu direktiiviin, mutta sen sisällyttämistä pidetään tärkeänä ehdotetun sääntelyn yhteneväisyyden kannalta luotonantaja ja muita luotonvälittäjiä koskevaan sääntelyn nähden.

Pykälän *1 momentissa* säädetään rekisteriin merkittävistä tiedoista. Momentin *1 kohdan* mukaan rekisteriin merkittäisiin yksityisen elinkeinonharjoittajan täydellinen nimi ja henkilötunnus. Jos yksityisellä elinkeinonharjoittajalla ei ole henkilötunnusta, rekisteriin merkitään hänen syntymäaikansa. Lisäksi rekisteriin merkitään

toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunniste ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, josta luotonvälitystä harjoitetaan tai neuvontapalveluja tarjotaan. Toimipaikalla tarkoitetaan rakennusta, huonetta tai muuta tilaa, jota luotonantaja käyttää asiakaspalvelun hoitamiseen.

Jos luotonvälittäjä on oikeushenkilö, momentin 2 kohdan mukaan rekisteriin olisi merkittävä oikeushenkilön toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunniste ja jokaisen toimipaikan käyntiosoite, josta luotonvälitystä harjoitetaan tai neuvontapalveluja tarjotaan.

Momentin 3 kohdan mukaan rekisteriin olisi merkittävä myös niiden henkilöiden täydellinen nimi ja henkilötunnus, joiden luotettavuus on rekisteri-ilmoitusta käsiteltäessä selvitetty. Jos tällaisella henkilöllä ei ole henkilötunnusta, rekisteriin merkitään hänen syntymäaikansa.

Momentin 4 kohdan mukaan rekisteriin merkittäisiin niiden henkilöiden täydellinen nimi ja henkilötunnus, joiden luottotoiminnan tuntemus on rekisteri-ilmoitusta käsiteltäessä selvitetty. Jos tällaisella henkilöllä ei ole henkilötunnusta, rekisteriin merkitään hänen syntymäaikansa.

Momentin 5 kohdan mukaan rekisteriin merkittäisiin rekisteröinnin päivämäärä.

Momentin 6 kohdan mukaan rekisteriin merkittäisiin tieto siitä, että ilmoituksen tekijä tarjoaa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja. Luotonvälittäjän oikeudesta tarjota neuvontapalveluja säädetään ehdotuksen 4 §:ssä.

Momentin 7 kohdan mukaan rekisteriin merkittäisiin luotonvälittäjälle määrätyt hallinnolliset seuraamukset sekä sellaiset kehotukset ja kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko. Lisäksi rekisteriin merkittäisiin momentin 8 kohdan mukaan rekisteristä poistamisen syy ja ajankohta.

Pykälän 2 momentin mukaan rekisteriin merkittäisiin myös tiedot niistä, joille Finanssivalvonta on määrännyt ehdotuksen 17 §:ssä tarkoitetun kiellon välittää kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja ilman rekisteröintiä tai tarjota tällaisiin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja 4 §:n vastaisesti. Kieltoa koskeva tieto sekä tieto 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetuista seuraamuksista tulee poistaa viiden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jona seuraamus tai kiello on määrätty. Tietoa rikosoikeudellisesta seuraamuksesta ei merkittäisi rekisteriin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin luotonvälittäjän velvollisuudesta ilmoittaa viipymättä Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista. Finanssivalvonnalle olisi ilmoitettava myös toiminnan lopettamisesta.

9 §. Tietojen luovuttaminen. Pykälä ei perustu direktiiviin, mutta sen sisällyttämistä pidetään tärkeänä ehdotetun sääntelyn yhteneväisyyden kannalta luotonantajia ja muita luotonvälittäjiä koskevaan sääntelyyn nähden.

Pykälän 1 momentissa olisi informatiivinen viittaus Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ään, joka koskee Finanssivalvonnan oikeutta luovuttaa tietoja salassapitosäännösten estämättä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin mukaan viranomaisten henkilörekisteristä saa antaa henkilötietoja sisältävän kopion tai tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa, jollei laissa ole toisin erikseen säädetty, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Tällaista ehtoa ei voida soveltaa pidettäessä tietoja yleisesti saatavilla sähköisen tietoverkon kautta. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan oikeudesta luovuttaa henkilötietoja tulosteena taikka saattaa ne yleisesti saataville sähköisen tietoverkon kautta tai luovuttaa muutoin sähköisessä muodossa Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentin estämättä. Perustuslakivaliokunta on pitänyt henkilötietojen julkistamista perustuslain puitteissa mahdollisena toteuttaa julkisena tietopalveluna, jos sille on oikeusturvan takeiden ja perusoikeusjärjestelmän tavoitteiden kannalta hyväksyttävät perusteet (PeVL 2/2017 vp, s. 7, PeVL 65/2014 vp, s. 4/II—5/I, PeVL 32/2008 vp s. 2/I—3/II). Valiokunnan mukaan yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta on kuitenkin olennaista, että internetiin sijoitettavasta henkilörekisteristä tietoja ei voida hakea erilaisina massahakuina, vaan esimerkiksi ainoastaan yksittäisinä hakuina (PeVL 2/2017 vp, s. 7, PeVL 32/2008 vp, s. 3/I). Momentin toisessa virkkeessä säädettäisiinkin siitä, että yleisen tietoverkon kautta tapahtuvan tiedonluovutuksen edellytyksenä olisi, että henkilötietoja voidaan hakea vain yksittäisinä hakuina. Momentin kolmannen virkkeen mukaan henkilötunnuksen saisi luovuttaa vain annettaessa tietoja tulosteena tai teknisenä tallenteena. Luovutuksen edellytyksenä olisi tällöin se, että luovutuksensaajalla on tietosuojalain 29 §:n tai muun lain nojalla oikeus käsitellä henkilötunnuksia koskevia tietoja. Pykälän 1 ja 2 momenttia vastaavat säännökset sisältyvät voimassa olevaan eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 9 §:ään.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin tiedoista, jotka Finanssivalvonnan olisi pidettävä yleisesti saatavilla sähköisen tietoverkon kautta. Säännöstä pidetään tärkeänä, jotta on selvää, mitä tietoja rekisteriä pitävän viranomaisen olisi pidettävä yleisesti saatavilla. Periaatteiltaan vastaava säännös sisältyy asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 10 §:n 2 momenttiin, mutta nyt ehdotettu säännös on tietosisällöltään mainittua säännöstä suppeampi. Velvollisuus tietojen pitämiseen yleisesti saatavilla koskisi vain osaa rekisteriin merkittävistä tiedoista, kuten elinkeinonharjoittajan nimeä sekä tietoa ylimmästä johdosta. Lisäksi kuluttajan oikeusturvan kannalta pidetään tärkeänä, että Finanssivalvonta pitää yleisesti saatavilla sähköisen tietoverkon avulla myös tietoa ilmoituksen tekijälle määrätystä julkisista varoituksista sekä sellaisista kielloista, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko.

10 §. Johdon velvoitteet. Pykälän 1 *momentin* ensimmäisessä virkkeessä säädettäisiin luotonvälittäjän velvollisuudesta huolehtia, että toiminnassa noudatetaan hyvää luotonantotapaa. Hyvästä luotonantotavasta säädetään 1. lakiehdotuksen 7 luvun 13 §:ssä, ja se koskee mainitun pykälän 3 *momentin* nojalla soveltuvin osin myös luotonvälittäjiä. Jos luotonvälittäjä on oikeushenkilö, velvollisuus olisi ehdotuksen 6 §:n 2 *momentissa* tarkoitetulla ylimmällä johdolla. *Momentin* toisessa virkkeessä säädettäisiin, että luotonvälittäjä huolehtii siitä, että luottotoimintaan osallistuvilla henkilöillä on tehtävässä tarvittava riittävä ammattitaito. Vastaava säännös sisältyy eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 10 §:n 1 *momenttiin*.

Pykälän 2 *momentin* ensimmäisen virkkeen mukaan luotonvälittäjän tulisi kirjallisesti määritellä ne henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, joita se soveltaa toiminnassaan. Vaatimukset olisi määriteltävä konkreettisesti esimerkiksi henkilöstön perehdytys- ja koulutusohjelmilla, ja niiden ajantasaisuutta olisi seurattava säännöllisesti ja niitä olisi päivitettävä tarvittaessa. Vaadittavasta asiantuntemuksesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälällä ja sen 2 *momentin* nojalla annettavalla asetuksella pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 33 artikla.

11 §. Asiakasvarat. Ehdotuksen mukaan luotonvälittäjä ei saisi vastaanottaa, pitää hallussa eikä välittää asiakkaalle kuuluvia varoja. Säännös ei perustu direktiiviin, mutta asianmukaisena pidetään, että luotonvälittäjiä koskevat säännökset vastaavat tältä osin toisiaan. Vastaava säännös sisältyy asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 12 §:ään.

12 §. *Luotonvälitykseen ja neuvontapalveluihin liittyvien asiakirjojen ja tietojen säilyttäminen.* Pykälä ei perustu direktiiviin, mutta sen sisällyttämistä pidetään tärkeänä ehdotetun sääntelyn yhteneväisyyden kannalta luotonantajia ja muita luotonvälittäjiä koskevaan sääntelyn nähden. Säilytysaikoja koskevia säännöksiä sisältyy lisäksi muuhun lainsäädäntöön, kuten 1. lakiehdotuksen 7 lukuun, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettuun lakiin (444/2017) ja kirjanpitolakiin (1336/1997).

Pykälän mukaan luotonvälittäjän olisi säilytettävä luotonvälitykseen ja neuvontapalveluihin liittyvät asiakirjat ja tiedot viiden vuoden ajan siitä, kun asiakassuhde on päättynyt. Jos luotonvälityksestä tai neuvontapalvelusta on syntynyt erimielisyys, asiakirjat ja tiedot olisi kuitenkin säilytettävä siihen saakka, kunnes asia on sovittu tai ratkaistu. Samoin luotonvälittäjän olisi noudatettava mahdollisesta muusta lainsäädännöstä johtuvaa velvollisuutta säilyttää pidempään asiakirjoja ja tietoja. Säännöksen tarkoituksena on turvata Finanssivalvonnan tiedonsaantioikeuksien toteutuminen sen valvoessa luotonvälittäjiä.

Säännös kattaa kaikki asiakassuhteen vaiheet ja koskee kaikkea välittäjän toimintaa markkinoinnista mahdollisten ongelmien selvittämiseen. Luotonvälitykseen ja neuvontapalveluihin liittyvillä asiakirjoilla ja tiedoilla tarkoitetaan esimerkiksi palvelua koskevaa sopimusta ja kuluttajaa koskevaa aineistoa.

13 §. *Vaitiolovelvollisuus.* Pykälä ei perustu direktiiviin, mutta sen sisällyttämistä pidetään tärkeänä ehdotetun sääntelyn yhteneväisyyden kannalta luotonantajia ja muita luotonvälittäjiä koskevaan sääntelyn nähden. Pykälässä säädettäisiin vaitiolovelvollisuudesta soveltuvin osin yhdenmukaisesti muun muassa eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 17 §:n sekä asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 14 §:n kanssa. Vaitiolovelvollisuus koskisi kaikkia tahoja, jotka kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottojen välitystä harjoitettaessa tai tällaisiin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja tarjottaessa ovat saaneet tietoonsa asiakkaan tai jonkun muun taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja, kuten terveydentilaa, koskevia seikkoja taikka liikesalaisuuksia. Vaitiolovelvollisuus sisältää sekä asiakirjojen salassapitovelvollisuuden että kiellon ilmaista muussa kuin kirjallisessa muodossa oleva tieto. Poikkeuksen muodostavat tilanteet, joissa se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, antaa suostumuksen tietojen ilmaisemiseen taikka jossa laissa säädetään asiasta toisin.

14 §. *Valvonta.* Pykälän mukaan lain noudattamista valvoisi Finanssivalvonta. Pykälä liittyy osaltaan kuluttajaluottodirektiivin 37 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan täytäntöönpanoon.

15 §. Valvontavaltuudet. Pykälällä ehdotetaan selvennettävään, että Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa. Pykälällä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 37 artiklan 1 kohta sekä 41 artiklan 1 kohta.

16 §. Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano. Pykälällä täsmennettäisiin, että hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa. Pykälä liittyy osaltaan kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan täytäntöönpanoon.

17 §. Erityinen kiello-oikeus. Pykälä ei perustu direktiiviin, mutta sen sisällyttämistä pidetään tärkeänä ehdotetun sääntelyn yhteneväisyyden kannalta luotonantajia ja muita luotonvälittäjiä koskevaan sääntelyn nähden. Periaatteiltaan vastaavat säännökset sisältyvät eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 22 §:ään sekä asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 19 §:ään.

Pykälän 1 momentilla perustettaisiin Finanssivalvonnalle erityinen kiello-oikeus, jonka nojalla se voisi kieltää ehdotuksen vastaisesti ilman rekisteröintiä tapahtuvan kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välityksen ja tällaisiin luottoihin liittyvien neuvontapalvelujen tarjoamisen. Kielto voitaisiin erityisestä syystä kohdistaa myös kiellettyä toimintaa harjoittavan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Finanssivalvonnasta annetun lain 33 a §:n mukaan Finanssivalvonnalla on toimivalta asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakko. Mainitusta pykälästä poiketen pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että Finanssivalvonnalla velvollisuus asettaa uhkasakko 1 momentissa tarkoitetun kiellon tehosteeksi, ellei se erityisestä syystä ole tarpeetonta tai Finanssivalvonta katso, että tulisi saattaa arvioitavaksi, täyttääkö menettely 18 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn rikoksen tunnusmerkistön. Momentin kolmannessa virkkeessä olisi informatiivinen viittaus uhkasakkolakiin.

18 §. Rangaistussäännökset. Pykälä ei perustu direktiiviin, mutta sen sisällyttämistä pidetään tärkeänä ehdotetun sääntelyn yhteneväisyyden kannalta luotonantajia ja muita luotonvälittäjiä koskevaan sääntelyn nähden. Periaatteiltaan vastaavat säännökset sisältyvät eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 23 §:ään sekä asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 26 §:ään.

Ehdotuksen mukaan *kuluttajaluottojen välitysrikoksesta* tuomitaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, pykälän *1 momentin* mukaan se, joka tahallaan harjoittaa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välitystä ilman rekisteröintiä. Rangaistusuhkana on sakko tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Ehdotetussa tunnusmerkistössä tarkoitettua menettelyä voidaan pitää niin moitittavana, että rikosoikeudellinen vastuu siitä on perusteltu. Myös elinkeino-oikeudellisen sääntelyn tehokkuuden varmistaminen puoltaa ehdotettua sääntelyä. Ehdotettu rangaistusasteikko vastaa rangaistavaksi säädettävän tekotyypin moitittavuutta, ja asteikko on myös linjassa muiden vastaaventyyppisiä tekoja koskevien elinkeino-oikeudelliseen toimintaan liittyvien rangaistussäännösten, kuten edellä mainittuja luotonantajarikosta, vertaislainanvälittäjärikosta ja asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välitysrikosta koskevien säännösten kanssa.

Vahva perussääntö on, että vankeusuhkaiset rangaistussäännökset tulee sijoittaa rikoslakiin. Tästä pääsäännöstä poikkeaminen edellyttää painavia perusteita. Ehdotetussa rangaistussäännöksessä tarkoitettua tyyppisiä, myös matalan vankeusrangaistusuhana käsittäviä rangaistussäännöksiä on nykyisellään aineellisoikeudellisessa lainsäädännössä, ja asianmukaisena pidetäänkin, että myös ehdotettu rangaistussäännös sijoitetaan aineelliseen lakiin, jonka vastaisesta menettelystä rikoksessa on kysymys.

Pykälän *2 momentin* mukaan rangaistus 13 §:n mukaisen vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomittaisiin rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 §:n mukaisena salassapitorikoksena tai 2 §:n mukaisena salassapitorikkomuksena, mikäli teosta ei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Jos Finanssivalvonta on tehostanut 17 §:n 1 momentin nojalla määrättyä kieltoa uhkasakolla, päällekkäisyyksien estämiseksi pykälän *3 momentissa* säädetään, ettei rikkojaa tällöin voida tuomita samasta teosta rangaistukseen, jos uhkasakko on lainvoimaisella päätöksellä tuomittu maksettavaksi. Säännös vastaa eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 23 §:n 4 momenttia sekä asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 26 §:n 2 momenttia.

19 §. Muutoksenhaku. Säännös ei perustu direktiiviin, vaan olisi kansallista sääntelyä. Pykälä vastaa sisällöltään eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 24 §:ää.

Pykälän *1 momentin* mukaan Finanssivalvonnan päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Muutoksenhaku vastaisi tältä osin Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ää, jonka nojalla Finanssivalvonnan päätösten muutoksenhaku on keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen.

Pykälän *2 momentin* mukaan muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Pykälän *3 momentin* nojalla Finanssivalvonnan päätös voitaisiin panna täytäntöön ilman lainvoimaa. Päätöksestä valittamisesta huolimatta päätöstä olisi noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

7.4 Laki asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä

5 §. *Välittäjärekisteri ja rekisteri-ilmoitus.* Pykälään lisättäisiin yhdenmukaisuussyistä 3. lakiehdotuksen 5 §:n 4 momenttia vastaava uusi *4 momentti*, jonka mukaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

7.5 Laki kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista

13 §. *Seuraamusmaksu eräiden kuluttajansuojalain säännösten rikkomisesta.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi. Pykälään lisättäväksi ehdotetut säännökset perustuvat kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiiviin sekä kuluttajaluottodirektiiviin, ja lisäyksillä pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaoikeusdirektiivin 24 artiklaan lisätty 6 kohta sekä kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan 2 kohta.

Pykälän *1 momentin 2 kohtaa* ehdotetaan täydennettäväksi ensinnäkin siten, että kohdassa viitattaisiin kuluttajansuojalain 6 lukuun lisättävään uuteen peruuttamistoimintoa koskevaan 14 a §:ään. Samaan momentin *3 kohtaan* ehdotetaan lisättäväksi kuluttajansuojalain 6 a lukuun lisättävät 11 §:n 4 momentti, joka koskee velvollisuutta toimittaa ennakkotiedot ja sopimusehdot vammaisille kuluttajille soveltuvassa ja saavutettavassa muodossa sekä 11 c §, joka koskee ennakkotietojen

antamista sähköisesti. Siltä osin kuin 6 a luvun 11 §:n 4 momentti koskee sopimusehtojen toimittamista, on kyse kansallisesta sääntelystä. Momentin 3 kohtaan lisätäisiin myös 12 a §, joka koskee peruuttamistoimintoa sekä 18 a §, joka koskee kiellettyjä menettelytapoja verkkorajapinnoilla.

Momentin 4 kohtaa täydennettäisiin edelleen siten, että seuraamusmaksu voisi tulla kyseeseen myös, kun elinkeinonharjoittaja kuluttajien vahingoksi tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö 1. lakiehdotuksen 7 luvun 12 a §:n mukaista kieltoa periä maksuja luvussa edellytettyjen tietojen antamisesta, 13 §:n 2 momentin 1 kohdan da ja ga alakohtien säännöksiä hyvän luotonantotavan mukaisesta menettelystä luottoa markkinoitaessa sekä saman momentin 6 kohdan velvollisuuden antaa kuluttajalle maksuviivästystilanteissa tietoa ja neuvoja ja tarjota kuluttajalle kohtuullisia maksujärjestelyjä luoton takaisinmaksun edistämiseksi. Mainittuja 1 kohdan säännöksiä sovelletaan mainitun pykälän 3 momentin nojalla myös luotonvälittäjään. Lisäksi 4 kohdassa mainittaisiin seuraamusmaksulla sanktioitavina säännöksinä jatkossa myös 1. lakiehdotuksen 7 luvun 13 b §:n säännökset luotto-tarjouksen ehtojen muuttamisesta ja vakuutusta koskevan tarjouksen voimassaolosta, 13 c §:n 1 momentin mukainen velvollisuus määritellä luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävät menettelytavat ja ylläpitää niitä sekä saman pykälän 2 tai 3 momentin säännökset palkitsemista koskevista linjauksista. Seuraamusmaksu voisi tulla jatkossa kyseeseen myös rikottaessa 1. lakiehdotuksen 7 luvun 16 b §:n säännöksiä luottihakemuksen hylkäämisestä, saman luvun 18 §:n kieltoa ottaa kuluttajalta juokseva sitoumus, saman luvun 30 §:n säännöksiä jatkuvaa luottoa koskevan sopimuksen irtisanomisesta, saman luvun 48 a §:n säännöksiä kuluttajan olosuhteiden huomioimisesta luotonvälityksessä, saman luvun 49 b §:n säännöksiä neuvontapalvelusta kuluttajalta perittävästä maksusta, saman luvun 49 c §:n säännöksiä neuvontapalvelun suorittamisesta, saman luvun 49 d §:n säännöksiä riippumattoman neuvonnan tarjoamisesta tai riippumattomana neuvojana toimimisesta ilmoittamisesta sekä saman luvun 49 e §:n ja sen nojalla annettuja säännöksiä luotonantajalta ja luotonvälittäjältä vaadittavasta asiantuntemuksesta. Muilta osin kohta vastaisi nykytilaa.

Myös pykälän 2 momentin 2 ja 3 kohtaa täydennettäisiin. Mainittuun 2 kohtaan lisättäisiin viittaus kuluttajansuojalain 6 a luvun 13 §:ään. Edelleen 3 kohdan osalta jatkossa seuraamusmaksun määräämismahdollisuus koskisi kohdassa nykyisin lueteltujen säännösten lisäksi tilanteita, jossa elinkeinonharjoittaja käyttää sopimusehtoa tai soveltaa käytäntöä, jolla poiketaan kuluttajien vahingoksi kuluttajansuojalain 7 luvun 20 §:n 2 momentin mukaisesta oikeudesta peruuttaa kuluttajaluottosopimus, 21 §:n 1 momentin mukaisesta liitännäissopimuksen sitomattomuudesta, 27 §:n ennen aikaista takaisinmaksua koskevista säännöksistä, 32 §:n käyttöoikeuden lakkauttamista koskevista säännöksistä, 46 a §:n käyttelytiliin liittyvän

luottosopimukseen perustuvan luoton käytön rajoittamista tai peruuttamista koskevista säännöksistä taikka 47 a §:n tili- tai luottorajan ylitystä koskevan mahdollisuuden rajoittamista tai peruuttamista koskevista säännöksistä. Muilta osin kohta vastaisi nykytilaa.

16 §. *Seuraamusmaksu tietojen antamista koskevien säännösten rikkomisesta.* Pykälän 1 momentin 3 kohtaan lisättäisiin kuluttajansuojalain 6 a luvun uusia säännöksiä. Seuraamusmaksu voitaisiin määrätä, jos elinkeinonharjoittajalle rikkoo tai laiminlyö kuluttajansuojalain 6 a luvun 10 a §:n mukaista velvollisuutta antaa riittäviä selvityksiä, 10 b §:n mukaista velvollisuutta lähettää peruuttamisoikeutta koskeva muistutus taikka 11 d §:n mukaista tiedonantovelvollisuutta.

Momentin 4 kohtaa täydennettäisiin siten, että jatkossa seuraamusmaksu voisi tulla kohdassa nykyisin mainittujen säännösten lisäksi kyseeseen tilanteessa, jossa elinkeinonharjoittaja rikkoo tai laiminlyö 1. lakiehdotuksen 7 luvun 7 a §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä yleisiä tietoja tarjoamistaan luotoista, 8 a §:n ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisen velvollisuuden antaa varoitus kuluttajaluoton mainonnassa, 11 §:n mukaisen velvollisuuden ennen luottosopimuksen tekemistä annettavien tietojen tai luottosopimusluonnoksen toimittamisesta, 11 a §:n mukaisen velvollisuuden lähettää kuluttajalle peruuttamisoikeutta koskeva muistutus, 11 b §:n mukaisen velvollisuuden antaa tieto automatisoituun päätöksentekoon perustuvasta yksilöllisestä tarjouksesta, 13 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisen velvollisuuden antaa kuluttajalle ennen luottosopimuksen tekemistä riittävät ja selkeät selvitykset, 23 §:n mukaisen velvollisuuden antaa kuluttajalle maksutta lyhennystaulukko, 23 a §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja luottosopimusta muutettaessa, 25 §:n 1 momentin mukaisen velvollisuuden ilmoittaa luottosopimuksen mukaisten oikeuksien tai itse luottosopimuksen siirtymisestä kolmannelle osapuolelle, 41 §:n ja sen 2 momentin nojalla annettujen säännösten mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja ennen maksujärjestelysopimuksen tekemistä, 42 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisen velvollisuuden antaa ennakkotietoja puhelimesta, 43 §:n mukaisen velvollisuuden ennen maksujärjestelysopimuksen tekemistä annettavien tietojen tai maksujärjestelysopimusluonnoksen toimittamisesta, 46 §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja käyttelytiliin liittyvän luottosopimuksen voimassaoloaikana, 47 §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja käyttelytilisopimukseen sekä tili- tai luottorajan ylitykseen liittyen, 49 §:n mukaisen velvollisuuden ilmoittaa luotonvälityksestä perittävästä maksusta taikka 49 a §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja ennen neuvontapalvelun aloittamista tai neuvontapalvelua koskevan sopimuksen tekemistä. Kohtaan lisättävät säännökset perustuvat kuluttajaluottodirektiiviin, ja lisäyksillä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan 2 kohta.

7.6 Laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta

6 a §. *Kuluttaja-asiamiehen lainsäädännön valvontatehtävistä sekä eräistä muista Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttaja-asioista tiedottaminen.* Pykälä olisi uusi, ja siinä säädettäisiin kuluttaja-asiamiehen valvontatehtävää koskevan tiedon julkaisemisesta. Pykälä liittyisi osin kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan 3 kohdan täytäntöön panemiseen, mutta se olisi soveltamisalaltaan laajempi. Syitä säännöksen sisällyttämiseen on arvioitu tarkemmin jaksossa 4.1.1. Pykälän 1 momentin mukaan kuluttaja-asiamies julkaisee tietoa tärkeimmistä päätöksistään tai muista valvontatoimistaan, määräämistään kielloista, vireille panemistaan kanteista ja hallinnollisista seuraamuksista sekä niiden johdosta annetuista tuomioistuimen ratkaisuista sopivalla tavalla sen jälkeen, kun siitä on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle.

Kuluttaja-asiamiehen päätöksellä tai muulla valvontatoiminnalla tarkoitetaan kaikenlaisia valvontatehtävän yhteydessä tehtäviä päätöksiä, asian käsittelyyn liittyviä välivaiheita ja kannanottoja, kuten henkilölle lähetettävää selvityspyyntöä, lainvastaista menettelyä koskevaa huomautuskirjettä tai kirjallista sitoumuspyyntöä lainvastaisen menettelyn lopettamiseksi. Tiedon julkaiseminen ei tarkoita tiedon julkaisemista kaikista käsiteltävää valvontatehtävää koskevista yksittäisistä käsittely- tai työvaiheista, eikä tiedon julkaiseminen edellytä, että asian käsittely olisi lopullisesti päätetty. Julkaistava tieto voi kuitenkin koskea myös yksittäistä valvontatehtävän käsittelyvaihetta, kuten selvityspyynnön lähettämistä henkilölle, mutta usein julkaistava tieto on kooste tai tiivistelmä valvontatehtävän käsittelyn yhteydessä syntyneestä kirjeenvaihdosta ja neuvotteluista.

Kuluttaja-asiamies harkitsee itsenäisesti, mitä päätöksiään tai muita valvontatoimiaan se pitää julkaisemisen kannalta tärkeänä. Sopivalla tavalla tarkoitetaan sekä sitä, että valvontatehtävästä julkaistava tieto voi esimerkiksi olla tiivistelmä useista asiakirjoista sekä sitä, että julkaisukanava voi olla esimerkiksi lehdistötiedote, Kilpailu- ja kuluttajaviraston verkkosivuilla julkaistava verkkotiedote tai Kilpailu- ja kuluttajaviraston verkkosivuilla ylläpidettävä kuluttaja-asiamiehen päätöstietopankki.

Poiketen 1 momentin pääsäännöstä tieto päätöksestä tai muusta valvontatoimesta voidaan julkaista tärkeän syyn ja asian nopean vaikutuksen vuoksi, vaikka sen julkaisemisesta ei olisi ensin ilmoitettu siinä yksilöidylle henkilölle. Vastaavasti, jos henkilöön ei saada yhteyttä, henkilöä ei tunneta tai henkilö välttelee kuluttaja-asiamiehen yhteydenottoa, tietoa voidaan julkaista ilman, että sen sisällöstä tai sen julkaisemisesta on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle.

Pykälän 2 *momentissa* säädetään niistä seikoista, jotka voisivat tilanteen mukaan käydä ilmi 1 momentissa tarkoitettusta julkaistavasta tiedosta. Jos jokin yksittäinen tieto ei ole saatavilla, kuten esimerkiksi menettelystä vastuussa oleva henkilö, tietoa ei luonnollisesti voida julkaista muiden tietojen yhteydessä. Yksittäisen tiedon puuttuminen ei kuitenkaan estä momentissa tarkoitettujen muiden tietojen julkaisemista. Tällöin voidaan esimerkiksi vastuussa olevan henkilön nimen asemesta julkaista tieto siitä, että henkilö ei ole tiedossa.

Julkaistavasta tiedosta kävisi ilmi, esimerkiksi valvontatehtävän kohteena olevan menettelyn tai lain rikkomisen luonne. Menettelyllä tarkoitetaan esimerkiksi kuluttajaluoton tarjontaa, auton etämyyntiä tai kaukojunavuoron viivästymistä. Lain rikkomisen luonteella tarkoitetaan esimerkiksi hyvän luotonantotavan vastaista menettelyä, harhaanjohtavaa markkinointia tai matkustajan oikeuden epäämistä kuluttomaan uudelleenreititykseen.

Vastuussa olevalla henkilöllä tarkoitetaan lainsäädännön valvontatehtävän kohteena olevaa elinkeinonharjoittajaa ja elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaa luonnollista henkilöä tai muuta, joka toimii hänen lukuunsa. Muita julkaistavia tietoja voisivat olla sovelletut säännökset keskeisiltä osin, asian käsittelyn tila sekä päätöksen tai ratkaisun lainvoimaisuus. Jos asian käsittelyn tila tai lainvoimaisuus ilmenee jo julkaistavan tiedon sisällöstä, sitä ei tarvitse erikseen ilmoittaa.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin kuluttaja-asiamiehen käytettävissä olevista vaihtoehtoisista menettelyistä tilanteissa, jos päätöksen tai ratkaisun julkistaminen vaarantaisi meneillään olevan viranomaistutkinnan tai vaarantaisi finanssi- tai muiden markkinoiden vakauden. Kysymys olisi suppeasti tulkittavasta poikkeussäännöksestä.

Kuluttaja-asiamiehen olisi kussakin yksittäistapauksessa arvioitava tapauskohtaisesti julkistamisen seurauksia ja julkistamisen eri vaihtoehtoja. Siltä osin kuin kyse on tiedottamatta jättämisestä finanssimarkkinoiden vakavaa vaarantamista koskevasta syystä, säännös perustuu kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan 3 kohtaan. Muilta osin sääntely on kansallista.

Pykälän 4 *momentin* mukaan kuluttaja-asiamies ja Kilpailu- ja kuluttajavirastossa kuluttaja-asioita käsittelevät kuluttajaneuvonta, Euroopan kuluttajakeskus ja matkapakettien vakuusvalvonta voivat julkaista kuluttajille suunnattuja yksittäisiä henkilöitä nimeltä koskevia toimintaohjeita tai varoituksia, milloin toimintaohjeen tai varoituksen julkaiseminen asian tärkeyden tai nopean vaikutuksen vuoksi on tärkeää. Toimintaohjeen tarkoituksena on esimerkiksi auttaa kuluttajia tunnistamaan lainvastainen menettely, neuvoa, miten välttää joutumasta menettelyn kohteeksi

ja neuvoa, miten toimia, jos on jo joutunut menettelyn kohteeksi. Toimintaohjeen tarkoituksena voi olla myös kuluttajien ohjeistaminen korvausten hakemiseksi konkurssitilanteissa tai kuluttajille osoitetut yhteydenottopyynnöt Kilpailu- ja kuluttajavirastoon tai muuhun tahoon, kuten poliisiin tai pesänselvittäjään asian jatkokäsittelyä varten.

Toimintaohjeessa voi olla kysymys myös kuluttajille annetuista asian käsittelyn etenemistä viranomaisessa koskevista väliaikatiedoista. Väliaikatietojen tarkoituksena on tyydyttää kuluttajien tiedontarve ja välttää lukuisat yksittäiset asian käsittelyn etenemistä koskevat tietopyynnot, kunnes asiassa on jälleen uutta viranomaisen tiedotettavaa.

Varoitukset voivat koskea esimerkiksi sellaisen henkilön toiminnasta varoittamista, jonka tiedetään todistettavasti lähettävän kuluttajille aiheettomia laskuja ja perintäkirjeitä tai varoittaminen asioimasta henkilön kanssa, joka ei toimita kuluttajien etukäteen maksamia tuotteita tai palauta kuluttajien rahoja. Varoitus voi myös koskea sellaisen henkilön toimintaa, joka hyväksyttävää vakuutta asettamatta harjoittaa matkapalveluyhdistelmistä annetun lain (901/2017) soveltamisalaan kuuluvien matkapalveluyhdistelmien tarjoamista tai asuntokauppain (843/1994) soveltamisalaan kuuluvien asuntojen tarjoamista. Lisäksi varoitus voi koskea esimerkiksi kuluttajille vaarallisten tavaroiden tai palveluiden tarjontaa.

Vaikka toimintaohjeen ja varoituksen tarkoitus on antaa kuluttajille käytännön ohjeita asian omatoimiseen hoitamiseen ja varoittaa näitä taloudellisilta menetyksiltä, toimintaohjeen tai varoituksen julkaisemisessa voi samalla olla kyse myös lainvastaisuuden julkaisemisesta pakkokeinotarkoituksessa. Kyse voi siis olla myös siitä, että viranomaisen pyrkii toimintaohjeen tai varoituksen julkaisemisella saamaan menettelystä vastuussa oleva henkilö luopumaan vapaaehtoisesti lainvastaisesta toimenpiteestä. Koska rajanveto pelkän kuluttajien ohjeistamisen ja pakkokeinotarkoituksessa julkistetun lainvastaisuuden välillä voi yksittäistapauksissa olla mahdollista, on perusteltua, että momentissa tarkoitettu tiedottaminen kattaa molemmat tarkoitukset.

Momentin mukaan kuluttajille suunnattu toimintaohje tai varoitus voidaan julkaista menettelystä vastuussa olevan tai epäillyn henkilön nimi mainiten, vaikka toimintaohjeesta tai sen julkaisemisesta ei olisi ensin ilmoitettu siinä yksilöidylle henkilölle.

7.7 Vakuutuslainsäädäntö

2 luku **Vakuutuksesta annettavat tiedot**

5 §. *Tiedot ennen sopimuksen solmimista.* Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi *4 momentti*, jossa viitataan vakuutusten etämyynnin tiedonantovelvollisuuden osalta kuluttajansuojalain 6 a luvun tiedonantovelvollisuutta koskeviin säännöksiin. Koska vakuutusten etämyynnissä sovelletaan jatkossa yleisen tiedonantovelvollisuuden osalta vain vakuutuksia koskevaa erityissääntelyä, viittaus kuluttajansuojalain 6 a lukuun on tarpeeton.

5 a §. *Tietojen toimittaminen pysyvällä tavalla taikka verkkosivustolla.* Pykälän *3 momenttiin* lisätään kuluttajansuojalain säädösnumero, sillä 5 §:ssä oleva viittaus kuluttajansuojalakiin poistetaan.

5 e §. *Luotonantajan edellyttämää vakuutusta koskevan tarjouksen voimassaolo.* Pykälä on uusi. Pykälässä olisi informatiivinen viittaus kuluttajansuojalain 7 luvun 13 b §:ään, jossa säädettäisiin luotonantajan kuluttajaluottoa varten edellyttämää vakuutusta koskevan tarjouksen voimassaoloajasta.

6 §. *Eräiden asiakirjojen antaminen.* Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentin toinen virke, jossa viitataan vakuutusten etämyynnin osalta kuluttajansuojalain 6 a luvun sopimusehtojen toimittamista koskeviin säännöksiin, poistettaisiin. Koska vakuutusten etämyynnissä sovelletaan jatkossa yleisen tiedonantovelvollisuuden osalta vain vakuutuksia koskevaa erityissääntelyä, viittaus kuluttajansuojalain 6 a lukuun on tarpeeton.

13 a §. *Vakuutuksenottajan oikeus peruuttaa eläkevakuutus tai säästöhenkivakuutus.* Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi siten, että momentin toisesta virkkeestä poistetaan viittaus kuluttajansuojalain 6 a luvun säännöksiin. Vastaisuudessa peruuttamisajan alkamisen osalta olisi huomioitava ainoastaan vakuutuslainsäädännön 6 §:ssä tarkoitettujen asiakirjojen toimittamisajankohta. Koska vakuutusten etämyynnissä sovelletaan jatkossa yleisen tiedonantovelvollisuuden osalta vain vakuutuksia koskevaa erityissääntelyä, viittaus kuluttajansuojalain 6 a lukuun on tarpeeton.

7.8 Laki vakuutusten tarjoamisesta

5 luku **Liiketoiminnan menettelytavat ja tiedonantovelvollisuus.**

36 §. *Vakuutusmeklarin tiedonantovelvollisuus.* Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi 3 momentti. Kyseisessä momentissa viitataan vakuutusten etämyynnin ja vakuutusmeklarin tiedonantovelvollisuuden osalta osalta kuluttajansuojalain 6 a luvun tiedonantovelvollisuutta koskeviin säännöksiin. Koska vakuutusten etämyynnissä sovelletaan jatkossa yleisen tiedonantovelvollisuuden osalta vain vakuutuksia koskevaa erityissääntelyä, viittaus kuluttajansuojalain 6 a lukuun on tarpeeton.

41 a §. *Kuluttajan syöpätautidiagnooseja koskevia henkilötietoja koskevat rajoitukset kuluttajaluottoon liittyvässä vakuutuksessa.* Pykälä olisi uusi, ja siinä säädettäisiin kuluttajan syöpätautidiagnooseja koskevien henkilötietojen käyttämistä koskevasta rajoituksesta. Säännöksellä pannaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 14 artiklan 4 kohta. Ehdotuksen mukaan jos kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvaa kuluttajaluottoa koskevan luottotarjouksen ehtona on, että kuluttaja ottaa luottosopimukseen liittyvän vakuutuksen, vakuutuksen tarjoamisessa ei saa käyttää kuluttajan syöpätautidiagnoosia koskevia henkilötietoja sen jälkeen kun 15 vuotta on kulunut diagnoosia koskevan lääketieteellisen hoidon päättymisestä.

On tavallista, että vakuutusentarjoajat ottavat vastuunvalinnassaan huomioon vakuutettavan henkilön terveydentilan ja sairaushistorian. Säännöksen taustalla on tavoite vähentää pitkäaikaisessa remissiossa olevien syöpäselviytyjien epäreilua kohtelemista rahoituspalvelujen saannissa, joka voi ilmetä esimerkiksi kohtuuttoman korkeiden maksujen muodossa (kuluttajaluottodirektiivin johdanto-osan 48 kappale). Säännös merkitsisikin rajoitusta vakuutusentarjoajan vastuunvalintaan syöpätautidiagnoosia koskevien henkilötietojen osalta sen jälkeen, kun 15 vuotta on kulunut diagnoosia koskevan lääketieteellisen hoidon päättymisestä. Henkilötietojen käyttämistä tulisi tulkita säännöksen yhteydessä laajasti. Koska säännöksen tarkoituksena on kieltää se, että säännöksen soveltamisalaan kuuluva vakuutus-sopimus perustuisi edellä mainitun rajauksen piiriin kuuluviin henkilötietoihin, säännöksen vastaista olisi, että tällaisia henkilötietoja ylipäänsä pyydetäisiin vakuutusentarjoamisen yhteydessä. Direktiivin säännös jättää jäsenvaltioiden määritettäväksi pituuden ajanjaksolle, jonka jälkeen säännöksessä mainittuja henkilötietoja ei saa käyttää. Ajanjakso ei saa kuitenkaan ylittää 15 vuotta kuluttajan syöpätautidiagnoosia koskevan hoidon päättymisestä. Asianmukaisena ajanjaksona pidetään 15 vuotta lääketieteellisen hoidon päättymisestä. Syitä valitulle ratkaisulle on avattu jaksossa 5.1.1. Selvyyden vuoksi on syytä todeta, että säännös ei koske kaikkia luottosopimukseen liittyviä vakuutuksia, vaan ainoastaan tilanteita, joissa

luottotarjouksen edellytyksenä on, että kuluttajalla on luottosopimukseen liittyvä asiaankuuluva vakuutus. Luotonantajan oikeudesta edellyttää luottosopimukseen liittyvää vakuutusta säädetään 1. lakiehdotuksen 7 luvun 13 b §:ssä.

9 luku **Valvonta, hallinnolliset seuraamukset ja vahingonkorvausvastuu**

71 §. Seuraamusmaksu. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa täydennettäisiin niin, että seuraamusmaksun piirissä olisi jatkossa myös ehdotettu uusi 41 a §. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia. Lisäyksellä pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 44 artiklan 2 kohta.

7.9 Laki luottolaitostoiminnasta

8 luku **Palkitseminen**

3 §. Palkitsemisjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset. Pykälän 3 momenttiin lisätäisiin informatiivinen viittaus 1. lakiehdotuksen 7 luvun 13 c §:ään. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia.

15 luku **Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa**

12 a §. Ammatilliset vaatimukset. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassa olevaa lakia.

Pykälään ehdotetaan otettavaksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin luottolaitoksen palveluksessa olevien ja muutoin tämän lukuun toimivien henkilöiden tietämystä ja pätevyyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista. Momentin mukaan 1. lakiehdotuksen 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja myöntävän luotonantajan tai vertaislainanvälittäjän palveluksessa olevilla ja muutoin sen lukuun toimivilla henkilöillä, jotka osallistuvat luottojen myöntämiseen tai vertaislainojen välittämiseen, olisi oltava luottotoimintaa koskeva riittävä tietämys ja pätevyys. Kyseiset vaatimukset koskevat myös henkilöitä, joiden välittömän johdon ja valvonnan alaisina edellä tarkoitettut henkilöt toimivat, eli käytännössä luoton myöntämiseen osallistuvien henkilöiden lähiesihenkilöitä. Luottolaitoksen tulisi kirjallisesti määritellä ne henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, joita se soveltaa toiminnassaan. Vaatimukset olisi määriteltävä konkreettisesti esimerkiksi henkilöstön perehdytys- ja koulutusohjelmilla, ja niiden ajantasaisuutta olisi seurattava säännöllisesti ja päivitettävä tarvittaessa. Tietämystä

ja pätevyyttä koskevista vaatimuksista säädettäisiin momentin nojalla annettavassa valtioneuvoston asetuksessa. Momentilla ja sen nojalla annettavalla valtioneuvoston asetuksella pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 33 artikla.

7.10 Laki positiivisesta luottotietorekisteristä

23 §. *Tiedon antaminen luonnolliselle henkilölle.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan momentin mukaan jos luonnollisen henkilön luottihakemus on hylätty positiivisesta luottotietorekisteristä saatujen tietojen perusteella, rekisteristä tietoja hankkineen on välittömästi päätöksen jälkeen ilmoitettava hänelle tällaisesta luottotiedon käytöstä ja siitä, mistä rekisteristä tiedot ovat peräisin. Ehdotuksen mukaan rekisteristä tietoja hankkineen olisi jatkossa ilmoitettava luonnolliselle henkilölle myös huomioon otetuista tietoryhmistä. Lisäyksellä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 19 artiklan 6 kohta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Ehdotuksen mukaan rekisterinpitäjän olisi ilmoitettava kuluttajalle 12 §:ssä tarkoitetun maksuviivetiedon tallettamisesta positiiviseen luottotietorekisteriin 30 päivän kuluessa tiedon tallettamisesta. Momentilla pantaisiin osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 19 artiklan 7 kohdan a alakohta.

7.11 Luottotietolaki

13 §. *Maksuhäiriötiedot ja niitä täydentävät tiedot.* Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan lain mukaan luonnolliselle henkilölle, jota koskeva 1 momentissa tarkoitettu tieto on ensimmäistä kertaa merkitty luottotietorekisteriin, on annettava tieto saatavan suorittamisen vaikutuksesta tiedon säilytysaikaan. Tätä niin sanottua ensirekisteröintiä koskevaa ilmoitusvelvollisuutta täydennettäisiin lisäämällä momenttiin uusi virke, jonka mukaan jos kyse on 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettusta tiedosta, on lisäksi jokaisesta merkinnästä annettava tieto 30 päivän kuluessa tiedon merkitsemisestä luottotietorekisteriin. Ehdotuksella varmistetaan, että velallinen saa tiedon jokaisesta 14 §:ssä tarkoitettua kulutusluottosopimukseen perustuvan maksun laiminlyöntiä koskevasta maksuhäiriötiedosta. Lisäyksellä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 19 artiklan 7 kohdan a alakohta.

19 §. *Henkilöluottotietojen luovuttamisen ja käyttämisen yleiset edellytykset.* Pykälän 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Voimassa olevan momentin mukaan luottotietorekisteristä henkilöluottotietoja hankkineen, joka hylkää

luottihakemuksen 12 §:n 1 momentissa tai 13 §:ssä tarkoitettujen tietojen perusteella, on välittömästi päätöksen jälkeen ilmoitettava luonnolliselle henkilölle tällaisesta luottotiedon käytöstä ja siitä, mistä luottotietorekisteristä tiedot ovat peräisin. Ehdotuksen mukaan luottotietorekisteristä henkilöluottotietoja hankkineen olisi jatkossa ilmoitettava luonnolliselle henkilölle myös huomioon otetuista tietoryhmistä. Vastaavaa lisäystä ehdotetaan myös positiivisesta luottotietorekisteristä annettuun lakiin. Lisäyksellä pannaan osaltaan täytäntöön kuluttajaluottodirektiivin 19 artiklan 6 kohta.

7.12 Finanssivalvonnasta annettu laki

5 §. *Muut finanssimarkkinoilla toimivat.* Pykälään lisättäisiin uusi 43 kohta, jonka mukaan 3. lakiehdotuksen 5 §:n mukaan luotonvälittäjärekisteriin ilmoittautumisvelvolliset ovat Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettuja muita finanssimarkkinoilla toimivia, ja 42 kohtaan tehtäisiin tarvittava tekninen tarkistus.

26 §. *Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi.* Pykälän 8 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että pykälässä toimiluvan perumisesta säädettyä sovelletaan myös 3. lakiehdotuksen 3 §:ssä tarkoitetun rekisteröitymisvelvollisen luotonvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen.

7.13 Finanssivalvonnan valvontamaksuista annettu laki

1 §. *Maksuvelvollinen.* Pykälän 7 kohtaan lisättäisiin uusi *p alakohta*, jonka mukaan Finanssivalvonnan valvontamaksun olisivat velvollisia suorittamaan 3. lakiehdotuksen 6 §:n mukaisesti rekisteröity kuluttajaluottojen välittäjä. Samalla kohdan o alakohtaan tehtäisiin tarvittava tekninen muutos.

10 §. *Muiden toimijoiden maksut.* Pykälän 9 kohtaa muutettaisiin siten, että asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröidyn suomalaisen luotonvälittäjän, joka ei toimi minkään luotonantajan asiamiehenä, osalta perusmaksu olisi jatkossa 5 000 euroa. Muutosta pidetään perusteltuna, jotta perusmaksun suuruus vastaisi jäljempänä pykälän 19 kohdaksi ehdotettua kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjien perusmaksua.

Pykälän *10 kohtaa* muutettaisiin siten, että asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun ulkomaisen luotonvälittäjän, jolla on Suomessa sivuliike, osalta perusmaksu olisi jatkossa 1 500 euroa.

Pykälään lisättäisiin uusi *19 kohta*, jonka mukaan 3. lakiehdotuksen 6 §:n mukaisesti rekisteröidyn luotonvälittäjän osalta perusmaksu olisi 5 000 euroa. Samalla 17 kohtaan tehtäisiin tarvittava tekninen muutos.

7.14 Maksupalvelulaki

2 luku Tiedonantovelvollisuus

27 §. *Muualla laissa säädetty velvollisuus antaa tietoja.* Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi *2 momentti*. Momentissa säädetään niistä kuluttajansuojalain 6 a luvun tiedonantovelvollisuutta koskevista säännöksistä, jotka eivät tule maksupalvelua tarjottaessa sovellettavaksi. Koska vastaisuudessa etämyynnissä tarjottava maksupalvelua koskevaan tiedonantovelvollisuuteen sovelletaan ainoastaan maksupalvelulainsäädäntöä, viittaus kuluttajansuojalain 6 a lukuun on tarpeeton.

7.15 Laki yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä

3 §. *PEPP-tuotteen tarjoamista koskevat poikkeukset sovellettaviin säännöksiin.* Pykälän 1 momentin 3 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Kyseisessä kohdassa viitataan vakuutusyhtiöiden ja vakuutusedustajien harjoittaman PEPP-tuotteen tarjoamisen osalta kuluttajansuojalain 6 a luvun tiedonantoa koskevaan säännökseen, joka ei tule mainitussa tarjoamisessa sovellettavaksi. Koska vastaisuudessa PEPP-tuotteen tarjoamiseen etämyynnissä sovelletaan tiedoantovelvollisuuden osalta PEPP-lainsäädäntöä, viittaus on tarpeeton.

8 Voimaantulo

Kuluttajaluottodirektiivi on pantava täytäntöön 20 päivänä marraskuuta 2025 mennessä, ja direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on sovellettava 20 päivästä marraskuuta 2026 (kuluttajaluottodirektiivin 48 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta).

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivi on pantava täytäntöön 19 päivänä joulukuuta 2025 mennessä, ja direktiivin täytäntöön panemiseksi annettavia säännöksiä on sovellettava 19 päivästä kesäkuuta 2026 (kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan 1 kohdan ensimmäinen ja toinen alakohta).

Kuluttajaoikeusdirektiivin muutosdirektiivin täytäntöön panemiseksi annettavat säännökset tulisivat voimaan 19 päivänä kesäkuuta 2026. Kuluttajaluottodirektiivin täytäntöön panemiseksi annettavat säännökset tulisivat voimaan 20 päivänä marraskuuta 2026.

Muutokset sopimusoikeudellisissa säännöksissä vaikuttaisivat vain lain voimaantulon jälkeen tehtäviin sopimuksiin.

Ehdotettavat uudet sopimusoikeudelliset seuraamukset vaikuttaisivat vain lain voimaantulon jälkeen tehtäviin sopimuksiin.

9 Suhde muihin esityksiin

Kuluttajaluottodirektiivissä ja luotonhallinnoijista ja luotonostajista sekä direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2021/2167 on osin päällekkäisiä säännöksiä. Tarkoituksenmukaisuussyistä ja useiden samaa sääntelyä koskevien peräkkäisten muutosten välttämiseksi osaa kuluttajaluottodirektiivin kuluttajansuojalakiin edellyttämistä muutoksista ehdotetaan jo NPL-direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä (VM119:00/2024).

10 Jatkovalmistelu

Kuluttajaluottodirektiivin 31 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot ottavat käyttöönsä sellaisia toimenpiteitä, kuten ylärajoja, joilla väärinkäytöksiä tehokkaasti estetään ja joilla varmistetaan, että kuluttajilta ei voida periä liian korkeita lainakorkoja, todellisia vuosikorkoja tai kuluttajalle aiheutuvia liian korkeita luoton kokonaiskustannuksia. Jaksossa 3.1.1 todetulla tavalla voimassa olevaa kuluttajansuojalain 7 luvun 17 a §:n hintasääntelyä ei sovelleta tili- tai luottorajan ylityksiin (7 luvun 2 §:n 2 momentti), liikennevälineen osamaksukauppaan (7 luvun 3 §:n 3 momentti) eikä asuntoluottoon, jossa vakuutena on asunto tai muuta omaisuutta (7 a luvun 31 §:n 1 momentti). Epäselvää on, tulisiko voimassa olevaa sääntelyä muuttaa direktiivin säännöksen vuoksi. Tämä seikka jätettäisiin selvitettäväksi ja tarvittavat muutokset valmisteltavaksi jatkovalmistelussa.

Kuluttajaoikeusdirektiivin säännöksiä sovelletaan niin kutsuttujen vapaaehtoisten vakuutusten lisäksi lakisääteisiin vakuutuksiin. Tällä hetkellä lakisääteiset vakuutukset on rajattu kuluttajansuojalain soveltamisalan ulkopuolelle (1 luvun 1 §:n 2 momentti). Lakisääteisiin vakuutuksiin kuuluvasta liikennevakuutuksesta säädetään liikennevakuutuslaissa (460/2016). Laki perustuu osittain EU:n lainsäädäntöön. Liikennevakuutuslaissa säädetään esimerkiksi vakuutuksenottajan irtisanomisoikeudesta, joka on rajattu tiettyihin tilanteisiin. Epäselvää on, onko tarkoituksena ollut, että rahoituspalvelujen etämyyntisäännöksiä sovellettaisiin esimerkiksi myös peruuttamisoikeuden osalta liikennevakuutukseen. Jatkovalmistelussa olisi selvitettävä, miten uudistettavat kuluttajansuojalain 6 a luvun säännökset tulevat sovellettavaksi lakisääteisiin vakuutuksiin.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Täydennetään perusteluja tältä osin esityksen jatkovalmisteluvaiheessa.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

LAKIEHDOTUKSET

1.

L a k i

kuluttajansuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvun 4 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentin 5 kohta, 11 a §, 12 §:n 3 momentti, 17 ja 18 §, 7 luvun 1 §:n 5 momentin 1 kohta, jolloin nykyinen 2–5 kohta siirtyvät 1–4 kohdaksi, 2 §:n 1 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 1 ja 2 momentiksi, 3 §:n 1 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 1 ja 2 momentiksi, 6 §:n 2 momentti, jolloin nykyiset 3 ja 4 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi, 22 §, 41 §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentti ja 45 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 a luvun 4 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentin 5 kohta, 17 ja 18 § laissa 29/2005, 6 a luvun 11 a § ja 7 luvun 1 §:n 5 momentin 1 kohta laissa 851/2016, 6 a luvun 12 §:n 3 momentti, 7 luvun 2 §:n 1 momentti, 41 §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentti ja 45 § laissa 746/2010, 7 luvun 3 §:n 1 momentti laissa 449/2023, 7 luvun 6 §:n 2 momentti laissa 596/2019 ja 7 luvun 22 § laissa 746/2010, 1211/2013 ja 851/2016,

muutetaan 6 luvun 9 §:n 1 momentin 10 kohta ja 6 a luvun 1 §:n 1 momentin 1, 2, 5, 6 ja 8 kohta, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 1–3 ja 5 kohta, 7 §:n 1 momentin 2, 3 ja 5 kohta, 8 §:n 1 momentin 2 kohta, 10 §:n 1 momentti ja 2 momentin 4 kohta, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 13 ja 19 §, 7 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentin 6 kohta, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 10 §, 11 §:n 1 ja 2 momentti, 12 §, 13 §:n 2 momentin 6 kohta ja 3 momentti, 14 §:n 1 momentti, 17 §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 24 §:n 2–4 momentti, 25 §:n 1 momentti, 27 §:n 2 momentti, 30 §:n 2 momentti, 32 §:n 2 momentti, 35 §:n 1 momentti, 41 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 42 §:n 1 momentti, 43 §:n otsikko, 2 ja 3 momentti, 46 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 47 §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 49 §:n 2 momentti ja 50 §:n 2 momentti sekä 7 a luvun 9 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 9 §:n 1 momentin 10 kohta ja 6 a luvun 13 § laissa 1211/2013, 6 a luvun 1 §:n 1 momentin 1, 2, 5, 6 ja 8 kohta, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 1–3 ja 5 kohta, 7 §:n 1 momentin 2, 3 ja 5 kohta, 8 §:n 1 momentin 2 kohta, 10 §:n 1 momentti ja 2 momentin 4 kohta ja 11 §:n 1 momentti laissa 29/2005, 6 a luvun 12 §:n 1 momentti, 7 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 7 §:n 1 momentin 6 kohta, 9 §:n 1 momentin johdantokappale, 10 §, 11 §:n 2 momentti, 12 §, 17 §:n 3 momentti, 20 §:n 1 momentti, 25 §:n 1 momentti, 27 §:n 2 momentti, 30 §:n 2 momentti, 32 §:n 2 momentti, 35 §:n 1 momentti, 41 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 42 §:n 1 momentti, 43 §:n otsikko, 2 ja 3 momentti, 46 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 47 §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti ja 49 §:n 2 momentti laissa 746/2010, 6 a luvun 12 §:n 2 momentti, 7 luvun 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 11 §:n 1 momentti ja 24 §:n 2–4 momentti laissa 851/2016, 6 a luvun 19 § laissa 693/2022, 7 luvun 6 §:n 1 momentti laissa 596/2019, 7 luvun 13 §:n 2 momentin 6 kohta ja 3 momentti ja 50 §:n 2 momentti laissa 449/2023, 7 luvun 14 §:n 1 momentti laissa 740/2022 ja 7 a luvun 9 § laissa 851/2016, sekä

lisätään 6 lukuun uusi 14 a § ja 6 a luvun 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 29/2005, uusi 9 ja 10 kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 29/2005, uusi 2 momentti, 6 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 29/2005, uusi 2 momentti, 11 §:ään, sellaisena kuin se

on laissa 29/2005, uusi 4 momentti, 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 29/2005, uusi 8 ja 9 kohta, uusi 10 a, 10 b, 12 a ja 18 a §, 7 luvun 7 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 746/2010 ja 851/2016, uusi 8 kohta, 8 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 746/2010, 851/2016 ja 1194/2020, uusi 5 ja 6 momentti, 11 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 746/2010 ja 851/2016, uusi 3 momentti, 13 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 449/2023, uusi 1 kohta, 14 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 207/2013 ja 740/2022, uusi 3–5 momentti, 20 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 746/2010, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, 43 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 746/2010, uusi 4 momentti, 47 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 746/2010, uusi 5 kohta ja uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, ja lukuun uusi 1 a, 7 a, 8 a, 11 a, 11 b, 13 b, 13 c, 23 a, 46 a, 47 a, 48 a, 49 a, 49 b, 49 c, 49 d, 49 e ja 49 a §:n edelle uusi väliotsikko, seuraavasti:

6 luku

Kotimyynti ja etämyynti

9 §

Ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Ennen koti- tai etämyyntisopimuksen tekemistä kuluttajalle on annettava seuraavat tiedot:

-----

10) tarvittaessa peruuttamisoikeuden käyttämistä koskevat ehdot, määräajat ja menettelyt, mukaan lukien tiedot 14 a §:ssä tarkoitetusta peruuttamistoiminnosta ja sen sijainnista;

-----

14 a §

Peruuttamisoikeuden käyttäminen verkkorajapinnalla tehtyjen etäsopimusten yhteydessä

Jos kuluttajalla on oikeus peruuttaa verkkorajapinnalla tehty etäsopimus, elinkeinonharjoittajan on tarjottava kuluttajalle mahdollisuus peruuttaa sopimus peruuttamistoiminnon kautta antamalla tai vahvistamalla helposti seuraavat tiedot:

- 1) kuluttajan nimi;
- 2) tiedot sen sopimuksen yksilöimiseksi, jonka kuluttaja haluaa peruuttaa;
- 3) tiedot pysyvistä tavasta, jolla elinkeinonharjoittaja lähettää peruuttamisilmoituksen vastaanottamista koskevan vahvistuksen kuluttajalle.

Elinkeinonharjoittajan on pidettävä edellä 1 momentissa tarkoitettu peruuttamistoiminto helposti kuluttajan saatavilla ja käytettävissä sekä näkyvästi esillä verkkorajapinnassa koko peruuttamisajan. Peruuttamistoiminto on merkittävä selkeästi ja helposti luettavalla tavalla.

Elinkeinonharjoittajan on edellytettävä, että kuluttaja vahvistaa peruuttamisilmoituksen lähettämisen. Vahvistaminen on merkittävä selkeästi ja helposti luettavalla tavalla.

Kun kuluttaja on vahvistanut peruuttamisilmoituksen lähettämisen, elinkeinonharjoittajan on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä kuluttajalle pysyvällä tavalla peruuttamisilmoituksen vastaanottamista koskeva vahvistus, joka sisältää tiedot peruutuksen sisällöstä sekä sen toimituspäivästä ja -kellonajasta.

25 §

Seuraamukset luvun säännösten rikkomisesta

Tämän luvun 9 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten sekä 9 a, 10–12, 12 a–12 c ja 13 §:n, 14 §:n 1 ja 2 momentin, 14 a §:n, 17 §:n 2–4 momentin sekä 17 a §:n 1–3 momentin rikkomisen johdosta määrättävästä seuraamusmaksusta säädetään kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa.

6 a luku

Rahoituspalvelujen ja rahoitusvälineiden etämyynti

1 §

Soveltamisala

Tässä luvussa säädetään etämyynnistä silloin, kun elinkeinonharjoittaja tarjoaa kuluttajalle:

- 1) talletustilejä;
- 2) maksupalveluja;
- 3) luottoja tai niiden välitystä;
- 4) vakuutuksia tai niiden välitystä;
- 5) rahoitusvälineitä;
- 6) sijoituspalveluja;
- 7) [kumotaan]
- 8) kryptovarapalveluja;
- 9) joukkorahoituspalveluja tai
- 10) muita rahoituspalveluja.

Mitä jäljempänä tässä luvussa säädetään rahoituspalveluista, koskee myös rahoitusvälineitä.

2 §

Säännösten soveltamisen rajoitukset eräissä tapauksissa

Jos samat osapuolet sopivat toistuvasti samanlaisista rahoituspalveluista, tämän luvun 5–10, 10 a ja 11 §:ää sovelletaan ainoastaan ensimmäiseen sopimukseen. Kuitenkin myös 5–10, 10 a ja 11 §:ää sovelletaan, jos edeltävästä sopimuksesta on kulunut pidempi aika kuin yksi vuosi.

-----

4 §

Määritelmät

Etäsopimuksella tarkoitetaan sopimusta, joka tehdään elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan välillä etämyyntiä varten luodussa myynti- tai palveluntarjontajärjestelmässä ilman, että elinkeinonharjoittaja ja kuluttaja ovat samanaikaisesti fyysisesti läsnä, ja käyttäen pelkästään yhtä tai useampaa etäviestintä sopimuksen tekemiseen asti, sopimuksen tekemisen ajankohta mukaan lukien.

Etäviestimellä tarkoitetaan puhelinta, postia, televisiota, tietoverkkoa tai muuta välinettä, jota voidaan käyttää sopimuksen tekemiseen ilman, että osapuolet ovat yhtä aikaa läsnä.

5 §

Tiedonantovelvollisuus ennen sopimuksen tekemistä

Kuluttajalle on annettava hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä 6–9 §:ssä tarkoitettut tiedot elinkeinonharjoittajasta, tarjottavasta rahoituspalvelusta, etäsopimuksesta ja oikeussuojakeinoista. Tiedot on annettava käytettyyn etäviestimeen sopivalla tavalla, selkeästi, ymmärrettävästi ja niin, että tietojen kaupallinen tarkoitus käy selvästi ilmi.

Jos muualla laissa säädetään kuluttajalle ennen tietyn rahoituspalvelua koskevan sopimuksen tekemistä annettavista tiedoista ja jos tämä sääntely perustuu Euroopan unionin lainsäädäntöön, tiedonantovelvoitteiden osalta sovelletaan tämän luvun 6–10, 10 b, 11 ja 11 c §:n sijaan mitä muualla laissa säädetään. Jos muualla laissa ei säädetä kuluttajalle annettavista rahoituspalvelun peruuttamisoikeuteen liittyvistä tiedoista, kuluttajalle on annettava peruuttamisoikeutta koskeva tieto tämän luvun 8 §:n 1 kohdan mukaisesti.

6 §

Ennakkotiedot elinkeinonharjoittajasta

Elinkeinonharjoittajasta on annettava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) nimi ja päätoimiala sekä tarvittaessa sen elinkeinonharjoittajan nimi ja päätoimiala, jonka puolesta hän toimii;
- 2) elinkeinonharjoittajan maantieteellinen osoite sijoittautumisvaltiossa sekä puhelinnumero ja sähköpostiosoite tai tarvittaessa tiedot muusta sellaisesta viestintävälineestä, jolla kuluttaja voi olla yhteydessä elinkeinonharjoittajaan, sekä tarvittaessa vastaavat tiedot siitä elinkeinonharjoittajasta, jonka puolesta hän toimii;
- 3) asiaankuuluvat yhteystiedot, joiden avulla kuluttaja voi osoittaa mahdolliset valitukset elinkeinonharjoittajalle tai tapauksen mukaan sille elinkeinonharjoittajalle, jonka puolesta hän toimii;

5) asianomaisen valvontaviranomaisen nimi, osoite, verkkosivusto ja muut yhteystiedot, jos toiminnan harjoittaminen edellyttää lupaa tai rekisteröintiä.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen viestintävälineiden on mahdollistettava se, että kuluttaja voi ottaa nopeasti ja tehokkaasti yhteyttä elinkeinonharjoittajaan. Kuluttajan on voitava säilyttää kaikki elinkeinonharjoittajan kanssa käyty kirjallinen viestintä pysyvällä tavalla.

7 §

Ennakkotiedot rahoituspalvelusta

Rahoituspalvelusta on annettava ainakin seuraavat tiedot:

2) kuluttajalta perittävien maksujen, korvausten ja muiden kulujen yhteismäärä, mukaan lukien verot tai, jos täsmällistä määrää ei voida ilmoittaa, kulujen määräytymisperusteet, sekä tarvittaessa tieto siitä, että hinta on yksilöllisesti määritetty automaattisen päätöksenteon perusteella;

3) huomautus mahdollisesta luovutusvoittoverosta, varainsiirtoverosta ja vastaavista rahoituspalvelun hankkimiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroista tai julkisista maksuista, joista elinkeinonharjoittaja tietää ja joita kuluttaja voi joutua suorittamaan 2 kohdassa tarkoitettujen elinkeinonharjoittajalle maksettavien kulujen lisäksi;

5) tarvittaessa tiedot maksulaiminlyönnin tai maksuviivästyksen seurauksista;

6) etäviestimen käyttämisestä syntyvät kulut, jos siitä veloitetaan perushintaa enemmän;

7) tarvittaessa huomautus siitä, että rahoituspalveluun saattaa liittyä riski sijoitettavien varojen menettämisestä tai muu erityinen riski, sekä siitä, että aikaisempi hinnan tai arvonkehitys ei ole tae tulevasta kehityksestä;

8) jos rahoituspalvelun sijoitusstrategiaan on sisällytetty ympäristöön liittyviä tai sosiaalisia tekijöitä, tiedot rahoituspalvelun mahdollisista ympäristöön liittyvistä tai sosiaalisista tavoitteista;

9) annettujen tietojen voimassaoloaikaa koskevat mahdolliset rajoitukset.

8 §

Ennakkotiedot etäsopimuksesta

Etäsopimuksesta on annettava ainakin seuraavat tiedot:

2) peruuttamisaika, sen korvauksen määrä, joka kuluttajalta voidaan peruuttamisen johdosta vaatia, taikka korvauksen määräytymisperusteet, jos korvauksen täsmällistä määrää ei voida ilmoittaa, sekä peruuttamisoikeuden käyttämistä koskevat muut ehdot ja ohjeet, mukaan lukien elinkeinonharjoittajan yhteystiedot sekä tiedot 12 a §:ssä tarkoitetusta peruuttamistoiminnosta ja sen sijainnista;

5) [kumotaan]

10 §

Ennakkotiedot puhelinmyynnissä

Puhelinmyynnissä kuluttajalle on heti keskustelun alussa ilmoitettava elinkeinonharjoittajan nimi, kuluttajan kanssa keskustelevan henkilön nimi sekä puhelun kaupallinen tarkoitus. Jos puhelu tallennetaan tai se saatetaan tallentaa, elinkeinonharjoittajan on ilmoitettava myös tästä kuluttajalle.

Elinkeinonharjoittajan ei tarvitse puhelimitse antaa kaikkia 6–9 §:ssä mainittuja tietoja, jos kuluttaja siihen nimenomaisesti suostuu. Kuluttajalle on tällöin ilmoitettava, että hän saa halutessaan lisätietoja sekä mainittava, millaisista lisätiedoista on kyse. Seuraavat tiedot on kuitenkin aina annettava:

1) elinkeinonharjoittajan nimi ja päätoimiala sekä tarvittaessa sen elinkeinonharjoittajan nimi ja päätoimiala, jonka puolesta hän toimii;

4) huomautus mahdollisesta luovutusvoittoverosta, varainsiirtoverosta ja vastaavista rahoituspalvelun hankkimiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroista tai julkisista maksuista, joista elinkeinonharjoittaja tietää ja joita kuluttaja voi joutua suorittamaan 3 kohdassa tarkoitettujen elinkeinonharjoittajalle maksettavien kulujen lisäksi;

10 a §

Riittävät selvitykset

Elinkeinonharjoittaja on ennen rahoituspalvelun etäsopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle maksutta riittävät ja selkeät selvitykset sen arvioimiseksi, soveltuvatko tarjottu sopimus ja lisäpalvelut hänen tarpeisiinsa ja taloudelliseen tilanteeseensa. Selvitysten on sisällettävä vaaditut ennen sopimuksen tekoa annettavat tiedot, tarjotun sopimuksen keskeiset ominaisuudet, mukaan lukien mahdolliset lisäpalvelut, sekä tarjotusta sopimuksesta kuluttajalle mahdollisesti aiheutuvat erityiset vaikutukset, mukaan lukien kuluttajalle maksulaiminlyönnistä tai maksuviiästyksestä aiheutuvat seuraamukset.

Jos elinkeinonharjoittaja käyttää verkkotyökaluja, kuluttajalla on oikeus asioida luonnollisen henkilön kanssa ennen etäsopimuksen tekemistä, ja perustelluissa tapauksissa etäsopimuksen tekemisen jälkeen, samalla kielellä, jolla elinkeinonharjoittaja on täyttänyt tiedonantovelvollisuutensa.

Elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka siitä, että se on täyttänyt tämän pykälän mukaiset velvoitteensa.

Jos elinkeinonharjoittajan on muun sääntelyn nojalla annettava kuluttajalle riittävät selvitykset ja jos tämä sääntely perustuu Euroopan unionin lainsäädäntöön, tätä pykälää ei sovelleta.

10 b §

Peruuttamisoikeutta koskeva muistutus

Jos edellä 6–9 §:ssä tarkoitetut tiedot annetaan kuluttajalle myöhemmin kuin päivää ennen kuin tämä tulee sidotuksi etäsopimukseen, elinkeinonharjoittajan on lähetettävä kuluttajalle muistutus kuluttajan peruuttamisoikeudesta ja ohjeet peruuttamisoikeuden käyttämisestä. Muistutus on toimitettava kuluttajalle pysyvällä tavalla aikaisintaan päivän ja viimeistään seitsemän päivän kuluttua etäsopimuksen tekemisestä.

11 §

Ennakkotietojen ja sopimusehtojen toimittaminen kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla

Ennakkotiedot ja sopimusehdot on hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä toimitettava kuluttajalle henkilökohtaisesti, kirjallisesti tai sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina. Tiedot on toimitettava helposti luettavassa muodossa. Sama koskee tietoja, jotka elinkeinonharjoittajan on muun lainsäädännön mukaisesti annettava kuluttajalle ennen rahoituspalvelua koskevan sopimuksen tekemistä.

Ennakkotiedot ja sopimusehdot on pyynnöstä toimitettava vammaisille kuluttajille soveltuvassa ja saavutettavassa muodossa.

11 a §

Asuntoluotot

[kumotaan]

11 c §

Ennakkotietojen antaminen sähköisesti

Jos ennakkotiedot annetaan sähköisesti, elinkeinonharjoittaja saa esittää tiedot upotettuina lukuun ottamatta tämän luvun 6 §:n 1 kohdassa, 7 §:n 1–3 kohdassa ja 8 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja.

Jos ennakkotietoja esitetään upotettuina, kuluttajan on kuitenkin voitava nähdä, tallentaa ja tulostaa 6–9 §:ssä tarkoitetut tiedot yhtenä asiakirjana. Elinkeinonharjoittajan on varmistettava, että kuluttajalle esitetään kaikki 6–9 §:ssä edellytetyt tiedot ennen etäsopimuksen tekemistä.

11 d §

Verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan tiedonantovelvollisuus

Jos sopimus tehdään verkossa toimivalla markkinapaikalla, markkinapaikan tarjoajan on ennen sopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle selvällä, ymmärrettävällä ja etäviestimeen soveltuvalla tavalla seuraavat tiedot:

- 1) 2 luvun 8 d §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot;
- 2) tieto siitä, onko rahoituspalvelua tarjoava kolmas taho ilmoituksensa mukaan elinkeinonharjoittaja vai muu taho, ja jos kolmas taho ei ole elinkeinonharjoittaja, tieto siitä, että kuluttajansuojalainsäädäntöön perustuvia oikeuksia ei sovelleta;
- 3) tarvittaessa tieto siitä, miten sopimukseen liittyvät velvoitteet jakautuvat rahoituspalvelua tarjoavan kolmannen tahon ja verkossa toimivan markkinapaikan tarjoajan välillä.

11 e §

Todistustaakka tietojen antamista koskevien velvoitteiden täyttämisestä

Elinkeinonharjoittajalla on todistustaakka siitä, että se on täyttänyt 6–10, 10 a, 10 b, 11, 11 b, 11 c ja 11 d §:n mukaiset velvoitteensa.

12 §

Peruuttamisoikeus

Kuluttajalla on oikeus peruuttaa sopimus ilmoittamalla siitä elinkeinonharjoittajalle 14 päivän kuluessa sopimuksen tekemisestä tai siitä myöhemmästä ajankohdasta, jona kuluttaja on saanut ennakkotiedot ja sopimusehdot pysyvällä tavalla. Jos kuluttaja ei ole saanut ennakkotietoja tai sopimusehtoja tässä luvussa säädetyn mukaisesti, peruuttamisaika päättyy joka tapauksessa vuoden ja 14 päivän kuluttua etäsopimuksen tekemisestä. Tätä ei sovelleta, jos kuluttajalle ei ole ilmoitettu hänen peruuttamisoikeudestaan 8 §:n 1 ja 2 kohdassa säädetyllä tavalla.

Jos muualla laissa säädetään kuluttajan oikeudesta peruuttaa tiettyä rahoituspalvelua koskeva sopimus ja jos tämä sääntely perustuu Euroopan unionin lainsäädäntöön, peruuttamisoikeuden osalta sovelletaan tällöin 1 momentin ja 14–16 §:n sijaan mitä muualla laissa säädetään. Vakuutusentottajan oikeudesta peruuttaa ja irtisanoa vakuutus sopimus säädetään vakuutus sopimus laissa.

12 a §

Peruuttamisoikeuden käyttäminen verkkorajapinnalla tehtyjen etäsopimusten yhteydessä

Jos kuluttajalla on oikeus peruuttaa verkkorajapinnalla tehty etäsopimus, elinkeinonharjoittajan on tarjottava kuluttajalle mahdollisuus peruuttaa sopimus peruuttamistoiminnon kautta antamalla tai vahvistamalla helposti seuraavat tiedot:

- 1) kuluttajan nimi;
- 2) tiedot sen sopimuksen yksilöimiseksi, jonka kuluttaja haluaa peruuttaa;
- 3) tiedot pysyvistä tavasta, jolla elinkeinonharjoittaja lähettää peruuttamisilmoituksen vastaanottamista koskevan vahvistuksen kuluttajalle.

Elinkeinonharjoittajan on pidettävä edellä 1 momentissa tarkoitettu peruuttamistoiminto helposti kuluttajan saatavilla ja käytettävissä sekä näkyvästi esillä verkkorajapinnassa koko peruuttamisajan. Peruuttamistoiminto on merkittävä selkeästi ja helposti luettavalla tavalla.

Elinkeinonharjoittajan on edellytettävä, että kuluttaja vahvistaa peruuttamisilmoituksen lähettämisen. Vahvistaminen on merkittävä selkeästi ja helposti luettavalla tavalla.

Kun kuluttaja on vahvistanut peruuttamisilmoituksen lähettämisen, elinkeinonharjoittajan on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä kuluttajalle pysyvällä tavalla peruuttamisilmoituksen vastaanottamista koskeva vahvistus, joka sisältää tiedot peruutuksen sisällöstä sekä sen toimituspäivästä ja -kellonajasta.

13 §

Liitännäissopimuksen sitomattomuus

Rahoituspalvelun etämyyntiä koskevaan sopimukseen liittyvä muu etäsopimus ei sido kuluttajaa tämän peruuttaessa pääsopimuksen, jos sama elinkeinonharjoittaja tarjoaa myös liitännäissopimuspalvelun. Liitännäissopimus ei sido kuluttajaa myöskään, jos kolmas tarjoaa liitännäissopimuspalvelun pääsopimuksen tehneen elinkeinonharjoittajan ja kolmannen välisen sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella. Jos liitännäissopimus peruuntuu, kuluttajalta ei saa periä peruuntumisesta maksua.

17 §

Lakiviittauksia koskeva rajoitus

[kumotaan]

18 §

Kuluttajan oikeus vaihtaa käytettävää etäviestintä

[kumotaan]

18 a §

Verkkorajapintoja koskeva kielletty menettely

Elinkeinonharjoittaja ei saa suunnitella, järjestää tai operoida digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös) 3 artiklan m alakohdassa määriteltyjä verkkorajapintojaan tavalla, jolla harhautetaan tai manipuloidaan kuluttajia, joille elinkeinonharjoittaja tarjoaa rahoituspalveluja, taikka muutoin olennaisesti vääristetään tai haitataan kyseisten kuluttajien kykyä tehdä vapaita ja tietoon perustuvia päätöksiä. Kiellettyä on erityisesti se, että elinkeinonharjoittaja toistuvasti pyytää kuluttajaa tekemään valinnan, jonka tämä on jo tehnyt, tai elinkeinonharjoittaja tekee sopimuksen päättämisestä kuluttajalle vaikeampaa kuin sopimuksen tekemisestä.

19 §

Seuraamusmaksu rahoituspalvelujen etämyyntiä koskevien säännösten rikkomisesta

Tämän luvun 5–10, 10 a, 10 b §:n, 11 §:n 1, 2 ja 4 momentin, 11 b, 11 c, 11 d §:n, 12 §:n 1 momentin, 12 a §:n, 13 §:n, 16 §:n 2 momentin ja 18 a §:n rikkomisen johdosta määrättävästä seuraamusmaksusta säädetään kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa.

7 luku

Kuluttajaluotot

1 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta:

[kumotaan 1 kohta]

- 1) sellaiseen sopimukseen perustuvaan luottoon, jonka mukaan kuluttajalla on oikeus maksaa jatkuvasti toimitettavan hyödykkeen hinta maksuerissä sopimuksen voimassaoloaikana;
- 2) panttilainauslaitoksen myöntämään luottoon;
- 3) sosiaalisesta luototuksesta annetun lain (1133/2002) nojalla myönnettävään luottoon;
- 4) 7 a luvun soveltamisalaan kuuluvaan asuntoluottoon tai asuntovakuudelliseen kuluttajaluottoon, ellei mainitussa luvussa toisin säädetä.

1 a §

Säännösten soveltamisen rajoitukset maksunlykkäyksinä myönnettävissä luotoissa

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta maksunlykkäykseen, jonka myyjä tai palveluksen suorittaja myöntää kuluttajalle myymänsä tavaran tai suorittamansa palveluksen maksamiseksi edellyttäen, että:

- 1) kolmas osapuoli ei tarjoa luottoa;
- 2) maksunlykkäyksestä ei peritä korkoa tai muita maksuja, lukuun ottamatta maksuviivästyksen vuoksi korkolain tai saatavien perinnästä annetun lain (513/1999) nojalla kuluttajan maksettavaksi tulevaa korkoa tai kuluja; ja
- 3) maksu on suoritettava kokonaisuudessaan viimeistään 50 päivän kuluessa tavaran toimittamisesta tai palveluksen suorittamisesta.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, jos maksunlykkäyksen myöntävä myyjä tai palveluksen suorittaja on muu kuin mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettu mikroyritys tai pieni tai

keskisuuri yritys, verkossa tehtävän etämyyntisopimuksen nojalla myytävän tavaran tai suoritettavan palveluksen maksamiseksi myönnettävään maksunlykkäykseen ei sovelleta tämän luvun säännöksiä silloin, kun:

- 1) kolmas osapuoli ei tarjoa eikä osta luottoa;
- 2) maksunlykkäyksestä ei peritä korkoa tai muita maksuja, lukuun ottamatta maksuviivästyksen vuoksi korkolain tai saatavien perinnästä annetun lain nojalla kuluttajan maksettavaksi tulevaa korkoa tai kuluja; ja
- 3) maksu on suoritettava kokonaisuudessaan viimeistään 14 päivän kuluessa tavaran toimittamisesta tai palveluksen suorittamisesta.

2 §

Säännösten soveltamisen rajoitukset käyttelytileihin liittyvissä luotoissa sekä maksujärjestelysopimuksissa

[kumotaan 1 momentti]

Kuluttajaluottoon, jonka luotonantaja myöntää sallimalla käyttelytilin saldon tai luottorajan ylityksen ilman, että siitä on nimenomaisesti sovittu osapuolten välillä (*tili- tai luottorajan ylitys*) sovelletaan vain 5–7, 13, 18, 25, 47, 47 a, 50 ja 51 §:ää.

Kuluttajan maksuvaikeuksien johdosta tehtävään maksujärjestelysopimukseen, joka ei ole ehdoiltaan kuluttajan kannalta epäedullisempi kuin alkuperäinen luottosopimus, ei sovelleta 9–11 ja 12 §:ää.

3 §

Säännösten soveltamisen rajoitukset eräissä muissa tapauksissa

[kumotaan 1 momentti]

4 §

Suhde maksupalvelulakiin

Maksupalvelulain (290/2010) soveltamisalaan kuuluviin luottosopimuksiin ei sovelleta tämän luvun 23 a, 24, 30, 31 eikä 40 §:ää.

6 §

Luottokustannukset ja korko

Luottokustannuksilla tarkoitetaan tässä luvussa luotonantajan tiedossa olevien, kuluttajaluottosuhteen yhteydessä kuluttajan maksettavaksi tulevien korkojen, kulujen ja muiden maksujen yhteismäärää. Luottokustannuksiin luetaan myös luottosopimukseen liittyvien vakuutusten ja muiden kuluttajalle yhdessä luottosopimuksen kanssa tarjottujen palveluiden (*lisäpalvelu*) kustannukset, jos lisäpalvelua koskevan sopimuksen tekeminen on edellytyksenä luoton saamiseksi markkinoiduin ehdoin. Luottokustannuksiin ei lueta notaarikuluja.

[kumotaan 2 momentti]

7 §

Muut määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

6) *luotonvälittäjällä* muuta elinkeinonharjoittajaa kuin luotonantajaa, joka korvausta vastaan esittelee tai tarjoaa kuluttajille luottosopimuksia, taikka muutoin avustaa kuluttajia luottosopimuksen tekemisessä tai tekee luotonantajan puolesta luottosopimuksia kuluttajan kanssa;

7) *tietojen antamisella pysyvällä tavalla* tietojen antamista kuluttajalle henkilökohtaisesti kirjallisesti tai sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina;

8) *neuvontapalvelulla* kuluttajaluottoon liittyvän henkilökohtaisen suosituksen antamista kuluttajalle.

7 a §

Yleinen tiedonantovelvollisuus

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvollisuudesta, luotonantajan ja luotonvälittäjän on pidettävä yleisesti saatavilla paperilla tai muulla kuluttajan valitsemalla pysyvällä tavalla selkeät ja ymmärrettävät yleistiedot tarjoamistaan luotoista. Tiedoissa on mainittava seuraavat seikat:

1) luotonantajan tai luotonvälittäjän nimi, käyntiosoite, puhelinnumero ja sähköpostiosoite sekä tarvittaessa tieto sellaisesta sähköisestä viestintäkeinosta, jolla kuluttaja voi olla nopeasti ja tehokkaasti yhteydessä luotonantajaan tai luotonvälittäjään ja joka mahdollistaa sen, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa luotonantajan tai luotonvälittäjän kanssa käymänsä viestinvaihdon muuttumattomana;

2) tarkoitus, johon kuluttaja voi luottoa käyttää;

3) luottosopimuksen kesto;

4) tarjolla olevat lainakorkotyypit ja lyhyt kuvaus niiden ominaisuuksista ja merkityksestä kuluttajalle;

5) edustava esimerkki luoton määrästä tai luottorajasta, luotosta kuluttajalle aiheutuvista luottokustannuksista, kuluttajan maksettavaksi tulevan luoton ja luottokustannusten yhteismäärästä ja luoton todellisesta vuosikorosta;

6) luottosopimuksen yhteydessä kuluttajan maksettavaksi tulevat mahdolliset lisäkustannukset, jotka eivät sisälly luottokustannuksiin;

7) luoton takaisinmaksua koskevat vaihtoehdot, mukaan lukien maksuerien lukumäärä, suuruus ja maksuväli;

8) ennenaikaiseen takaisinmaksuun liittyvät mahdolliset ehdot;

9) kuvaus peruuttamisoikeudesta;

10) mahdolliset lisäpalvelut, jotka kuluttajan on ostettava saadakseen luoton markkinoiduin ehdoin, ja maininta siitä, että lisäpalvelut voi ostaa muulta palveluntarjoajalta kuin luotonantajalta itseltään;

11) varoitus seurauksista, jotka aiheutuvat luottosopimukseen liittyvien velvoitteiden laiminlyönnistä.

8 §

Kuluttajaluoton mainonnassa annettavat tiedot

Todellinen vuosikorko ja muut 1 momentissa mainitut tiedot on ilmoitettava mainonnassa selkeästi, näkyvästi ja tiiviisti, ja niiden on vastattava luotonantajan tavanomaisesti tarjoamia luottoehtoja. Lisäksi tietojen on oltava helposti luettavissa tai selvästi kuultavissa, ja ne on mukautettava mainonnassa käytettävän viestimen teknisiin rajoitteisiin.

Jos mainonnassa käytettävä viestin ei mahdollista 1 momentissa tarkoitettujen tietojen visuaalista esittämistä, mainitun momentin 4 ja 5 kohtaa ei sovelleta.

Jos mainonnassa käytettävä sähköinen viestin ei mahdollista 1 momentissa tarkoitettujen tietojen visuaalista esittämistä selkeästi ja näkyvästi, mainitun momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin on päästävä käytettävissä olevin teknisin keinoin.

8 a §

Kuluttajaluoton mainonnassa annettava varoitus

Kuluttajaluoton mainonnassa tulee selkeästi ja näkyvästi varoittaa siitä, että luoton ottamisesta aiheutuu kuluttajalle kustannuksia. Varoituksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Ennen luottosopimuksen tekemistä annettavat tiedot

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvoitteista, luotonantajan ja luotonvälittäjän on hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla muulla pysyvällä tavalla ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomaketta käyttäen selkeät ja ymmärrettävät tiedot seuraavista seikoista:

- 1) luotonantaja;
- 2) tarjottava luotto, luottokustannukset ja luoton takaisinmaksu;
- 3) luototettava hyödyke;
- 4) sopimusrikkomuksen seuraamukset;
- 5) kuluttajalle lain nojalla kuuluvat oikeudet.

Lomakkeella esitettävien tietojen on oltava yhdenmukaiset, selvästi luettavissa ja niissä on otettava huomioon sen pysyvän tavan tekniset rajoitukset, jolla ne esitetään. Tiedot on esitettävä asianmukaisella ja sopivalla tavalla eri kanavissa ottaen huomioon yhteentoimivuus. Ennakkotiedoista ja lomakkeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

10 §

Ennakkotiedot puhelinmyynnissä

Luotonantajan ja luotonvälittäjän ei tarvitse puhelinmyynnissä antaa kaikkia 9 §:ssä mainittuja tietoja, jos kuluttaja siihen nimenomaisesti suostuu. Tällöin luotonantajan ja luotonvälittäjän on, sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvoitteista, hyvissä ajoin ennen luottosopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle tiedot luotonantajasta ja luotonvälittäjästä, tarjottavasta luotosta, luottokustannuksista, maksuviivästyksestä aiheutuvista kuluista ja luoton takaisinmaksusta sekä luototettavasta hyödykkeestä. Annettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Eräitä ennakkotiedonantovelvollisuuksia koskevia muita säännöksiä

Luotonantajan ja luotonvälittäjän on 10 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa annettava ”Vakiomuotoiset eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomake kuluttajalle pysyvällä tavalla viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen.

Kuluttajalle on lisäksi pyynnöstä ja maksutta annettava luottosopimusluonnos paperilla tai muulla pysyvällä tavalla.

Antaessaan kuluttajalle 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuja tietoja luotonantajan ja luotonvälittäjän on samalla ilmoitettava, tarjoaako luotonantaja tai luotonvälittäjä neuvontapalveluja.

11 a §

Peruuttamisoikeutta koskeva muistutus

Jos edellä 9–11 §:ssä tarkoitetut tiedot annetaan kuluttajalle myöhemmin kuin päivää ennen luottosopimuksen tekemistä, luotonantajan tai luotonvälittäjän on lähetettävä kuluttajalle muistutus kuluttajan peruuttamisoikeudesta ja ohjeet peruuttamisoikeuden käyttämisestä. Muistutus on toimitettava kuluttajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla aikaisintaan päivän ja viimeistään seitsemän päivän kuluttua luottosopimuksen tekemisen jälkeen.

11 b §

Tieto automatisoituun päätöksentekoon perustuvasta yksilöllisestä tarjouksesta

Sen lisäksi, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (*yleinen tietosuoja-asetus*) säädetään, kun kuluttajalle esitetään automatisoituun päätöksentekoon perustuva yksilöllinen tarjous, luotonantajan ja luotonvälittäjän on ilmoitettava kuluttajalle selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, että tarjous perustuu automatisoituun päätöksentekoon.

12 §

Sivutoimisia luotonvälittäjiä koskeva poikkeus

Mitä 9–11 ja 11 a §:ssä säädetään luotonvälittäjän velvollisuudesta antaa kuluttajalle tietoja, ei koske päätoimensa ohella luotonvälittäjänä toimivaa myyjää eikä palveluksen suorittajaa.

12 a §

Tietojen maksuttomuus

Kuluttajalta ei saa periä maksua tässä luvussa tarkoitettujen tietojen antamisesta.

13 §

Hyvä luotonantotapa

Erityisesti edellytetään, että luotonantaja:

1) ei luottoa markkinoidessaan:

da) luo vaikutelmaa siitä, että luotonotto johtaa taloudellisten resurssien kasvuun, korvaa säästöt tai voi nostaa kuluttajan elintasoja;

g) suuntaa markkinointia kuluttajiin, joilla on maksuhäiriömerkintä tai joilla voidaan muutoin olettaa olevan vaikeuksia suoriutua luottosopimuksen mukaisista velvoitteistaan asianmukaisesti;

ga) esitä, että maksamatta olevilla luotoilla tai rekistereihin talletetuilla luottoja koskevilla tiedoilla on vain vähän vaikutusta tai niillä ei ole lainkaan vaikutusta kuluttajan luottotahemuksen arviointiin.

6) antaa kuluttajalle maksuviivästystilanteissa tietoa ja neuvoja maksuvaikeuksien syntyneen tai syvenemisen estämiseksi ja maksukyvyttömyystilanteiden hoitamiseksi sekä tarjoaa kuluttajalle kohtuullisia maksujärjestelyjä luoton takaisinmaksun edistämiseksi, jos niiden tarjoamista voidaan kuluttajan takaisinmaksukyky ja muut olosuhteet huomioon ottaen pitää asianmukaisena.

Mitä 1 momentissa ja 2 momentin 1–5 kohdassa säädetään, sovelletaan myös luotonvälittäjään.

13 b §

Luotonantajan oikeus edellyttää luottosopimukseen liittyvää vakuutusta

Luotonantaja saa edellyttää, että kuluttajalla on luottosopimukseen liittyvä asiaankuuluva vakuutus, jos tällaisen vakuutuksen edellyttämistä voidaan pitää oikeasuhteisena. Luotonantaja ei tällöin saa muuttaa luottotarjouksen ehtoja, jos kuluttaja on tehnyt tai tekee vakuutus-sopimuksen muun vakuutuksenantajan kuin luotonantajan ensisijaisen yhteistyötahon kanssa, edellyttäen, että vakuutuksen vakuutusturva on laajuudeltaan vähintään luotonantajan ehdottama vakuutusta vastaava. Tällaisen vakuutustarjouksen on oltava muuttumattomana voimassa vähintään kolme päivää sen antamisesta. Vakuutuksenantajan on vakuutusta tarjottaessa ilmoitettava tarjouksen voimassaoloajasta kuluttajalle.

13 c §

Kuluttajien luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävät menettelytavat ja tiedot

Luotonantajan on määriteltävä luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävät menettelytavat sekä ylläpidettävä niitä.

Luotonantajan on varmistettava laatiessaan ja soveltaessaan palkitsemista koskevia linjauksia kuluttajien luottokelpoisuuden arvioinnista vastaavalle henkilöstölle, että linjaukset ehkäisevät eturistiriitojen syntymistä. Edellytyksenä on erityisesti, että henkilöstön palkkion määrä ei ole riippuvainen hyväksytyjen luottohakemusten määrästä tai osuudesta.

Linjausten on edistettävä asianmukaista ja tehokasta riskienhallintaa, eivätkä ne saa houkutella riskinottoon, joka ylittää luotonantajan hyväksyttävän riskitason. Linjausten on myös noudatettava luotonantajan liiketoimintastrategiaa, tavoitteita, arvoja ja pitkäaikaisia etuja. Näitä linjauksia on sovellettava sellaisella tavalla ja siinä laajuudessa, joka on oikeassa suhteessa luotonantajan kokoon, organisaatioon sekä toiminnan laatuun, laajuuteen ja monimuotoisuuteen.

14 §

Velvollisuus arvioida kuluttajan luottokelpoisuus

Luotonantajan on ennen luottosopimuksen tekemistä arvioitava huolellisesti ja kuluttajan edun mukaisesti, kykeneekö kuluttaja täyttämään luottosopimuksen mukaiset velvoitteensa (*kuluttajan luottokelpoisuus*). Arviointi on tehtävä kuluttajan tuloja, menoja ja muita taloudellisia olosuhteita koskevien, kyseessä olevan luoton luonteeseen, keston, arvoon ja riskeihin nähden tarpeellisten ja oikeasuhteisten tietojen perusteella, jotka tulee hankkia kuluttajalta, luottotietorekisteristä- ja tarvittavista muista lähteistä. Tietojen paikkansapitävyys on asianmukaisesti varmistettava.

Luotonantajan on säilytettävä tiedot toimista, jotka on tehty kuluttajan luottokelpoisuuden arvioimiseksi, viiden vuoden ajan siitä, kun luotto on kokonaisuudessaan eräänäntynyt maksettavaksi. Luottosopimusta koskevan erimielisyyden synnyttäviä luottokelpoisuuden arviointia koskevat tiedot on kuitenkin säilytettävä siihen saakka, kunnes asia on sovittu tai ratkaistu.

Jos kuluttajan luottokelpoisuuden arviointiin liittyy henkilötietojen automaattista käsittelyä, luotonantajan on ilmoitettava kuluttajalle tästä seikasta sekä kuluttajan oikeudesta saada selkeä ja ymmärrettävä selitys arvioinnista, esittää oma näkemyksensä luotonantajalle sekä pyytää luottokelpoisuuden arvioinnin ja luottohakemusta koskevan päätöksen uudelleentarkastelua.

Jos luotonantaja rikkoo, mitä tämän pykälän 1 ja 3 momentissa säädetään, kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa luoton korkoa eikä muita luottokustannuksia lainkaan. Jos luotonantaja rikkoo 2 momentissa säädettyä velvollisuuttaan varmistaa kuluttajaa koskevien tietojen ajantasaisuus tai velvollisuuttaan arvioida kuluttajan luottokelpoisuus uudelleen, kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa luoton korkoa eikä muita luottokustannuksia korotuksesta lukien.

16 b §

Luottihakemuksen hylkääminen

Jos luottihakemus hylätään, luottoa hakeneelle kuluttajalle on ilmoitettava viipymättä hylkäämisestä ja hänet on tarvittaessa ohjattava talous- ja velkaneuvontaan. Kuluttajalle on pyynnöstä ilmoitettava hylkäysperuste kirjallisesti, jollei hylkäys perustu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 4 luvun 5 §:ään.

17 §

Luottosopimuksen tekeminen

Sopimuksessa mainittavien tietojen on oltava selvästi luettavissa ja niissä on otettava huomioon sen välineen tekniset rajoitukset, jolla ne esitetään. Tiedot on esitettävä asianmukaisella ja sopivalla tavalla eri kanavissa. Sopimuksessa mainittavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kuluttajalta ei saa luottosuhteen perusteella periä korkoa tai maksuja, josta ei ole sovittu 1 momentissa tarkoitetussa sopimuksessa.

20 §

Peruuttamisoikeus

Kuluttajalla on oikeus peruuttaa kuluttajaluottosopimus ilmoittamalla siitä luotonantajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja luottosopimuksessa yksilöidyllä pysyvällä tavalla 14 päivän kuluessa sopimuksen tekemisestä tai siitä myöhäisemmästä ajankohdasta, jona kuluttaja on saanut 17 §:n mukaiset tiedot sisältävän kappaleen luottosopimuksesta kirjallisesti tai sähköisesti. Jos kyse on yksinomaan tavaran hankkimiseksi myönnettävästä hyödykesidonnaisesta luotosta, kuluttajalla on kuitenkin oikeus peruuttaa tällaista luottoa koskeva sopimus vähintään niin kauan, kuin kuluttajalla on kauppasopimuksen ehtojen mukaan oikeus saada kauppahinta täysimääräisesti takaisin.

Jos kuluttaja ei ole saanut luottosopimusta tässä luvussa säädetyn mukaisesti, 1 momentissa tarkoitettu peruuttamisaika päättyy joka tapauksessa vuoden ja 14 päivän kuluttua luottosopimuksen tekemisestä, paitsi jos kuluttajalle ei ole ilmoitettu hänen peruuttamisoikeudestaan 9 tai 41 §:ssä säädetyllä tavalla.

22 §

Etämyyntiä koskevia erityissäännöksiä

[kumotaan]

23 a §

Luottosopimuksen muuttamisesta annettavat tiedot

Jos luottosopimusta muutetaan, luotonantajan on ennen ehdotettavien muutosten voimaantuloa ilmoitettava kuluttajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla seuraavat tiedot:

- 1) selkeä kuvaus ehdotettavista muutoksista sekä selvitys siitä, mitkä muutoksista edellyttävät kuluttajan suostumusta ja mitkä muutoksista tulevat voimaan lain nojalla;
- 2) ehdotettujen muutosten voimaantulo; ja

3) kuluttajan käytettävissä olevat valituskeinot ehdotettujen muutosten osalta, määräaika valituksen tekemiselle sekä sen toimivaltaisen viranomaisen nimi ja osoite, jolle valitus voidaan tehdä.

Koron ja maksujen muutosten osalta sovelletaan, mitä 24 §:ssä säädetään.

24 §

Koron ja maksujen muutokset

Koron muutokset on toteutettava tasapuolisesti ja kuluttajia syrjimättömällä tavalla, ja kuluttajalle on ilmoitettava niistä paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla hyvissä ajoin ennen muutoksen voimaantuloa. Muutoksesta ilmoitettaessa on mainittava maksuerän suuruus koron muuttumisen jälkeen ja, jos erien lukumäärä tai maksuvälit muuttuvat, niitä koskevat ajantasaiset tiedot.

Jos uutta viitekorkoa koskevat tiedot julkistetaan asianmukaisesti ja ne ovat saatavilla myös luotonantajan toimitiloissa, verkkosivustolla ja mobiilisovelluksessa, 2 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan mainitussa momentissa säädetyn estämättä antaa kuluttajalle sopimuksessa sovitun määräajoin, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Luottosopimuksen yhteydessä perittäviä maksuja saadaan muuttaa vain sopimuksessa yksilöidyn perusteiden. Maksun korotus ei saa olla suurempi kuin luotonantajalle aiheutunut tosiasiainen lisäys kustannuksissa, joiden johdosta maksua luottosopimuksen mukaan peritään. Maksujen muutoksista ilmoittamiseen sovelletaan, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään koron muutoksista.

25 §

Tiedonantovelvollisuus luottosopimuksen siirtymisestä

Jos luottosopimuksen mukaiset luotonantajan oikeudet tai itse luottosopimus siirretään kolmannelle osapuolelle, alkuperäisen luotonantajan on ilmoitettava siirrosta kuluttajalle. Ilmoitusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos alkuperäinen luotonantaja siirron jälkeen toimii uuden luotonantajan edustajana suhteessa kuluttajaan.

27 §

Kuluttajan oikeus maksaa kuluttajaluotto ennen sen erääntymistä

Jos kuluttaja maksaa luoton tai sen osan ennenaikaisesti, on jäljellä olevasta luotonantajan saatavasta vähennettävä luottokustannusten se osuus, joka vastaa käyttämättä jäävää luottoaikaa. Kyseistä vähennystä laskettaessa on otettava huomioon kaikki luotonantajan kuluttajalle asettamat kustannukset.

30 §

Jatkovaa luottoa koskevan sopimuksen irtisanominen

Luotonantaja saa irtisanoa jatkuvaa luottoa koskevan sopimuksen luottosopimuksessa sovitun ehdoin. Luotonantajan noudatettavaa irtisanomisaikaa ei saa sopia kahta kuukautta lyhyemmäksi. Irtisanomisilmoitus on toimitettava kuluttajalle paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla.

32 §

Luotonantajan oikeus lakkauttaa kuluttajan oikeus käyttää jatkuvaa luottoa

Luotonantajan on ilmoitettava käyttöoikeuden lakkaamisesta ja sen syistä kuluttajalle paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla etukäteen. Jos käyttöoikeuden lakkauttaminen välittömästi on välttämätöntä väärinkäytösten tai vahinkojen estämiseksi taikka rajoittamiseksi, ilmoitus voidaan tehdä viipymättä lakkauttamisen jälkeen.

35 §

Eräännyttäminen

Jos luotonantaja vaatii maksueriä, jotka muuten eivät ole eräänntyneet, luotonantajan saatavaa laskettaessa näistä maksueristä on vähennettävä se osuus luottokustannuksista, joka vastaa käyttämättä jäävää luottoaikaa. Kyseistä vähennystä laskettaessa on otettava huomioon kaikki luotonantajan kuluttajalle asettamat kustannukset. Käyttämättä jäävä luottoaika luetaan alka- vaksi eräänntymisen voimaantulosta.

41 §

Ennakkotiedot

Jos luotonantaja tekee kuluttajan maksuvaikeuksien johdosta tämän kanssa maksujärjestelysopimuksen, joka ei ole ehdoiltaan kuluttajan kannalta epäedullisempi kuin alkuperäinen luottosopimus, luotonantajan ja luotonvälittäjän on sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään velvollisuudesta antaa tietoja, annettava kuluttajalle hyvissä ajoin ennen maksujärjestelysopimuksen tekemistä paperilla tai kuluttajan valitsemalla muulla pysyvällä tavalla maksujärjestelysopimuksia koskevaa ”Eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” –lomaketta käyttäen selkeät ja ymmärrettävät tiedot seuraavista seikoista:

- 1) luotonantaja;
- 2) tarjottava luotto, luottokustannukset ja luoton takaisinmaksu;
- 3) sopimusrikkomuksen seuraamukset;
- 4) kuluttajalle lain mukaan kuuluvat oikeudet.

[kumotaan 2 momentti]

Lomakkeella esitettävien tietojen on oltava yhdenmukaiset, selvästi luettavissa ja niissä on otettava huomioon sen välineen tekniset rajoitukset, jolla ne esitetään. Tiedot on esitettävä asianmukaisella ja sopivalla tavalla eri kanavissa ottaen huomioon yhteentoimivuus. Ennakkotiedoista ja lomakkeesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

42 §

Ennakkotietojen antaminen puhelimessa

Luotonantajan ja luotonvälittäjän ei tarvitse puhelimessa antaa kaikkia 41 §:ssä mainittuja tietoja, jos kuluttaja siihen nimenomaisesti suostuu. Tällöin luotonantajan on, sen lisäksi mitä muualla laissa säädetään tiedonantovelvoitteista, hyvissä ajoin ennen maksujärjestelysopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle tiedot luotonantajasta, tarjottavasta luotosta, luottokustannuksista, maksuviivästyksestä aiheutuvista kuluista, luoton takaisinmaksusta sekä luototettavasta hyödykkeestä. Annettavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

[kumotaan 2 momentti]

43 §

Eräitä erityisiä luottotyyppejä koskevia tiedonantovelvollisuuksia koskevia muita säännöksiä

[kumotaan 1 momentti]

Luotonantajan on 42 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa annettava maksujärjestelysopimuksia koskeva ”Eurooppalaiset kuluttajaluottotiedot” -lomake kuluttajalle pysyvällä tavalla viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen.

Kuluttajalle on lisäksi pyynnöstä ja maksutta annettava maksujärjestelysopimusluonnos.

Antaessaan kuluttajalle 41 ja 42 §:ssä tarkoitettuja tietoja luotonantajan ja luotonvälittäjän on samalla ilmoitettava, tarjoaako luotonantaja tai luotonvälittäjä neuvontapalveluja.

46 §

Tiedonantovelvollisuus käyttelytiliin liittyvän luottosopimuksen voimassaoloaikana

Luotonantajan on säännöllisesti, vähintään kerran kuukaudessa paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla toimitetun tiliotteen avulla annettava kuluttajalle seuraavat tiedot käyttelytiliin liittyvän luoton (*tilinylitysmahdollisuus*) käytöstä:

Kuluttajalle on ilmoitettava koron ja muiden maksujen muutoksista paperilla tai luottosopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla hyvissä ajoin ennen muutosten voimaantuloa. Jos lainakoron muutos johtuu viitekoron muutoksesta, luottosopimuksen ehtoissa voidaan sopia, että tiedot annetaan kuluttajalle 1 momentissa tarkoitettulla tiliotteella edellyttäen, että uutta viitekorkoa koskevat tiedot julkistetaan asianmukaisesti ja että ne ovat saatavilla myös luotonantajan toimitiloissa, verkkosivustolla ja mobiilisovelluksessa.

46 a §

Käyttelytiliin liittyvään luottosopimukseen perustuvan luoton käytön rajoittaminen tai peruuttaminen

Jos luotonantaja rajoittaa kuluttajan oikeutta käyttää käyttelytiliin liittyvää luottoa taikka peruuttaa sen, luotonantajan on ilmoitettava tällaisesta rajoittamisesta tai peruuttamisesta kuluttajalle sovitulla tavalla viimeistään 30 päivää ennen rajoittamisen tai peruuttamisen voimaantuloa. Luotonantajan on tällöin annettava kuluttajalle ilman lisäkuluja mahdollisuus maksaa kyseistä rajoitusta tai peruuttamista vastaava tosiasiallisesti nostettu määrä takaisin 12 samansuuruisessa kuukausierässä.

47 §

Käyttelytilisopimukseen sekä tili- tai luottorajan ylitykseen liittyviä tiedonantovelvoitteita

Jos käyttelytiliin ei liity luottosopimusta, mutta käyttelytilin tarjoaja voi harkintansa mukaan joissakin tapauksissa myöntää luottoa kuluttajalle sallimalla käyttelytilin saldon ylityksen, käyttelytiliä koskevassa sopimuksessa on mainittava tästä ylitysmahdollisuudesta, ylityksestä perittävä korko, koron soveltamista koskevat ehdot ja alkuperäiseen korkoon sovellettava indeksi tai viitekorko sekä ylityksestä perittävät muut maksut ja ehdot, joiden mukaisesti näitä maksuja voidaan muuttaa. Lisäksi nämä tiedot on toimitettava kuluttajalle säännöllisesti paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja käyttelytilisopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla.

Jos kuluttaja on ylittänyt käyttelytilinsä saldon huomattavasti ja ylitys on kestänyt yli kuukauden, luotonantajan on viipymättä annettava kuluttajalle paperilla tai kuluttajan valitsemalla ja käyttelytilisopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla seuraavat tiedot:

- 4) sopimusrikkomuksen johdosta perittävät muut maksut;
- 5) takaisinmaksupäivä.

Jos kuluttaja 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ylittää käyttelytilinsä saldon säännöllisesti, luotonantajan on lisäksi tarjottava kuluttajalle neuvontapalveluja, jos niitä on saatavilla, sekä ohjattava kuluttaja talous- ja velkaneuvontaan.

Mitä 1–3 momentissa säädetään käyttelytilin saldon ylittämisestä, koskee myös käyttelytiliin liittyvän luottosopimuksen luottorajan ylittämistä.

47 a §

Tili- tai luottorajan ylitystä koskevan mahdollisuuden rajoittaminen tai peruuttaminen

Jos luotonantaja alentaa kuluttajan käyttelytilin saldon tai käyttelytiliin liittyvän luottosopimuksen luottorajan ylityksen ylärajaa taikka peruuttaa ylitysmahdollisuuden, luotonantajan on ilmoitettava tällaisesta alentamisesta tai peruuttamisesta kuluttajalle sovitulla tavalla viimeistään 30 päivää ennen alentamisen tai peruuttamisen voimaantuloa. Luotonantajan on tällöin annettava kuluttajalle ilman lisäkuluja mahdollisuus maksaa kyseistä alentamista tai peruuttamista vastaava tosiasiallisesti nostettu määrä takaisin 12 samansuuruisessa kuukausierässä.

48 a §

Kuluttajan olosuhteiden huomioiminen

Luotonvälityksen on perustuttava kuluttajan taloudellista tilannetta koskeviin tietoihin, kuluttajan ilmoittamiin luottoa koskeviin tarpeisiin ja odotuksiin sekä asianmukaisiin oletuksiin kuluttajan riskeistä luottosopimuksen voimassaoloaikana.

49 §

Kuluttajalta perittävät maksut

Luotonvälittäjällä on oikeus saada maksu kuluttajalta vain, jos kuluttajalle on 1 momentin mukaisesti ilmoitettu maksusta ja siitä on ennen luottosopimuksen tekemistä sovittu kuluttajan kanssa kirjallisesti tai sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa sopimuksen muuttumattomana.

Neuvontapalvelut

49 a §

Kuluttajalle annettavat ennakkotiedot

Neuvontapalvelun tarjoajan on hyvissä ajoin ennen neuvontapalvelun aloittamista tai ennen neuvontapalvelua koskevan sopimuksen tekemistä annettava kuluttajalle tieto luotonantajista, joiden tarjoamien luottojen arviointiin annettava suositus perustuu, sekä kuluttajalta neuvontapalvelusta perittävien maksujen yhteismäärä tai, jos täsmällistä määrää ei voida ilmoittaa, maksujen määräytymisperusteet. Tiedot on annettava kuluttajalle paperilla tai tämän valitsemalla muulla pysyvällä tavalla.

49 b §

Oikeus saada maksu neuvontapalveluista

Neuvontapalvelun tarjoajalla on oikeus saada maksu neuvontapalvelustaan ja suosittelemansa luottosopimuksen johdosta kuluttajalta vain, jos kuluttajalle on 49 a §:ssä edellytetyllä tavalla ilmoitettu maksusta ja siitä on sovittu kuluttajan kanssa pysyvällä tavalla.

49 c §

Neuvontapalvelun suorittaminen

Neuvontapalvelun on perustuttava kuluttajan taloudellista tilannetta koskeviin tietoihin, kuluttajan ilmoittamiin luottoa koskeviin tarpeisiin ja odotuksiin sekä asianmukaisiin oletuksiin kuluttajan riskeistä luottosopimuksen voimassaoloaikana.

Neuvontapalvelun tarjoajan on arvioitava riittävän suuri määrä tuotevalikoimassaan tarjolla olevia luottosopimuksia ja tekemänsä arvioinnin perusteella suositeltava kuluttajan tarpeisiin ja odotuksiin sekä tämän taloudelliseen tilanteeseen sopivaa tai sopivia luottosopimuksia. Kuluttajalle on annettava kappale tehdystä suosituksesta paperilla tai tämän valitsemalla ja neuvontapalvelua koskevassa sopimuksessa yksilöidyllä muulla pysyvällä tavalla.

Neuvontapalvelun tarjoajan on toimittava kuluttajan edun mukaisesti neuvontapalvelua tarjotessaan sekä varoitettava kuluttajaa, kun luottosopimus voi kuluttajan taloudellinen tilanne huomioon ottaen aiheuttaa tälle erityisen riskin.

49 d §

Riippumaton neuvonta

Luotonantaja ja luotonvälittäjä saa ilmoittaa tarjoavansa riippumatonta neuvontaa tai toimivansa riippumattomana neuvojana vain, jos ne neuvontapalvelua tarjotessaan arvioivat riittävän suurta määrää markkinoilla tarjolla olevia luottosopimuksia. Luotonvälittäjältä edellytetään lisäksi, ettei se vastaanota korvausta neuvontapalvelusta eikä suosittelemansa luottosopimuksen johdosta muulta kuin kuluttajalta.

Tietämys ja pätevyys

49 e §

Luotonantajalta ja luotonvälittäjältä vaadittava asiantuntemus

Luotonantajan ja luotonvälittäjän henkilöstöllä ja, jos luotonantaja tai luotonvälittäjä on oikeushenkilö, sen ylimpään johtoon kuuluvilla on oltava luottotoimintaa koskeva riittävä tietämys ja pätevyys. Luotonantajan ja luotonvälittäjän on määriteltävä kirjallisesti ne henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, joita se soveltaa toiminnassaan. Vaadittavasta asiantuntemuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Valvonta

50 §

Seuraamukset

Tämän luvun 7 a ja 8 §:n, 8 a §:n ja sen nojalla annettujen säännösten, 9 §:n ja sen 2 momentin nojalla annettujen säännösten, 10 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten, 11, 11 a, 11 b, 12 a §:n, 13 §:n 2 momentin 1 kohdan a–d, da, e–g, ga ja h alakohdan, saman momentin 3–6 kohdan sekä 4 momentin, 13 a, 13 b ja 13 c §:n, 14–16, 16 a ja 16 b §:n, 17 §:n ja sen 3 momentin nojalla annettujen säännösten, 17 a, 17 b, 18–20 §:n, 21 §:n 1 momentin, 23, 23 a, 24, 25 §:n 1 momentin, 27, 28, 30 ja 32 §:n, 39 §:n 1 momentin, 41 §:n ja sen 2 momentin nojalla annettujen säännösten, 42 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten, 43, 46, 46 a, 47, 47 a, 48, 48 a, 49, 49 a, 49 b, 49 c, 49 d ja 49 e §:n rikkomisen johdosta määrättävästä seuraamusmaksusta säädetään kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa.

7 a luku

Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot

9 §

Asuntovakuudellisia kuluttajaluottoja koskevat tiedonantovelvoitteet

Asuntovakuudellisen kuluttajaluoton mainontaan sovelletaan 7 luvun 8 §:n säännöksiä ja tiedonantovelvollisuuteen ennen luottosopimuksen tekemistä 7 luvun 9–11, 11 a ja 12 §:n säännöksiä. Antaessaan kuluttajalle 7 luvun 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuja tietoja luotonantajan ja luotonvälittäjän on samalla ilmoitettava, tarjoaako luotonantaja tai luotonvälittäjä neuvontapalveluja.

2.

L a k i

eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (186/2023) 1 §:n 3 momentin 4 kohta, 2 §, 4 §:n 2 momentin 2 kohta, 17 §, 21 §:n 1 kohta ja 22 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 3 a §, 8 §:n 1 momenttiin uusi 3 a kohta sekä 10 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki ei koske:

4) elinkeinonharjoittajia, jotka ovat mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettuja mikroyrityksiä tai pieniä tai keskisuuria yrityksiä, ja jotka päätoimensa ohella myöntävät maksunlykkäyksiä vain myymiensä kulutushyödykkeiden oston rahoittamiseksi, jos tällaisista maksunlykkäyksistä ei peritä korkoa tai muita maksuja, lukuun ottamatta korkolain (633/1982) tai saatavien perinnästä annetun lain (513/1999) nojalla kuluttajan maksettavaksi tulevaa korkoa tai kuluja;

2 §

Säännösten soveltamisen rajoitukset eräissä tapauksissa

Lain 3–12 ja 23 § eivät koske Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja maksulaitoksia, jotka myöntävät maksulaitoslain (297/2010) 10 §:ssä tarkoitettua maksupalveluun liittyvää luottoa.

3 a §

Oikeus tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja

Elinkeinonharjoittaja saa tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja vain, jos se on tämän lain mukaisesti rekisteröity luotonantajaksi tai vertaislainanvälittäjäksi taikka jos se on 1 §:n 3 momentin 1, 2, 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu taho. Luotonvälittäjän oikeudesta tarjota mainittuja kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetussa laissa (/).

Oikeudesta tarjota kuluttajansuojalain 7 a luvun soveltamisalaan kuuluvia asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja säädetään asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain (852/2016) 4 §:ssä.

4 §

Luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteri ja rekisteri-ilmoitus

Sen, joka aikoo tarjota kuluttajaluottoja tai asuntoyhteisöluottoja taikka välittää vertaislainanvälittäjäksi ja aikooko tämä tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja sekä, jos kyse on luotonantajaksi rekisteröitymisestä, aikooko tämä myöntää myös kuluttajansuojalain 7 a luvun soveltamisalaan kuuluvia asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja tai asuntoyhteisöluottoja taikka välittää vertaislainainvoja, on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle rekisteriin merkitsemistä varten. Rekisteri-ilmoitukseen on sisällytettävä:

2) tieto siitä, hakeeko ilmoituksen tekijä rekisteröintiä luotonantajaksi vai vertaislainanvälittäjäksi ja aikooko tämä tarjota kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja sekä, jos kyse on luotonantajaksi rekisteröitymisestä, aikooko tämä myöntää myös kuluttajansuojalain 7 a luvun soveltamisalaan kuuluvia asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja tai asuntoyhteisöluottoja taikka välittää vertaislainainvoja;

8 §

Rekisteriin merkittävät tiedot ja muutoksista ilmoittaminen

Luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteriin merkitään:

3 a) se, tarjoaako elinkeinonharjoittaja kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja;

Rekisteriin merkitään myös tiedot niistä, joille on määrätty 22 §:ssä tarkoitettu kielto harjoittaa kuluttajaluottojen tai asuntoyhteisöluottojen tarjoamista, vertaislainanvälitystä taikka kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevaa neuvontapalvelujen tarjoamista. Tällainen tieto sekä tieto 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetuista seuraamuksista, kehoituksista ja kielloista on poistettava rekisteristä viiden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jona seuraamus tai kielto on määrätty. Tietoa rikosoikeudellisesta seuraamuksesta ei merkitä rekisteriin.

10 §

Luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän johdon velvoitteet

Jos luotonantaja myöntää kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja tai toimii tällaisten luottojen vertaislainanvälittäjänä, niillä elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevilla ja muutoin elinkeinonharjoittajan lukuun toimivilla henkilöillä, jotka osallistuvat luottojen myöntämiseen tai vertaislainanvälitykseen, on oltava luottotoimintaa koskeva riittävä tietämys ja pätevyys. Lisäksi henkilöillä, joiden välittömän johdon ja valvonnan alaisina edellä tarkoitettut henkilöt toimivat, on oltava vastaava asiantuntemus. Luotonantajan on määriteltävä kirjallisesti ne henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, joita se soveltaa toiminnassaan. Vaadittavasta asiantuntemuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Vaitiolovelvollisuus

Joka kuluttajaluottojen tai asuntoyhteisöluottojen myöntämistä, vertaislainanvälitystä taikka kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevien neuvontapalvelujen tarjoamista harjoittaessaan on saanut tietää kuluttajan tai jonkun muun taloudellista

asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan seikan tai liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai jollei laissa toisin säädetä.

21 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden laiminlyönnistä ja rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat tämän lain:

- 1) 10 §:n 1 ja 4 momentin säännökset johdon velvoitteista;

22 §

Erityinen kiello-oikeus

Finanssivalvonnan on kiellettävä kuluttajaluottojen tarjoaminen, vertaislainanvälitys ja kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevien neuvontapalvelujen tarjoaminen, jota harjoitetaan tämän lain vastaisesti ilman rekisteröintiä. Finanssivalvonnan on myös kiellettävä asiakasvarojen vastaanottaminen, jos asiakasvaroja vastaanotetaan ilman 11 §:n mukaisesti myönnettyä oikeutta tai jos luotonantaja tai vertaislainanvälittäjä on olosuhteissa tapahtuneen muutoksen johdosta tullut ilmeisen sopimattomaksi vastaanottamaan asiakasvaroja. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös tällaista toimintaa harjoittavan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

3.

L a k i**kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien
kuluttajaluottojen välittäjistä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välitystä sekä tällaisiin luottoihin liittyvien neuvontapalvelujen tarjoamista.

Elinkeinonharjoittajiin, jotka välittävät luottoja kuluttajille, kun luoton myöntää jokin muu kuin kuluttajansuojalain 7 tai 7 a luvussa tarkoitettu luotonantaja (*vertaislaina*) sovelletaan kuitenkin tämän lain sijasta eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annettua lakia (186/2023).

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kuluttajaluottojen välityksellä* muun kuin luotonantajan itsensä korvausta vastaan teemmää kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottosopimusten esittelemistä tai tarjoamista kuluttajille, kuluttajien avustamista muutoin tällaisten luottosopimusten tekemisessä sekä tällaisten luottosopimusten tekemistä kuluttajien kanssa luotonantajan puolesta;

2) *neuvontapalvelulla* 1 kohdassa tarkoitettuun luottosopimukseen liittyvän henkilökohtaisen suosituksen antamista kuluttajalle;

3) *henkilöstöllä* luotonvälittäjän palveluksessa olevia tai muutoin tämän lukuun toimivia, jotka osallistuvat kuluttajaluottojen välitykseen, ja henkilöitä, joiden välittömän johdon ja valvonnan alaisena ensiksi tarkoitettut henkilöt toimivat;

4) *luotonvälittäjällä* elinkeinonharjoittajaa, joka on rekisteröity tämän lain mukaisesti kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjäksi tai joka on 3 §:n 2 momentin mukaan rekisteröitymisvelvollisuuden ulkopuolella oleva kuluttajaluottojen välitystä harjoittava taho.

3 §

Oikeus välittää kuluttajaluottoja

Elinkeinonharjoittaja saa välittää tämän lain soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja vain, jos se on rekisteröity tämän lain mukaisesti kuluttajaluottojen välittäjäksi.

Rekisteröitymisvelvollisuutta koskevia 5–9 §:n säännöksiä ei sovelleta:

1) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun luottolaitokseen ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeeseen;

2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen;

3) kulutushyödykkeitä tarjoavaan elinkeinonharjoittajaan, joka on mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetussa komission suosituksessa 2003/361/EY tarkoitettu mikroyritys tai pieni tai keskisuuri yritys, joka päätoimensa ohella välittää kuluttajaluottoja.

4 §

Oikeus tarjota neuvontapalveluja

Elinkeinonharjoittaja saa tarjota tämän lain soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja vain, jos se on rekisteröity tämän lain mukaisesti luotonvälittäjäksi tai jos se on tämän lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu taho. Luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän oikeudesta tarjota mainittuja kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja säädetään eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetussa laissa (186/2023).

5 §

Välittäjärekisteri ja rekisteri-ilmoitus

Finanssivalvonta pitää rekisteriä luotonvälittäjistä.

Sen, joka aikoo välittää kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja, on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle rekisteriin merkitsemistä varten. Rekisteri-ilmoituksen on sisällytettävä:

- 1) 8 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tiedot;
- 2) selvitys 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuista henkilöistä, joiden luotettavuus tulee arvioitavaksi, jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö;
- 3) selvitys ilmoituksen tekijän koulutuksesta ja työkokemuksesta ja, jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, sama selvitys 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista ylimpään johtoon kuuluvista.

Ilmoituksen tekijän on Finanssivalvonnan pyynnöstä toimitettava muutkin tiedot, jotka ovat tarpeen rekisteröinnin edellytysten täyttymisen arvioimiseksi.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

6 §

Rekisteröinnin edellytykset

Finanssivalvonnan on rekisteröitävä ilmoituksen tekijä luotonvälittäjäksi, jos:

- 1) ilmoituksen tekijällä on oikeus harjoittaa elinkeinoa Suomessa;
- 2) ilmoituksen tekijä ei ole konkurssissa ja, jos hän on luonnollinen henkilö, on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu;
- 3) ilmoituksen tekijä on luotettava;
- 4) ilmoituksen tekijällä sekä, jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, sen ylimpään johtoon kuuluvilla on luottotoimintaa koskeva riittävä tietämys ja pätevyys.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun ylimpään johtoon katsotaan kuuluvan toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, hallitukseen rinnastettavan toimielimen jäsenet ja varajäsenet sekä vastuunalaiset yhtiömiehet. Ilmoituksen tekijältä ja ylimmältä johdolta edellytettävästä luottotoiminnan asiantuntemuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Finanssivalvonta voi evätä rekisteröinnin, jos olosuhteet huomioon ottaen on ilmeistä, että ilmoituksen tekijä aikoo harjoittaa kuluttajaluottojen välitystä toisen välikätenä.

7 §

Luotettavuus

Ilmoituksen tekijää ei pidetä 6 §:n 1 momentin 3 kohdassa edellytetyllä tavalla luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton välittämään kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja tai toimimaan tällaista toimintaa harjoittavan yhteisön toimitusjohtajana tai hänen sijaisenaan, hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, hallitukseen rinnastettavan toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä taikka vastuunalaisena yhtiömiehenä, taikka jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton toimimaan mainitunlaisissa tehtävissä.

Jos ilmoituksen tekijä on oikeushenkilö, vaatimus luotettavuudesta koskee toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä sekä vastuunalaisia yhtiömiestä.

Finanssivalvonnalla on oikeus saada sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettusta sakkorekisteristä tiedot, jotka ovat tarpeen 1 momentissa tarkoitettun henkilön luotettavuuden selvittämiseksi. Finanssivalvonnan oikeudesta saada tietoja rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993).

8 §

Rekisteriin merkittävät tiedot ja muutoksista ilmoittaminen

Rekisteriin merkitään:

- 1) yksityisen elinkeinonharjoittajan täydellinen nimi ja henkilötunnus tai tämän puuttuessa syntymäaika sekä toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunnistus ja niiden toimipaikkojen käyntiosoite, joissa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja välitetään tai tällaisiin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja tarjotaan;
- 2) oikeushenkilön toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunnistus ja niiden toimipaikkojen käyntiosoite, joissa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja välitetään tai tällaisiin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja tarjotaan;
- 3) niiden henkilöiden täydellinen nimi ja henkilötunnus tai tämän puuttuessa syntymäaika, joiden luotettavuus on rekisteröinti-ilmoitusta käsiteltäessä selvitetty;
- 4) niiden henkilöiden täydellinen nimi ja henkilötunnus tai tämän puuttuessa syntymäaika, joiden luottotoiminnan tuntemus on rekisteröinti-ilmoitusta käsiteltäessä selvitetty;
- 5) rekisteröinnin päivämäärä;
- 6) tieto siitä, että ilmoituksen tekijä tarjoaa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja koskevia neuvontapalveluja;
- 7) luotonvälittäjälle Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla määrätyt hallinnolliset seuraamukset sekä sellaiset kehotukset ja kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko;
- 8) rekisteristä poistamisen syy ja ajankohta.

Rekisteriin merkitään myös tiedot niistä, joille on määrätty 17 §:ssä tarkoitettu kielloksi välittää kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja ilman rekisteröintiä tai tarjota tällaisiin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja 4 §:n vastaisesti. Tällainen tieto sekä tieto 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetuista seuraamuksista, kehotuksista ja kielloista on poistettava rekisteristä viiden vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jona seuraamus tai kiello on määrätty. Tietoa rikosoikeudellisesta seuraamuksesta ei merkitä rekisteriin.

Luotonvälittäjän on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle rekisteriin merkittyjen tietojen muutoksista. Lisäksi luotonvälittäjän on ilmoitettava Finanssivalvonnalle toimintansa lopettamisesta.

9 §

Tietojen luovuttaminen

Finanssivalvonnan oikeudesta luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ssä.

Sen estämättä, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:ssä ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteristä saa luovuttaa henkilötietoja tulosteena taikka saattaa ne yleisesti saataville sähköisen tietoverkon kautta tai luovuttaa ne muutoin sähköisessä muodossa. Henkilötietoja voidaan hakea sähköisen tietoverkon kautta vain yksittäisinä hakuina. Tieto henkilötunnuksesta saadaan kuitenkin luovuttaa tämän lain nojalla vain, jos tieto annetaan tulosteena tai teknisenä tallenteena ja jos luovutuksensaajalla on oikeus henkilötunnuksen käsittelyyn tietosuojalain (1050/2018) 29 §:n tai muun lain nojalla.

Seuraavat rekisteriin merkityt tiedot Finanssivalvonnan on kuitenkin pidettävä yleisesti saatavilla sähköisen tietoverkon avulla:

- 1) yksityisen elinkeinonharjoittajan nimi sekä toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunniste ja niiden toimipaikkojen käyntiosoite, joissa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja välitetään tai tällaisiin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja tarjotaan;
- 2) oikeushenkilön toiminimi, mahdollinen aputoiminimi, yritys- ja yhteisötunnus tai muu vastaava tunniste ja niiden toimipaikkojen käyntiosoite, joissa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja välitetään tai tällaisiin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja tarjotaan;
- 3) toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa nimi, hallituksen jäsenten ja varajäsenten nimet, hallituksen rinnastettavan toimielimen jäsenten ja varajäsenten nimet sekä vastuunalaiset yhtiömiehet;
- 4) rekisteröinnin päivämäärä;
- 5) ilmoituksen tekijälle määrätyt julkiset varoitukset sekä sellaiset kiellot, joiden tehosteeksi on asetettu uhkasakko.

10 §

Johdon velvoitteet

Luotonvälittäjän tai, jos luotonvälittäjä on oikeushenkilö, sen 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun ylimmän johdon on huolehdittava siitä, että toiminnassa noudatetaan hyvää luotonantotapaa ja että toimintaa muutoinkin harjoitetaan lainmukaisesti. Näiden on lisäksi huolehdittava, että toimintaan osallistuvilla henkilöillä on tehtävässä riittävä ammattitaito.

Luotonvälittäjän on määriteltävä kirjallisesti ne henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, joita se soveltaa toiminnassaan. Vaadittavasta asiantuntemuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Asiakasvarat

Luotonvälittäjä ei saa vastaanottaa, pitää hallussa eikä välittää asiakkaalle kuuluvia varoja (*asiakasvarat*).

12 §

Luotonvälitykseen tai neuvontapalveluihin liittyvien asiakirjojen ja tietojen säilyttäminen

Ellei muualla laissa säädetä pidemmästä säilytysajasta, luotonvälittäjän on säilytettävä luotonvälitykseen ja neuvontapalveluihin liittyvät asiakirjat ja tiedot viiden vuoden ajan siitä, kun asiakassuhde on päättynyt. Palvelua koskevan erimielisyyden synnyttyä asiakirjat ja tiedot on kuitenkin säilytettävä siihen saakka, kunnes asia on sovittu tai ratkaistu.

13 §

Vaitiolovelvollisuus

Joka kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia kuluttajaluottoja välittäessään tai tällaisiin luottoihin liittyviä neuvontapalveluja tarjotessaan on saanut tietää asiakkaansa tai jonkun muun taloudellista asemaa tai henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liikesalaisuuden, ei saa ilmaista tätä sivulliselle, ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan tietojen ilmaisemiseen tai ellei laissa muuta säädetä.

14 §

Valvonta

Tämän lain noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

15 §

Valvontavaltuudet

Finanssivalvonnan valvontavaltuuksista säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvussa.

16 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

17 §

Erityinen kiello-oikeus

Finanssivalvonnan on kiellettävä kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välitys tai tällaisiin luottoihin liittyvien neuvontapalvelujen tarjoaminen, jota harjoitetaan tämän lain vastaisesti ilman rekisteröintiä. Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös tällaista toimintaa harjoittavan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

Finanssivalvonta voi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun kiellon tehosteeksi uhkasakon. Edellä 1 momentissa tarkoitettua kielloa on tehostettava uhkasakolla, ellei se erityisestä syystä ole tarpeetonta tai Finanssivalvonta katso, että tulisi saattaa arvioitavaksi, täyttääkö menettely 18 §:n 1 momentissa säädetyn rikoksen tunnusmerkistön. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

18 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan ilman rekisteröintiä harjoittaa kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välitystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kuluttajaluottojen välitysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Rangaistus 13 §:ssä säädetyn vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 ja 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Sitä, joka rikkoo 17 §:n tai Finanssivalvonnasta annetun lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kielloa, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta, jos uhkasakko on lainvoimaisella päätöksellä tuomittu maksettavaksi.

19 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Finanssivalvonnan päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

4.

L a k i

asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain (852/2016) 5 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

5 §

Välittäjärekisteri ja rekisteri-ilmoitus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttämisestä.

5.

L a k i**kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista
annetun lain 13 ja 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain (566/2020) 13 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohtaa, 2 momentin 2 ja 3 kohtaa sekä 16 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohtaa, sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta laissa 450/2023 sekä 13 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 694/2022 seuraavasti:

13 §

Seuraamusmaksu eräiden kuluttajansuojalain säännösten rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä elinkeinonharjoittajalle, joka kuluttajien vahingoksi tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö kuluttajansuojalain (38/1978):

2) 6 luvun 11 §:n säännöksiä ennakkotietojen antamisesta kotimyynnissä, 12 §:n säännöksiä ennakkotietojen antamisesta etämyynnissä, 12 a §:n säännöksiä kirjallisesta vahvistusmenettelystä puhelinmyynnissä, 12 b §:n säännöksiä tarjolla olevien maksutapojen esittämisestä verkossa, 12 c §:n säännöksiä kuluttajan henkilöllisyyden todentamisesta ja todentamista koskevien tietojen säilyttämisestä, 13 §:n säännöksiä tietojen vahvistamisesta, 17 §:n 2–4 momentin mukaisia suoritusten palauttamiseen liittyviä velvollisuuksia, 14 a §:n säännöksiä peruuttamistoiminnosta, tai 17 a §:n 1–3 momentin mukaisia velvollisuuksia kuluttajan peruutuksessa digitaalista sisältöä tai palvelua koskevan sopimuksen;

3) 6 a luvun 11 §:n 1 tai 2 momentin mukaista velvollisuutta toimittaa ennakkotiedot ja sopimusehdot kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla taikka 4 momentin mukaista velvollisuutta toimittaa ennakkotiedot ja sopimusehdot vammaisille kuluttajille soveltuvassa ja saavutettavassa muodossa, 11 b §:n säännöksiä kirjallisesta vahvistusmenettelystä puhelinmyynnissä, 11 c §:n säännöksiä ennakkotietojen antamisesta sähköisesti, 12 a §:n säännöksiä peruuttamistoiminnosta, 16 §:n 2 momentin mukaisen velvollisuuden suorituksen palauttamiseen tai 18 a §:n mukaista kieltoa harhauttaa tai manipuloida kuluttajia verkkorajapinnoilla;

4) 7 luvun 12 a §:n mukaista kieltoa periä maksuja luvussa edellytetyjen tietojen antamisesta, 13 §:n 2 momentin 1 kohdan a–d, da, e–g, ga ja h alakohdan säännöksiä hyvän luotonantotavan mukaisesta menettelystä luottoa markkinoitaessa, mainitun momentin 3 kohdan mukaista kieltoa käyttää lisämaksullista tekstiviestipalvelua tai muuta vastaavaa viestipalvelua tai, 4 kohdan mukaista kieltoa mainostaa luottoa kohdassa mainituin ehdoin, tai 6 kohdan velvollisuuden antaa kuluttajalle maksuviivästystilanteissa tietoa ja neuvoja ja tarjota kuluttajalle kohtuullisia maksujärjestelyjä luoton takaisinmaksun edistämiseksi, 13 a §:n säännöstä kytkykaupan kiellosta, 13 b §:n säännöksiä luottotarjouksen ehtojen muuttamisesta ja vakuustarjouksen voimassaolosta, 13 c §:n 1 momentin mukaisen velvollisuuden määrittellä luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettäviä menettelytavat ja ylläpitää niitä tai 2 tai 3 momentin säännöksiä palkitsemista koskevista linjauksista, 14 §:n mukaisen velvollisuuden arvioida kuluttajan luottokelpoisuus, 15 §:n 1 momentin mukaisen velvollisuuden todentaa luotonhakijan henkilöllisyys, 16 §:n mukaisen velvollisuuden säilyttää todentamista koskevat tiedot, 16 a §:n säännöksiä luoton myöntämisestä, 16 b §:n säännöksiä luottohakemuksen hylkäämisestä, 17 §:n ja sen 3 momentin nojalla annettuja säännöksiä luottosopimuksen tekemisestä, 17 a §:n säännöksiä luottokustannusten enimmäismäärästä, 17 b §:n säännöksiä maksuajan pidentämisestä perittävistä kuluista, 18 §:n kieltoa ottaa kuluttajalta juokseva sitoumus, 19 §:n mukaista varojen luovuttamisaikaa koskevaa rajoitusta, 24 §:n säännöksiä koron ja maksujen

muutoksista, 30 §:n säännöksiä jatkuvaa luottoa koskevan sopimuksen irtisanomisesta, 48 §:n mukaisen velvollisuuden ilmoittaa valtuuksistaan, 48 a §:n mukaisen velvollisuuden huomioida kuluttajan olosuhteet luotonvälityksessä, 49 b §:n säännöksiä neuvontapalvelusta kuluttajalta perittävästä maksusta, 49 c §:n säännöksiä neuvontapalvelun suorittamisesta, 49 d §:n säännöksiä riippumattoman neuvonnan tarjoamisesta tai riippumattomana neuvojana toimimisesta ilmoittamisesta tai 49 e §:n ja sen nojalla annettuja säännöksiä luotonantajalta ja luotonvälittäjältä vaadittavasta asiantuntemuksesta;

Seuraamusmaksu voidaan määrätä myös elinkeinonharjoittajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää sopimusehtoa tai soveltaa käytäntöä, jolla poiketaan kuluttajien vahingoksi kuluttajansuojalain:

-----

2) 6 a luvun 12 §:n 1 momentin mukaisesta oikeudesta peruuttaa rahoituspalvelun etämyyntiä koskeva sopimus tai 13 §:n mukaisesta liitännäissopimuksen sitomattomuudesta;

3) 7 luvun 20 §:n 1 tai 2 momentin mukaisesta oikeudesta peruuttaa kuluttajaluottosopimus, 21 §:n 1 momentin mukaisesta liitännäissopimuksen sitomattomuudesta, 27 §:n ennen aikaista takaisinmaksua koskevista säännöksistä, 32 §:n käyttöoikeuden lakkauttamista koskevista säännöksistä, 39 §:n 1 momentin mukaisesta oikeudesta saada luotonantajalta rahasuoritus myyjän tai palveluksen suorittajan sopimusrikkomuksen johdosta, 46 a §:n käyttelytiliin liittyvään luottosopimukseen perustuvan luoton käytön rajoittamista tai peruuttamista koskevista säännöksistä taikka 47 a §:n tili- tai luottorajan ylitystä koskevan mahdollisuuden rajoittamista tai peruuttamista koskevista säännöksistä;

-----

16 §

Seuraamusmaksu tietojen antamista koskevien säännösten rikkomisesta

Seuraamusmaksu voidaan määrätä elinkeinonharjoittajalle, joka kuluttajien vahingoksi tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö kuluttajansuojalain:

-----

3) 6 a luvun 5–10 §:n mukaisen velvollisuuden antaa ennakkotietoja rahoituspalveluiden tai rahoitusvälineiden etämyynnissä, 10 a §:n säännöksiä riittävien selvitysten antamisesta, 10 b §:n mukaista velvollisuutta lähettää peruuttamisoikeutta koskeva muistutus tai 11 d §:n mukaisen tiedonantovelvollisuuden;

4) 7 luvun 7 a §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä yleisiä tietoja tarjoamistaan luotoista, 8 §:n mukaisen velvollisuuden antaa tietoja kuluttajaluottojen mainonnassa, 8 a §:n ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisen velvollisuuden antaa varoitus kuluttajaluoton mainonnassa, 9 §:n ja sen 2 momentin nojalla annettujen säännösten mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja ennen luottosopimuksen tekemistä, 10 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisen velvollisuuden antaa ennakkotietoja puhelinmyynnissä, 11 §:n mukaisen velvollisuuden ennen luottosopimuksen tekemistä annettavien tietojen tai luottosopimusluonnoksen toimittamisesta, 11 a §:n mukaisen velvollisuuden lähettää kuluttajalle peruuttamisoikeutta koskeva muistutus, 11 b §:n mukaisen velvollisuuden antaa tieto automatisoituun päätöksentekoon perustuvasta yksilöllisestä tarjouksesta, 13 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisen velvollisuuden antaa kuluttajalle ennen luottosopimuksen tekemistä riittävät ja selkeät selvitykset, 23 §:n mukaisen velvollisuuden antaa kuluttajalle maksutta lyhennystaulukko, 23 a §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja luottosopimusta muutettaessa, 25 §:n 1 momentin mukaisen velvollisuuden ilmoittaa luottosopimuksen mukaisten oikeuksien tai itse luottosopimuksen siirtymisestä kolmannelle osapuolelle, 41 §:n ja sen 2 momentin nojalla annettujen säännösten mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja ennen maksujärjestelysopimuksen tekemistä, 42 §:n ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisen velvollisuuden antaa ennakkotietoja puhelimesta, 43 §:n mukaisen velvollisuuden ennen maksujärjestelysopimuksen tekemistä annettavien tietojen tai maksujärjestelysopimusluonnoksen toimittamisesta, 46 §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja käyttelytiliin liittyvän luottosopimuksen voimassaoloaikana,

47 §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja käyttelytilisopimukseen sekä tili- tai luottorajan ylitykseen liittyen, 49 §:n velvollisuuden ilmoittaa luotonvälityksestä perittävästä maksusta taikka 49 a §:n mukaisen velvollisuuden antaa eräitä tietoja ennen neuvontapalvelun aloittamista tai neuvontapalvelua koskevan sopimuksen tekemistä;

6.

L a k i

Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annettuun lakiin (661/2012) uusi 6 a § seuraavasti:

6 a §

Kuluttaja-asiamiehen lainsäädännön valvontatehtävistä sekä eräistä muista Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttaja-asioista tiedottaminen

Kuluttaja-asiamies julkaisee tietoa tärkeimmistä päätöksistään, tai muista valvontatoimistaan, määräämistään kielloista, vireille panemistaan kanteista ja hallinnollisista seuraamuksista sekä niiden johdosta annetuista tuomioistuimen ratkaisuisista sopivalla tavalla sen jälkeen, kun siitä on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle.

Julkaistavasta tiedosta voi käydä ilmi valvontatehtävän kohteena olevan menettelyn tai lain rikkomisen luonne, siitä vastuussa oleva henkilö, sovelletut säännökset, asian käsittelyn tila sekä päätöksen tai ratkaisun lainvoimaisuus.

Kuluttaja-asiamies voi asian tärkeydestä huolimatta jättää 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tai ratkaisun osin tai kokonaan tiedottamatta, jos julkaiseminen vaarantaisi meneillään olevan viranomaistutkinnan, vakavasti vaarantaisi finanssi- tai muita markkinoita tai muusta vastaavasta syystä.

Kuluttaja-asiamies ja Kilpailu- ja kuluttajavirastossa toimivat kuluttaja-asioita käsittelevät kuluttajaneuvonta, Euroopan kuluttajakeskus ja matkapakettien vakuusvalvonta voivat tehtäviinsä liittyvissä asioissa julkaista kuluttajille suunnattuja yksittäisiä henkilöitä nimeltä koskevia toimintaohjeita tai varoituksia, milloin se on asian tärkeyden tai nopean vaikutuksen vuoksi tärkeää ilman, että asiasta on ensin ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle.

7.

L a k i
vakuutusopimuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vakuutusopimuslain (543/1994) 5 §:n 4 momentti sellaisena kuin se on laissa 238/2018,

muutetaan lain 5 a §:n 3 momentti, 6 §:n 1 momentti ja 13 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 a §:n 3 momentti ja 6 §:n 1 momentti laissa 238/2018 sekä 13 a §:n 1 momentti laissa 30/2005, sekä

lisätään lakiin uusi 5 e § seuraavasti:

5 §

Tiedot ennen sopimuksen tekemistä

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot on annettava ymmärrettävässä muodossa ja niitä annettaessa on otettava huomioon tarjottavan vakuutuksen monimutkaisuus ja se, onko vakuutuksen hakija kuluttaja tai tähän 3 §:n 2 momentin mukaan rinnastettava vai muu henkilö, sekä muut asiakkaan tai asiakasryhmän ominaisuudet.

[kumotaan 4 momentti]

5 a §

Tietojen toimittaminen pysyvällä tavalla taikka verkkosivustolla

-----

Sen estämättä, mitä edellä 1 ja 2 momentissa säädetään, vakuutuksen hakijalle on pyynnöstä aina toimitettava ennen sopimuksen tekemistä annettavat tiedot paperilla. Tietojen toimittamisesta ei saa periä maksua. Vakuutusten puhelinmyynissä sovelletaan, mitä kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään.

5 e §

Luotonantajan edellyttämää vakuutusta koskevan tarjouksen voimassaolo

Luotonantajan kuluttajaluottoa varten edellyttämää vakuutusta koskevan tarjouksen voimassaoloajasta säädetään kuluttajansuojalain 7 luvun 13 b §:ssä.

6 §

Eräiden asiakirjojen antaminen

Vakuutusopimuksen tekemisen jälkeen vakuutuksenantajan on ilman aiheetonta viivytystä annettava vakuutuksenottajalle asiakirja, johon on merkitty sopimuksen keskeinen sisältö (vakuutuskirja), sekä vakuutusehdot.

-----

13 a §

Vakuutuksenottajan oikeus peruuttaa eläkevakuutus tai säästöhenkivakuutus

Vakuutuksenottajalla on oikeus peruuttaa eläkevakuutus tai säästöhenkivakuutus ilmoittamalla siitä vakuutuksenantajalle kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona vakuutuksenottaja on saanut tiedon vakuutushakemuksen tai tarjouksen hyväksymisestä. Peruuttamisaika ei kuitenkaan ala kulua ennen kuin vakuutuksenottaja on saanut 6 §:ssä tarkoitettut asiakirjat pysyvällä tavalla.

8.

L a k i

vakuutusten tarjoamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 36 §:n 3 momentti

muutetaan lain 71 §:n 1 momentin 1 kohta, sekä

lisätään lakiin uusi 41 a § seuraavasti:

36 §

Vakuutusmeklarin tiedonantovelvollisuus

Edellä 1 momentissa ja 48 §:ssä tarkoitettut tiedot on annettava ymmärrettävässä muodossa. Niitä annettaessa on otettava huomioon tarjottavan vakuutuksen monimutkaisuus ja se, onko asiakas kuluttaja tai tähän vakuutuslainsäätelyyn 3 §:n 2 momentin mukaan rinnastettava henkilö vai muu henkilö, sekä muut asiakkaan tai asiakasryhmän ominaisuudet.

[kumotaan 3 momentti]

Asiakkaalle annettavien 1 momentissa tarkoitettujen tietojen on perustuttava riittävän monien markkinoilla tarjolla olevien vakuutusten tasapuoliseen analyysiin, jollei vakuutusmeklarin tai sivutoimisen vakuutusmeklarin ja asiakkaan välillä nimenomaisesti sovita toisin.

41 a §

Kuluttajan syöpätautidiagnooseja koskevia henkilötietoja koskevat rajoitukset kuluttajaluottoon liittyvässä vakuutuksessa

Jos kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvaa kuluttajaluottoa koskevan luotto-tarjouksen ehtona on, että kuluttaja ottaa luottosopimukseen liittyvän vakuutuksen, vakuutuksen tarjoamisessa ei saa käyttää kuluttajan syöpätautidiagnoosia koskevia henkilötietoja sen jälkeen, kun 15 vuotta on kulunut diagnoosia koskevan lääketieteellisen hoidon päättymisestä.

71 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä, joiden lainlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

1) tämän lain 30 §:n 1 momentin säännökset ammattimaisesta toiminnasta, 30 §:n 2 momentin säännökset asiakkaan edun vastaisesta palkitsemisesta, 32, 33, 36, 38, 48, 52 ja 57 §:n säännökset tietojen antamisesta ja tietojen antamisen tavasta, 34 §:n säännökset markkinoinnissa annettavien tietojen antamisesta, 35 ja 47 §:n säännökset asiakkaan vakuutustarpeen selvittämisestä, 37 §:n säännökset henkilökohtaisen suosituksen antamisesta, 39 ja 53 §:n säännökset tietojen toimittamisen tavasta, 40 ja 41 §:n säännökset kytkeykaupan kiellosta ja yhdistetyistä tarjouksista, 41 a §:n säännökset kuluttajan syöpätautidiagnoseja koskevia henkilötietoja koskevista rajoituksista kuluttajaluottoon liittyvässä vakuutuksessa, 42 §:n säännökset tuotehallintajärjestelmistä, 43 §:n säännökset toisen tuottaman vakuutuksen tarjoamiseksi tarvittavista järjestelmistä, 44 §:n säännökset eturistiriitatilanteiden ehkäisemistä koskevista toiminta- ja hallintojärjestelmistä, 45 §:n säännökset toiminnasta eturistiriitatilanteissa, 46 §:n säännökset palveluiden laadun turvaamisesta kannustinten yhteydessä, 49 §:n säännökset asianmukaisuuden arvioinnista, 50 ja 51 §:n säännökset soveltuvuuden arvioinnista sekä vakuutusopimuslain 4 b §:n säännökset asiakkaan vakuutustarpeen selvittämisestä, 5 ja 5 a §:n, 5 c §:n 3 momentin ja 7 §:n säännökset tietojen ja asiakirjojen antamisesta ja niiden antamisen tavasta, 5 b §:n säännökset henkilökohtaisen suosituksen antamisesta, 5 c §:n 1 momentin säännökset asianmukaisuuden arvioinnista sekä 5 c §:n 2 momentin säännökset soveltuvuuden arvioinnista;

9.

L a k i

luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 ja 15 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 8 luvun 3 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 854/2016, sekä

lisätään lain 15 luvun 12 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 854/2016, uusi 3 momentti seuraavasti:

8 luku

Palkitseminen

3 §

Palkitsemisjärjestelmiä koskevat yleiset vaatimukset

Palkitsemisjärjestelmistä säädetään lisäksi kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun 13 §:n 4 momentissa, 13 c §:n 2 ja 3 momentissa ja 7 a luvun 10 §:n 2 ja 3 momentissa.

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

12 a §

Ammatilliset vaatimukset

Luottolaitoksen palveluksessa olevilla ja muutoin luottolaitoksen lukuun toimivilla henkilöillä, jotka osallistuvat kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien luottojen myöntämiseen, on oltava luottotoimintaa koskeva riittävä tietämys ja pätevyys. Lisäksi henkilöillä, joiden välittömän johdon ja valvonnan alaisina edellä tarkoitettut henkilöt toimivat, on oltava vastaava asiantuntemus. Luottolaitoksen on määriteltävä kirjallisesti ne henkilöstön tietämystä ja pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, joita se soveltaa toiminnassaan. Vaadittavasta asiantuntemuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

10.

L a k i

positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain (739/2022) 23 §:n 2 momentti, sekä

lisätään lain 23 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

23 §

Tiedon antaminen luonnolliselle henkilölle

Jos luonnollisen henkilön luottohakemus on hylätty positiivisesta luottotietorekisteristä saatujen tietojen perusteella, rekisteristä tietoja hankkineen on välittömästi päätöksen jälkeen ilmoitettava hänelle tällaisesta luottotiedon käytöstä, huomioon otetuista tietoryhmistä ja siitä, mistä rekisteristä tiedot ovat peräisin.

Rekisterinpitäjän on ilmoitettava kuluttajalle 12 §:ssä tarkoitettun tiedon tallettamisesta positiiviseen luottotietorekisteriin 30 päivän kuluessa tiedon tallettamisesta.

11.

L a k i

luottotietolain 13 ja 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottotietolain (527/2007) 13 §:n 5 momentti sekä 19 §:n 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 331/2022, seuraavasti:

13 §

Maksuhäiriötiedot ja niitä täydentävät tiedot

Luonnolliselle henkilölle, jota koskeva 1 momentissa tarkoitettu tieto on ensimmäistä kertaa merkitty luottotietorekisteriin, on annettava tieto saatavan suorittamisen vaikutuksesta tiedon säilytysaikaan. Jos kyse on 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettusta tiedosta, on lisäksi jokaisesta merkinnästä annettava tieto 30 päivän kuluessa tiedon merkitsemisestä luottotietorekisteriin.

19 §

Henkilöluottotietojen luovuttamisen ja käyttämisen yleiset edellytykset

-----

Luottotietorekisteristä henkilöluottotietoja hankkineen, joka hylkää luottohakemuksen 12 §:n 1 momentissa tai 13 §:ssä tarkoitettujen tietojen perusteella, on välittömästi päätöksen jälkeen ilmoitettava luonnolliselle henkilölle tällaisesta luottotiedon käytöstä, huomioon otetuista tietoryhmistä ja siitä, mistä luottotietorekisteristä tiedot ovat peräisin.

12.

L a k i

Finanssivalvonnasta annetun lain 5 §:n ja 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 26 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 153/2022 ja 184/2023, sekä

lisätään lain 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021, 205/2022, 184/2023, 192/2023 ja 610/2024, uusi 43 kohta seuraavasti:

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

42) EU:n DORA-asetuksen 3 artiklan 19 alakohdassa tarkoitettua TVT-palveluntarjoajana olevaa kolmatta osapuolta;

43) sitä, joka on kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain (/) 5 §:n perusteella velvollinen ilmoittautumaan Finanssivalvonnan pitämään luotonvälittäjerekisteriin.

26 §

Toimiluvan ja rekisteröitymisen peruminen ja siihen rinnastettava toiminnan määrääminen lopetettavaksi

Mitä tässä pykälässä säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös vakuutusyhtiötoiminnan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi, joukkolainan haltijoiden edustajasta annetussa laissa tarkoitettua edustajan rekisteröitymisen perumiseen, sijoituspalvelulain 5 luvun 5 §:ssä tarkoitettulle kolmannen maan sijoituspalveluyritykselle myönnetyn luvan perumiseen, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettua rekisteröitymisvelvollisen vaihtoehtorahastojen hoitajan rekisteröitymisen perumiseen, eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rekisteröitymisvelvollisen luotonantajan ja vertaislainanvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen sekä kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rekisteröitymisvelvollisen luotonvälittäjän rekisteröitymisen perumiseen. Mitä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa sekä 2 ja 3 momentissa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista annetussa laissa (151/2022) tarkoitettua kiinnitysluottopankkitoimintaan oikeuttavan luvan perumiseen. Mitä 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa säädetään toimiluvan perumisesta, sovelletaan myös eläkesäätiön ja eläkekassan, lisäeläkesäätiön ja lisäeläkekassan, ETA-lisäeläkesäätiön ja ETA-lisäeläkekassan sekä vakuutuskassan toiminnan määräämiseen lopetettavaksi.

13.

L a k i

Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain (1209/2023) 10 §:n 9 ja 10 kohta, sekä

lisätään lain 1 §:n 7 kohtaan uusi p alakohta sekä 10 §:ään uusi 19 kohta seuraavasti:

1 §

Maksuvelvollinen

7) seuraavat muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitetut toimijat:

o) sellainen rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 600/2014, jäljempänä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus, 2 artiklan 1 kohdan 34 alakohdassa tarkoitettu hyväksytty julkistamisjärjestely ja 36 alakohdassa tarkoitettu hyväksytty ilmoitusjärjestelmä, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan ja jonka valvonnasta se vastaa mainitun asetuksen 27 b artiklan 1 kohdan toisen alakohdan perusteella;

p) kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain (/) 6 §:n mukaisesti rekisteröity kuluttajaluottojen välittäjä.

10 §

Muiden toimijoiden maksut

Muiden kuin 4–9 §:ssä tarkoitettujen toimijoiden maksut määräytyvät seuraavasti:

9) asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröidyn suomalaisen luotonvälittäjän, joka ei toimi minkään luotonantajan asiamiehenä, osalta perusmaksu on 5 000 euroa;

10) asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettun ulkomaisen luotonvälittäjän, jolla on Suomessa sivuliike, osalta perusmaksu on 1 500 euroa;

17) sellaisen arvopaperistamisasetuksen 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun yhteisön osalta, jolle on myönnetty mainitun asetuksen 28 artiklassa tarkoitettu toimilupa, perusmaksu on 6 400 euroa;

19) kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien kuluttajaluottojen välittäjistä annetun lain 6 §:n mukaisesti rekisteröidyn luotonvälittäjän osalta perusmaksu on 5 000 euroa.

14.

L a k i

maksupalvelulain 27 §:n 2 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan maksupalvelulain (290/2010) 27 §:n 2 momentti seuraavasti:

27 §

Muulla laissa säädetty velvollisuus antaa tietoja

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään velvollisuudesta antaa tietoja, palveluntarjoajan on noudatettava, mitä muulla laissa säädetään tietojen antamisesta.

[kumotaan 2 momentti]

15.

L a k i

yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä annetun lain (213/2022) 3 §:n 1 momenttia seuraavasti:

3 §

PEPP-tuotteen tarjoamista koskevat poikkeukset sovellettaisiin

Vakuutusyhtiöiden ja vakuutusedustajien harjoittamaan PEPP-tuotteen tarjoamiseen ja jakeluun ei sovelleta:

1) vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 24 §:n 2 momenttia, 25 §:n 2 momenttia, 27 §:n 2 momenttia, 28 §:n 2 momenttia, 35 §:ää, 36 §:n 1, 2 ja 4 momenttia, 37 §:n 1 ja 2 momenttia, 39 §:n 1, 2 ja 4 momenttia eikä 42, 43 ja 53 §:ää;

2) vakuutusopimuslain (543/1994) 4 b §:n 1 momenttia, 5 §:n 1 ja 3 momenttia, 5 a §:ää, 5 b §:n 1 momenttia eikä 6 §:n 1 momenttia;

[kumotaan 3 kohta]

4) vakuutuksesta annettavien tietojen toimittamista koskevia vakuutusten tarjoamisesta annetun lain ja vakuutusopimuslain nojalla annettuja säännöksiä; eikä

5) vahinkovakuutustietoja sisältävän asiakirjan laatimisesta, sen sisältämistä tiedoista, esitystavasta ja asiakkaalle antamisesta vakuutusten tarjoamisesta annetun lain ja vakuutusopimuslain nojalla annettuja säännöksiä.

LAGFÖRSLAG

1.

L a g om ändring av konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i konsumentskyddslagen (38/1978) 6 a kap. 4 § 2 mom., 8 § 1 mom. 5 punkten, 11 a §, 12 § 3 mom., 17 och 18 §, 7 kap. 1 § 5 mom. 1 punkten, varvid den nuvarande 2–5 punkten blir 1–4 punkt, 2 § 1 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 1 och 2 mom., 3 § 1 mom., varvid det nuvarande 2 och 3 mom. blir 1 och 2 mom., 6 § 2 mom., varvid det nuvarande 3 och 4 mom. blir 2 och 3 mom., 22 §, 41 § 2 mom., 42 § 2 mom., 43 § 1 mom. och 45 §, sådana de lyder, 6 a kap. 4 § 2 mom., 8 § 1 mom. 5 punkten, 17 och 18 § i lag 29/2005, 6 a kap. 11 a § och 7 kap. 1 § 5 mom. 1 punkten i lag 851/2016, 6 a kap. 12 § 3 mom., 7 kap. 2 § 1 mom., 41 § 2 mom., 42 § 2 mom., 43 § 1 mom. och 45 § i lag 746/2010, 7 kap. 3 § 1 mom. i lag 449/2023, 7 kap. 6 § 2 mom. i lag 596/2019 och 7 kap. 22 § i lagarna 746/2010, 1211/2013 och 851/2016,

ändras 6 kap. 9 § 1 mom. 10 punkten och 6 a kap. 1 § 1 mom. 1, 2, 5, 6 och 8 punkten, 2 § 2 mom., 4 § 1 mom., 5 §, 6 § 1 mom. 1–3 och 5 punkten, 7 § 1 mom. 2, 3 och 5 punkten, 8 § 1 mom. 2 punkten, 10 § 1 mom. och 2 mom. 4 punkten, 11 § 1 mom., 12 § 1 och 2 mom., 13 och 19 §, 7 kap. 2 § 2 och 3 mom., 6 § 1 mom., 7 § 1 mom. 6 punkten, 8 § 2 mom., det inledande stycket i 9 § 1 mom., 9 § 2 mom., 10 §, 11 § 1 och 2 mom., 12 §, 13 § 2 mom. 6 punkten, 13 § 3 mom., 14 § 1 mom., 17 § 3 mom., 20 § 1 mom., 24 § 2–4 mom., 25 § 1 mom., 27 § 2 mom., 30 § 2 mom., 32 § 2 mom., 35 § 1 mom., det inledande stycket i 41 § 1 mom., 41 § 3 mom., 42 § 1 mom., rubriken för 43 §, 43 § 2 och 3 mom., det inledande stycket i 46 § 1 mom., 46 § 2 mom., rubriken för 47 §, 47 § 1 mom., det inledande stycket för 47 § 2 mom., 47 § 3 mom., 49 § 2 mom. och 50 § 2 mom. samt 7 a kap. 9 §, sådana de lyder, 6 kap. 9 § 1 mom. 10 punkten och 13 § i lag 1211/2013, 1 § 1 mom. 1, 2, 5, 6 och 8 punkten, 2 § 2 mom., 4 § 1 mom., 5 §, 6 § 1 mom. 1–3 och 5 punkten, 7 § 1 mom. 2, 3 och 5 punkten, 8 § 1 mom. 2 punkten, 10 § 1 mom. och 2 mom. 4 punkten och 11 § 1 mom. i lag 29/2005, 6 a kap. 12 § 1 mom., 7 kap. 2 § 2 och 3 mom., 7 § 1 mom. 6 punkten, det inledande stycket i 9 § 1 mom., 10 §, 11 § 2 mom., 12 §, 17 § 3 mom., 20 § 1 mom., 25 § 1 mom., 27 § 2 mom., 30 § 2 mom., 32 § 2 mom., 35 § 1 mom., det inledande stycket i 41 § 1 mom., 41 § 3 mom., 42 § 1 mom., rubriken för 43 §, 43 § 2 och 3 mom., det inledande stycket i 46 § 1 mom., 46 § 2 mom., rubriken för 47 §, 47 § 1 mom., det inledande stycket i 47 § 2 mom., 47 § 3 mom. och 49 § 2 mom. i lag 746/2010, 6 a kap. 12 § 2 mom., 7 kap. 8 § 2 mom., 9 § 2 mom., 11 § 1 mom. och 24 § 2–4 mom. i lag 851/2016, 6 a kap. 19 § i lag 693/2022, 7 kap. 6 § 1 mom. i lag 596/2019, 7 kap. 13 § 2 mom. 6 punkten, 13 § 3 mom. och 50 § 2 mom. i lag 449/2023, 7 kap. 14 § 1 mom. i lag 740/2022 och 7 a kap. 9 § i lag 851/2016, samt

fogas till 6 kap. en ny 14 a § och till 6 a kap. 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 29/2005, nya 9 och 10 punkter, till 6 a kap. 5 §, sådan den lyder i lag 29/2005, ett nytt 2 mom., till 6 a kap. 6 §, sådan den lyder i lag 29/2005, ett nytt 2 mom., till 6 a kap. 11 §, sådan den lyder i lag 29/2005, ett nytt 4 mom., till 6 a kap. 7 §, sådan den lyder i lag 29/2005, nya 8 och 9 punkter, till 6 a kap. nya 10 a, 10 b, 12 a och 18 a §, till 7 kap. 7 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010 och 851/2016, en ny 8 punkt, till 7 kap. 8 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010, 851/2016 och 1194/2020, nya 5 och 6 mom., till 7 kap. 11 §, sådan den lyder i lagarna 746/2010 och 851/2016, ett nytt 3 mom., till 7 kap. 13 § 2 mom., sådant det lyder i lag 449/2023, en ny 1 punkt, till 7 kap. 14 §, sådan den lyder i lagarna 207/2013 och 740/2022, nya 3–5 mom., till 7

kap. 20 §, sådan den lyder i lag 746/2010, ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till 7 kap. 43 §, sådan den lyder i lag 746/2010, ett nytt 4 mom., till 7 kap. 47 § 2 mom., sådant det lyder i lag 746/2010, en ny 5 punkt och till paragrafen ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., till 7 kap. nya 1 a, 7 a, 8 a, 11 a, 11 b, 13 b, 13 c, 23 a, 46 a, 47 a, 48 a, 49 a, 49 b, 49 c, 49 d och 49 e § och en ny mellanrubrik före 7 kap. 49 a §, som följer:

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

9 §

Information som ska lämnas innan ett avtal ingås

Innan ett hemförsäljnings- eller distansförsäljningsavtal ingås ska konsumenten ges följande information:

-----

10) vid behov villkor, tidsfrister och förfaranden för utövande av ångerrätten, inklusive uppgifter om den ångerfunktion som avses i 14 a § och dess placering,

-----

14 a §

Utövande av ångerrätten vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt

Om konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt, ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten möjlighet att frånträda avtalet via en ångerfunktion genom att lätt tillhandahålla eller bekräfta följande information:

- 1) konsumentens namn,
- 2) uppgifter för identifiering av det avtal som konsumenten vill frånträda,
- 3) uppgifter om den varaktiga form genom vilken näringsidkaren sänder bekräftelsen på mottagandet av förklaringen om frånträde till konsumenten.

Näringsidkaren ska hålla den ångerfunktion som avses i 1 mom. lättillgänglig för konsumenten samt väl synlig i onlinegränssnittet under hela ångerfristen. Ångerfunktionen ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

Näringsidkaren ska kräva att konsumenten bekräftar att förklaringen om frånträde skickas. Bekräftandet ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

När konsumenten har bekräftat sändningen av förklaringen om frånträde ska näringsidkaren utan onödigt dröjsmål i varaktig form till konsumenten skicka en bekräftelse över mottagandet av förklaringen om frånträde, inklusive dess innehåll samt datum och klockslag för inlämnandet.

25 §

Påföljderna vid brott mot bestämmelserna i kapitlet

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § och mot 9 a, 10–12, 12 a–12 c och 13 §, 14 § 1 och 2 mom., 14 a §, 17 § 2–4 mom. och 17 a § 1–3 mom. finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

6 a kap.

Distansförsäljning av finansiella tjänster och finansiella instrument

1 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel gäller distansförsäljning till konsumenter då näringsidkaren bjuder ut

- 1) insättningskonton,
- 2) betaltjänster,
- 3) krediter eller förmedling av krediter,
- 4) försäkringar eller förmedling av försäkringar,
- 5) finansiella instrument,
- 6) investeringstjänster,
- 7) [upphävs]
- 8) kryptotillgångstjänster,
- 9) gräsrotsfinansieringstjänster, eller
- 10) andra finansiella tjänster.

Bestämmelserna om finansiella tjänster i detta kapitel gäller också finansiella instrument.

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall

Om samma parter avtalar upprepade gånger om sinsemellan likadana finansiella tjänster, tillämpas 5–10, 10 a och 11 § i detta kapitel endast på det första av avtalen. Emellertid ska också 5–10, 10 a och 11 § tillämpas om det har gått mer än ett år sedan det föregående avtalet.

---

4 §

Definitioner

Med *distansavtal* avses ett avtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument inom ramen för ett system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster där näringsidkaren och konsumenten inte samtidigt är fysiskt närvarande och med användning av endast ett eller flera medel för distanskommunikation fram till avtalets ingående, inklusive tidpunkten för avtalets ingående.

Med *medel för distanskommunikation* avses telefon, post, television, datanät eller något annat medel som kan användas för ingående av avtal utan att parterna är samtidigt närvarande.

5 §

Informationsskyldigheten innan ett avtal ingås

Konsumenten ska i god tid innan ett avtal ingås ges i 6–9 § avsedd information om näringsidkaren, den finansiella tjänst som bjuds ut, distansavtalet och rättsmedlen. Informationen ska ges på ett sätt som lämpar sig för det medel för distanskommunikation som används, den ska vara klar och begriplig och sådan att dess kommersiella syfte tydligt framgår.

Om det någon annanstans i lag föreskrivs om den information som ska lämnas till konsumenten innan ett avtal om en viss finansiell tjänst ingås och om dessa bestämmelser grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning, tillämpas i fråga om informationsskyldigheten i stället för 6–10, 10 b, 11 och 11 c § vad som föreskrivs någon annanstans i lag. Om det inte någon annanstans i lag föreskrivs om den information som konsumenten ska ges om utövande av ångerrätten för en finansiell tjänst, ska konsumenten ges information om ångerrätten i enlighet med 8 § 1 punkten.

6 §

Förhandsinformation om näringsidkaren

Åtminstone följande uppgifter skall ges om näringsidkaren:

- 1) namn och huvudsaklig verksamhet samt vid behov namn och huvudsaklig verksamhet i fråga om den näringsidkare för vars räkning denne agerar,
- 2) geografisk adress i etableringsstaten samt telefonnummer och e-postadress eller vid behov uppgifter om andra sådana kommunikationsmedel genom vilka konsumenten kan kontakta näringsidkaren samt vid behov motsvarande uppgifter om den näringsidkare för vars räkning denne agerar,
- 3) relevanta kontaktuppgifter som ger konsumenten möjlighet att vända sig med eventuella reklamationer till näringsidkaren och, i tillämpliga fall, till den näringsidkare för vars räkning denne agerar,

---

5) den berörda tillsynsmyndighetens namn, adress, webbplats och andra kontaktuppgifter, om verksamheten kräver tillstånd eller registrering.

De kommunikationsmedel som avses i 1 mom. 2 punkten ska göra det möjligt för konsumenten att snabbt kontakta näringsidkaren och kommunicera effektivt med denne. Konsumenten ska kunna bevara all skriftlig kommunikation med näringsidkaren i varaktig form.

7 §

Förhandsinformation om den finansiella tjänsten

Åtminstone följande uppgifter skall ges om den finansiella tjänsten:

---

2) det sammanlagda beloppet av avgifter, ersättningar och andra kostnader som debiteras konsumenten, skatter inbegripna, eller om ett exakt belopp inte kan anges, grunderna för bestämmande av kostnaderna, samt vid behov uppgift om att priset har personanpassats på grundval av automatiserat beslutsfattande,

3) en upplysning om eventuell skatt på överlåtelsevinst, överlåtelseskatt och andra motsvarande, med anskaffningen eller överlåtelsen av en finansiell tjänst förknippade skatter eller offentliga avgifter som näringsidkaren är medveten om och som konsumenten kan bli tvungen att betala utöver de i 2 punkten nämnda kostnader som ska betalas till näringsidkaren,

---

5) vid behov uppgifter om följderna av betalningsförsummelse eller betalningsdröjsmål,

6) kostnaderna för användning av ett medel för distanskommunikation, om en högre taxa än normaltaxa debiteras för detta,

7) vid behov en upplysning om att den finansiella tjänsten kan vara förknippad med en risk för förlust av de investerade medlen eller någon annan särskild risk, samt om att tidigare prisutveckling eller tidigare utveckling av värdet inte är en garanti för framtida utveckling,

8) när miljömässiga eller sociala faktorer är integrerade i den finansiella tjänstens investeringsstrategi, information om eventuella miljömässiga eller sociala mål för den finansiella tjänsten,

9) eventuella begränsningar av informationens giltighetstid.

8 §

Förhandsinformation om distansavtalet

Åtminstone följande uppgifter skall ges om distansavtalet:

---

2) ångerfristen och beloppet av den ersättning som kan avkrävas konsumenten vid frånråde, eller grunderna för bestämmande av ersättningen om ersättningens exakta belopp inte kan anges, samt övriga villkor och anvisningar för hur ångerrätten kan utövas, inklusive näringsidkarens kontaktuppgifter samt information om den i 12 a § avsedda ångerfunktionen och dess placering,

---

5) [upphävs]

---

10 §

Förhandsinformation vid försäljning per telefon

Vid försäljning per telefon ska konsumenten genast i början av samtalet upplysas om näringsidkarens namn, namnet på den person som samtalar med konsumenten och samtalets kommersiella syfte. Om samtalet spelas in eller det kan spelas in ska näringsidkaren också underrätta konsumenten om detta.

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver näringsidkaren inte per telefon lämna all information som nämns i 6–9 §. Konsumenten ska då upplysas om att denne på begäran får ytterligare information och vilket slags information det gäller. Följande uppgifter ska dock alltid ges:

1) näringsidkarens namn och huvudsakliga verksamhet samt vid behov namn och huvudsaklig verksamhet i fråga om den näringsidkare för vars räkning denne agerar,

---

4) en upplysning om eventuell skatt på överlåtelsevinst, överlåtelseskatt och andra motsvarande med anskaffningen eller överlåtelsen av en finansiell tjänst förknippade skatter eller offentliga avgifter som näringsidkaren är medveten om och som konsumenten kan bli tvungen att betala utöver de i 3 punkten nämnda kostnader som ska betalas till näringsidkaren,

---

10 a §

Tillräckliga förklaringar

Innan ett distansavtal om finansiella tjänster ingås ska näringsidkaren kostnadsfritt ge konsumenten tillräckliga och tydliga förklaringar som sätter konsumenten i stånd att bedöma huruvida det föreslagna avtalet och de kompletterande tjänsterna är anpassade till hans eller hennes behov och ekonomiska situation. Förklaringarna ska innehålla förhandsinformation som krävs innan avtalet ingås, det föreslagna avtalets viktigaste egenskaper, inbegripet eventuella kompletterande tjänster och de specifika verkningar som det föreslagna avtalet kan medföra för konsumenten, inbegripet konsekvenserna av utebliven eller sen betalning från konsumentens sida.

Om näringsidkaren använder nätverktyg, har konsumenten rätt att sköta ärendet med en fysisk person i skedet innan distansavtalet ingås och, i motiverade fall, efter det att distansavtalet har ingåtts, på samma språk som näringsidkaren har fullgjort sin informationsskyldighet.

Bevisbördan för att näringsidkaren har fullgjort sina skyldigheter ligger på näringsidkaren.

Denna paragraf tillämpas inte om näringsidkaren med stöd av någon annan reglering ska ge konsumenten tillräckliga upplysningar och regleringen grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning.

10 b §

Påminnelse om ångerrätten

Om den information som avses i 6–9 § ges konsumenten senare än en dag innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal, ska näringsidkaren skicka konsumenten en påminnelse om konsumentens ångerrätt och anvisningar om utövandet av ångerrätten. Påminnelsen ska lämnas till konsumenten i varaktig form tidigast en dag och senast sju dagar efter det att distansavtalet ingicks.

11 §

Överlämnande av förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form

Förhandsinformationen och avtalsvillkoren ska i god tid innan ett avtal ingås tillställas konsumenten personligen, skriftligen eller elektroniskt på ett sådant sätt att konsumenten kan bevara och återge dem i oförändrad form. Informationen ska tillhandahållas i lättläst form. Det samma gäller uppgifter som näringsidkaren enligt annan lagstiftning ska lämna konsumenten innan ett avtal om en finansiell tjänst ingås.

Förhandsinformationen och avtalsvillkoren ska på begäran tillhandahållas i ett lämpligt och tillgängligt format för konsumenter med funktionsnedsättning.

11 a §

Bostadskrediter

[upphävs]

11 c §

Lämnande av förhandsuppgifter elektroniskt

Om förhandsuppgifterna lämnas elektroniskt, får näringsidkaren lägga fram uppgifterna skiktade med undantag för de uppgifter som avses i 6 § 1 punkten, 7 § 1–3 punkten och 8 § 1 och 2 punkten.

Om förhandsuppgifterna presenteras skiktade, ska konsumenten dock kunna se, spara och skriva ut den information som avses i 6–9 § som ett enda dokument. Näringsidkaren ska säkerställa att konsumenten får all den information som krävs enligt 6–9 § innan ett distansavtal ingås.

11 d §

Informationsskyldighet för tillhandahållaren av en internetbaserad marknadsplats

Om ett avtal sluts på en internetbaserad marknadsplats ska tillhandahållaren av marknadsplatsen innan avtalet ingås klart och tydligt och på ett sätt som är lämpligt för medlet för distanskommunikation ge konsumenten följande information:

- 1) den information som avses i 2 kap. 8 d § 1 mom.,
- 2) information om huruvida den tredje part som erbjuder en finansiell tjänst enligt egen utsago är näringsidkare eller någon annan aktör, och om den tredje parten inte är näringsidkare, information om att de rättigheter som grundar sig på konsumentskyddslagstiftningen inte tillämpas,
- 3) vid behov information om hur skyldigheterna enligt avtalet fördelas mellan den tredje part som erbjuder en finansiell tjänst och tillhandahållaren av den internetbaserade marknadsplatsen.

11 e §

Bevisbördan för fullgörande av skyldigheten att lämna uppgifter

Bevisbördan för att näringsidkaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 6–10, 10 a, 10 b, 11, 11 b, 11 c och 11 d § ligger på näringsidkaren.

12 §

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att frånträda ett avtal genom att meddela detta till näringsidkaren inom 14 dagar efter det att avtalet ingåtts eller efter den senare tidpunkt vid vilken konsumenten har fått förhandsinformationen och avtalsvillkoren i varaktig form. Om konsumenten inte har fått förhandsinformationen eller avtalsvillkoren i enlighet med detta kapitel, löper ångerfristen i alla händelser ut ett år och 14 dagar efter ingåendet av distansavtalet. Detta ska inte tillämpas om konsumenten inte har informerats om sin ångerrätt i enlighet med 8 § 1 och 2 punkten.

Om det någon annanstans i lag föreskrivs om konsumentens rätt att frånträda ett avtal om en viss finansiell tjänst och om dessa bestämmelser om grundar sig på Europeiska unionens lagstiftning, tillämpas i fråga om ångerrätten i stället för 1 mom. och 14–16 § vad som föreskrivs någon annanstans i lag. Bestämmelser om försäkringstagarens rätt att frånträda eller säga upp ett försäkringsavtal finns i lagen om försäkringsavtal.

12 a §

Utövande av ångerrätten vid distansavtal som ingås genom ett onlinegränssnitt

Om konsumenten har rätt att frånträda ett distansavtal som ingåtts genom ett onlinegränssnitt, ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten möjlighet att frånträda avtalet via en ångerfunktion genom att lätt tillhandahålla eller bekräfta följande information:

- 1) konsumentens namn,
- 2) uppgifter för identifiering av det avtal som konsumenten vill frånträda,
- 3) uppgifter om den varaktiga form genom vilken näringsidkaren sänder bekräftelsen på mottagandet av förklaringen om frånträde till konsumenten.

Näringsidkaren ska hålla den ångerfunktion som avses i 1 mom. lättillgänglig för konsumenten samt väl synlig i onlinegränssnittet under hela ångerfristen. Ångerfunktionen ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

Näringsidkaren ska kräva att konsumenten bekräftar att förklaringen om frånträde skickas. Bekräftandet ska märkas ut på ett tydligt och lättläst sätt.

När konsumenten har bekräftat sändningen av förklaringen om frånträde ska näringsidkaren utan onödigt dröjsmål i varaktig form till konsumenten skicka en bekräftelse över mottagandet av förklaringen om frånträde, inklusive dess innehåll samt datum och klockslag för inlämnandet.

13 §

Anknytande avtal som inte är bindande

Har ett avtal om distansförsäljning av en finansiell tjänst samband med ett annat distansavtal är det anknytande distansavtalet inte bindande för konsumenten när konsumenten frånträder huvudavtalet, om det är samma näringsidkare som också tillhandahåller den anknytande tjänsten. Det anknytande avtalet är inte heller bindande för konsumenten, om tredje man tillhandahåller den anknytande tjänsten på grundval av ett avtal som tredje man ingått eller något annat arrangemang som denne vidtagit med den näringsidkare som ingått huvudavtalet. Om det anknytande avtalet frånträds, får det inte tas ut någon avgift av konsumenten för frånträdan.

17 §

Begränsning i fråga om laghänvisningar

[upphävs]

18 §

Konsumentens rätt att byta medel för distanskommunikation

[upphävs]

18 a §

Förbjudet förfarande för onlinegränssnitt

En näringsidkare får inte utforma, organisera eller driva sina i artikel 3 m i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG (förordningen om digitala tjänster) definierade onlinegränssnitt på ett sätt som vilseleder eller manipulerar konsumenter till vilka näringsidkaren erbjuder finansiella tjänster eller på annat vis väsentligt snedvrider eller försämrar deras förmåga att fatta fria och välgrundade beslut. Det är i synnerhet förbjudet att näringsidkaren upprepade gånger begär att konsumenten ska göra ett val som denne redan har gjort eller att näringsidkaren gör det svårare för konsumenten att säga upp avtalet än att ingå avtalet.

19 §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelserna om distansförsäljning av finansiella tjänster

Bestämmelser om påföljdsavgift som påförs för brott mot 5–10, 10 a, 10 b §, 11 § 1, 2 och 4 mom., 11 b, 11 c, 11 d §, 12 § 1 mom., 12 a §, 13 §, 16 § 2 mom. och 18 a § finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

7 kap.

Konsumentkrediter

1 §

Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte på

[1 punkten upphävs]

- 1) krediter som bygger på ett avtal enligt vilket konsumenten har rätt att i poster betala priset på en nyttighet som levereras fortlöpande under avtalets löptid,
- 2) krediter som lämnas av pantlåneinrättningar,
- 3) krediter som lämnas med stöd av lagen om social kreditgivning (1133/2002),
- 4) sådana bostadskrediter och sådana konsumentkrediter med en bostad som säkerhet som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap., om inte något annat föreskrivs i det kapitlet.

1 a §

Begränsningar i tillämpningen av bestämmelserna i fråga om krediter som beviljas i form av betalningsanstånd

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte på betalningsanstånd som säljaren eller tjänsteleverantören beviljar konsumenten för betalning av en vara som säljaren sålt eller en tjänst som tjänsteleverantören levererat, förutsatt att

- 1) en tredje part inte erbjuder kredit,

2) ränta eller andra avgifter inte tas ut för betalningsansåndet, med undantag för ränta eller kostnader som konsumenten på grund av betalningsdröjsmålet ska betala med stöd av räntelagen eller lagen om indrivning av fordringar (513/1999), och

3) betalningen ska göras i sin helhet inom 50 dagar efter att varan eller tjänsten levererats.

Med avvikelse från 1 mom. tillämpas inte bestämmelserna i detta kapitel på betalningsansånd som beviljas för betalning av varor som säljs eller tjänster som levereras med stöd av ett distansförsäljningsavtal på nätet, om den säljare eller tjänsteleverantör som beviljar betalningsansåndet är någon annan än ett sådant mikroföretag eller litet eller medelstort företag som avses i kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, när

1) en tredje part varken erbjuder eller köper kredit,

2) ränta eller andra avgifter inte tas ut för betalningsansåndet, med undantag för ränta eller kostnader som konsumenten på grund av betalningsdröjsmålet ska betala med stöd av räntelagen eller lagen om indrivning av fordringar, och

3) betalningen ska göras i sin helhet inom 14 dagar efter att varan eller tjänsten levererats.

2 §

Begränsningar av tillämpningen i fråga om krediter som är knutna till brukskonton och i fråga om avtal om betalningsarrangemang

[1 mom. upphävs]

På konsumentkrediter som kreditgivaren beviljar genom att medge att saldot eller kreditgränsen på ett brukskonto överskrider trots att detta inte uttryckligen har överenskommit mellan parterna (*överskridande*) tillämpas endast 5–7, 13, 18, 25, 47, 47 a, 50 och 51 §.

På avtal om betalningsarrangemang som ingås till följd av att en konsument har betalningssvårigheter och vars villkor inte är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet tillämpas inte 9–11 och 12 §.

3 §

Begränsningar i fråga om tillämpningen i vissa andra fall

[1 mom. upphävs]

4 §

Förhållande till betaltjänstlagen

Bestämmelserna i 23 a, 24, 30, 31 och 40 § i detta kapitel tillämpas inte på kreditavtal som hör till tillämpningsområdet för betaltjänstlagen (290/2010).

6 §

Kreditkostnader och ränta

Med *kreditkostnad* avses i detta kapitel summan av räntor, kostnader och andra avgifter som är kända för kreditgivaren och som konsumenten ska betala i anslutning till kreditförhållandet. Kostnaderna för försäkringar och andra kompletterande tjänster som är knutna till och som konsumenten erbjuds i anslutning till kreditavtalet (*kompletterande tjänst*) räknas också med i kreditkostnaderna, om ett avtal om en kompletterande tjänst är en förutsättning för att krediten ska lämnas på de marknadsförda villkoren. Som kreditkostnad räknas inte notariatsavgifter.

[2 mom. upphävs]

7 §

Övriga definitioner

I detta kapitel avses med

6) *kreditförmedlare* en annan näringsidkare än kreditgivaren som mot ersättning presenterar eller erbjuder kreditavtal till konsumenter och som på annat sätt bistår konsumenter vid ingåendet av kreditavtal eller som ingår kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning,

7) *lämnande av information i varaktig form* lämnande av information till konsumenten personligen antingen skriftligen eller elektroniskt så att konsumenten kan bevara och återge informationen i oförändrad form,

8) *rådgivningstjänster* tillhandahållande av personligt anpassade rekommendationer till en konsument avseende en konsumentkredit.

7 a §

Allmän informationsskyldighet

Utöver vad som föreskrivs om informationskyldighet någon annanstans i lag ska kreditgivare och kreditförmedlare tillhandahålla allmänheten tydlig och begriplig allmän information om de krediter de erbjuder, på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten väljer. Av informationen ska framgå följande:

1) kreditgivarens eller kreditförmedlarens namn, besöksadress, telefonnummer och e-postadress samt vid behov information om ett sådant elektroniskt kommunikationsmedel med vilket konsumenten snabbt och effektivt kan kontakta kreditgivarens eller kreditförmedlarens och som gör det möjligt för konsumenten att bevara och återge utbytet av meddelanden med kreditgivaren eller kreditförmedlaren i oförändrad form,

2) det ändamål för vilket konsumenten får använda krediten,

3) kreditavtalets löptid,

4) typer av tillgänglig kreditränta och en kort beskrivning av deras kännetecken och vad de innebär för konsumenten,

5) ett representativt exempel på kreditbeloppet eller kreditgränsen, konsumentens kostnader för krediten, det sammanlagda beloppet av den kredit och de kreditkostnader som konsumenten ska betala och den effektiva räntan,

6) eventuella ytterligare kostnader som inte ingår i kreditkostnaderna och som konsumenten ska betala i samband med ett kreditavtal,

7) de olika alternativen för återbetalning av krediten, inklusive amorteringarnas antal, belopp och frekvens,

8) eventuella villkor som gäller återbetalning i förtid,

9) en beskrivning av ångerrätten,

10) eventuella kompletterande tjänster som konsumenten måste köpa för att erhålla krediten på de marknadsförda villkoren och uppgift om att de kompletterande tjänsterna kan köpas från en tillhandahållare som inte är kreditgivaren,

11) en varning för de följder som en försummelse att fullgöra skyldigheterna enligt kreditavtalet medför.

8 §

Information som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter

Den effektiva räntan och de övriga i 1 mom. avsedda uppgifterna ska lämnas i reklamen på ett klart, väl synligt och koncist sätt och ska motsvara de kreditvillkor som kreditgivaren normalt erbjuder. Dessutom ska informationen vara lätt läsbar eller tydligt hörbar och anpassas till de tekniska begränsningarna hos det medium som används i reklamen.

Om det medium som ska användas i reklamen inte gör det möjligt att visuellt visa de uppgifter som avses i 1 mom., tillämpas inte 4 och 5 punkten i det momentet.

Om det elektroniska medium som ska användas i reklamen inte medger att på ett klart och väl synligt sätt visa de uppgifter som avses i 1 mom., ska de uppgifter som avses i 4 och 5 punkten i det momentet nås med tillgängliga tekniska medel.

8 a §

Varning som ska lämnas i reklam för konsumentkrediter

I reklam för konsumentkrediter ska det tydligt och framträdande varnas för att kredittagningen medför kostnader för konsumenten. Närmare bestämmelser om innehållet i varningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 §

Information som ska lämnas innan ett kreditavtal ingås

Utöver vad som bestäms om informationsskyldighet någon annanstans i lag ska kreditgivaren och kreditförmedlaren i god tid innan ett kreditavtal ingås, på blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation” på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten väljer ge konsumenten tydlig och begriplig information om följande:

- 1) kreditgivaren,
- 2) den kredit som erbjuds, kreditkostnaderna och återbetalningen av krediten,
- 3) den nyttighet som krediten avser,
- 4) påföljderna vid avtalsbrott,
- 5) konsumentens lagbestämda rättigheter.

Informationen på blanketten ska vara konsekvent, tydligt läsbar och ska ta hänsyn till de tekniska begränsningarna hos den varaktiga form där den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna med beaktande av interoperabilitet. Närmare bestämmelser om förhandsinformationen och blanketten utfärdas genom förordning av statsrådet.

---

10 §

Förhandsinformation vid telefonförsäljning

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver kreditgivaren och kreditförmedlaren vid telefonförsäljning inte lämna all information som nämns i 9 §. Kreditgivaren och kreditförmedlaren ska då, utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om informationsskyldighet, i god tid innan ett kreditavtal ingås ge konsumenten informationen om kreditgivaren och kreditförmedlaren, den kredit som erbjuds, kreditkostnaderna, kostnaderna för dröjsmål med betalningen och återbetalningen av krediten samt om den nyttighet som krediten avser. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Vissa andra bestämmelser om skyldigheterna att lämna förhandsinformation

Kreditgivaren och kreditförmedlaren ska i en situation som avses i 10 § ge konsumenten blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation” i varaktig form utan dröjsmål efter det att avtalet har ingåtts.

Konsumenten ska dessutom på begäran och kostnadsfritt ges utkastet till kreditavtal på papper eller i någon annan varaktig form.

Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 9 och 10 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren eller kreditförmedlaren tillhandahåller rådgivningstjänster.

11 a §

Påminnelse om ångerrätt

Om den information som avses i 9–11 § ges konsumenten senare än en dag innan konsumenten ingår ett distansavtal, ska kreditgivaren eller kreditförmedlaren skicka konsumenten en påminnelse om konsumentens ångerrätt och anvisningar om utövandet av ångerrätten. Påminnelsen ska lämnas till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet tidigast en dag och senast sju dagar efter det att kreditavtalet ingicks.

11 b §

Information om avpassade erbjudanden på grundval av automatiserat beslutsfattande

Utöver vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*) ska kreditgivaren och kreditförmedlaren, när konsumenten erhåller ett avpassat erbjudande som bygger på automatiserat beslutsfattande, på ett tydligt och begripligt sätt informera konsumenten om att erbjudandet grundar sig på automatiserat beslutsfattande.

12 §

Undantag som gäller dem som har kreditförmedling som bisyssla

Bestämmelserna i 9–11 och 11 a § om en kreditförmedlares skyldighet att ge konsumenten information gäller inte en sådan säljare eller tjänsteleverantör som arbetar som kreditförmedlare vid sidan av sin huvudsyssla.

12 a §

Avgiftsfrihet

För i detta kapitel avsedd information får det inte tas ut någon avgift hos konsumenten.

13 §

God kreditgivningssed

Det förutsätts särskilt att kreditgivaren vid marknadsföringen av en kredit inte

---

da) ger intryck av att kredittagning leder till ökade ekonomiska resurser, ersätter besparingar eller kan höja konsumentens levnadsstandard,

---

g) riktar marknadsföringen till konsumenter som har en anteckning om betalningsstörning eller som annars kan antas ha svårigheter att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet på behörigt sätt,

ga) för fram att obetalda krediter eller uppgifter om krediter som förts in i register har liten eller ingen inverkan på bedömningen av en kreditansökan.

---

6) i händelse av försenad betalning ger konsumenten information och råd för att förhindra att betalningssvårigheter uppstår eller förvärras och informerar om hur situationer med betalningsoförmåga kan skötas samt tillhandahåller konsumenten skäligen betalningsarrangemang för främjande av återbetalningen av krediten, om tillhandahållandet av arrangemangen med hänsyn till konsumentens återbetalningsförmåga och andra omständigheter kan anses ändamålsenligt.

Bestämmelserna i 1 mom. och 2 mom. 1–5 punkten tillämpas också på kreditförmedlare.

13 b §

Kreditgivares rätt att kräva försäkring i anslutning till kreditavtalet

Kreditgivaren får kräva att konsumenten har en relevant försäkring som är knuten till kreditavtalet, om det kan anses proportionerligt att kräva en sådan försäkring. Kreditgivaren får i så fall inte ändra villkoren i kreditanbudet, om konsumenten har ingått eller ingår ett försäkringsavtal med en annan försäkringsgivare än den som kreditgivaren rekommenderar, förutsatt att garantinivån hos försäkringen till sin omfattning motsvarar minst den försäkring som kreditgivaren föreslår. Ett sådant försäkringserbjudande ska vara oförändrat i kraft i minst tre dagar från det att det gavs. Försäkringsgivaren ska när försäkringen erbjuds informera konsumenten om erbjudandets giltighetstid.

13 c §

Förfaranden och uppgifter vid bedömningen av konsumenternas kreditvärdighet

Kreditgivaren ska fastställa förfarandena för bedömning av kreditvärdigheten och upprätthålla dem.

Kreditgivarna ska när de utarbetar och tillämpar riktlinjer för ersättning till personal som ansvarar för bedömning av konsumenternas kreditvärdighet säkerställa att riktlinjerna förhindrar uppkomsten av intressekonflikter. En särskild förutsättning är att beloppet av ersättningen till personalen inte är beroende av antalet eller andelen kreditansökningar.

Riktlinjerna ska främja en ändamålsenlig och effektiv riskhantering och får inte locka till risktagande som går utöver den risknivå som kreditgivaren godtar. Riktlinjerna ska också följa kreditgivarens affärsstrategi, mål, värderingar och långsiktiga intressen. Dessa riktlinjer ska tillämpas på ett sätt och i en omfattning som står i proportion till kreditgivarens storlek, organisation samt verksamhetens art, omfattning och grad av komplexitet.

14 §

Skyldighet att bedöma en konsuments kreditvärdighet

Innan ett kreditavtal ingås ska kreditgivaren noggrant och i konsumentens intresse bedöma om konsumenten har förutsättningar att fullgöra sina skyldigheter enligt kreditavtalet (*konsumentens kreditvärdighet*). Bedömningen ska utföras på grundval av behövlig information om konsumentens inkomster, utgifter och andra finansiella och ekonomiska förhållanden som står i proportion till kreditens art, varaktighet, värde och risker och som ska inhämtas från konsumenten, kreditupplysningsregistret och vid behov från andra källor. Uppgifternas riktighet ska kontrolleras på behörigt sätt.

Kreditgivaren ska bevara uppgifterna om de åtgärder som har vidtagits för bedömningen av konsumentens kreditvärdighet i fem år från det att krediten i sin helhet har förfallit till betalning. Om oenighet uppstår kring ett kreditavtal ska uppgifterna om bedömning av kreditvärdigheten dock bevaras till dess parterna har kommit överens om saken eller ärendet har avgjorts.

Om bedömningen av konsumentens kreditvärdighet inbegriper användning av automatisk behandling av personuppgifter, ska kreditgivaren informera konsumenten om detta samt om konsumentens rätt att få en tydlig och begriplig förklaring om bedömningen, uttrycka sin ståndpunkt till kreditgivaren samt begära en granskning av bedömningen av kreditvärdigheten och beslutet om kreditansökan.

Om kreditgivaren eller kreditförmedlaren bryter mot bestämmelserna i 1 eller 3 mom., är konsumenten inte skyldig att betala kreditränta eller andra kreditkostnader. Om kreditgivaren bryter mot sin skyldighet enligt 2 mom. att försäkra sig om att informationen om konsumenten är aktuell eller att bedöma konsumentens kreditvärdighet på nytt, är konsumenten inte skyldig att betala kreditränta eller andra kreditkostnader från och med höjningen.

16 b §

Avslag på ansökan om kredit

Om en ansökan om kredit avslås, ska den konsument som ansökt om kredit underrättas om avslaget utan dröjsmål och vid behov hänvisas till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning. Konsumenten ska på begäran underrättas om grunden för avslaget skriftligen, om inte avslaget grundar sig på 4 kap. 5 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

17 §

Ingående av kreditavtal

Informationen i avtalet ska vara tydligt läsbar och ska ta hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas i avtalet utfärdas genom förordning av statsrådet. Ränta och avgifter som grundar sig på kreditförhållandet får inte tas ut av konsumenten, om det inte har överenskommit i det avtal som avses i 1 mom.

20 §

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att frånträda ett konsumentkreditavtal genom att på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet meddela detta till kreditgivaren inom 14 dagar räknat från det att avtalet ingicks eller från den senare tidpunkt då konsumenten fick ett skriftligt eller elektroniskt exemplar av kreditavtalet med den information som avses i 17 §. Om det är fråga om en nyttighetsbunden kredit som beviljas enbart för anskaffning av en vara, har konsumenten dock rätt att frånträda avtalet om en sådan kredit minst så länge konsumenten enligt villkoren i köpeavtalet har rätt att få köpesumman återbetald till fullt belopp.

Om konsumenten inte har fått kreditavtalet i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, upphör den ångerfrist som avses i 1 mom. i vilket fall som helst ett år och 14 dagar efter det att kreditavtalet ingicks, förutom om konsumenten inte har underrättats om sin ångerrätt i enlighet med 9 eller 41 §.

22 §

Särskilda bestämmelser som gäller distansförsäljning

[upphävs]

23 a §

Information som ska lämnas om ändring av kreditavtal

Om ett kreditavtal ändras, ska kreditgivaren innan de föreslagna ändringarna träder i kraft till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet lämna följande information:

- 1) en tydlig beskrivning av de föreslagna ändringarna samt en redogörelse för vilka ändringar som förutsätter konsumentens samtycke och vilka ändringar som träder i kraft med stöd av lag,
- 2) ikraftträdandet av de föreslagna ändringarna, och
- 3) de sätt att anföra besvär som konsumenten har till sitt förfogande när det gäller de föreslagna ändringarna, tidsfristen för anförande av besvär samt namnet på och adressen till den behöriga myndighet som besvär kan anföras till.

I fråga om ändringar i räntor och avgifter tillämpas vad som föreskrivs i 24 §.

24 §

Ändringar av ränta och avgifter

Ränteändringar ska göras jämlikt och utan att diskriminera konsumenter. Konsumenten ska informeras om varje ändring på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet i god tid innan ändringen träder i kraft. I samband med meddelandet om en ändring ska avbetalningens storlek efter ränteändringen anges och, om avbetalningarnas antal och frekvens förändras, uppdaterade uppgifter om detta.

Om informationen om ny referensränta offentliggörs på tillbörligt sätt och finns att tillgå också i kreditgivarens lokaler, på kreditgivarens webbplats och via kreditgivarens mobilapplikation får informationen enligt 2 mom. trots vad som föreskrivs i det momentet ges till konsumenten med jämna mellanrum enligt vad som överenskommit i avtalet, dock minst en gång om året.

De avgifter som tas ut i samband med kreditavtalet får ändras endast på de grunder som specificerats i avtalet. En avgiftshöjning får inte vara större än den faktiska ökning som kreditgivaren haft i de kostnader på grund av vilka avgift enligt kreditavtalet tas ut. På informationen om ändringar i avgifterna ska vad som i 2 och 3 mom. föreskrivs om informationen om ränteändringar tillämpas.

25 §

Skyldighet att informera om överföring av kreditavtal

Om en kreditgivare överför sina rättigheter enligt kreditavtalet eller om kreditavtalet överförs på tredje part, ska den ursprungliga kreditgivaren underrätta konsumenten om överlåtelsen. Någon informationsskyldighet föreligger dock inte om den ursprungliga kreditgivaren efter överföringen företräder den nya kreditgivaren gentemot konsumenten.

---

27 §

Konsumentens rätt att betala en konsumentkredit innan den förfaller till betalning

---

Om konsumenten betalar krediten eller en del av den i förtid, ska från den återstående delen av kreditgivarens fordran från kreditkostnaderna avdras den del som motsvarar den outnyttjade kredittiden. Vid beräkningen av denna nedsättning ska hänsyn tas till alla kostnader som kreditgivaren fastställt för konsumenten.

30 §

Uppsägning av ett avtal om fortlöpande kredit

Kreditgivaren får säga upp ett avtal om fortlöpande kredit på de villkor som anges i kreditavtalet. För kreditgivaren får en uppsägningstid som är kortare än två månader inte avtalas. Meddelandet om uppsägning ska lämnas till konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet.

32 §

Kreditgivarens rätt att dra in konsumentens rätt att utnyttja en fortlöpande kredit

---

Kreditgivaren ska med angivande av skäl meddela konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet och på förhand att rätten att utnyttja krediten upphör. Om det för att förhindra eller begränsa missbruk eller skador är nödvändigt att rätten att utnyttja krediten upphör med omedelbar verkan, får meddelandet lämnas utan dröjsmål efter indragningen.

---

35 §

Tidigareläggande av förfallodag

Om kreditgivaren kräver in betalning av poster som inte förfallit, ska vid uträkning av kreditgivarens fordran från dessa betalningar avdras den andel av kreditkostnaderna som motsvarar den outnyttjade kredittiden. Vid beräkningen av denna nedsättning ska hänsyn tas till alla kostnader som kreditgivaren fastställt för konsumenten. Den outnyttjade kredittiden räknas från det att kravet på återbetalning blir gällande.

---

41 §

Förhandsinformation

Om kreditgivaren på grund av konsumentens betalningssvårigheter ingår ett avtal om betalningsarrangemang med denne som inte till sina villkor är oförmånligare för konsumenten än det ursprungliga kreditavtalet, ska kreditgivaren och kreditförmedlaren, utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om skyldigheten att lämna information, i god tid innan avtalet om betalningsarrangemang ingås på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt med hjälp av blanketten "Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation", som gäller avtal om betalningsarrangemang, ge konsumenten tydlig och begriplig information om följande:

- 1) kreditgivaren,
- 2) den kredit som erbjuds, kreditkostnaderna och återbetalningen av krediten,
- 3) påföljderna vid avtalsbrott,
- 4) konsumentens rättigheter enligt lag.

[2 mom. upphävs]

Informationen på blanketten ska vara konsekvent, tydligt läsbar och ska ta hänsyn till de tekniska begränsningarna hos det medium på vilket den visas. Informationen ska visas på ett adekvat och lämpligt sätt via de olika kanalerna med beaktande av interoperabilitet. Närmare bestämmelser om förhandsinformationen och blanketten utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

När förhandsinformation lämnas per telefon

Om konsumenten uttryckligen samtycker till det, behöver kreditgivaren och kreditförmedlaren per telefon inte lämna all information som nämns i 41 §. Kreditgivaren ska då, utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om informationsskyldighet, i god tid innan avtalet om betalningsarrangemang ingås ge konsumenten informationen om kreditgivaren, den kredit som erbjuds, kreditkostnaderna, kostnaderna för dröjsmål med betalningen, återbetalningen av krediten och om den nyttighet som krediten avser. Närmare bestämmelser om den information som ska lämnas utfärdas genom förordning av statsrådet.

[2 mom. upphävs]

43 §

Övriga bestämmelser om informationsskyldighet för vissa särskilda typer av krediter

[1 mom. upphävs]

Kreditgivaren ska i en situation som avses i 42 § ge konsumenten blanketten ”Standardiserad europeisk konsumentkreditinformation”, som gäller avtal om betalningsarrangemang, i varaktig form utan dröjsmål efter det att avtalet har ingåtts.

Konsumenten ska dessutom på begäran och utan avgift få ett utkast till avtal om betalningsarrangemang.

Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 41 och 42 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida kreditgivaren eller kreditförmedlaren tillhandahåller rådgivningstjänster.

46 §

Informationsskyldighet under löptiden för kreditavtal som är knutna till brukskonton

En kreditgivare ska regelbundet, minst en gång i månaden, i ett kontoutdrag som tillhandahålls på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet ge konsumenten följande uppgifter om konsumentens kredit som är knuten till ett brukskonto (*kontokredit*):

Konsumenten ska på papper eller i någon annan varaktig form som anges i kreditavtalet informeras om ändringar i räntan och andra avgifter i god tid innan ändringarna träder i kraft. Om ändringen av krediträntan beror på en ändring av referensräntan, får det i kreditavtalsvilkoren avtalas att informationen lämnas till konsumenten på det kontoutdrag som avses i 1 mom., under förutsättning att uppgifterna om den nya referensräntan offentliggörs på behörigt sätt och dessutom är tillgängliga i kreditgivarens lokaler, på kreditgivarens webbplats och via kreditgivarens mobilapplikation.

46 a §

Minskning eller uppsägning av användning av kredit som grundar sig på kreditavtal som är knutna till brukskonton

Om kreditgivaren minskar konsumentens rätt att använda en kredit som är knuten till ett brukskonto eller säger upp krediten, ska kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrätta konsumenten om minskningen eller uppsägningen senast 30 dagar innan minskningen eller uppsägningen träder i kraft. Kreditgivaren ska då ge konsumenten möjlighet att utan ytterligare kostnad återbetala det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det överstiger det minskade beloppet, eller, vid uppsägning, hela det utnyttjade beloppet i tolv lika stora månatliga poster.

47 §

Informationsskyldighet som gäller avtal om brukskonto och överskridande

Om något kreditavtal inte har knutits till ett brukskonto, men det är möjligt för den som tillhandahåller kontot att enligt prövning bevilja konsumenten kredit i vissa fall genom att tillåta att saldot överskrids, ska denna möjlighet till överskridande, räntan för överskridandet, villkoren för tillämpning av räntan och det index eller den referensränta som tillämpas på den ursprungliga räntan anges i avtalet om brukskontot liksom andra avgifter för ett överskridande och villkoren för ändring av dessa avgifter. Uppgifterna ska dessutom regelbundet lämnas till konsumenten på paper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i avtalet om brukskontot.

Om konsumenten har överskridit saldot på sitt brukskonto avsevärt och detta har fortgått i mer än en månad, ska kreditgivaren utan dröjsmål på paper eller i någon annan varaktig form som konsumenten har valt och som anges i avtalet om brukskontot underrätta konsumenten om följande:

-
- 4) övriga avgifter till följd av avtalsbrottet,
  - 5) förfallodagen.

Om konsumenten på det sätt som avses i 1 mom. regelbundet överskrider saldot på sitt brukskonto, ska kreditgivaren dessutom erbjuda konsumenten rådgivningstjänster, om sådana finns tillgängliga, samt hänvisa konsumenten till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

Bestämmelserna i 1–3 mom. om överskridande av brukskontots saldo gäller också överskridande av kreditgränsen i ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto.

47 a §

Minskning eller uppsägning av möjligheten för överskridande

Om kreditgivaren minskar saldot på konsumentens brukskonto eller gränsen för överskridande enligt det kreditavtal som är knutet till brukskontot eller säger upp möjligheten till överskridande, ska kreditgivaren på ett överenskommet sätt underrätta konsumenten om minskningen eller uppsägningen senast 30 dagar innan minskningen eller uppsägningen träder i kraft. Kreditgivaren ska då ge konsumenten möjlighet att utan ytterligare kostnad återbetala det belopp som faktiskt utnyttjats i den utsträckning det överstiger det minskade beloppet, eller, vid uppsägning, hela det utnyttjade beloppet i tolv lika stora månatliga poster.

48 a §

Beaktande av konsumentens förhållanden

Kreditförmedlingen ska grunda sig på uppgifter om konsumentens ekonomiska situation, på behov och förväntningar som konsumenten uppgett sig ha i fråga om krediten samt på relevanta antaganden om konsumentens risker under kreditavtalets giltighetstid.

49 §

Avgifter som tas ut av konsumenten

Kreditförmedlaren har rätt till avgift av konsumenten endast om konsumenten har informerats om avgiften enligt 1 mom. och överenskommelse om avgiften har innan kreditavtalet ingicks träffats skriftligen eller elektroniskt med konsumenten på ett sådant sätt att konsumenten kan bevara och återge avtalet oförändrat.

Rådgivningstjänster

49 a §

Förhandsinformation till konsumenten

Den som tillhandahåller rådgivningstjänster ska i god tid innan rådgivningstjänster börjar utföras eller innan ett avtal om rådgivningstjänster ingås ge konsumenten information om de kreditgivare vars krediter har utvärderats i den rekommendation som ges samt om det sammanlagda beloppet av avgifter som konsumenten ska betala för rådgivningstjänsterna eller, om ett exakt belopp inte kan anges, grunderna för bestämmande av avgifterna. Informationen ska ges konsumenten på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten har valt.

49 b §

Rätt att ta ut avgift för rådgivningstjänster

Den som tillhandahåller rådgivningstjänster har rätt att ta ut en avgift hos konsumenten för sina rådgivningstjänster och det rekommenderade kreditavtalet endast om konsumenten har informerats om avgiften på det sätt som föreskrivs i 49 a § och överenskommelse om avgiften har träffats med konsumenten i varaktig form.

49 c §

Utförande av rådgivningstjänster

Rådgivningstjänsterna ska grunda sig på uppgifter om konsumentens ekonomiska situation, på behov och förväntningar som konsumenten uppgett sig ha i fråga om krediten samt på relevanta antaganden om konsumentens risker under kreditavtalets giltighetstid.

Tillhandahållaren av rådgivningstjänster ska utvärdera ett tillräckligt stort antal kreditavtal inom sitt produktutbud och utgående från utvärderingen rekommendera ett eller flera kreditavtal som lämpar sig för konsumentens behov och förväntningar samt ekonomiska situation. Konsumenten ska få ett exemplar av rekommendationen på papper eller i någon annan varaktig form som konsumenten valt och som anges i kreditavtalet.

Tillhandahållaren av rådgivningstjänster ska agera i konsumentens intresse vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster samt varna konsumenten när ett kreditavtal kan medföra en särskild risk för konsumenten med hänsyn till dennes ekonomiska situation.

49 d §

Oberoende rådgivning

Kreditgivare och kreditförmedlare får meddela att de tillhandahåller oberoende rådgivning eller är oberoende rådgivare endast om de vid tillhandahållandet av rådgivningstjänster bedömer ett tillräckligt stort antal kreditavtal som erbjuds på marknaden. Av kreditförmedlare förutsätts dessutom att kreditförmedlaren inte tar emot ersättning för sina rådgivningstjänster eller på grund av det kreditavtal som kreditförmedlaren rekommenderar av någon annan än konsumenten.

Kunskap och kompetens

49 e §

Sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare

Kreditgivares och kreditförmedlares personal och, om kreditgivaren eller kreditförmedlaren är en juridisk person, dess högsta ledning ska ha tillräcklig kunskap och kompetens om kreditverksamhet. Kreditgivare och kreditförmedlare ska skriftligen fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som de tillämpar i sin verksamhet. Närmare bestämmelser om den sakkunskap som krävs utfärdas genom förordning av statsrådet.

Tillsyn

50 §

Påföljder

Bestämmelserna om påföljdsavgift som påförs för brott mot 7 a och 8 §, mot 8 a § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 9 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 9 § 2 mom., mot 10 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 11, 11 a, 11 b och 12 a §, mot 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–d, da, e–g, ga och h samt 3–6 punkten i det momentet samt 4 mom. i den paragrafen, mot 13 a, 13 b och 13 c §, mot 14–16, 16 a och 16 b §, mot 17 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 § 3 mom., mot 17 a, 17 b och 18–20 §, 21 § 1 mom., 23, 23 a och 24 §, 25 § 1 mom., 27, 28, 30 och 32 §, 39 § 1 mom., mot 41 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 41 § 2 mom., mot 42 §:n och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen, mot 43, 46, 46 a, 47, 47 a, 48, 48 a, 49, 49 a, 49 b, 49 c, 49 d och 49 e § finns i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna.

7 a kap.

Konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

9 §

Informationsskyldighet som gäller konsumentkrediter med en bostad som säkerhet

På reklam för konsumentkrediter med en bostad som säkerhet tillämpas bestämmelserna i 7 kap. 8 § och på informationsskyldighet innan ett kreditavtal ingås bestämmelserna i 7 kap. 9–11, 11 a och 12 §. Kreditgivare och kreditförmedlare ska vid lämnande av i 7 kap. 9 och 10 § avsedd information till konsumenten samtidigt meddela huruvida de tillhandahåller rådgivningstjänster.

2.

L a g

om ändring av lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023) 1 § 3 mom. 4 punkten, 2 §, 4 § 2 mom. 2 punkten, 17 §, 21 § 1 punkten och 22 § 1 mom. samt

fogas till lagen en ny 3 a §, till 8 § 1 mom. en ny 3 a punkt och till 10 § ett nytt 4 mom. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller inte

---

4) näringsidkare som är sådana mikroföretag eller sådana små eller medelstora företag som avses i kommissionens rekommendation om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag och som vid sidan av sin huvudsyssla beviljar betalningsansånd endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer, om det inte tas ut ränta eller andra avgifter för betalningsansånden, med undantag av ränta eller kostnader som konsumenten ska betala med stöd av räntelagen (633/1982) eller lagen om indrivning av fordringar (513/1999),

---

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet i vissa fall

Lagens 3–12 och 23 § gäller inte i 4 § 2 mom. 9 punkten i lagen om Finansinspektionen avsedda betalningsinstitut som beviljar sådan kredit i samband med betaltjänster som avses i 10 § i lagen om betalningsinstitut (297/2010).

---

3 a §

Rätten att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentkyddslagen

En näringsidkare får tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentkyddslagen endast om näringsidkaren är registrerad som kreditgivare eller förmedlare av person-till-person-lån eller om näringsidkaren är en aktör som avses i 1 § 3 mom. 1, 2, 4 och 5 punkten. Bestämmelser om rätten för kreditförmedlare att tillhandahålla rådgivningstjänsterna med avseende på nämnda konsumentkrediter finns i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentkyddslagen (/).

Bestämmelser om rätten att tillhandahålla rådgivningstjänsterna med avseende på nämnda konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentkyddslagen finns i 4 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016).

4 §

Register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån samt registeranmälan

---

Den som har för avsikt att tillhandahålla konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar eller att förmedla person-till-person-lån ska för anteckning i registret göra en anmälan till Finansinspektionen. I registeranmälan ska ingå

---

2) uppgift om huruvida anmälaren ansöker om att bli registrerad som kreditgivare eller som förmedlare av person-till-person-lån och huruvida anmälaren avser att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen samt, om det är fråga om registrering som kreditgivare, huruvida anmälaren avser att också lämna konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen eller lämna krediter till bostadssammanslutningar eller förmedla person-till-person-lån,

---

8 §

Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar

I registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån antecknas

---

3 a) huruvida näringsidkaren tillhandahåller rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen,

---

I registret antecknas också uppgifter om dem som har meddelats ett förbud enligt 22 § att tillhandahålla konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar, förmedla person-till-person-lån eller tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Dessa uppgifter och uppgifter om påföljderna, uppmaningarna och förbuden enligt 1 mom. 8 punkten ska strykas ur registret fem år efter utgången av det år då påföljden eller förbudet påfördes. Uppgifter om straffrättsliga påföljder ska inte antecknas i registret.

---

10 §

Skyldigheter för ledningen hos en kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån

---

Om kreditgivaren lämnar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller är verksam som förmedlare av person-till-person-lån i fråga om sådana krediter ska den personal hos kreditgivaren och de för kreditgivarens räkning på annat sätt agerande personer som deltar i lämnandet av krediter ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet. Dessutom ska de personer under vars direkta ledning och tillsyn ovannämnda personer agerar ha motsvarande yrkesskicklighet. Kreditgivaren ska skriftligen fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som de tillämpar i sin verksamhet. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Tystnadsplikt

Den som vid lämnande av konsumentkrediter eller krediter till bostadssammanslutningar, vid förmedling av person-till-person-lån eller vid tillhandahållande rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentkyddslagen har fått veta något om en konsuments eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

21 §

Påföljdsavgift

De bestämmelser och beslut som avses i 40 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen, för vilka det vid försummelse eller överträdelse påförs en påföljdsavgift, utgörs i denna lag av

- 1) bestämmelserna i 10 § 1 och 4 mom. om ledningens skyldigheter,

22 §

Särskild förbuds rätt

Finansinspektionen ska förbjuda tillhandahållande av konsumentkrediter, förmedling av person-till-person-lån och tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentkyddslagen som sker i strid med denna lag utan registrering. Finansinspektionen ska också förbjuda mottagande av kundmedel, om sådana tas emot utan att rätt enligt 11 § har beviljats eller om kreditgivaren eller förmedlaren av person-till-person-lån på grund av ändrade förhållanden har blivit uppenbart olämplig att ta emot kundmedel. Om det finns särskilda skäl, får förbudet också meddelas så att det gäller en anställd hos den som bedriver sådan verksamhet eller någon annan som agerar för dennes räkning.

3.

L a g

om förmedlare av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller förmedling av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) samt tillhandahållande av rådgivningstjänster som avser sådana krediter.

På näringsidkare, som förmedlar krediter till konsumenter, när krediten beviljas av någon annan än en i 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen avsedd kreditgivare (*person-till-person-lån*) tillämpas dock i stället för denna lag lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *förmedling av konsumentkrediter* att mot ersättning presentera eller erbjuda kreditavtal som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen till konsumenter och på annat sätt bistå konsumenter vid ingående av sådana kreditavtal så att kreditgivaren själv inte är aktör samt att ingå sådana kreditavtal med konsumenter för kreditgivarens räkning,

2) *rådgivningstjänster* att tillhandahålla personligt anpassade rekommendationer till en konsument avseende kreditavtal enligt 1 punkten,

3) *personal* var och en som är anställd hos en kreditförmedlare eller på annat sätt agerar för dennes räkning och som deltar i förmedling av konsumentkrediter och var och en som direkt leder och övervakar de förstnämnda,

4) *kreditförmedlare* näringsidkare som i enlighet med denna lag är registrerade som förmedlare av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller som i enlighet med 3 § 2 mom. är aktörer som bedriver förmedling av konsumentkrediter och som inte omfattas av registreringsskyldigheten.

3 §

Rätt att förmedla konsumentkrediter

En näringsidkare får förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för denna lag endast om näringsidkaren har registrerats som förmedlare av konsumentkrediter i enlighet med denna lag.

Bestämmelserna om registreringsskyldighet i 5–9 § tillämpas inte på

1) kreditinstitut och filialer till tredjeländers kreditinstitut enligt 4 § 2 mom. 1 punkten i lagen om Finansinspektionen (878/2008),

2) utländska EES-kreditinstitut enligt 1 kap. 7 § 3 mom. i kreditinstitutslagen (610/2014),

3) näringsidkare som tillhandahåller konsumtionsnyttigheter och som är ett sådant mikroföretag eller ett litet eller medelstort företag som avses i kommissionens rekommendation 2003/361/EG om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag och som utöver sin huvudsakliga verksamhet förmedlar konsumentkrediter.

4 §

Rätt att tillhandahålla rådgivningstjänster

En näringsidkare får tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för denna lag endast om näringsidkaren är registrerad som kreditförmedlare i enlighet med denna lag eller om näringsidkaren är en aktör som avses i 3 § 2 mom. i denna lag. Bestämmelser om rätten för kreditgivare och förmedlare av person-till-personlån att tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på nämnda konsumentkrediter finns i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare (186/2023).

5 §

Förmedlarregister och registeranmälan

Finansinspektionen för ett register över kreditförmedlare.

Den som har för avsikt att förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen ska för anteckning i registret göra en anmälan till Finansinspektionen. I registeranmälan ska ingå

- 1) de uppgifter som avses i 8 § 1 mom. 1 och 2 punkten,
- 2) en utredning över de personer som avses i 7 § 2 mom. och vars tillförlitlighet ska bedömas, om anmälaren är en juridisk person,
- 3) en utredning över den utbildning och arbetserfarenhet som anmälaren har och, om anmälaren är en juridisk person, samma utredning över dem som hör till den högsta ledningen enligt 6 § 2 mom.,

Anmälan ska på begäran av Finansinspektionen lämna också andra uppgifter som behövs för att bedöma om förutsättningarna för registrering uppfylls.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om fullgörandet av den anmälningskyldighet som anges i denna paragraf.

6 §

Förutsättningar för registrering

Finansinspektionen ska registrera den som gör en registeranmälan som förmedlare av person-till-person-lån, om

- 1) anmälaren har rätt att utöva näring i Finland,
- 2) anmälaren inte har försatts i konkurs och, om anmälaren är en fysisk person, har uppnått myndighetsålder och inte har fått sin handlingsbehörighet begränsad,
- 3) anmälaren är tillförlitlig,
- 4) anmälaren samt, om anmälaren är en juridisk person, de som hör till dess högsta ledning har tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet.

De som anses höra till den högsta ledningen enligt 1 mom. 4 punkten är verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen och i jämförbara organ samt ansvariga bolagsmän. Närmare bestämmelser om den kännedom om kreditverksamhet som fordras av anmälaren och den högsta ledningen och personalen utfärdas genom förordning av statsrådet.

Finansinspektionen får vägra registrering, om det med beaktande av omständigheterna är uppenbart att den som gjort anmälan har för avsikt att förmedla konsumentkrediter såsom ombud för någon annan.

7 §

Tillförlitlighet

Den som gör anmälan anses inte tillförlitlig i den mening som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten om han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelsestraff under de fem senaste åren före en bedömning eller till bötesstraff under de tre senaste åren före bedömningen för ett brott som kan anses visa att personen i fråga är uppenbart olämplig för att förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller för att i en sammanslutning som bedriver sådan verksamhet vara verkställande direktör eller ställföreträdande verkställande direktör, styrelsemedlem eller ersättare, medlem eller ersättare i ett med styrelsen jämförbart organ eller ansvarig bolagsman, eller om han eller hon annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig uppenbart olämplig för en sådan uppgift.

Om anmälaren är en juridisk person, gäller tillförlitlighetskravet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ och ansvariga bolagsmän.

Finansinspektionen har rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som behövs för att utreda om en person som avses i 1 mom. är tillförlitlig. Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att få uppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993).

8 §

Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar

I registret antecknas

1) en enskild näringsidkares fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid samt firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till de verksamhetsställen där det förmedlas konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahålls rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter,

2) en juridisk persons firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till de verksamhetsställen där det förmedlas konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahålls rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter,

3) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid för de personer vars tillförlitlighet kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan,

4) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid för de personer vars kännedom om kreditverksamhet har kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan,

5) datum för registreringen,

6) uppgift om att anmälaren tillhandahåller rådgivningstjänster med avseende på konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen,

7) till kreditförmedlaren med stöd av lagen om Finansinspektionen meddelade administrativa påföljder och sådana uppmaningar och förbud som förenats med vite,

8) skälet till strykning ur registret och när denna har skett.

I registret antecknas också uppgifter om dem som har meddelats ett förbud enligt 17 § att förmedla konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen utan registrering eller tillhandahålla rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter i strid med 4 §. Dessa uppgifter och uppgifter om påföljderna, uppmaningarna och förbuden enligt 1 mom. 7 punkten ska strykas ur registret fem år efter utgången av det år då påföljden eller förbudet påfördes. Uppgifter om straffrättsliga påföljder ska inte antecknas i registret.

Kreditförmedlaren ska utan dröjsmål anmäla ändringar i de införda uppgifterna till Finansinspektionen. När verksamheten upphör ska kreditförmedlaren anmäla även detta till Finansinspektionen.

9 §

Utlämnande av uppgifter

Bestämmelser om Finansinspektionens rätt att lämna ut uppgifter trots sekretessbestämmelserna finns i 71 § i lagen om Finansinspektionen.

Trots bestämmelserna i 71 § i lagen om Finansinspektionen och 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får personuppgifter lämnas ut ur registret i form av utskrifter, göras allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät eller lämnas ut på något annat sätt i elektronisk form. Personuppgifter ska i ett elektroniskt datanät endast kunna sökas som enskild sökning. Personbeteckningar får dock lämnas ut med stöd av denna lag endast om uppgiften lämnas i form av en utskrift eller i teknisk lagringsform och om mottagaren med stöd av 29 § i dataskyddslagen (1050/2018) eller med stöd av någon annan lag har rätt att behandla personbeteckningar.

Följande i registret införda uppgifter ska Finansinspektionen dock hålla allmänt tillgängliga med hjälp av ett elektroniskt datanät:

- 1) en enskild näringsidkares namn samt firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till de verksamhetsställen där det förmedlas konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahålls rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter,
- 2) en juridisk persons firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till de verksamhetsställen där det förmedlas konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahålls rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter,
- 3) namn på verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen och i jämförbara organ samt ansvariga bolagsmän,
- 4) datum för registrering,
- 5) till anmälaren meddelade offentliga varningar och sådana förbud som förenats med vite.

10 §

Ledningens skyldigheter

Kreditförmedlaren eller, om kreditförmedlaren är en juridisk person, dess högsta ledning enligt 6 § 2 mom. ska se till att god kreditgivningssed iakttas i verksamheten och att verksamheten också i övrigt bedrivs i enlighet med lag. De ska dessutom se till att de personer som deltar i verksamheten har tillräcklig yrkesskicklighet för uppgiften.

Kreditförmedlare ska skriftligen fastställa de minimikrav på personalens kunskaper och kompetens som de tillämpar i sin verksamhet. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Kundmedel

En kreditförmedlare får inte ta emot, inneha eller förmedla medel som tillhör en kund (*kundmedel*).

12 §

Bevaring av handlingar och uppgifter som gäller kreditförmedling eller rådgivningstjänster

Om inte bestämmelser om en längre bevaringstid finns någon annanstans i lag, ska en kreditförmedlare bevara handlingar och uppgifter som gäller kreditförmedling och rådgivningstjänster i fem år från det kundförhållandet upphörde. Om oenighet uppstår kring en tjänst ska handlingarna och uppgifterna dock bevaras till dess parterna har kommit överens om saken eller ärendet har avgjorts.

13 §

Tystnadsplikt

Den som vid förmedling av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller vid tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter har fått veta något om en kunds eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en företagshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

14 §

Tillsyn

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag utövas av Finansinspektionen.

15 §

Tillsynsbefogenheter

Bestämmelser om Finansinspektionens tillsynsbefogenheter finns i 3 kap. i lagen om Finansinspektionen.

16 §

Påförande och verkställighet av administrativa påföljder

Bestämmelser om påförande, offentliggörande och verkställighet av administrativa påföljder finns i 4 kap. i lagen om Finansinspektionen.

17 §

Särskild förbuds rätt

Finansinspektionen ska förbjuda förmedling av konsumentkrediter som faller inom av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen eller tillhandahållande av rådgivningstjänster med avseende på sådana krediter om verksamheten bedrivs i strid med denna lag utan registrering. Om det finns särskilda skäl, får förbudet också meddelas så att det gäller en anställd hos den som bedriver sådan verksamhet eller någon annan som agerar för dennes räkning.

Finansinspektionen kan förena ett förbud som avses i denna paragraf med vite. Ett förbud som avses i 1 mom. ska förenas med vite, om inte det av särskilda skäl är onödigt eller Finansinspektionen anser att det bör bedömas om förfarandet motsvarar brottsbeskrivningen i 18 § 1 mom. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

18 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen utan registrering förmedlar konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott vid förmedling av konsumentkrediter* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 13 § döms enligt 38 kap. 1 och 2 § i strafflagen (39/1889), om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

Den som bryter mot ett förbud som har meddelats med stöd av 17 § i denna lag eller med stöd av lagen om Finansinspektionen och som har förenats med vite får inte dömas till straff för samma gärning, om vitet genom ett lagakraftvunnet beslut har dömts ut.

19 §

Ändringssökande

Ett beslut som fattats av Finansinspektionen får överklagas genom besvär hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol tillämpas i övrigt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Finansinspektionens beslut ska iakttas trots överklagande, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat eller om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.

4.

L a g

om ändring av 5 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 5 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom (852/2016) ett nytt 4 mom. som följer:

5 §

Förmedlarregister och registeranmälan

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om fullgörandet av den anmälningskyldighet som anges i denna paragraf.

5.

L a g

om ändring av 13 och 16 § i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna (566/2020) 13 § 1 mom. 2–4 punkten, 13 § 2 mom. 2 och 3 punkten samt 16 § 1 mom. 3 och 4 punkten, av dem 13 § 1 mom. 2 och 4 punkten sådana de lyder i lag 450/2023 och 13 § 1 mom. 3 punkten sådana de lyder i lag 694/2022, som följer:

13 §

Påföljdsavgift för brott mot vissa bestämmelser i konsumentskyddslagen

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser, skyldigheter eller förbud i konsumentskyddslagen (38/1978):

2) bestämmelserna i 6 kap. 11 § om lämnande av förhandsinformation vid hemförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 § om lämnande av förhandsinformation vid distansförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 a § om skriftligt bekräftelseförfarande vid telefonförsäljning, bestämmelserna i 6 kap. 12 b § om presentation av tillgängliga betalningssätt på nätet, bestämmelserna i 6 kap. 12 c § om kontroll av identiteten hos konsumenter och bevarande av uppgifterna om kontrollen, bestämmelserna i 6 kap. 13 § om bekräftelse av information, de skyldigheter enligt 6 kap. 17 § 2–4 mom. som hänför sig till återställande av prestationer, bestämmelserna enligt 6 kap. 14 a § om en ångerfunktion eller de skyldigheter enligt 6 kap. 17 a § 1–3 mom. som hänför sig till konsumentens frånträde av ett avtal om digitalt innehåll eller digitala tjänster,

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 11 § 1 eller 2 mom. att överlämna förhandsinformationen och avtalsvillkoren skriftligen eller i någon annan varaktig form, eller skyldigheten enligt 6 a kap. 11 § 4 mom. att tillhandahålla förhandsinformationen och avtalsvillkoren i ett lämpligt och tillgängligt format för konsumenter med funktionsnedsättning, bestämmelserna i 6 a kap. 11 b § om ett skriftligt bekräftelseförfarande vid telefonförsäljning, bestämmelserna i 6 a kap. 11 c § om lämnande av förhandsuppgifter elektroniskt, bestämmelserna i 6 a kap. 12 a § om en ångerfunktion, skyldigheten enligt 6 a kap. 16 § 2 mom. att återställa prestationer eller förbudet enligt 6 a kap. 18 a § att vilseleda eller manipulera konsumenter via onlinegränssnitt,

4) förbudet enligt 7 kap. 12 a § mot att ta ut avgifter för lämnande av information som avses i det kapitlet, bestämmelserna i 7 kap. 13 § 2 mom. 1 punkten underpunkterna a–d, da, e–g, ga och h om ett förfarande förenligt med god kreditgivningssed vid marknadsföring av en kredit, förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 3 punkten mot att använda sms-tjänster eller andra motsvarande kommunikationstjänster mot extra avgift, förbudet enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 4 punkten mot att göra reklam för krediten i enlighet med de villkor som anges i den punkten eller skyldigheten enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 6 punkten att i händelse av försenad betalning ge konsumenten information och råd och tillhandahålla konsumenten skäligen betalningsarrangemang för att främja återbetalningen av krediten, bestämmelserna i 7 kap. 13 a § om förbud mot bindningsförfarande, bestämmelserna i 7 kap. 13 b § om ändring av villkoren i ett kreditanbud och om giltighetstiden för ett försäkringserbjudande, skyldigheten enligt 7 kap. 13 c § 1 mom. att fastställa förfaranden för bedömning av kreditvärdigheten och upprätthålla dem eller bestämmelserna i 7 kap. 13 c § 2 och 3 mom. om riktlinjer för ersättning, skyldigheten enligt 7 kap. 14 § att bedöma en konsuments kreditvärdighet, skyldigheten enligt 7 kap. 15 § 1 mom. att kontrollera kreditökandens identitet, skyldigheten enligt 7 kap. 16 § att bevara uppgifterna om identitetskontroll, bestämmelserna i 7 kap. 16 a § om lämnande av kredit, bestämmelserna i 7 kap. 16 b § om avslag på ansökan om kredit, bestämmelserna i 7 kap. 17 § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av 3 mom. i den paragrafen om ingående av kreditavtal, bestämmelserna i 7 kap. 17 a § om kreditkostnadernas maximibelopp, bestämmelserna i 7 kap. 17 b § om kostnader för förlängning av betalningstiden, begränsningen enligt 7 kap. 19 § om tidpunkten för överlämning av medel, bestämmelserna i 7 kap. 24 § om ändringar av ränta och avgifter, bestämmelserna i 7 kap. 30 § om uppsägning av ett avtal om fortlöpande kredit, skyldigheten enligt 7 kap. 48 § att informera om sin behörighet, skyldigheten enligt 7 kap. 48 a § att beakta konsumentens förhållanden vid kreditförmedlingen, bestämmelserna i 7 kap. 49 b § om avgifter som tas ut av konsumenten för rådgivningstjänster, bestämmelserna i 7 kap. 49 d § om att kreditgivare och kreditförmedlare meddelar att de tillhandahåller oberoende rådgivning eller att de är oberoende rådgivare eller bestämmelserna i 7 kap. 49 e § och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den paragrafen om den sakkunskap som krävs av kreditgivare och kreditförmedlare,

Påföljdsavgift kan också påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligt eller av oaktsamhet använder avtalsvillkor eller tillämpar praxis som innebär avvikelse från följande rättigheter enligt konsumentskyddslagen:

2) rätten enligt 6 a kap. 12 § 1 mom. att frånträda ett avtal om distansförsäljning av finansiella tjänster eller rätten enligt 6 a kap. 13 § att frånträda ett anknytande avtal som inte är bindande,

3) rätten enligt 7 kap. 20 § 1 eller 2 mom. att frånträda ett konsumentkreditavtal, rätten enligt 7 kap. 21 § 1 mom. att frånträda ett accessoriskt avtal som inte är bindande, bestämmelserna i 7 kap. 27 § om förtida betalning, bestämmelserna i 7 kap. 32 § om att rätten att utnyttja en kredit upphör, rätten enligt 7 kap. 39 § 1 mom. att av kreditgivaren få en penningprestation på grund av försäljarens eller tjänsteleverantörens avtalsbrott, bestämmelserna i 7 kap. 46 a § om minskning eller uppsägning av en kredit som grundar sig på ett kreditavtal knutet till ett brukskonto eller bestämmelserna i 7 kap. 47 a § om minskning eller uppsägning av möjligheten för överskridande.

16 §

Påföljdsavgift för brott mot bestämmelser om lämnande av information

Påföljdsavgift kan påföras en näringsidkare som till konsumenternas nackdel uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot eller åsidosätter följande bestämmelser eller skyldigheter i konsumentskyddslagen:

3) skyldigheten enligt 6 a kap. 5–10 § att ge förhandsinformation vid distansförsäljning av finansiella tjänster eller finansiella instrument, bestämmelserna i 6 a kap. 10 a § om att ge tillräckliga förklaringar, skyldigheten enligt 6 a kap. 10 b § att skicka en påminnelse om ångerrätten eller informationsskyldigheten enligt 6 a kap. 11 d §,

4) skyldigheten enligt 7 kap. 7 a § att tillhandahålla viss allmän information om krediter som erbjuds, skyldigheten enligt 7 kap. 8 § att lämna information i reklam för konsumentkrediter, skyldigheten enligt 7 kap. 8 a § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att ge en varning i reklam för konsumentkrediter, skyldigheten enligt 7 kap. 9 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen att lämna viss information innan ett kreditavtal ingås, skyldigheten enligt 7 kap. 10 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att lämna förhandsinformation vid telefonförsäljning, skyldigheten enligt 7 kap. 11 § att lämna information innan ett kreditavtal ingås eller att lämna ett utkast till kreditavtal, skyldigheten enligt 7 kap. 11 a § att skicka konsumenten en påminnelse om ångerrätten, skyldigheten enligt 7 kap. 11 b § att lämna information om avpassade erbjudanden på grundval av automatiserat beslutsfattande, skyldigheten enligt 7 kap. 13 § 2 mom. 5 punkten att ge konsumenten en tillräcklig och klar utredning innan kreditavtalet tecknas, skyldigheten enligt 7 kap. 23 § att utan avgift ge konsumenten en amorteringsstabell, skyldigheten enligt 7 kap. 23 a § att lämna viss information om ett kreditavtal ändras, skyldigheten enligt 7 kap. 25 § 1 mom. att underätta konsumenten om överföring till tredje part av rättigheter enligt kreditavtalet eller av själva kreditavtalet, skyldigheten enligt 7 kap. 41 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av 2 mom. i den paragrafen att ge viss information innan ett avtal om betalningsarrangemang ingås, skyldigheten enligt 7 kap. 42 § och bestämmelser som utfärdats med stöd av den att lämna förhandsinformation per telefon, skyldigheten enligt 43 § att lämna information innan ett avtal om betalningsarrangemang ingås eller lämna ett utkast till avtal om betalningsarrangemang, skyldigheten enligt 7 kap. 46 § att lämna viss information under giltighetstiden för ett kreditavtal som är knutet till ett brukskonto, skyldigheten enligt 7 kap. 47 § att lämna vissa information som gäller avtal om brukskonto och överskridande, skyldigheten enligt 7 kap. 49 § att informera om den avgift som tas ut för kreditförmedling eller skyldigheten enligt 7 kap. 49 a § att ge viss information innan rådgivningstjänster börjar utföras eller innan ett avtal om rådgivningstjänster ingås,

6.

L a g

om ändring av lagen om Konkurrens- och konsumentverket

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen om Konkurrens- och konsumentverket (661/2012) en ny 6 a § som följer:

6 a §

Information om konsumentombudsmannens uppgifter inom tillsynen över efterlevnaden av lagstiftningen samt om vissa andra konsumentfrågor vid Konkurrens- och konsumentverket

Konsumentombudsmannen offentliggör på lämpligt sätt information om sina viktigaste beslut, eller andra tillsynsåtgärder, om förbud som konsumentombudsmannen har meddelat, om talan som konsumentombudsmannen väckt och om administrativa påföljder samt om domstolsavgöranden som meddelats med anledning av dem efter att den person som saken gäller har underrättats om detta.

Av den information som publiceras kan det framgå arten av det förfarande eller den överträdelse av lagen som tillsynsuppgiften gäller, den ansvariga personen, de bestämmelser som tillämpats, hur behandlingen framskridit samt om beslutet eller avgörandet vunnit laga kraft.

Konsumentombudsmannen kan trots att ärendet är viktigt låta bli att helt eller delvis informera om ett beslut eller avgörande som avses i 1 mom., om offentliggörandet äventyrar en pågående myndighetsundersökning, allvarligt äventyrar finansmarknaden eller någon annan marknad eller av någon annan motsvarande orsak.

Konsumentombudsmannen och den konsumentrådgivning som behandlar konsumentärenden, Konsument Europa Finland och tillsynen över paketresegaranti kan i ärenden som gäller deras uppgifter publicera anvisningar eller varningar till konsumenter där enskilda personers namn anges, om detta är viktigt på grund av ärendets betydelse eller snabba verkan utan att den person som saken gäller först har underrättats om saken.

7.

L a g

om ändring av lagen om försäkringsavtal

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om försäkringsavtal (543/1994) 5 § 4 mom., sådant det lyder i lag 238/2018, *ändras* 5 a § 3 mom., 6 § 1 mom. och 13 a § 1 mom., sådana de lyder, 5 a § 3 mom. och 6 § 1 mom. i lag 238/2018 och 13 a §:n 1 mom. i lag 30/2005, samt

fogas till lagen en ny 5 e § som följer:

5 §

Information innan avtal ingås

Den information som avses i 1 och 2 mom. ska ges i begriplig form och så att hänsyn tas till försäkringens komplexitet och huruvida försäkringssökanden är konsument eller en person som i enlighet med 3 § 2 mom. kan jämföras med en konsument, eller någon annan person, samt kundens eller kundgruppens övriga egenskaper.

[4 mom. upphävs]

5 a §

Lämnande av information i varaktig form eller på en webbplats

---

Trots bestämmelserna i 1 och 2 mom. ska försäkringssökanden innan försäkringsavtalet ingås alltid på begäran få uppgifterna i pappersform. Ingen avgift får tas ut för tillhandahållandet av uppgifterna. På telefonförsäljning av försäkringar tillämpas bestämmelserna i 6 a kap. 11 § 2 mom. i konsumentskyddslagen (38/1978).

5 e §

Giltighetstiden för anbud om försäkring som kreditgivare förutsätter

Bestämmelser om giltighetstiden för ett anbud om försäkring som kreditgivaren förutsätter för en konsumentkredit finns i 7 kap. 13 b § i konsumentskyddslagen.

6 §

Överlämnande av vissa handlingar

Efter det att försäkringsavtalet ingåtts ska försäkringsgivaren utan obefogat dröjsmål ge försäkringstagaren en handling som upptar avtalets viktigaste innehåll (*försäkringsbrev*), samt försäkringsvillkoren.

---

13 a §

Försäkringstagarens rätt att frånträda en pensionsförsäkring eller sparlivförsäkring

Försäkringstagaren har rätt att frånträda ett avtal om pensionsförsäkring eller sparlivförsäkring genom att meddela detta skriftligen till försäkringsgivaren inom 30 dagar efter den dag då försäkringstagaren fick kännedom om godkännandet av försäkringsansökan eller anbudet. Ångerfristen börjar dock inte löpa innan försäkringstagaren fått de handlingar som avses i 6 § i varaktig form.

8.

L a g

om ändring av lagen om försäkringsdistribution

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om försäkringsdistribution (234/2018) 36 § 3 mom.,
ändras 71 § 1 mom. 1 punkten samt
fogas till lagen en ny 41 a § som följer:

36 §

Försäkringsmäklares informationsskyldighet.

Den information som avses i 1 mom. och i 48 § ska ges i begriplig form. När informationen ges ska hänsyn tas till försäkringens komplexitet och huruvida kunden är konsument eller en person som i enlighet med 3 § 2 mom. i lagen om försäkringsavtal kan jämföras med en konsument, eller någon annan person, samt kundens eller kundgruppens övriga egenskaper.

[3 mom. upphävs]

Den information som avses i 1 mom. och som ska ges till kunden ska bygga på en opartisk analys av tillräckligt många av de försäkringar som är tillgängliga på marknaden, om inte försäkringsmäklaren eller den sidoverksammas försäkringsmäklaren och kunden uttryckligen kommit överens om något annat.

---

41 a §

Begränsningar i fråga om personuppgifter om konsumenters cancerdiagnoser i försäkringar som är knutna till konsumentkrediter

Om ett villkor för ett kreditanbud som gäller en konsumentkredit som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen är att konsumenten tecknar en försäkring som är knuten till kreditavtalet, får vid tillhandahållandet av försäkringen inte användas personuppgifter om konsumentens cancerdiagnos efter det att 15 år har förflutit från det att den medicinska behandlingen av diagnosen avslutades.

71 §

Påföljdsavgift

Sådana bestämmelser och beslut enligt 40 § i lagen om Finansinspektionen för vilka det vid försummelse eller överträdelse ska påföras påföljdsavgift är

1) bestämmelserna i denna lag om professionell verksamhet i 30 § 1 mom., om belöning som är oförenlig med kundens intresse i 30 § 2 mom., om lämnande av information och sättet att lämna den i 32, 33, 36, 38, 48, 52 och 57 §, om uppgifter som ska lämnas vid marknadsföring i 34 §, om klarläggande av kundens behov av försäkring i 35 och 47 §, om personliga rekommendationer i 37 §, om sättet att lämna information i 39 och 53 §, om förbud mot bindningsförfaranden och samerbjudanden i 40 och 41 §, om begränsningar i fråga om personuppgifter om konsumenters cancerdiagnoser i försäkringar som är knutna till konsumentkrediter i 41 a §, om produkthanteringssystem i 42 §, om system som behövs för distribution av försäkringar som utvecklats av någon annan i 43 §, om organisatoriska och administrativa system för att förebygga intressekonflikter i 44 §, om förfarandet vid intressekonflikter i 45 §, om tryggheten av tjänstekvaliteten i samband med incitament i 46 §, om ändamålsenlighetsbedömning i 49 §,

om lämplighetsbedömning i 50 och 51 § i denna lag samt bestämmelserna om klarläggande av kundens behov av försäkring i 4 b § i lagen om försäkringsavtal, om lämnande av uppgifter och handlingar och om sättet att lämna dem i 5 och 5 a §, 5 c § 3 mom. och 7 § i den lagen, om personliga rekommendationer i 5 b § i den lagen, om ändamålsenlighetsbedömning i 5 c § 1 mom. i den lagen och om lämplighetsbedömning i 5 c § 2 mom. i den lagen,

---

9.

L a g **om ändring av 8 och 15 kap. i kreditinstitutslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 8 kap. 3 § 3 mom., sådant det lyder i lag 854/2016, och
fogas till 15 kap. 12 a §, sådan den lyder i lag 854/2016, ett nytt 3 mom. som följer:

8 kap.

Ersättningar

3 §

Allmänna krav på ersättningssystem

Bestämmelser om ersättningssystem finns dessutom i 7 kap. 13 § 4 mom. och 13 d § 2 och 3 mom. samt i 7 a kap. 10 § 2 och 3 mom. i konsumentskyddslagen (38/1978).

15 kap.

Förfaranden vid kundtransaktioner

12 a §

Yrkeskrav

Ett kreditinstituts personal och personer som på annat sätt agerar för kreditinstitutets räkning och som deltar i lämnande av krediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen ska ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet. Dessutom ska de personer under vars direkta ledning och tillsyn ovan nämnda personer agerar ha motsvarande yrkesskicklighet. Kreditinstitutet ska skriftligen ange de minimikrav på kunskap och kompetens för personalen som det tillämnar i sin verksamhet. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

10.

L a g **om ändring av 23 § i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister (739/2022) 23 § 2 mom. och
fogas till 23 § ett nytt 3 mom. som följer:

23 §

Lämnande av uppgifter till fysiska personer

Om en fysisk persons kreditansökan har avvisats på basis av uppgifter i det positiva kreditupplysningsregistret, ska den som har inhämtat uppgifterna ur registret omedelbart efter beslutet underrätta personen i fråga om att kreditupplysning använts, de kategorier av uppgifter som beaktats och om vilket register uppgifterna härstammar från.

Den personuppgiftsansvarige ska inom 30 dagar från det att uppgiften registrerades underrätta konsumenten om att en uppgift som avses i 12 § har registrerats i det positiva kreditupplysningsregistret.

11.

L a g **Lag om ändring av 13 och 19 § i kreditupplysningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditupplysningslagen (527/2007) 13 § 5 mom. och 19 § 6 mom., sådana de lyder i lag 331/2022, som följer:

13 §

Uppgifter om betalningsstörningar samt kompletterande information

---

En fysisk person om vilken en i 1 mom. avsedd uppgift för första gången förts in i kreditupplysningsregistret ska informeras om vilken betydelse betalningen av fordran har för uppgiftens lagringstid. Om det är fråga en uppgift som avses i 1 mom. 5 punkten ska desutom uppgifter om varje anteckning lämnas inom 30 dagar från det att uppgiften infördes i kreditupplysningsregistret.

19 §

Allmänna förutsättningar för utlämnande och användning av personkreditupplysningar

---

Den som inhämtat personkreditupplysningar ur ett kreditupplysningsregister och som avslår en ansökan om kredit utifrån uppgifter som avses i 12 § 1 mom. eller i 13 §, ska omedelbart efter beslutet informera den fysiska personen om användningen av kreditupplysningarna, de kategorier av uppgifter som beaktats och om ur vilket kreditupplysningsregister uppgifterna har hämtats.

12.

L a g**om ändring av 5 och 26 § i lagen om Finansinspektionen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 26 § 8 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 153/2022 och 184/2023, samt

fogas till 5 § sådan den lyder i lag 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 1442/2016, 228/2017, 575/2017, 893/2017, 1071/2017, 241/2018, 1229/2018, 215/2019, 296/2019, 517/2019, 574/2019, 963/2019, 316/2020, 524/2021, 599/2021, 205/2022, 184/2023, 192/2023 och 610/2024 en ny 43 punkt som följer:

5 §

Andra finansmarknadsaktörer

---

42) sådana tredjepartsleverantörer av IKT-tjänster som avses i artikel 3.19 i EU:s DORA-förordning,

43) den som med stöd av 5 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen (/) är skyldig att anmäla sig till det register över kreditförmedlare som förs av Finansinspektionen,

26 §

Återkallande av verksamhetstillstånd och registrering samt därmed jämförbara förordnanden om avslutande av verksamhet

---

Vad som i denna paragraf föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att försäkringsföreningar ska upphöra med sin verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare, på återkallelse av tillstånd som beviljats sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster, på återkallelse av registrering för registreringsskyldiga AIF-förvaltare som avses i 5 kap. 1 § i lagen om förvaltare för alternativa investeringsfonder, på återkallelse av registrering för sådana registreringsskyldiga kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån som avses i 3 § i lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare samt på återkallelse av registrering för sådana registreringsskyldiga kreditförmedlare som avses i 3 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen. Vad som i 1 mom. 1 och 3 punkten samt i 2 och 3 mom. föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på

återkallelse av ett sådant tillstånd att bedriva hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer (151/2022). Vad som i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 1 punkten föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att pensionsstiftelser och pensionskassor, tilläggs pensionsstiftelser och tilläggs pensionskassor, EES-tilläggs pensionsstiftelser och EES-tilläggs pensionskassor samt försäkringskassor ska upphöra med sin verksamhet.

13.

L a g

om ändring av 1 och 10 § i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter (1209/2023) 10 § 9 och 10 punkten samt

fogas till 1 § 7 punkten en ny underpunkt p och till 10 § en ny 19 punkt som följer:

1 §

Avgiftsskyldiga

---

7) följande aktörer som inte är sådana aktörer som avses i 1–6 punkten:

---

o) godkända publiceringsarrangemang enligt artikel 2.1.34 och godkända rapporteringsmekanismer enligt artikel 2.1.36 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan *EU:s förordning om marknader för finansiella instrument*, som har auktoriserats av Finansinspektionen och som Finansinspektionen med stöd av artikel 27b.1 andra stycket i den förordningen svarar för tillsynen över.

p) förmedlare av konsumentkrediter som registrerats i enlighet med 6 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentskyddslagen.

10 §

Avgifter som tas ut hos andra aktörer

De avgifter som tas ut hos andra aktörer än sådana som avses i 4–9 § bestäms enligt följande:

---

9) i fråga om finländska kreditförmedlare som är registrerade enligt 6 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna inte är ombud för någon kreditgivare, är grundavgiften 5 000 euro,

10) i fråga om utländska kreditförmedlare enligt 2 § 1 mom. 6 punkten i lagen om förmedlare av konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom, när förmedlarna har filial i Finland, är grundavgiften 1 500 euro,

---

17) i fråga om sådana sammanslutningar enligt artikel 27.2 i värdepapperiseringsförordningen som har beviljats verksamhetstillstånd enligt artikel 28 i den förordningen är grundavgiften 6 400 euro,

19) i fråga om förmedlare av konsumentkrediter som registrerats i enlighet med 6 § i lagen om förmedlare av konsumentkrediter faller inom tillämpningsområdet för 7 kap. i konsumentkyddslagen är grundavgiften 5 000 euro.

14.

L a g

om upphävande av 27 § 2 mom. i betaltjänstlagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i betaltjänstlagen (290/2010) 27 § 2 mom. som följer:

27 §

Informationsskyldighet som föreskrivs någon annanstans i lag

Utöver denna lags bestämmelser om informationsskyldighet ska tjänsteleverantören iakttä vad som någon annanstans i lag föreskrivs om information.

[upphävs 2 mom.]

15.

L a g

om ändring av 3 § i lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om komplettering av en EU-förordning som gäller tillhandahållande och distribution av en paneuropeisk privat pensionsprodukt (213/2022) 3 § 1 mom. som följer:

3 §

Undantag från tillämpliga bestämmelser när det gäller tillhandahållande av PEPP-produkter

På tillhandahållande och distribution av PEPP-produkter genom försäkringsbolag och försäkringsförmedlare tillämpas inte följande bestämmelser:

1) 24 § 2 mom., 25 § 2 mom., 27 § 2 mom., 28 § 2 mom., 35 §, 36 § 1, 2 och 4 mom., 37 § 1 och 2 mom., 39 § 1, 2 och 4 mom. eller 42, 43 och 53 § i lagen om försäkringsdistribution (234/2018),

2) 4 b § 1 mom., 5 § 1 och 3 mom., 5 a §, 5 b § 1 mom. och 6 § 1 mom. i lagen om försäkringsavtal (543/1994),

[3 punkten upphävs]

4) de med stöd av lagen om försäkringsdistribution och lagen om försäkringsavtal utfärdade bestämmelserna om sättet att lämna information om försäkringar, och

5) de med stöd av lagen om försäkringsdistribution och lagen om försäkringsavtal utfärdade bestämmelserna om upprättande av ett faktablad för skadeförsäkringar, om uppgifterna i faktabladet, om hur uppgifterna ska presenteras i faktabladet och om hur faktabladet ska lämnas till kunden.

Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry:n ja Kaupan liitto ry:n yhteinen eriävä mielipide

Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry ja Kaupan liitto ry jättävät mietintöön oheisen yhteisen eriävän mielipiteen.

1. Kuluttajansuojalain 7 luvun 14 § 1 momentti – Luottokelpoisuuden arvioinnin tietoperusta

Kansallinen tiukennus – hallitusohjelman vastaisuus

Työryhmä on päätenyt CCD 18 artiklan 3 kohdan osalta kuluttajansuojalain 7 luvun 14 §:n 1 momentin muuttamisessa implementointiratkaisuun, joka on direktiivin edellyttämää sisältöä tiukempi. Juuri tällaisista ylisääntelytilanteista hallitusohjelmassa on rajoittavat lausumat: *“Vältetään EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä kansallista lisäsääntelyä”, “Hallitus sitoutuu siihen, että yritysten hallinnollinen taakka ei hallituskauden aikana kasva”*. Direktiivin vaatimukset ylittävää ja hallitusohjelman lausumien vastaista sääntelyä 7 luvun 14 §:n 1 momentissa ei ole perusteltu kuin viittauksenomaisin perusteluin. Säännös luotonottajan taustatietojen selvittämisestä on erittäin tärkeä luotonannon tasapainoisessa hallinnassa ja ylivelkaantumisen ehkäisemisessä mutta sääntelyssä tulisi samalla ottaa huomioon keskenään hyvin erityyppisiä luottotyyppisiä ja luotonmyöntämistilanteita. Nyt esimerkiksi korottoman ja kuluttoman maksuajan tarjoaminen arkihyödykkeen ostamisessa on asetettu samaan asemaan määrältään korkean rahaluoton myöntämisen kanssa.

Julkisen toimijan suosiminen EU:n kilpailusääntöjen vastaisesti

Positiivista luottorekisteriä ylläpitävä Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö on EU:n kilpailuoikeussääntelyn tarkoittama ns. julkinen yritys. Lähtökohtaisesti julkisen viranomaisen tulisi varmistaa markkinoilla toimiville yrityksille yhtäläiset kilpailumahdollisuudet. Työryhmän esittämä KSL 7 luvun 14 § 1 momentti ja sen perustellut pakottaisivat luotonantajat kaikissa luottotyypeissä, myös täysin korottomissa ja kuluttomissa luotoissa käyttämään positiivista luottotietorekisteriä. Säännöksen perusteluissa tämä ilmaistaan seuraavasti: *“Lähtökohtana voidaan pitää, että luotonantaja aina selvittäisi kuluttajan tuloja sekä muita luottoja koskevat tiedot positiivisesta luottotietorekisteristä...”* Työryhmän esittämällä sääntelyratkaisulla 7 L

14 § 1 momentissa vaikutetaan näin syrjimättömyysperiaatteen vastaisesti Verohallinnon Tulorekisteriyksikön liiketaloudelliseen asemaan julkisena yrityksenä kilpailussa luottotietopalveluiden markkinassa pysyvästi siten, että Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö saisi muita samoilla markkinoilla toimivia tietopalveluita tarjoavia yrityksiä paremman aseman ilman erityisiä perusteita. Tällaisen poikkeuksellisen erityisaseman säätämiseen tulisi ehdottomasti liittyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) kilpailusäännöksiin kuten 106 artiklaan liittyvä asianmukainen analyysi, jota mietintö ei sisällä. Mainittakoon, että nykyinen positiivista luottorekisteriä koskeva erityissääntely ei edellytä sen käyttämistä tiettyissä tilanteissa. Positiivisen luottotietorekisterin hinnat ovat korkeampia kuin kaupallisten luottotietopalveluiden hinnat.

Ruotsin ratkaisu – GDPR:n minimiperiaate

On huomattava, että direktiivin implementointiprosessissa saman 18 artiklan osalta Ruotsi ei ole säätämässä pakollista tietokokonaisuutta koskien kaikkia luottotyyppisiä tai ulkoisten tietokantojen pakkokäyttöä (Ett nytt konsumentkreditdirektiv SOU 2024:69). Ruotsi on asianmukaisesti perustellut ratkaisuaan sillä, että kaikki luottotyytit tai luotonmyöntötilanteet eivät edellytä laajan tietokokonaisuuden hankkimista eikä välttämättä lainkaan ulkoisten tietokantojen käyttöä. Yrityksellä saattaa olla esimerkiksi omalle asiakkaalleen myönnettävän luoton osalta itsellään käytössään olemassa olevan asiakkuuden, asiakastietojen ja siihen liittyvien luottomallinnusten ja muiden keinojen johdosta riittävä ja oikeasuhtainen tietoperusta yhdessä maksuhäiriötietojen kanssa kyseisen luotonhakijan tilanteen arvioimiseksi.

Mietinnössä esitetty ratkaisu johtaisi korottomissa luotoissa, siis jopa pelkässä maksuajan tarjoamisessa kuluttajalle sekä verkkokaupan tavanomaisessa erämaksamisessa ostotapahtuman tarpeettomaan raskauttamiseen sekä mittavaan henkilötiedon keräämiseen, johon liittyy lisäksi saman pykälän 3 momentin velvollisuus säilyttää kaikkia 1 momentin velvoittamia tietoja 5 vuoden ajan luoton erääntymisestä. Ruotsi on katsonut mietinnössään, että tällainen tarpeettoman tiedon kerääminen ja pitkä säilyttäminen kaikissa luottotyypeissä olisi vastoin EU:n tietosuoja-asetuksen (GDPR:n) 5 artiklan minimiperiaatetta.

Vaikutuksista

Direktiiviä tiukempi ratkaisu vaikuttaisi tarjolla oleviin hyödykesidonnaisiin luottoihin, ml. tarjolla oleviin täysin korottomiin ja kuluttomiin maksun jaksotuksiin, joiden avulla kuluttajat voivat tehdä kotitaloudelleen tärkeitä arjen hankintoja jopa täysin ilman lisäkustannuksia, esimerkiksi älypuhelinta ostaessaan. Jos tiedonhankintavelvollisuudet ja sitä kautta kustannukset esimerkiksi juuri tällaisten korottomien

ja kuluttomien hankintojen osalta kasvavat, saattavat tällaiset maksuhäiriöisellekin kuluttajalle tärkeitä, joustavat maksumahdollisuudet kadota kokonaan markkinasta. Lisäksi on syytä huomata, että verkkokaupan hyödykesidonnaisissa luotoissa esimerkiksi pesukonetta ostaessa nykyinen toimiva prosessi on täysin automatisoitu. Jos nyt suomalaisille verkkokaupoille luodaan kalliimpi, manuaalinen ja hitaampi mahdollisuus tarjota kuluttajille arjen hankintamenojen jaksottamista, niin on selvää, että sääntely toimii suomalaisen elinkeinoelämän ja erityisesti pienten kotimaisten verkkokauppojen tappioksi ja kilpailuasemaa heikentäen.

Ehdotus luottokelpoisuuden arviointia koskien

Jotta 7 luvun 14 §:n 1 ei sisältäisi edellä selostettuja merkittäviä epäkohtia tulisi mietinnössä CCD 18 artiklan 3 kohta implementoida esimerkiksi seuraavasti: *”Arviointi on tehtävä riittävien kyseessä olevan luoton luonteeseen, keston, arvoon ja riskeihin nähden tarpeellisten ja oikeasuhteisten tietojen perusteella, kuten kuluttajan tuloja, menoja ja muita taloudellisia olosuhteita koskevien tietojen perusteella. Näitä tietoja tulee hankkia tarvittavista lähteistä kuten kuluttajalta ja luottotietorekistereistä. Tietojen paikkansapitävyys on asianmukaisesti varmistettava.”* Tämä ehdotus asettaa selkeän velvoitteen luotonantajalle hankkia kulloiseenkin luotonantotilanteeseen tarvittavan tietoaineiston mutta samalla tarjoaa tarvittavan jouston keskenään hyvin erilaisten luotonmyöntötilanteiden oikeasuhtaiseksi hoitamiseksi.

2. Kuluttajansuojalain 7 luvun 14 § 5 momentti – Luottokelpoisuusarvioinnin laiminlyönnin ankara sääntely

Sanktio luottokelpoisuuden arviointia koskevasta laiminlyönnistä

Jos yritys millään tavoin rikkoisi edellä kuvatun laajan mutta tiukan 7 luvun 14 § 1 momentin velvoitteita, on mietinnössä uudeksi sanktiosäännökseksi ehdotettu 5 momentissa: *”Jos luotonantaja rikkoo...**kuluttajalla ei ole velvollisuutta maksaa luoton korkoa eikä muita luottokustannuksia lainkaan**”*. Kyseessä on erittäin ankara ja laaja vastuusäännös, joka ei perustu direktiiviin. Suomen oikeusjärjestelmän perusoppien mukaan säännöksessä tulisi olla asianmukainen sanktion kohduttavuuden ja oikeasuhtaisuuden takaava rajaus. Nyt eroa ei tehdä pienien ja räikeiden rikkomusten välillä. Oikeasuhtaisuuden voisi toteuttaa lisäämällä säännökseen tarvittavan määrään esimerkiksi seuraavasti: *”Jos luotonantaja muutoin kuin vähäisessä määrin rikkoo...”*. Minkä tahansa vähäisen virheen, esimerkiksi tuloselvityksen ajallisen pituuden vähäinen puute, ei pitäisi johtaa luotonantajan koko taloudellisen ansainnan menettämiseen koko luottosuhteen ajalta tai mahdollisesti jopa yrityksen koko luottokannan osalta.

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto
www.oikeusministerio.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 Statsrådet
www.justitieministeriet.fi

ISSN 2490-1172 (PDF)
ISBN 978-952-400-190-8 (PDF)